

มโนคุณลักษณะกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย

ปริญญาานิพนธ์

ของ

นรินทร์ บัวนาค

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

มีนาคม 2559

มโนอุปลักษณะกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

มีนาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มโนคุณลักษณะกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตรการศึกษาศึกษา

มีนาคม 2559

นรินทร์ บัวนาค. (2559). *มโนอุปลักษณ์กีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย*.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาศาสตร์การศึกษาน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์ไทย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยในการแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2014 (World Cup 2014) และฟุตบอลไทยว่ามมมองหนังสือพิมพ์ไทยนั้นมีมีมโนทัศน์เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลในด้านใดบ้าง ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor theory) ของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson.1980, 1999, 2003) โคเวกเซส (Kövecses. 2002) และแนวคิดการวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงวิพากษ์ (Critical metaphor analysis) ของชาร์เตอร์ริส-แบล็ค (Chateris-Black. 2005) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลจากหนังสือพิมพ์กีฬาไทย 4 ฉบับ ได้แก่ สยามกีฬา สตาร์ซ็อคเกอร์ สปอร์ตแมน และสปอร์ตพูล โดยเก็บข้อมูลในช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง 31กรกฎาคม พ.ศ. 2557 จำนวน 368 ฉบับ

ผลการศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยสะท้อนมโนอุปลักษณ์ 9 มโนอุปลักษณ์ที่เหมือนกันทั้งฟุตบอลโลกปี 2014 และฟุตบอลไทย ได้แก่ 1. [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้] 2. [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง] 3. [กีฬาฟุตบอลคือการแสดง] 4. [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า] 5. [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา] 6. [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น] 7. [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร] 8. [กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจและการเงิน] 9. [กีฬาฟุตบอลคือความรัก]

มมมองเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลที่สะท้อนผ่านมโนอุปลักษณ์ตามแนวคิดอุปลักษณ์เชิงวิพากษ์มี 3 ประการ คือ 1. กีฬาฟุตบอลเป็นสงครามยุคใหม่ สะท้อนจากการใช้มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้] 2. กีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่น่าพิศมัย หย่าวนใจ สะท้อนจากการใช้มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น] [กีฬาฟุตบอลคือการแสดงละคร] [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร] [กีฬาฟุตบอลคือความรัก] [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง] [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา] และ 3. กีฬาฟุตบอลคือค่านิยมความมีชื่อเสียง สะท้อนจากการใช้มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า]

CONCEPTUAL METAPHORS OF FOOTBALL GAMES IN
THAI NEWSPAPERS

AN ABSTRACT

BY

Narin Buanak

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Linguistics
at Srinakharinwirot University

March 2016

Narin Buanak. (2016). *Conceptual Metaphors of football games in Thai Newspapers*. Master thesis, M.Ed. (Educational Linguistics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Dr. Nuntana Wongthai

The purpose of this research is to study the metaphorical expressions used in Thai newspapers reporting the 2014 World Cup and the Thai Football League and analyze the conceptual metaphor of football games found in Thai newspapers. The analysis is based on the conceptual metaphor theory (Lakoff; & Johnson. 1980, 1999, 2003), (Kövecses. 2002) and critical metaphor analysis (Chateris-Black. 2005). The data were collected from 4 sport newspapers: SiamSport, Star soccer, Sportsman and Sportpool from May 1 – July 31. The total number of newspapers is 368.

The results found that the metaphorical expressions used in reporting both the 2014 World Cup and Thai Football League news reflect 9 conceptual metaphors: 1. [FOOTBALL IS FIGHTING] 2. [FOOTBALL IS A JOURNEY] 3. [FOOTBALL IS THE SKY] 4. [FOOTBALL IS A PERFORMANCE] 5. [FOOTBALL IS OTHER KINDS OF SPORTS] 6. [FOOTBALL IS FOOD] 7. [FOOTBALL IS AN EDUCATION] 8. [FOOTBALL IS BUSINESS/FINANCE] 9. [FOOTBALL IS LOVE]

The critical analysis of the conceptual metaphors reflects 3 views: 1. **Modern warfare** from the conceptual metaphor [FOOTBALL IS FIGHTING], 2. **Passion** from the conceptual metaphors [FOOTBALL IS OTHER KINDS OF SPORTS], [FOOTBALL IS A PERFORMANCE], [FOOTBALL IS FOOD], [FOOTBALL IS LOVE], [FOOTBALL IS A JOURNEY], [FOOTBALL IS AN EDUCATION], 3. **Fame** from the conceptual metaphor [FOOTBALL IS THE SKY].

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการนำเสนอผลงานวิจัย
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาานิพนธ์
เรื่อง
มโนอุปลักษณะกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย
ของ
นรินทร์ บัวนาค

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)
วันที่.....เดือน มีนาคม พ.ศ. 2559

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษา

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์ไทย)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ปัญญาเมธีกุล)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์ไทย)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภัคดีผาสุข)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์เพราะได้รับคำแนะนำและความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์ไทย อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ตลอดการ ทำปริญญาานิพนธ์ อาจารย์ได้มอบความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำอย่างอดทนและเสียสละเวลาให้กับผู้วิจัยเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ทั้งยังให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบแก้ไขปริญญาานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่และมอบกำลังใจซึ่งเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างที่สุดและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภักดีผาสุข คณะกรรมการสอบปกป้องปริญญาานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนข้อสังเกตที่น่าสนใจหลายประการแก่ผู้วิจัย ทั้งยังกรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องซึ่งช่วยให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เรืองจรรยา รองศาสตราจารย์ วรณกานต์ ลิขิตรัตน์พร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร ปัญญาเมธิกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญาณินสา บุรณะชัยทวี อาจารย์ ดร.สุพัตรา ทองกัลยา อาจารย์ Nicole Lasas และที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และเปิดโลกการศึกษาทางภาษาศาสตร์ให้กับผู้วิจัยเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มอบทุนสนับสนุนการนำเสนอผลงานแก่ผู้วิจัย

เหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ บัณฑิต คุณแม่ยกทอง บัณฑิต และครอบครัวที่มอบความรัก ความปรารถนาดี อีกทั้งยังคอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่สำคัญมาโดยตลอด ผู้วิจัยมีวันนี้และประสบความสำเร็จในชีวิตได้ด้วยดีเพราะพระคุณอันยิ่งใหญ่จากคุณพ่อ และคุณแม่ ที่มอบให้ลูกมาตั้งแต่วินาทีแรกที่ลืมตาดูโลกจนถึงวินาทีปัจจุบันของลูก

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณพี่น้อง ผองเพื่อนทุกคน ที่คอยถามไถ่ เป็นกำลังใจและห่วงใยกันมาโดยตลอดในเวลาที่คุณวิจัยรู้สึกท้อแท้ เหนื่อยล้า หรือทุกครั้งที่ปัญหาจะได้รับคำแนะนำและกำลังใจที่ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกเข้มแข็งพร้อมเผชิญกับอุปสรรคและฝ่าฟันจนประสบความสำเร็จได้ในวันนี้

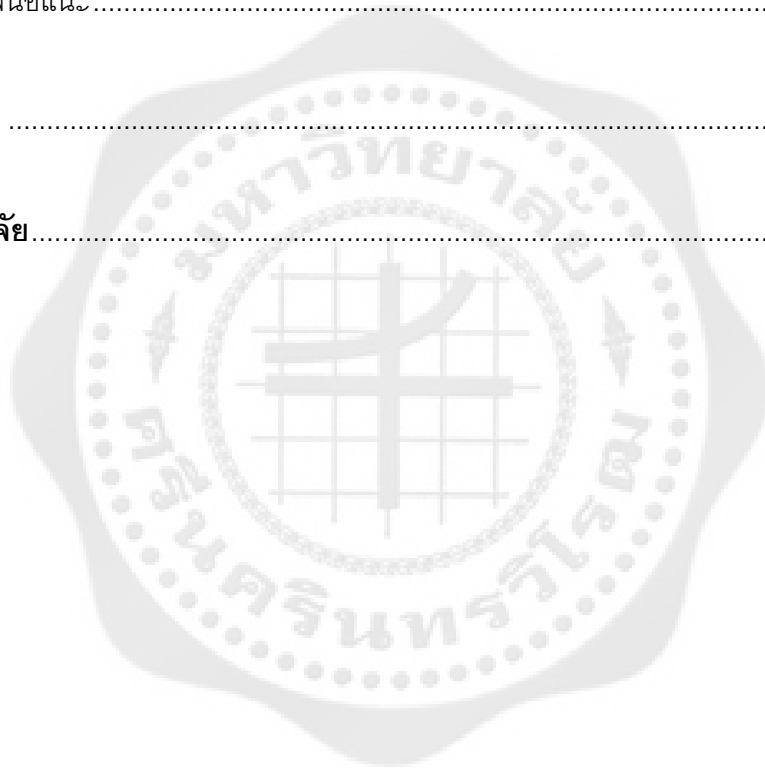
นรินทร์ บัณฑิต

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
สัญลักษณ์ในงานวิจัย.....	6
2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดอุปลักษณะณ์ตามแนวอรรถศาสตร์บริหาร.....	7
การวิเคราะห์อุปลักษณะณ์เชิงวิพากษ์ (CMA).....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	20
สำรวจ รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	21
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	22
สรุปและอภิปรายผล.....	25
4 มโนอุปลักษณะณ์ฟุตบอลที่สะท้อนผ่านถ้อยคำอุปลักษณะณ์ในหนังสือพิมพ์ไทย.....	26
มโนอุปลักษณะณ์กีฬาฟุตบอลที่ปรากฏในการแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2014 (World cup 2014) ที่สะท้อนผ่านถ้อยคำอุปลักษณะณ์ในหนังสือพิมพ์ไทย.....	31
มโนอุปลักษณะณ์กีฬาฟุตบอลที่ปรากฏในการแข่งขันฟุตบอลไทยที่สะท้อนผ่านถ้อยคำ อุปลักษณะณ์ในหนังสือพิมพ์ไทย.....	81
การอธิบายอุปลักษณะณ์.....	134

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปและอภิปรายผล	141
วิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณะและมโนอุปลักษณะกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย.....	141
มโนอุปลักษณะสะท้อนมุมมองของผู้ใช้ภาษาไทยที่พบในข่าวกีฬาฟุตบอล ในหนังสือพิมพ์ไทย	145
อภิปรายผลงานวิจัย.....	147
ข้อเสนอแนะ.....	148
บรรณานุกรม	150
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	154

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 แสดงประเภทมนิคุณปลั๊กษณกีฬฟุตบอลที่ปรากฏในการรายงานข่าวการแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2014 (World cup 2014) และฟุตบอลไทย.....132

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ฟุตบอลคือเกมกีฬาสมัยใหม่ที่ผู้คนนิยมและให้ความสนใจและติดตามกันอย่างกว้างขวางมากที่สุดในโลกในปัจจุบัน (วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2557: 1) มนุษย์เกือบทุกชาติ ทุกวัฒนธรรมต่างรู้จักกับกีฬาประเภทนี้ และไม่มีอะไรที่แพร่หลายไปทั่วโลกได้อย่างฟุตบอลอีกแล้ว การเล่นกีฬาประเภทนี้มีการเล่นมาอย่างยาวนานโดยมีการนำวัตถุทรงกลมมาเตะเล่นกัน ส่วนชนชาติใดเป็นผู้กำเนิดกีฬาชนิดนี้ยังไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าใครเป็นผู้คิดค้นขึ้น เพราะแต่ละชนชาติต่างยืนยันว่ากีฬาฟุตบอลเกิดจากประเทศของตนอาจเนื่องมาจากการที่แต่ละชนชาตินั้นมีการละเล่นซึ่งคล้ายกับกีฬาฟุตบอลในปัจจุบัน ทำให้ถกเถียงกันว่ากีฬาฟุตบอลถือกำเนิดจากประเทศใดอีกทั้งยังขาดหลักฐานยืนยันอย่างแท้จริง ประเทศต่างๆ เช่น จีน ญี่ปุ่น รวมไปถึงชาวโรมันและกรีก ก็มีประวัติศาสตร์ร่วมกับการละเล่นชนิดนี้มาอย่างยาวนาน กีฬาฟุตบอลเข้ามาในประเทศไทยในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 ในปี พ.ศ. 2440 และฟุตบอลทีมชาติไทยได้ร่วมเป็นสมาชิกของฟีฟ่า เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2468 นับว่าเป็นประเทศแรกของเอเชียที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่า (ณัฐสุพงษ์ สุขโสด, 2553: 25)

ปัจจุบันกีฬาฟุตบอลในเมืองไทยนั้นมีการแพร่หลายและได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ได้รับความสนใจจากประชาชนอย่างล้นหลามเนื่องจากในปี พ.ศ. 2552 สมาพันธ์ฟุตบอลเอเชียตั้งกฎข้อบังคับให้แต่ละสโมสรฟุตบอลจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และไทยพรีเมียร์ลีก 2552 ก็ได้เริ่มขึ้น เกิดทีมในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ ส่งผลทำให้เกิดท้องถิ่นนิยมผู้คนจำนวนมากให้ความสนใจที่จะไปชมการแข่งขันฟุตบอลที่จังหวัดของตนเองและมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆจนถึงในปัจจุบัน จนเกิดคำกล่าวยอดนิยม คือ “บอลนอกแค่สะใจ บอลไทยอยู่ในสายเลือด” เป็นการกล่าวถึงการชมฟุตบอลต่างประเทศนั้นก็แค่ความสนุกแต่หากเป็นฟุตบอลไทยนั้นคนไทยต้องช่วยกันร่วมเชียร์เพราะฟุตบอลไทยคือสายเลือดของคนไทย และในปัจจุบันกระแสฟุตบอลไทยนั้นได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์หรือนิด้าโพล ได้ทำการสำรวจความนิยมฟุตบอลไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2558 พบว่าคนไทยมีความนิยมในฟุตบอลไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คนไทยนิยมชมฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีกมากกว่าฟุตบอลพรีเมียร์ลีกของประเทศอังกฤษเสียอีก (นิด้าโพล, 2558: ออนไลน์) หากใครจะบอกว่าไม่รู้จักรักกีฬาฟุตบอลคงจะเป็นเรื่องผิดปกตินัก เพราะทุกวันนี้ กีฬาฟุตบอลได้เข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตประจำวันของหลายๆคนมากขึ้น การชมฟุตบอลในวันหยุดเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมสำหรับการพักผ่อน กีฬาฟุตบอลยังได้บรรจุเข้าสู่อารยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาพลศึกษา ด้วยการแข่งขันกีฬาฟุตบอลทั้งในและต่างประเทศ

มีการถ่ายทอดสดอย่างต่อเนื่อง ฟุตบอลจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมนันทนาการระหว่างองค์กร เป็นกีฬาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ต่างๆมากมายทั้งระดับชุมชน จังหวัด รวมถึงระดับประเทศ ส่วนบนแผงหนังสือ ตามร้านค้าทั่วไปก็พบหนังสือพิมพ์ นิตยสารเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลวางเรียงรายอาทิเช่น สยามกีฬา สตาร์ชอคเกอร์ สปอร์ตแมน และสปอร์ตพูล ซึ่งรูปแบบหรือลีลาการเขียนข่าวของแต่ละสำนักก็มีวิธีการเขียนที่ช่วยเพิ่มอรรถรสในการอ่านรวมทั้งสามารถสร้างอารมณ์ร่วมให้กับผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

การใช้ภาษาในข่าวกีฬาฟุตบอลของคนไทยที่ปรากฏตามหนังสือพิมพ์หรือสื่อต่างๆ พบว่าได้มีการนำรูปภาษาหรือถ้อยคำที่ใช้ในเชิงเปรียบเทียบหรือที่เรียกว่าอุปมาอุปไมย เช่น กองทัพ พระเจ้า เทพเจ้า ทำศึก รวมพลบุก สังหาร ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจที่ชัดเจนทำให้เกิดอรรถรสในการอ่าน มีความสนุกสนาน ไร้ใจชวนให้เกิดอารมณ์ร่วม รู้สึกคล้อยตามและยังทำให้งานเขียนมีเสน่ห์ชวนให้ติดตามมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

ตัวอย่างการรายงานข่าวฟุตบอลพรีเมียร์ลีกอังกฤษ 2014 ระหว่าง แมนเชสเตอร์ซิตี กับ ฟูลัม ในหนังสือพิมพ์สปอร์ตพูล ฉบับวันที่ 24 มีนาคม 2557 ซึ่งผลการแข่งขันปรากฏว่า แมนเชสเตอร์ซิตี เอาชนะ ฟูลัม 5 – 0 พบว่ามีการใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมยดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

“หลังจบเกม มานูเอล เปเยกรีนี่ กุนซือ แมนเชสเตอร์ซิตี ออกปากชมลูกทีมที่เล่นได้อย่างยอดเยี่ยม ทั้งเกมรุก และเกมรับ มันเป็นเรื่องที่สุดยอดมากๆ เชื่อทีมจะ **ขับเคี่ยว** กับเชลซีใน **โค้งสุดท้าย** การลุ้นแชมป์พรีเมียร์ลีกสนุกแน่นอน”

(สปอร์ตพูล. 24 มี.ค. 2557: 36)

ตัวอย่างที่ 2

“เกมนี้ ไค้ชสมศักดิ์ อักษร กุนซือใหม่ราชนาวิ ขนตัวหลักลงบู๊เต็มสูบ **นำทัพ** โดย โอลอฟ วัตสัน, สมพร ธีบุญเจริญ สองกองกลางตัวเก่ง โดยมี อเล็กซ์คอสต้า **ไล่ล่า** ตาข่ายแดนหน้า”

(สยามกีฬา. 25 ก.พ. 2557: 2)

จากตัวอย่าง 1-2 มีการเลือกใช้คำว่า “ขับเคี่ยว” “โค้งสุดท้าย” “นำทัพ” และ “ไล่ล่า” ซึ่งเป็นการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายในเชิงเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย มาใช้ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล ซึ่งถ้อยคำ “ขับเคี่ยว” และ “โค้งสุดท้าย” เป็นถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยานพาหนะในการเดินทาง หรือการแข่งขันซึ่งเป็นการเปรียบกับตารางการแข่งขันของทีมฟุตบอลว่าเป็นเหมือนการเดินทางหรือการแข่งขันเนื่องจากการแข่งขันฟุตบอลลีกในประเทศต่างๆนั้น จะมีการแข่งขันหลายนัดและใช้

เวลานานในการแข่งขันที่ยาวนานเปรียบเสมือนการเดินทางหรือการแข่งขันที่ใช้เวลาและระยะทาง ในการแข่งขัน ส่วนถ้อยคำ “นำทัพ” และ “ไล่ล่า” เป็นถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้หรือการทำสงครามของทหารซึ่งเป็นการเปรียบกับการแข่งขันฟุตบอลที่มีผู้เล่นหลายคนแข่งขันกันคล้ายกับการต่อสู้กัน การทำร้ายกันของคนสองฝ่ายหรือการทำสงคราม

ผู้ใช้ภาษาอาจมีความเข้าใจว่าอุปลักษณ์เป็นเพียงเครื่องมือทางวาทศิลป์หรือเป็นการใช้ภาษาชั้นสูง เช่น วรรณกรรม บทเพลง หรือ บทกวี ซึ่งช่วยตกแต่งให้บทประพันธ์ดังกล่าวมีความไพเราะ สละสลวย และเข้าใจว่า อุปลักษณ์เป็นความสามารถพิเศษเฉพาะตัวของผู้ประพันธ์แต่ละคนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม อยากรู้ก็ดี เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson. 1980) เสนอมุมมองต่ออุปลักษณ์ในหนังสือ *Metaphors we live by* ตามแนวทางภาษาศาสตร์ปริชาณ (Cognitive linguistics) ว่าอุปลักษณ์ไม่ได้เป็นเพียงศิลปะในการประพันธ์หรือความสามารถเฉพาะตัวของนักประพันธ์เท่านั้น แต่แท้จริงแล้วอุปลักษณ์ปรากฏอยู่ทั่วไปในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เป็นความสามารถที่คนธรรมดาทั่วไปมี และไม่ทันได้ตระหนัก เลคอฟและจอห์นสันเสนอแนวคิดที่ว่า โดยพื้นฐานระบบความคิดของเรามีลักษณะเป็นอุปลักษณ์ อุปลักษณ์จึงไม่ได้เป็นเพียงถ้อยคำหรือรูปภาพ หากแต่ความคิดของเราก็มีลักษณะการเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์ด้วยทั้งนี้มนทัศน์ เป็นสิ่งที่กำหนดการใช้อุปลักษณ์ที่เราใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวันกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เรามีมนทัศน์ เช่นไรเราก็จะใช้อุปลักษณ์ที่สะท้อนมนทัศน์เช่นนั้น ตัวอย่างเช่น ผู้พูดภาษาอังกฤษจะเลือกใช้ถ้อยคำที่พูดถึง “เวลา” ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันต่างๆ เช่น

You are *wasting* my time.

This gadget will *save* you hours.

That flat tire *cost* me an hour.

I don't *have* the time to *give* you.

You need to *budget* your time.

I don't *have enough* time to *spare* for that.

I *lost* a lot of time when I got sick.

(Lakoff; & Johnson. 2003: 7-8)

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าการที่ผู้พูดภาษาอังกฤษเลือกใช้คำ *wasting* (สูญเสีย), *save* (รักษา), *cost* (ใช้จ่าย), *have* (มี), *give* (ให้), *budget* (จัดสรร), *have enough* (มีพอ), *spare* (สำรอง) และ *lost* (เสียไป) เมื่อพูดถึงเวลานั้นสะท้อนมนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาอังกฤษว่า [เวลาคือเงิน] หรือ [TIME IS MONEY] แสดงให้เห็นว่าเวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีอยู่อย่างจำกัด สามารถเก็บรักษา

ครอบครอง หยิบยื่นให้แก่กัน และ สามารถสูญหายได้ อุปลักษณจึงเป็นสิ่งที่อยู่ในกระบวนการคิด การมองโลกของผู้ใช้ภาษาในสังคมและวัฒนธรรมหนึ่งๆ แสดงให้เห็นว่าอุปลักษณที่พบในระบบภาษามีความสัมพันธ์กับความคิด อุปลักษณจึงเป็นข้อมูลสำคัญในการศึกษามโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา โคเวกเซส (Kövecses. 2002) อธิบายว่าถ้อยคำอุปลักษณที่เราใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวันนั้น เป็นผลผลิตที่ได้มาจากมโนทัศน์ของเรา อุปลักษณทำให้เราเข้าใจและเรียนรู้สิ่งที่ เป็นนามธรรม โดยนำมาเปรียบกับสิ่งที่ เป็นรูปธรรม นำสิ่งใกล้เคียงมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และนำสิ่งที่เรา ไม่คุ้นเคยหรือไม่มีประสบการณ์มาก่อนมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่เรารู้จักและมีประสบการณ์มากกว่า

นอกจากนี้อุปลักษณยังเป็นการกำหนดมุมมองใหม่ที่แฝงมากับการใช้ภาษาได้อีกด้วย ชาร์เตอร์ริส-แบล็ค (Chateris-Black. 2005) เสนอความคิดว่าอุปลักษณโน้มน้าวความคิดเราได้ เพราะ อุปลักษณสามารถเปลี่ยนวิธีที่เรามองหรือเข้าใจโลกและมีอิทธิพลต่อความรู้สึกเรา โดยอุปลักษณ เสนอวิธีการมองโลกซึ่งต่างไปจากปกติ จึงทำให้เราเกิดการรับรู้และเข้าใจในมุมมองแบบใหม่ การวิเคราะห์แนวทางนี้คือ การวิเคราะห์อุปลักษณเชิงวิพากษ์ (Critical metaphor analysis หรือ CMA) ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาว่าเหตุใดจึงมีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณมากมายในการ รายงานข่าวกีฬาฟุตบอลและสิ่งเหล่านี้ มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดของผู้คน อย่างไร

การศึกษาอุปลักษณเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลในภาษาไทยพบว่าปรากฏเพียงส่วนหนึ่งในงานวิจัยเรื่อง การศึกษาอุปลักษณสงครามในข่าวกีฬาในหนังสือพิมพ์ไทย ของจิตติมา จารยะพันธุ์ (2539) เท่านั้น ที่ผ่านมายังไม่พบงานวิจัยทางภาษาศาสตร์ที่ศึกษาอุปลักษณในข่าวกีฬาฟุตบอล ในบริบทไทยโดยตรง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาอุปลักษณในข่าวกีฬาฟุตบอล เนื่องจากผู้วิจัย สังเกตข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ภาษาในข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยนั้นมีรูปภาษาหรือถ้อยคำ อุปลักษณอีกจำนวนมากนอกเหนือจากเรื่องของสงครามที่สามารถสะท้อนความคิดหรือมโนทัศน์ ของคนไทยเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล

งานวิจัยนี้มีจุดหมายที่จะศึกษาอุปลักษณกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยเพื่อให้ทราบ ว่า คนในสังคมไทยปัจจุบันนี้มีมโนทัศน์ต่อกีฬาฟุตบอลผ่านการใช้อุปลักษณอย่างไร โดยใช้ข้อมูลจาก การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลที่เขียนขึ้นจากคอลัมนิสต์ของหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆซึ่งเป็นตัวแทนของ สังคมไทยที่มีความสนใจในกีฬาฟุตบอลโดยจะนำแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson. 1980, 1999, 2003) มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ นอกจากนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์อุปลักษณ ในลักษณะของการกำหนดมุมมองใหม่ที่แฝงอยู่ในการใช้อุปลักษณตามแนวคิดการวิเคราะห์ อุปลักษณเชิงวิพากษ์ของชาร์เตอร์ริส-แบล็ค (Chateris-Black. 2005)

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ถ้อยคำอุปสรรคและมโนอุปสรรคกีฬารักบี้ฟุตบอลลในหนังสือพิมพ์ไทย
2. เพื่อวิเคราะห์มุมมองเกี่ยวกับกีฬารักบี้ฟุตบอลลที่สะท้อนผ่านมโนอุปสรรคกีฬารักบี้ฟุตบอลลในหนังสือพิมพ์ไทย

ขอบเขตของงานวิจัย

ข่าวกีฬารักบี้ฟุตบอลลจากหนังสือพิมพ์กีฬาไทย 4 ฉบับ ได้แก่ สยามกีฬา สตาร์ซ็อคเกอร์ สปอร์ตแมนและสปอร์ตพูลเนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์กีฬาโดยเฉพาะและมีการจำหน่ายมากกว่า 10 ปี โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากการรายงานข่าวกีฬารักบี้ฟุตบอลลในช่วงเวลาดังตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 เป็นเวลา 3 เดือน จำนวน 368 ฉบับ และผู้วิจัยจะเลือกเก็บข้อมูลการรายงานข่าวกีฬารักบี้ฟุตบอลล 2 ประเภท คือ ฟุตบอลโลก และ ฟุตบอลไทย เนื่องจากฟุตบอลโลกนั้นมีการแข่งขันเป็นระบบทัวร์นาเมนต์ซึ่งมีระยะเวลาไม่ยาวนานหรือจำนวนนัดที่ลงทำการแข่งขันไม่มากซึ่งแตกต่างจากการแข่งขันฟุตบอลในประเทศไทยที่มีการแข่งขันเป็นระบบลีกซึ่งมีระยะเวลาการแข่งขันที่ยาวนานกว่า จำนวนนัดที่ลงทำการแข่งขันนั้นมีมากกว่า ด้วยความแตกต่างกันนี้คาดว่า จะทำให้ผู้วิจัยพบข้อมูลการใช้ถ้อยคำอุปสรรคที่หลากหลายอันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้การรายงานข่าวฟุตบอลลทั้งสองประเภทนั้นเป็นการรายงานหรือการเขียนข่าวจากคนไทยซึ่งจะเป็นผลทำให้ได้ทราบถึงมโนทัศน์ของคนไทยเกี่ยวกับกีฬารักบี้ฟุตบอลลอีกด้วย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การแข่งขันฟุตบอล** หมายถึง การแข่งขันฟุตบอลที่เกิดขึ้นในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นการแข่งขันแพร่หลายทั่วโลก ได้แก่ การแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2014 (World cup 2014) การแข่งขันฟุตบอลสโมสรหรือฟุตบอลลีกทั่วโลก รวมถึงการแข่งขันฟุตบอลในประเทศไทยทั้งฟุตบอลสโมสรหรือไทยพรีเมียร์ลีกและทีมชาติไทย

2. **ข่าวกีฬารักบี้ฟุตบอลล** หมายถึง ข่าวกีฬารักบี้ฟุตบอลลจากหนังสือพิมพ์กีฬาไทย 4 ฉบับ ได้แก่ สยามกีฬา สตาร์ซ็อคเกอร์ สปอร์ตแมน และสปอร์ตพูล ในช่วงเวลาดังตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 โดยเก็บส่วนที่เป็นพาดหัวข่าว พาดหัวรอง คำบรรยายใต้ภาพ เนื้อข่าว และการคอลัมน์ต่างๆ ยกเว้นโปรแกรมการแข่งขัน และโฆษณา

3. **ถ้อยคำอุปลักษณ์** หมายถึง รูปภาษาการเปรียบเทียบของสองสิ่ง ได้แก่ แบบเปรียบ (source domain) และสิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain) ทั้งนี้สิ่งที่นำมาเปรียบกันต้องเป็นสิ่งที่อยู่ในความหมายต่างกัน และในการเปรียบนั้นอาจจะปรากฏสิ่งที่ถูกเปรียบหรือไม่ก็ได้ (Lakoff; & Johnson. 2003; Chateris-Black. 2005)

4. **มโนอุปลักษณ์** ในงานวิจัยนี้หมายถึง ระบบความคิดที่มีลักษณะเป็นอุปลักษณ์ (การพิจารณาสิ่งหนึ่งในรูปแบบของอีกสิ่งหนึ่ง) ซึ่งเกิดจากการเชื่อมโยงประเภททางมโนทัศน์เข้าด้วยกัน ปรากฏให้เห็นเป็นถ้อยคำอุปลักษณ์ มโนอุปลักษณ์จะเป็นไปตามการรับรู้ การมองโลกของคนในสังคมนั้นๆ และสะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา (ศิริพร ภัคดีผาสุข. 2549)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบและเข้าใจมโนทัศน์เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลของคนไทยผ่านอุปลักษณ์
2. ทำให้ตระหนักถึงบทบาทของสื่อในการนำเสนอข่าวโดยใช้อุปลักษณ์เพื่อแสดงมุมมองเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลซึ่งมีผลทางความคิดและพฤติกรรมของผู้อ่าน

สัญลักษณ์ในงานวิจัย

1. เครื่องหมาย \longrightarrow ใช้แสดงการถ่ายโยงความหมายระหว่างวงความหมายต้นทางไปยังวงความหมายปลายทาง
2. เครื่องหมาย [ตัวหนา] ใช้แสดงมโนอุปลักษณ์เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล
3. อักษรตัวเอียงและขีดเส้นใต้ ใช้แสดงตัวอย่างถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล

บทที่ 2

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาอุปสรรคของชาวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยตามแนวอรรถศาสตร์ปริชานและการวิเคราะห์อุปสรรคเชิงวิพากษ์ (Critical metaphor analysis) ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดอุปสรรคตามแนวอรรถศาสตร์ปริชาน
2. การวิเคราะห์อุปสรรคเชิงวิพากษ์ (CMA)
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดอุปสรรคตามแนวอรรถศาสตร์ปริชาน (Cognitive semantics)

อรรถศาสตร์ปริชานเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหมายกับโครงสร้างความคิดพื้นฐานซึ่งสะท้อนหมวดหมู่ทางความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งในโลก (Finch, 2002, 2005) อุปสรรคเป็นแนวคิดสำคัญอย่างหนึ่งของอรรถศาสตร์ปริชานซึ่งแต่เดิมการศึกษาอุปสรรคนั้นเป็นการศึกษาภาษาด้านวรรณคดี เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้คำเชื่อม เช่น *เหมือนดั่ง* *ดั่ง* *ปาน* *ประหนึ่ง* เพื่อเป็นการเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งมีคุณสมบัติเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง หรือเปรียบเทียบของสองสิ่งว่ามีลักษณะเหมือนกันทุกประการ จุดหมายของการศึกษาเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถของกวี อุปสรรคจึงเป็นเพียงเครื่องมือตกแต่งภาษาในบทประพันธ์ที่กวีใช้และเป็นความสามารถเฉพาะตัวของกวีเท่านั้นแตกต่างจากการศึกษาอุปสรรคตามแนวอรรถศาสตร์ปริชานในแง่ที่ว่า การศึกษาตามแนวอรรถศาสตร์ปริชานเป็นการนำคำไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบโดยไม่ได้ปรากฏอยู่แค่ในบทประพันธ์เท่านั้นแต่เป็นการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน และยังมีมุ่งอธิบายถึงการใช้ภาษาที่เป็นภาพสะท้อนของความนึกคิดและเป็นผลผลิตของระบบวิถีคิดของมนุษย์ (Kövecses, 2002: viii) ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากประสบการณ์การรับรู้เกี่ยวกับโลก ประสบการณ์การใช้ภาษาเป็นการศึกษาความหมายกับความคิดมนุษย์ เราสามารถเข้าใจระบบความคิดของมนุษย์ผ่านอุปสรรคที่ปรากฏได้ นักภาษาศาสตร์ผู้นำแนวคิดด้านปริชานมาใช้ในการศึกษาความคิดมนุษย์คือเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson, 1980) เขาได้กล่าวว่าอุปสรรคไม่ได้เป็นเพียงกลวิธีทางวรรณศิลป์ที่ใช้ตกแต่งถ้อยคำให้มีความสละสลวย ไพเราะเท่านั้นหากแต่อุปสรรคเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความคิด

เลคอฟและจอห์นสันได้เสนอแนวทางการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน ในหนังสือ *Metaphors we live by* (1980) โดยเป็นการขยายความเข้าใจเกี่ยวกับอุปลักษณ์ ในลักษณะต่างไปจากเดิม กล่าวคือ คนส่วนใหญ่เข้าใจว่าการอุปลักษณ์มักจะเกิดขึ้นแค่ในวรรณคดี หรือบทกวีเพื่อให้เกิดความสวยงาม สละสลวยทางภาษา และเป็นความสามารถพิเศษของนักประพันธ์ เท่านั้น แต่ในความเป็นจริงถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เราใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวันนั้นเป็นผลผลิตที่ได้ มาจากความคิดของเรา เลคอฟและจอห์นสันกล่าวต่ออีกว่า การใช้ภาษาในเชิงอุปลักษณ์เป็นการ เชื่อมโยงความคิดระหว่างคำที่มีความหมายจากวงความหมายหนึ่งกับคำอีกวงความหมายหนึ่ง โดยการถ่ายโยงความหมายนั้นจะถ่ายโยงจากวงความหมายต้นทาง (Source domain) ไปยัง วงความหมายปลายทาง (Target domain) ซึ่งวงความหมายต้นทางหมายถึง ความหมายเดิมก่อนที่จะ นำไปเปรียบเทียบหรือแบบเปรียบเทียบและวงความหมายปลายทางหมายถึงความหมายใหม่ที่ ต้องการจะสื่อหรือสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบ วงความหมายต้นทางจะมีลักษณะเป็นรูปธรรมมากกว่า ส่วนวงความหมายปลายทางจะมีลักษณะเป็นนามธรรมมากกว่า กล่าวอีกนัยหนึ่งคือนำสิ่งใกล้ตัว มาเปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่ไกลตัวและนำสิ่งที่เรารู้คุ้นเคยหรือมีประสบการณ์มากกว่ามาเปรียบเทียบกับ สิ่งที่เราไม่คุ้นเคยหรือไม่ประสบการณ์มาก่อน เพื่อให้เห็นภาพหรือเข้าใจได้มากขึ้นดังตัวอย่างที่ เลคอฟและจอห์นสันได้แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาอังกฤษมีในทัศนที่สะท้อนจากถ้อยคำอุปลักษณ์ เมื่อกล่าวถึงการโต้แย้งว่า [การโต้แย้งคือสงคราม] หรือ [ARGUMENT IS WAR] ดังนี้

Your claims are *indefensible*.

He *attacked every weak point* in my argument.

His criticisms were *right on target*.

I *demolished* his argument.

I've never *won* an argument with him.

You disagree? Okay, *shoot!*

If you use that *strategy*, he'll *wipe you out*.

He *shot down* all of my arguments.

(Lakoff; & Johnson. 2003: 4)

จากตัวอย่างข้างต้น มีการนำคำศัพท์ *indefensible* (ไม่สามารถต้านทานได้), *attacked every weak point* (โจมตีทุกจุดที่อ่อนแอ), *right on target* (พุ่งตรงไปยังเป้าหมาย), *demolished* (พังยับเยิน), *won* (ชนะ), *shoot* (ยิง), *strategy* (ยุทธวิธี), *wipe you out* (กำจัดออก) และ *shot down* (ยิง) ซึ่งเดิมความหมายข้างต้นอยู่ในวงความหมายของสงคราม (war) มาใช้กล่าวถึงการ

โต้แย้ง (argument) การใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า “การโต้แย้ง” (Source domain) มีลักษณะหรือคุณสมบัติบางประการที่เหมือนหรือสอดคล้องกับ “สงคราม” (Target domain) ในมุมมองของผู้ใช้ภาษาอังกฤษ

นอกจากมโนอุปลักษณ์ [ARGUMENT IS WAR] แล้วเลคอฟและจอห์นสันยังกล่าวถึงมโนอุปลักษณ์อื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น [DEATH IS A JOURNEY] หรือ [ความตายคือการเดินทาง] [IDEAS ARE FOOD] หรือ [ความคิดคืออาหาร] และ [THE MIND IS A BRITTLE OBJECT] หรือ [จิตใจเป็นวัตถุที่เปราะ] สิ่งเหล่านี้ยิ่งสนับสนุนแนวคิดของพวกเขาที่ว่า กระบวนการทางความคิดที่คนเราใช้ในการทำความเข้าใจมโนทัศน์ต่างๆ โดยเฉพาะมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรมนั้นเป็นแบบอุปลักษณ์ซึ่งมโนทัศน์ต้นทางหรือแบบเปรียบกับวงมโนทัศน์ปลายทาง หรือสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบนั้นไม่มีความคล้ายคลึงกันทางกายภาพ แต่มีความคล้ายคลึงแบบนามธรรมที่เกิดขึ้นในระดับปริชาณของผู้ใช้ภาษาและการเปรียบเทียบที่เกิดขึ้นในระดับปริชาณนั้นถูกอธิบายว่าเป็นการเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ (Cross domain mapping) โดยเป็นการเชื่อมโยงคุณสมบัติที่มีความคล้ายคลึงตามมุมมองของผู้ใช้ภาษาในระดับปริชาณเป็นคู่ๆ และการโยงความคล้ายคลึงนี้จะเป็นแบบทิศทางเดียว คือจากวงมโนทัศน์ต้นทางไปวงมโนทัศน์ปลายทางซึ่งสอดคล้องกับโคเวกเซส (Kövecses, 2002: 7) ที่กล่าวในทำนองเดียวกันว่ามโนอุปลักษณ์ที่ได้จากการศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์นั้นเป็นการถ่ายโยงความหมายจากวงความหมายหนึ่งไปยังอีกวงความหมายหนึ่งอย่างเป็นระบบ ดังตัวอย่างถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ใช้ในการกล่าวถึงความรัก ดังต่อไปนี้

We aren't going anywhere.

The relationship is *foundering*.

It's been *a bumpy road*.

We're made *a lot of headway*.

We're at *a crossroads*.

(Kövecses, 2002: 7)

ตัวอย่างถ้อยคำอุปลักษณ์ข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบความรักกับการเดินทางสะท้อนมโนอุปลักษณ์ [LOVE IS A JOURNEY] หรือ [ความรักคือการเดินทาง] ที่มีมโนทัศน์การเดินทางเป็นวงมโนทัศน์ต้นทางและความรักเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง ซึ่งความคล้ายคลึงในระดับปริชาณของคุณสมบัติทั้งสองวงความหมายจะสามารถเชื่อมโยงข้ามมโนทัศน์เป็นคู่ๆ ได้ดังนี้

[LOVE IS A JOURNEY]

Source: JOURNEY

Target: LOVE

The travelers	→	the lovers
The vehicle	→	the love relationship itself
The journey	→	events in relationship
The distance covered	→	the progress made
The obstacles encountered	→	the difficulties experienced
Decisions about which way to go	→	choice(s) about what to do
The destination of the journey	→	the goal(s) of the relationship

(Kövecses. 2002: 7)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า คุณสมบัติ หรือโครงสร้างภายในที่คล้ายคลึงกันของ มโนทัศน์การเดินทางกับความรัก สามารถนำมาเปรียบเทียบหรือเชื่อมโยงกันได้เป็นคู่ๆ เช่น ผู้เดินทาง เป็นวงความหมายต้นทาง และ คนรักเป็นวงความหมายปลายทาง ความคล้ายคลึงที่สองวงมโนทัศน์ มีร่วมกันนี้เรียกว่า a set of mapping relations หรือ correspondences ซึ่งแสดงโครงสร้างของ กระบวนการคิด การให้เหตุผลและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับมโนทัศน์ของคนเรานั้นเอง

เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson. 1980, 1999, 2007) จำแนกมโนอุปลักษณ์ เป็น 3 ประเภทดังนี้

1. มโนอุปลักษณ์เชิงโครงสร้าง

มโนอุปลักษณ์เชิงโครงสร้าง (Structural metaphors) หมายถึง มโนอุปลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของแบบเปรียบกับสิ่งที่ถูกเปรียบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างเช่น มโนอุปลักษณ์ [ทฤษฎีคือสิ่งปลูกสร้าง] หรือ [THEORIES ARE BUILDINGS] แสดงลักษณะและองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบระหว่างทฤษฎี (theory) กับสิ่งปลูกสร้าง (buildings) ตัวอย่างถ้อยคำที่สะท้อนให้เห็นถึงอุปลักษณ์เชิงโครงสร้าง ดังนี้

[THEORIES ARE BUILDINGS]

The theory needs more *support*.The theory will *stand* or fall on the *strength* of that argument.They *exploded* his latest theory.We will show that theory to be without *foundation*.So far we have put together only the *framework* of the theory.

(Lakoff; & Johnson. 2003: 46)

จากตัวอย่างข้างต้นมีการนำคำศัพท์ *support* (สนับสนุน), *stand* (ตั้งอยู่), *strength* (ความมั่นคง), *exploded* (พังทลาย), *foundation* (ฐานราก) และ *framework* (โครงสร้าง) แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาอังกฤษมีมโนทัศน์ต่อทฤษฎี หรืองานวิชาการว่ามีลักษณะเหมือนตึกหรือสิ่งปลูกสร้าง กล่าวคือ ทฤษฎีหรืองานวิชาการเป็นสิ่งที่ต้องมีฐานราก มีคนช่วยสนับสนุน สามารถตั้งอยู่หรือพังทลายลงได้ มีความมั่นคงมีความแข็งแรงและมีโครงสร้างเช่นเดียวกับตึกหรือสิ่งก่อสร้าง ทั้งนี้เราสามารถเข้าใจมโนทัศน์ดังกล่าวและสามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบของทฤษฎีกับสิ่งปลูกสร้างที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบได้

2. มโนอุปลักษณ์เชิงพื้นที่

มโนอุปลักษณ์เชิงพื้นที่ (Orientational metaphors) หมายถึง มโนอุปลักษณ์ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงของวงมโนทัศน์ต้นทางกับวงมโนทัศน์ปลายทางโดยอาศัยประสบการณ์เชิงพื้นที่ของมนุษย์เป็นการแสดงมโนทัศน์เกี่ยวกับพื้นที่และการกำหนดทิศทาง เช่น ขึ้น-ลง นอก-ใน หน้า-หลัง ลึก-ตื้น จุดศูนย์กลาง-ชายขอบ มาใช้ในการเปรียบเทียบเช่น [HAPPY IS UP] และ [SAD IS DOWN] ดังตัวอย่าง

[HAPPY IS UP] and [SAD IS DOWN]

I'm feeling *up*.

You're in *high*spirits.

I'm feeling *down*.

My spirits *sank*.

(Lakoff; & Johnson. 2003: 15)

จากตัวอย่างประโยคจะพบคำศัพท์ที่ใช้เกี่ยวข้องกับทิศทาง คือ up (ขึ้น) high (สูง) down (ลง) และ sank (จม) เพื่ออธิบายความสุขและความทุกข์ว่า หากเรามีความสุขร่างกายของเราก็จะมีทิศทางขึ้นและเวลาที่เราก่อเกิดความทุกข์ร่างกายของเราก็จะมีทิศทางลงซึ่งการใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าวเป็นการใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบและสะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา

3. มโนอุปลักษณ์เชิงวัตถุ

มโนอุปลักษณ์เชิงวัตถุ (Ontological metaphors) หมายถึง มโนอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบสิ่งที่เป็นนามธรรมว่าเป็นเหมือนสิ่งที่เป็นรูปธรรม มโนอุปลักษณ์ประเภทนี้จะมองสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ความรู้สึก อารมณ์ ความคิด นำมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือเป็นสิ่งที่อยู่จริง เช่น วัตถุ สิ่งของ เพื่อให้เห็นภาพ หรือเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมนั้นได้ชัดเจนมากขึ้น คล้ายคลึงกับการใช้บุคลาธิษฐาน เช่น ในสังคมอังกฤษจะมีอุปลักษณ์ที่กล่าวถึงจิตใจ ดังตัวอย่าง

[THE MIND IS A BRITTLE OBJECT]

Her ego is very *fragile*.

You have to *handle him with care* since his wife's death.

He *broke* under cross-examination.

She is easily *crushed*.

The experience *shattered* him.

I'm *going to pieces*.

He mind *snapped*.

(Lakoff; & Johnson. 2003: 28)

จากตัวอย่างข้างต้นมีการนำคำศัพท์ *fragile* (เปราะบาง), *handle him with care* (ดูแลด้วยความห่วงใย) *broke* (พัง) *crushed* (แหลกละเอียด) *shattered* (แตกเป็นเสี่ยงๆ) *going to pieces* (แตกเป็นชิ้นๆ) และ *snapped* (ขาดสะบั้น) แสดงให้เห็นว่าในสังคมผู้ใช้ภาษาอังกฤษมองว่าจิตใจเป็นวัตถุอย่างหนึ่งที่มีคุณสมบัติเปราะบาง สามารถแตกหักได้ง่าย จึงมีการนำคำศัพท์ที่มักปรากฏร่วมกับสิ่งที่เป็นรูปธรรมคือ “วัตถุที่เปราะบาง” มาใช้กล่าวถึง “จิตใจ” ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม

กล่าวโดยสรุปคือ แนวคิดเกี่ยวกับอุปลักษณ์ของเลคอฟและจอห์นสันนั้นเป็นแนวทางที่จะช่วยให้เราเข้าใจได้ว่าอุปลักษณ์ในภาษาที่เราใช้นั้นมาจากระบบปริชานที่ได้มาจากการรับรู้และประสบการณ์ของเรา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจะนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวคิดสำคัญในการวิเคราะห์เพื่ออธิบายว่าถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลที่พบในหนังสือพิมพ์ไทยนั้นสะท้อนให้เห็นระบบปริชานหรือมโนทัศน์ของคนไทยที่มีต่อกีฬาฟุตบอลสะท้อนผ่านหนังสือพิมพ์ไทยอย่างไร

2. การวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงวิพากษ์ (Critical metaphor analysis)

ชาร์เตอร์ริส-แบล็ค (Charteris-Black. 2004: xiii) เห็นว่าการศึกษาอุปลักษณ์นั้นสามารถขยายขอบเขตของการศึกษาให้กว้างขึ้นและตอบคำถามเกี่ยวกับความคิดของคนในสังคมให้ชัดเจนยิ่งขึ้นได้ มากกว่าที่จะมุ่งศึกษาเพียงว่าคนในสังคมใช้อุปลักษณ์ใดและมีมโนทัศน์เกี่ยวกับอุปลักษณ์นั้นเช่นไรเท่านั้น เขาจึงได้เสนอการวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงวิพากษ์ (Critical metaphor analysis) ซึ่งเป็นการใช้แนวคิดในด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical discourse analysis หรือ CDA) ร่วมกับทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor theory) ซึ่งเป็นการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวทางปริชานที่เลคอฟและจอห์นสันริเริ่มไว้ ชาร์เตอร์ริส-แบล็คกล่าวว่าทฤษฎีวาทกรรมเชิงวิพากษ์มีความเชื่อพื้นฐานหนึ่งว่า ผู้พูดและผู้เขียนวาทกรรมมีเจตนาบางอย่างซ่อนอยู่เบื้องหลัง

เสมอ วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์เป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theory) ซึ่งกำเนิดขึ้นในสำนักแฟรงเฟิร์ตช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 (Van Dijk. 2001: 352) ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับภาษาและวาทกรรมร่วมกับภาษาศาสตร์เชิงวิพากษ์ (Critical linguistics) วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์พัฒนามาจากหลายศาสตร์ ได้แก่ ภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) จิตวิทยา (Psychology) และสังคมศาสตร์ (Social science)

ฟาน ไคค์ (Van Dijk. 2001: 352) กล่าวว่า วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ เป็นการวิเคราะห์วาทกรรมโดยศึกษาในแนวทางที่เกี่ยวกับอำนาจทางสังคม การปกครอง และความไม่เสมอภาค เพื่อมองหาบทบาทของวาทกรรมในการผลิตซ้ำและการครอบงำ การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มีจุดยืนที่ชัดเจน โดยมีหลักสำคัญ คือ ต้องการความเข้าใจ และสามารถแสดงให้เห็นเป็นประจักษ์และสามารถตีแผ่ให้คนได้รับรู้เพื่อหาวิธีต่อต้านไม่ให้เกิดซ้ำขึ้นอีก การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มุ่งให้ความสำคัญกับสิ่งที่ปัญหาในสังคม และศึกษาเป็นสหสาขาวิชาที่เชื่อมโยงกัน การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มุ่งให้ความสำคัญกับโครงสร้างของวาทกรรม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับอำนาจและการครอบงำในสังคมอีกทั้งยังเป็นการวิเคราะห์สิ่งที่เป็นความจริงที่เกิดขึ้นในสังคม

แฟร์คลาฟฟ์และโวดัก (Fairclough & Wodak. 2001: 258) กล่าวว่า วิธีการวิเคราะห์วาทกรรมจะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์กับการฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ยังพิจารณาวาทกรรมที่เป็นการใช้ภาษาในการพูดและการเขียนที่เป็นรูปแบบของวิถีปฏิบัติทางสังคมเป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ของภาคปฏิบัติทางสังคมที่เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน โดยมีความสัมพันธ์กับประเด็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ องค์กร สถาบันและโครงสร้างสังคม ส่วนวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมเป็นผลมาจากอุดมการณ์เป็นหลัก กล่าวคือ เป็นการผลิตอำนาจในแนวทางที่ไม่เป็นธรรม โดยเป็นความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นทางสังคม ผู้หญิงกับผู้ชายและชนชั้นทางวัฒนธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทของมนุษย์ในสังคมโดยอาจเป็นวาทกรรมการเหยียดสีผิว หรือการกีดกันทางเพศ เป็นต้น อุดมการณ์เหล่านี้แสดงลักษณะของการใช้ภาษาและความสัมพันธ์ของอำนาจที่แสดงถึงความคลุมเครือและไม่ชัดเจนของมนุษย์ ดังนั้นการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นความชัดเจนของสิ่งที่คลุมเครือเหล่านี้

ชาร์เตอริส-แบล็คจึงใช้แนวทางวาทกรรมวิเคราะห์มาค้นหาเจตนาที่อยู่เบื้องหลังการใช้อุปลักษณ์ การศึกษาอุปลักษณ์ของชาร์เตอริส-แบล็ค เป็นการศึกษาลักษณะในระดับภาษาซึ่งเขาเรียกว่าอุปลักษณ์พื้นผิว (Surface metaphor) และอุปลักษณ์เชิงลึก (Underlying metaphor) โดยอุปลักษณ์พื้นผิวจะเป็นผลลัพธ์ของกระบวนการทางปริชานของอุปลักษณ์เชิงลึก

ชาร์เตอร์ริส-แบล็ค พบข้อมูลมากมายจากคลังภาษาของการรายงานข่าวกีฬาในหนังสือพิมพ์อังกฤษพบว่ามีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณณ์ในวงความหมายเกี่ยวสงครามเป็นจำนวนมาก ยกตัวอย่างการรายงานข่าวการแข่งขันฟุตบอลยูโร 2000 ในหนังสือพิมพ์เดอะไทมส์ (the times)

“Spanish rivals set to *conquer* Paris. The *airlift* began yesterday. A *squadron* of more than 150 charter flights is making journey. The buses left the central squares of Madrid and Valencia at noon in the great *fleets* for the red-eye trawls over the Pyrenees. The trains were packed as they trundled over the border from Spain and began their *advance* on the French capital in earnest. To make the *invasion* complete, 500 giant paellas will be waiting for the *armies* of supporter near the place DE LA Concorde when they arrive.”

(Chateris-Black. 2005: 122)

จากตัวอย่างมีการนำคำศัพท์ในวงความหมายเกี่ยวกับสงคราม ได้แก่ *conquer* (พิชิต) *airlift* (การลำเลียงทางอากาศ) *squadron* (กองทหาร) *fleets* (กองทัพ) *advance* (การเดินทัพ) *invasion* (การบุก) และ *armies* (กองทัพ) มาใช้ในการรายงานข่าวการแข่งขันฟุตบอลซึ่งเป็นการเปรียบเทียบการแข่งขันฟุตบอลเป็นการทำสงครามหรือมโนอุปลักษณณ์ **[กีฬาฟุตบอลคือสงคราม]**

แม้แนวคิดของเลคอฟและจอห์นสันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ในระดับมโนทัศน์ แต่ชาร์เตอร์ริส-แบล็คชี้ให้เห็นว่า แนวคิดดังกล่าวยังไม่เพียงพอต่องานวิพากษ์ เราต้องพิจารณาถึงเจตนาของการใช้มโนอุปลักษณณ์ว่าทำไมจึงเลือกมโนอุปลักษณณ์นั้นๆมานำเสนอแต่ไม่เลือกมโนอุปลักษณณ์อื่น

ชาร์เตอร์ริส-แบล็คเชื่อว่า อุปลักษณณ์นั้นมีบทบาทสำคัญในการโน้มน้าวใจ นอกจากนี้ อุปลักษณณ์ยังสามารถโน้มน้าวความคิดเราและมีอิทธิพลต่อความรู้สึกเราเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ทำให้ชาร์เตอร์ริส-แบล็คสนใจที่จะศึกษาว่าเหตุใดจึงมีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณณ์สงครามมากมายในการรายงานข่าวกีฬาและสิ่งเหล่านี้มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวพันกับความรู้สึกนึกคิดของผู้คนอย่างไร ซึ่งเขาเชื่อว่าเพราะผู้พูดมักจะใช้อุปลักษณณ์เพื่อเสนอมุมมองที่มีต่อโลกในแบบใหม่ให้ผู้ฟังเห็นคล้อยตาม จากการศึกษาพบว่าการใช้อุปลักษณณ์สงครามในการรายงานข่าวกีฬาสะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์ในเชิงลึกว่ากีฬาคือการต่อสู้เพื่อเอาตัวรอด มีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์ **[กีฬาคือสงคราม]** หรือ **[SPORT IS WAR]** ดังมีการแสดงความสัมพันธ์ดังนี้

Conceptual Key; SPORT IS A STRUGGLE FOR SURVIVAL

Conceptual Metaphors; SPORT IS WAR (GENERIC)

FOOTBALL IS WAR

RUGBY IS WAR (SPECIFIC) etc.

METAPHORS

(Charteris-Black. 2004: 129)

จากแผนภาพแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการใช้อุปมาอุปไมย [SPORT IS WAR] พบการใช้ถ้อยคำในวงความหมายของสงครามในการรายงานข่าวกีฬาหลายประเภท เช่น กีฬาฟุตบอล กีฬารักบี้ พบการใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมย เช่น a battle for survival (การต่อสู้เพื่อความอยู่รอด) to surrender the third set (ยอมแพ้ในเกมที่สาม) armies of supporters (กองทัพของผู้สนับสนุน) the fight for survival (การต่อสู้เพื่อความอยู่รอด) สะท้อนมโนทัศน์ที่ว่า การแข่งขันกีฬาเป็นเหมือนการทำสงครามและการต่อสู้เพื่อเอาตัวรอดเป็นมโนทัศน์เชิงลึกที่อธิบายถึงการใช้อุปมาอุปไมยว่าถูกสร้างขึ้นจากระบบสังคมที่มีการแข่งขันกันสูงในสังคมสมัยใหม่หรือสังคมทุนนิยมที่การดำเนินชีวิตของผู้คนนั้นค่อนข้างลำบากไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสุขภาพทางกาย (Physical health) ด้านจิตใจ (Mental resilience) และความสามารถในการแข่งขันต่างๆ (Competitiveness) เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้ซึ่งมีความสอดคล้องกับกีฬาที่ต้องต่อสู้เพื่อเอาตัวรอด

แม้แนวคิดของเลคอฟและจอห์นสันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์อุปมาอุปไมยในระดับมโนทัศน์แต่ชาร์เตอร์ริส-แบล็คชี้ให้เห็นว่า แนวคิดดังกล่าวยังไม่สามารถตอบคำถามได้ว่า “ทำไม” ผู้ใช้ภาษาจึงเลือกนำเสนออุปมาอุปไมยนั้นๆ และไม่เลือกที่จะนำเสนอในอุปมาอุปไมยอื่นๆ ชาร์เตอร์ริส-แบล็คกล่าวอีกว่า เราต้องพิจารณาบริบทของรูปภาษานั้นๆ รวมไปถึงพิจารณาเจตนาของผู้ใช้รูปภาษาเหล่านั้นด้วย ด้วยเหตุนี้ชาร์เตอร์ริส-แบล็ค จึงเสนอการวิเคราะห์อุปมาอุปไมยเชิงวิพากษ์ (Critical metaphor analysis หรือ CMA) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เพื่อหามุมมองที่แฝงอยู่ในรูปภาษาโดยความคิดที่ว่า รูปภาษาไม่ได้เป็นกลางอย่างที่ดูเหมือนจะเป็นแต่มีกระบวนการทางความคิด สังคมมีผลต่อการเลือกรูปภาษาเพื่อสื่อความหมายที่ต้องการ ซึ่งอุปมาอุปไมยก็เป็นหนึ่งในการเลือกภาษาดังกล่าวนั้น ดังนั้นการวิเคราะห์อุปมาอุปไมยจึงสะท้อนความคิดที่แฝงอยู่ในตัวของรูปภาษา (Charteris-Black. 2004, 2005 อ้างใน ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. 2013: 110)

ชาร์เตอร์ริส-แบล็คได้เสนอขั้นตอนการวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงวิพากษ์ไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การระบุอุปลักษณ์ 2. การตีความอุปลักษณ์ และ 3. การอธิบายอุปลักษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การระบุอุปลักษณ์ (Metaphor identification) คือ การคัดเลือกถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในข้อมูล ทั้งนี้โดยอาศัยนิยามและลักษณะสำคัญของอุปลักษณ์เป็นแนวทาง

2. การตีความอุปลักษณ์ (Metaphor interpretation) คือ การตีความอุปลักษณ์ที่สะท้อนจากถ้อยคำอุปลักษณ์ที่คัดเลือกได้จากขั้นที่ 1 และการวิเคราะห์ในขั้นที่ 2 ใช้แนวคิดของเลคอฟกับจอห์นสัน ที่เสนอในหนังสือ *Metaphors we live by* (Lakoff; & Johnson. 1980, 1999, 2003)

3. การอธิบายอุปลักษณ์ (Metaphor explanation) คือ การอธิบายเหตุผลเชิงอุดมการณ์หรือมุมมองซึ่งอยู่เบื้องหลังการใช้มนอุปลักษณ์ที่วิเคราะห์ได้จากขั้นที่ 2 ผู้วิจัยต้องตอบคำถามว่า เหตุใดมนอุปลักษณ์นั้นจึงถูกเลือก มนอุปลักษณ์นั้นสื่อมุมมองหรือมายาคติอย่างไร การวิเคราะห์ในขั้นที่ 3 นี้ต้องพิจารณาบริบทที่ตัวบทหรือรูปภาษานั้นเกิดขึ้น

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะนำแนวคิดอุปลักษณ์ในทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชานของเลคอฟ และจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson. 1980, 1999, 2003) และ โคเวกเซส (Kövecses. 2002) มาเป็นแนวทางในการศึกษามนอุปลักษณ์ แนวคิดเรื่องวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงวิพากษ์ของชาร์เตอร์ริส-แบล็ค (Charteris-Black. 2004) มาเป็นแนวทางในการศึกษาอุปลักษณ์ในข่าวกีฬาฟุตบอลว่าทำไมผู้ใช้ภาษาถึงเลือกมนอุปลักษณ์เหล่านี้ อธิบายการใช้มนอุปลักษณ์ว่ามีการเสนอมุมมองใหม่ อย่งไรมีผลทำให้เกิดความคิดและความเชื่อใบบ้างของสังคมไทยในการวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงวิพากษ์ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาอุปลักษณ์เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลในการรายงานข่าวในต่างประเทศ โดยจากการศึกษาค้นคว้าที่ผ่านมาพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอุปลักษณ์เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของแพม เคลเลท (Pamm Kellett. 2002) ดูวีส (Deiullis. 2011) บิชอปกับจาวอสกีส์ (Bishop; & Jaworski. 2003) กุนนาร์เบิร์ก (Gunnar Bergh. 2011) และ สเตฟานเวียร์แคนท์ (Stephan Vierkant. 2006) พบว่าผลของการศึกษาสอดคล้องกัน คือ มนอุปลักษณ์ที่พบจากถ้อยคำอุปลักษณ์การรายงานข่าวกีฬานั้นสะท้อนเกี่ยวกับการต่อสู้ทำร้ายกันหรือการทำสงครามหรือ [Football is War] โดยงานวิจัยของ แพม เคลเลท ศึกษาเรื่อง "Football-as-War, Coach-as-General: Analogy, Metaphor and Management Implications" ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ The Herald Sun และ The Age ในประเทศออสเตรเลีย ผลการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับมีการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลเป็นการทำสงคราม โดยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์

ระหว่างการทำสงครามกับกีฬาฟุตบอล เช่น ผู้ฝึกสอน (coaches) เปรียบเสมือนทหารผู้บังคับบัญชา (militaristic generals) นักฟุตบอล (athletes) เปรียบเสมือนทหาร (soldiers) ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กัน ในการวางแผนสั่งการนักฟุตบอลเพื่อให้เล่นตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายเหมือนกับการทำสงครามของทหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของคูวีส ที่ศึกษาเรื่อง “World cup or world war? War metaphor in newspaper coverage of the 2010 world cup” พบว่ากีฬาฟุตบอลนั้นมีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ สงครามมารายงานข่าว คูวีสศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาการรายงานข่าวฟุตบอลโลกในปี 2010 ในหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ ได้แก่ 1. นิวยอร์กไทมส์ (The New York Times) 2. ซันเดย์ไทมส์ (The Sunday Times) และ 3. ลอนดอนไทมส์ (The London Times) ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ นิวยอร์กไทมส์ มีการใช้อุปลักษณ์สงครามมากที่สุด ถัดมาคือซันเดย์ไทมส์และลอนดอนไทมส์ ตามลำดับ คูวีสสรุปต่ออีกว่านิวยอร์กไทมส์รายงานข่าวเน้นหนักในรูปแบบทางการเมืองในขณะที่ เดอะซันเดย์ไทมส์ เน้นรูปแบบการรวมประเทศ และลอนดอนไทมส์ มีทั้งสองอย่างใกล้เคียงกันโดยให้ เหตุผลว่า คนอเมริกันนั้นมีความใกล้ชิดกับสงครามมากกว่าชาติอื่นๆ ทหารอเมริกันมากกว่า 200,000 นายถูกส่งไปต่อสู้ในอัฟกานิสถานและอิรักตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งผ่านมาหลายปีแล้ว แต่ภาพของทหารอเมริกันต้องไปประจำการจำนวนมากจึงเกิดภาพของสงครามในความคิดของคนอเมริกันมากกว่า และการใช้รูปภาพเหล่านี้ คูวีสเชื่อว่าจะสร้างความเข้มแข็งและความสามัคคีให้กับ คนอเมริกัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ บิชชอปและ จาวอสกีส์ ศึกษาเรื่อง “We beat “em”: nationalism and the hegemony of homogeneity in the British press reportage of Germany versus England during Euro 2000” ในการศึกษาครั้งนี้ บิชชอปและจาวอสกีส์ ได้ศึกษาจากการรายงาน ข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ประเทศอังกฤษ ระหว่างทีมชาติอังกฤษ พบกับ ทีมชาติเยอรมันในช่วง การแข่งขันฟุตบอลยูโร 2000 จำนวน 16 ฉบับ ซึ่งได้ศึกษาจากข้อความและภาพประกอบเพื่อจะ อธิบายความเป็นชาตินิยมและอัตลักษณ์ร่วมกันของแต่ละชาติในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล ซึ่งผลการวิจัยพบวิธีการความเป็นชาตินิยม อยู่ 3 วิธีการ คือ 1. การแบ่งฝักแบ่งฝ่าย (Separation) บ่งบอกความเป็น “เขา” และ “เรา” 2. การเปรียบเทียบเป็นการต่อสู้ในสงคราม (Metaphor) 3. แสดงตัวตนเป็นกลุ่มเดียวกันแบบเดียวกัน (Stereotypes) การรายงานข่าวมีการใช้ถ้อยคำ อุปลักษณ์เกี่ยวกับการต่อสู้ในการทำสงครามอย่างมากยี่สิบกว่าเรื่องราวในประวัติศาสตร์ของ ทั้ง 2 ประเทศ เพื่อให้เกิดความรักชาติ ร่วมใจกันสู้เพื่อชาติ ซึ่งสะท้อนมุมมองเชิงมโนทัศน์ของผู้ใช้ ภาษาว่า **[กีฬาฟุตบอลคือสงคราม]** โดยทำให้เห็นถึงการเปรียบเทียบการแข่งขันฟุตบอลเป็น เหมือนกับทำสงคราม โดยมีนักฟุตบอลเป็นทหาร และมีหัวหน้าผู้ฝึกสอนเป็นผู้นำทัพในการทำสงคราม

กุนนาร์ เบิร์ก (Gunnar Bergh. 2011) ศึกษาเรื่อง Football is war: A case study of minute-by-minute football commentary จากการบรรยายในระหว่างเกมการแข่งขันในเว็บไซต์ที่ชื่อ มินินิท บาย มินินิท (minute-by-minute-MBMs) ในประเทศอังกฤษในระหว่างการแข่งขันฟุตบอลยูโร 2008 ซึ่งประเทศสวิตเซอร์แลนด์กับออสเตรียเป็นเจ้าภาพ พบว่ามีการใช้คำศัพท์เกี่ยวกับสงครามและความรุนแรงทุกๆสามสิบคำ โดยพบว่ามีการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับสงครามหรือความรุนแรง [Football is War] แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1. การกระทำ (actions) 306 คำ เช่น โจมตี (attack) ฆ่า (kill) ยิง (fire) 2. กิจกรรม/สถานะ/ผล (activities/states/results) 255 คำ เช่น การต่อสู้ (battle) ความตาย (death) ความหายนะ (disaster) 3. คุณลักษณะ (attributes) 65 คำ เช่น อันตราย (dangerous) โหดร้าย (cruel) ตั้งรับ (defensive) และ 4. ตัวแทน (agents) 46 คำเช่น กองทัพ (army) กัปตัน (captain) และ ศัตรู (enemy) ผลการศึกษาสอดคล้องกับ เวียร์แคนท์ ที่ได้ศึกษาเรื่อง Metaphor and live radio football commentary เป็นการศึกษาเกี่ยวกับถ้อยคำอุปมาอุปไมยของการบรรยายภาษาเยอรมันระหว่างเกมการแข่งขันในการแข่งขันฟุตบอลโลก 2006 ที่ประเทศเยอรมันเป็นเจ้าภาพ เนื่องจากเวียร์แคนท์เห็นว่า การบรรยายระหว่างเกมการแข่งขันฟุตบอลนั้น เป็นการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจึงสะท้อนภาพในใจก่อนที่จะเปล่งเป็นถ้อยคำออกมาซึ่งน่าสนใจที่จะศึกษาและผลการศึกษาได้เป็น 2 ประเภท คือแบ่งถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่เป็นคำนาม และถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่เป็นคำกริยา ซึ่งผลการศึกษาพบว่าทั้ง 2 ประเภทพบถ้อยคำอุปมาอุปไมยไปในทางเดียวกัน มีการใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมยเกี่ยวกับการต่อสู้ หรือ [PLAYING FOOTBALL IS BATTLING] ตัวอย่างถ้อยคำในประเภทของคำกริยา เช่น attack (โจมตี), conquer (พิชิตเอาชนะ), fight (ต่อสู้) and fire (ยิง) และตัวอย่างถ้อยคำในประเภทของคำนาม เช่น กองกำลังทหาร (military group) ถูกเปรียบเป็นทีมฟุตบอล (football team)

สิริวงษ์ หงษ์สุวรรณค์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง “วิธีการคิดของคนเวียดนามผ่านการใช้อุปมาอุปไมยที่ปรากฏในกีฬาฟุตบอล” โดยได้ศึกษาวิธีการคิดของคนเวียดนามผ่านการใช้อุปมาอุปไมยของคนเวียดนามที่มีต่อกีฬาฟุตบอลเวียดนามกับฟุตบอลไทยจากสื่อโทรทัศน์ การไปชมการแข่งขันในสนามจริงรวมไปถึงการสอบถามจากคนเวียดนามโดยตรง ซึ่งผลการศึกษาพบว่าคนเวียดนามได้แสดงมโนทัศน์ต่อฟุตบอลเวียดนามกับฟุตบอลไทย 6 มโนทัศน์ คือ 1. [ฟุตบอลคือวิถีคิดเกี่ยวกับการต่อสู้] 2. [ฟุตบอลคือวิถีคิดเกี่ยวกับชัยชนะ] 3. [ฟุตบอลคือวิถีคิดเกี่ยวกับการแก่งแย่งแข่งขันกับทีมที่เหนือกว่า] 4. [ฟุตบอลคือวิถีคิดเกี่ยวกับคู่แข่งที่เป็นศัตรูคู่อาฆาต] 5. [ฟุตบอลคือวิถีคิดเกี่ยวกับการแก้แค้น] 6. [ฟุตบอลคือวิถีคิดเกี่ยวกับสงคราม] ผลวิจัยอธิบายว่าอุปมาอุปไมยสะท้อนถึงวิธีการอบรมสั่งสอนและเลี้ยงดูบุตรหลานในครอบครัวของคนเวียดนาม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากการถูกข่มเหงและกดขี่ในสงคราม การเขียนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์หรือสื่อต่างๆ ในเวียดนาม

ต่างมีอิทธิพลอย่างมากต่อการกระตุ้นและปลุกความคิด ความเชื่อ รวมทั้งจิตสำนึกของคนเวียดนาม ให้เกิดความรักชาติรักมาตุภูมิของตนโดยใช้ฟุตบอลเป็นสื่อ

มาร์คิน เลวานดอว์สกี (Marcin Lewandowski. 2010) ได้ศึกษาเรื่อง Football is not only war. Non-violence conceptual metaphors in English and Polish soccer language ซึ่งเขาได้ศึกษาการใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมยในการรายงานข่าวกีฬาของคนอังกฤษและคนโปแลนด์จากการรายงานข่าวฟุตบอลในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลออนไลน์ การบรรยายระหว่างเกมการแข่งขัน การวิเคราะห์ก่อนเกมและหลังเกมการแข่งขัน การสัมภาษณ์นักฟุตบอลและผู้จัดการทีม และบทความตามเว็บไซต์ต่างๆ โดยเลวานดอว์สกี จะไม่ศึกษาถ้อยคำอุปมาอุปไมยจากการต่อสู้หรือสงคราม เนื่องจากเขาพบว่า มีงานวิจัยที่พบมากมายที่พบการศึกษาถ้อยคำอุปมาอุปไมยจากการรายงานข่าวกีฬาและถ้อยคำเกี่ยวกับการต่อสู้หรือสงครามนั้นมักจะพบหลายครั้งอยู่เสมอจาก

การ คี ก ข า พ บ ม โ น อู ป ลั ก ษ ณ์ 10 ม โ น อู ป ลั ก ษ ณ์ ไ ต่ แ ก่

1. [A SOCCER MATCH IS ATHEATER PERFORMANCE]
2. [A SOCCER MATCH IS A TEST]
3. [A SOCCER MATCH IS FOOD]
4. [FOOTBALLING SUPERIORITY IS ROYAL POWER]
5. [A SOCCER TEAM IS A MACHINE]
6. [A SOCCER MATCH IS A BUILDING]
7. [AN OUTSTANDING SOCCER PERFORMANCE IS A WORK OF ART]
8. [AN OUTSTANDING SOCCER PERFORMANCE IS MAGIC]
9. [A SOCCER MATCH IS A JOURNEY/VOYAGE]
10. [THE WINNING TEAM IS AHEAD; THE WINNING TEAM IS BEHIND]

นอกจากนี้จากการทบทวนงานวิจัยยังพบบางงานวิจัยอื่นๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับมโนอุปมาอุปไมยที่เราสามารถศึกษาระบบมโนทัศน์เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ได้จากการศึกษาถ้อยคำอุปมาอุปไมย ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า มีประเด็นที่ศึกษามโนอุปมาอุปไมยในภาษาไทยมากมาย สะท้อนให้เห็นมโนทัศน์เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ เช่น “สงคราม” (จิตติมา จารยะพันธ์. 2539) “ความรัก” (สินีนาง วุฒนสุข. 2549) (กรกนก รัมมะอัคร์. 2556) “ผู้หญิง” (สุภา อังกูระวรรณท์. 2527)(มิรินต้า นูรรุ่งโรจน์. 2548) “การเมือง” อูษา พฤษชัยวิบูลย์. 2544) (รัชนีร์ญา กลิ่นน้ำหอม .2551) “ความตาย” (ยมลภัทร ภัทรคุปต์. 2553) (นันทนา วงษ์ไทย. 2555) “โรคมะเร็ง” (วรวรรณา เพ็ชรกิจ. 2551) และ “ชีวิต” (ปิยภรณ์ อบแพทย. 2552) อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่ายังไม่ม้งานวิจัยใดที่เป็นการวิจัยที่ใช้แนวคิดด้านภาษาศาสตร์วิเคราะห์อุปมาอุปไมยกีฬาฟุตบอลในบริบทสังคมไทยโดยตรง ผู้วิจัยจึงจะศึกษาอุปมาอุปไมยกีฬาฟุตบอลในมุมมองหนังสือพิมพ์ภาษาไทยเพื่อศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลของคนไทยผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ว่าเป็นอย่างไรและศึกษาอุปมาอุปไมยเชิงวิพากษ์เพื่อวิเคราะห์มุมมองที่แฝงอยู่ในมโนอุปมาอุปไมยนั้นๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการสำรวจ รวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจะเสนอ การรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สำรวจ รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปและอภิปรายผล

1. สำรวจ รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยเริ่มการทำวิจัยจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอุปลักษณะของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson.1980, 1999, 2003) ที่ได้เสนอมุมมองต่ออุปลักษณะใหม่ในหนังสือ *Metaphors we live by* ตามแนวทางภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive linguistics) ว่าอุปลักษณะไม่ได้เป็นเพียง ศิลปะในการประพันธ์หรือความสามารถเฉพาะตัวของนักประพันธ์เท่านั้น แต่แท้จริงแล้วอุปลักษณะ ปรากฏอยู่ทั่วไปในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เป็นความสามารถที่คนธรรมดาทั่วไปมีและไม่ทันได้ ตระหนัก เลคอฟและจอห์นสันเสนอแนวคิดที่ว่า โดยพื้นฐานระบบความคิดของเรามีลักษณะเป็น อุปลักษณะ อุปลักษณะจึงไม่ได้เป็นเพียงถ้อยคำหรือรูปภาษา หากแต่ความคิดของเราก็มีลักษณะการ เปรียบเทียบแบบอุปลักษณะด้วย นอกจากนี้เลคอฟและจอห์นสัน ยังจำแนกอุปลักษณะเป็น 2 ระดับ คือ อุปลักษณะในระดับถ้อยคำหรืองานวิจัยนี้เรียกว่า “ถ้อยคำอุปลักษณะ” (Metaphorical expressions) และอุปลักษณะในระดับมโนทัศน์หรือที่เรียกว่า “มโนอุปลักษณะ” (Conceptual metaphor) อุปลักษณะ ทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ถ้อยคำอุปลักษณะที่เราใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวันเป็นสิ่งที่ได้มา จากมโนทัศน์ของเรา ดังนั้นถ้อยคำอุปลักษณะจึงสามารถสะท้อนให้เห็นมโนอุปลักษณะซึ่งเป็นมโนทัศน์ ของเราได้ สอดคล้องกับโคเวกเซส (Kövecses. 2002) ที่อธิบายว่า ถ้อยคำอุปลักษณะที่เราใช้สื่อสาร กันในชีวิตประจำวันนั้นเป็นผลผลิตที่ได้มาจากมโนทัศน์ของเรา อุปลักษณะทำให้เราเข้าใจและเรียนรู้ สิ่งที่เป็นนามธรรมมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม นำสิ่งใกล้เคียงมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และ นำสิ่งที่เราไม่คุ้นเคยหรือไม่มีประสบการณ์มาก่อนมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่เราคุ้นเคยและมี ประสบการณ์มากกว่าทั้งนี้มโนทัศน์เป็นสิ่งที่กำหนดการใช้อุปลักษณะที่เราใช้สื่อสารกัน ใน ชีวิตประจำวัน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือเรามีมโนทัศน์เช่นไรเราก็จะใช้อุปลักษณะที่สะท้อนมโนทัศน์เช่นนั้น

นอกจากนี้ชาร์เตอร์ริส-แบล็ค (Chateris-Black, 2005) เห็นว่าการศึกษาลักษณะนั้นสามารถขยายขอบเขตของการศึกษาให้กว้างขึ้นและตอบคำถามเกี่ยวกับความคิดของคนในสังคมให้ชัดเจนยิ่งขึ้นได้ มากกว่าที่จะมุ่งศึกษาเพียงว่าคนในสังคมใช้อุปลักษณใดและมีมโนทัศน์เกี่ยวกับอุปลักษณนั้นเช่นไรเท่านั้น เขาจึงได้เสนอการวิเคราะห์อุปลักษณเชิงวิพากษ์ (Critical metaphor analysis) ที่มีความเชื่อพื้นฐานหนึ่งว่า ผู้พูดและผู้เขียนวาทกรรมมีเจตนาบางอย่างซ่อนอยู่เบื้องหลังเสมอ ชาร์เตอร์ริส-แบล็คจึงใช้แนวทางวาทกรรมวิเคราะห์มาหาค้นเจตนาที่อยู่เบื้องหลังการใช้อุปลักษณ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยมี 2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินงานวิจัย คือ การคัดเลือกหนังสือพิมพ์ที่ใช้ในการศึกษา และการคัดเลือกถ้อยคำอุปลักษณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การคัดเลือกหนังสือพิมพ์

ข่าวกีฬาฟุตบอลจากหนังสือพิมพ์กีฬาไทย 4 ฉบับ ได้แก่ สยามกีฬา สตาร์ซ็อคเกอร์ สปอร์ตแมนและสปอร์ตพูลเนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์กีฬาโดยเฉพาะและมีการจำหน่ายมากกว่า 10 ปี โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 เป็นเวลา 3 เดือน จำนวน 368 ฉบับ และผู้วิจัยจะเลือกเก็บข้อมูลการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล 2 ประเภท คือ ฟุตบอลโลก และ ฟุตบอลไทย เนื่องจากฟุตบอลโลกนั้นมีการแข่งขันเป็นระบบทัวร์นาเมนต์ซึ่งมีระยะเวลาไม่ยาวนานหรือจำนวนนัดที่ลงทำการแข่งขันไม่มากซึ่งแตกต่างจากการแข่งขันฟุตบอลในประเทศไทยที่มีการแข่งขันเป็นระบบลีกซึ่งมีระยะเวลาการแข่งขันที่ยาวนานกว่า จำนวนนัดที่ลงทำการแข่งขันนั้นมีมากกว่าด้วยความแตกต่างกันนี้คาดว่า จะทำให้ผู้วิจัยพบข้อมูลการใช้ถ้อยคำอุปลักษณที่หลากหลายอันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้การรายงานข่าวฟุตบอลทั้งสองประเภทนั้นเป็นการรายงานหรือการเขียนข่าวจากคนไทยซึ่งจะเป็นผลทำให้ได้ทราบถึงมโนทัศน์ของคนไทยเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลอีกด้วย

2.2 การคัดเลือกถ้อยคำอุปลักษณ

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาลักษณะจากการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล จึงรวบรวมการปรากฏการใช้ถ้อยคำอุปลักษณในการรายงานข่าวโดยใช้แนวคิดอุปลักษณของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson, 1980, 1999, 2003) ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานว่าอุปลักษณคือ การเปรียบเทียบของสองสิ่ง ได้แก่ วงมโนทัศน์ต้นทางหรือแบบเปรียบ (source domain) และวงมโนทัศน์ปลายทางหรือสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบ (target domain) ทั้งนี้สิ่งที่นำมาเปรียบกันต้องอยู่ในวงความหมายที่ต่างกันและ

ในการเปรียบเทียบนั้นอาจจะปรากฏสิ่งที่ถูกเปรียบหรือไม่ก็ได้ ด้วยเหตุนี้ ถ้อยคำอุปลักษณ์จะเป็น ถ้อยคำที่สื่อความหมายไม่ตรงตามรูปอย่างใดก็ดีผู้วิจัยจะไม่วิเคราะห์ถ้อยคำที่เป็นฉายาของทีมฟุตบอลหรือนักฟุตบอล เช่น “ซามูไร” ซึ่งเป็นฉายาของทีมฟุตบอลทีมชาติญี่ปุ่น หรือ “กิเลนผยอง” ซึ่งเป็นฉายาของทีมฟุตบอลสโมสรเมืองทอง ยูไนเต็ด นอกจากนี้เกณฑ์ที่ใช้ในคัดเลือกแต่ละถ้อยคำอุปลักษณ์นั้นจะต้องปรากฏใช้ไม่ต่ำกว่า 10 ครั้ง ยกตัวอย่าง ถ้อยคำ “แม่ทัพ” ในมโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือสงคราม] จะได้พบถ้อยคำดังกล่าวไม่ต่ำกว่า 10 ครั้ง เป็นอย่างน้อย

จากข้อมูลเบื้องต้นพบว่าถ้อยคำอุปลักษณ์ในข่าวกีฬาฟุตบอลมีสองลักษณะ ได้แก่ ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏร่วมกับสิ่งที่ถูกเปรียบและ ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏเดี่ยวๆ รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏร่วมกับสิ่งที่ถูกเปรียบ

ตัวอย่างที่ 1

“ธีรศิลป์สวมบทฮีโร่ โขกนาที่สุดท้าย ช่วยให้เมืองทองเก็บชัยในบ้านได้สำเร็จ”

(สยามกีฬา. 25. ก.พ. 2554: 1)

จากตัวอย่าง ถ้อยคำอุปลักษณ์ คือ “ฮีโร่” และสิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “ธีรศิลป์”

2.2.2 ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏเดี่ยวๆ

ตัวอย่างที่ 2

“ลีซอลากบอลเข้ากรอบเขตโทษมีโอกาส**สับไก**บอลข้ามคานออกไป”

(สยามกีฬา. 25. ก.พ. 2554: 1)

จากตัวอย่าง ถ้อยคำอุปลักษณ์ คือ “สับไก” หมายถึง การยิงปืน อยู่ในวงมโหรีของการต่อสู้เป็นการเปรียบถึงการเตะลูกบอลเพื่อทำประตู ในที่นี้แม้ไม่ปรากฏสิ่งที่ถูกเปรียบแต่ก็สามารถเข้าใจได้จากการนำคำกริยา “สับไก” ซึ่งเป็นกริยาของการยิงปืนมาเปรียบกับการเตะลูกบอลเพื่อทำประตูเหมือนการใช้ปืนยิงเป้า

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์เพื่อหามโนอุปลักษณ์ตามแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson. 1980, 1999, 2003) และโคเวกเซส (Kövecses. 2002) ผู้วิจัยจะวิเคราะห์

มโนอุปมาอุปไมยที่พบในเชิงวิพากษ์ตามแนวคิดการวิเคราะห์อุปมาอุปไมยเชิงวิพากษ์ (Critical metaphor analysis หรือ CMA) ของชาร์เตอร์ริส-แบล็ค (Chateris-Black. 2005) เพื่อหาคำตอบที่ว่า “ทำไม” ผู้เขียนข่าวจึงเลือกนำเสนออุปมาอุปไมยนั้นๆ และไม่เลือกที่จะนำเสนอในอุปมาอุปไมยอื่นๆ การวิเคราะห์อุปมาอุปไมยเชิงวิพากษ์นี้จะสะท้อนมุมมองที่แฝงอยู่เบื้องหลังการใช้อุปมาอุปไมย ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์ขั้นตอนการวิเคราะห์อุปมาอุปไมยของชาร์เตอร์ริส-แบล็ค (Chateris-Black. 2005) ที่ได้เสนอไว้ 3 ขั้นตอนมาใช้ในการวิเคราะห์ในบทนี้ ได้แก่ 1. การระบุอุปมาอุปไมย 2. การตีความอุปมาอุปไมย และ 3. การอธิบายอุปมาอุปไมย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การระบุอุปมาอุปไมย (Metaphor identification) คือ ขั้นตอนในการจำแนกรูปภาษาที่เป็นอุปมาอุปไมย ซึ่งในงานวิจัยนี้เรียกว่า “ถ้อยคำอุปมาอุปไมย” ออกจากรูปภาษาอื่นที่ไม่ใช่อุปมาอุปไมย

2. การตีความอุปมาอุปไมย (Metaphor interpretation) คือ การวิเคราะห์ถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่พบในขั้นตอนที่ 1 ว่าสะท้อนมโนอุปมาอุปไมยหรือระบบความคิดในเชิงเปรียบเทียบของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อกีฬาฟุตบอลอย่างไร โดยใช้แนวคิดของเลคอฟกับจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson.1980, 1999, 2003) และโคเวกเซส (Kövecses. 2002) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์

3. การอธิบายอุปมาอุปไมย (Metaphor explanation) คือ ขั้นตอนการอธิบายว่าทำไมมโนอุปมาอุปไมยนั้นๆ จึงถูกเลือกมาใช้ในการกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลในขั้นตอนนี้จะแสดงให้เห็นว่ามโนอุปมาอุปไมยนั้นมีผลทำให้เกิดมุมมอง ความคิด หรือความเชื่อด้านใดบ้าง

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ถ้อยคำอุปมาอุปไมยในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลที่แสดงถึงการเปรียบเทียบของสองสิ่งได้แก่ วงความหมายต้นทางหรือแบบเปรียบและวงความหมายปลายทางหรือสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบ ทั้งที่เป็นถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่ปรากฏร่วมกับสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบ และ ถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่ปรากฏเดี่ยวๆ จากนั้นจะแสดงการถ้อยคำอุปมาอุปไมยเพื่อแสดงความสัมพันธ์หรือลักษณะร่วมกันของแบบ เปรียบและสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบและสรุปว่าถ้อยคำอุปมาอุปไมยเหล่านั้นสะท้อนมโนอุปมาอุปไมยของคนไทย ที่มีต่อกีฬาฟุตบอลอย่างไร ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 3

“เกมนี้ ไค้ชสมศักดิ์ อัคร กุนชื่อใหม่ราชนาวิ ขนตัวหลักลงบูเต็มสูบ นำทัพโดย โอลอฟ วัตสัน, สมพร ธีบุญเจริญ สองกองกลางตัวเก่ง โดยมี อเล็กซ์ คอสต้า ไส่ล่าตาข่ายแดนหน้า”

(สยามกีฬา. 25 ก.พ. 2554: 2)

จากตัวอย่างมีการใช้คำว่า “นำทัพ” ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงมโนทัศน์ของการต่อสู้หรือทำสงครามที่หมายถึงผู้นำกองทัพในการรบ เมื่อนำมาใช้ในการรายงานข่าวฟุตบอลจึงแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นว่า โอลิฟ วัตสัน ที่เปรียบเสมือนหัวหน้าทีมในการแข่งขันฟุตบอลของทีมราชนาวี

ตัวอย่างที่ 4

“บุรีรัมย์ ถล่มบางกอกและ 4-1”

(สยามกีฬา. 25 ก.พ. 2554: 2)

จากตัวอย่างมีการใช้คำว่า “ถล่ม” ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงมโนทัศน์ของการต่อสู้หรือทำสงคราม เมื่อนำมาใช้ในการรายงานข่าวฟุตบอลจึงแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นว่า สโมสรบุรีรัมย์นั้นสามารถเอาชนะสโมสรบางกอกไปอย่างง่ายดายด้วยประตู 4 ต่อ 1

ตัวอย่างที่ 5

“นาที่ที่ 13 ดาวิด ซิลวา ลากบอลจากครึ่งสนาม ก่อนจะจ่ายทางซ้ายให้กับขุนที่ยืนด้านขวา ล็อกเข้าในแล้วยิงด้วยซ้าย เสียบเสาไกล แมนฯ ซิตี้ ขึ้นนำ วีแกน 1-0”

(เดลินิวส์. 20 ก.พ. 2554: 21)

จากตัวอย่างมีการใช้คำว่า “ยิง” ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงมโนทัศน์ของการต่อสู้หรือทำสงคราม เมื่อนำมาใช้ในการรายงานข่าวฟุตบอลจึงแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นว่าขุนนั้นได้เตะบอลเพื่อจะทำประตูซึ่งมีการเปรียบเหมือนการยิงปืนในการทำสงคราม

จากตัวอย่างที่ 3-5 ทำให้สะท้อนให้เห็นมโนอุปลักษณ์ [**ฟุตบอลคือสงคราม**] ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ระหว่างวงมโนทัศน์ต้นทางและวงมโนทัศน์ปลายทางได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง		วงความหมายปลายทาง
สงคราม		กีฬาฟุตบอล
คู่สงคราม	→	ทีมฝ่ายตรงข้าม
นักรบ แม่ทัพ	→	นักกีฬาฟุตบอล ผู้จัดการทีม
การยิงปืน	→	การเตะบอลเข้าประตู
ผลของสงคราม	→	ชัยชนะในการแข่งขัน

จากการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปมาอุปไมยในตัวอย่างที่ 3-5 พบมีอุปมาอุปไมย **[กีฬาฟุตบอลคือสงคราม]** โดยการนำความโดดเด่นทางด้านการทำสงครามมาเป็นแบบเปรียบเทียบในการสะท้อนถึงการแข่งขันฟุตบอลว่าเปรียบเสมือนเป็นการออกรบหรือการทำสงคราม มีการเปรียบเทียบนักฟุตบอลเป็นทหารที่ต่อสู้กับข้าศึก สังเกตได้จากถ้อยคำ “นำทัพ” เป็นลักษณะของการนำกองกำลังทหารเพื่อเข้าร่วมรบในสงคราม สะท้อนให้เห็นว่ามีการเปรียบผู้บัญชาการกองทัพทหารเป็นเหมือนหัวหน้าหรือกัปตันทีมฟุตบอลที่นำบรรดานักฟุตบอลที่ตนเองไปทำการแข่งขันเสมือนกับนำทหารได้บังคับบัญชาของตนไปร่วมรบ พบถ้อยคำ “ยิง” ซึ่งเป็นลักษณะของการยิงปืนในการทำสงคราม ถูกนำมาเปรียบเทียบการทำประตูของกีฬาฟุตบอล และนอกจากนี้ยังพบการนำถ้อยคำที่แสดงถึงผลการแข่งขันในกีฬาฟุตบอลไปเปรียบเทียบรูปแบบของการยิงหรือโจมตีในสงครามอีกด้วย ดังเช่นถ้อยคำ “ถล่ม” ถูกนำมาใช้เปรียบเทียบถึงการทำประตูของนักฟุตบอลนั้นสามารถเอาชนะทีมคู่แข่งด้วยการทำประตูที่ห่างกันอย่างมาก ถ้อยคำเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่ามีการนำถ้อยคำเกี่ยวกับสงครามมาใช้ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลเป็นการสร้างรูปภาพให้กับแฟนฟุตบอลมีอารมณ์ร่วมไปกับสโมสรเสมือนว่าตนเองนั้นคล้ายกับทหารที่ร่วมรบไปกับทีมฟุตบอลจึงทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามัคคีกัน ไม่ทอดทิ้งกันและพร้อมให้การสนับสนุนสโมสรต่อไปไม่ว่าจะเป็นการเข้าไปชม ไปเชียร์ในสนามเพื่อให้กำลังใจนักฟุตบอลของทีมตัวเอง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสะท้อนมุมมองของการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล คือกีฬาฟุตบอลคือความภักดี (loyalty) เป็นความภักดีที่มีให้ต่อสโมสรเพราะเชื่อว่าหากมีผู้สนับสนุนทีมฟุตบอลมากก็อาจเป็นผลให้ทีมฟุตบอลประสบความสำเร็จได้

4. สรุปและอภิปรายผล

ผู้วิจัยจะนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุป อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 4

มโนอุปลักษณ์ฟุตบอลที่สะท้อนผ่านถ้อยคำอุปลักษณ์ ในหนังสือพิมพ์ไทย

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในการรายงานข่าว กีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยเพื่อให้ทราบมโนอุปลักษณ์ที่ได้จากการศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลและแสดงการถ่ายโยงข้ามวงมโนทัศน์ (Mapping) จากวงมโนทัศน์ต้นทาง (Source domain) ที่ถูกนำมาเปรียบเทียบกับกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง (Target domain) ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์ขั้นตอนการวิเคราะห์อุปลักษณ์ของชาร์เตอร์ริส-แบล็ค (Charteris-Black. 2005) ที่ได้เสนอไว้ 3 ขั้นตอนมาใช้ในการวิเคราะห์ในบทนี้ ได้แก่ 1. การระบุอุปลักษณ์ 2. การตีความอุปลักษณ์และ 3. การอธิบายอุปลักษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การระบุอุปลักษณ์ (Metaphor identification) คือ ขั้นตอนในการจำแนกรูปภาษาที่เป็นอุปลักษณ์ ซึ่งในงานวิจัยนี้เรียกว่า “ถ้อยคำอุปลักษณ์” ออกจากรูปภาษาอื่นที่ไม่ใช่อุปลักษณ์

2. การตีความอุปลักษณ์ (Metaphor interpretation) คือ การวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่พบในขั้นตอนที่ 1 ว่าสะท้อนมโนอุปลักษณ์หรือระบบความคิดในเชิงเปรียบเทียบของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อกีฬาฟุตบอลอย่างไร โดยใช้แนวคิดของเลคอฟกับจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson.1980, 1999, 2003) และโคเวกเซส (Kövecses. 2002) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์

3. การอธิบายอุปลักษณ์ (Metaphor explanation) คือ ขั้นตอนการอธิบายว่าทำไมมโนอุปลักษณ์นั้นๆจึงถูกเลือกมาใช้ในการกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลในขั้นนี้จะแสดงให้เห็นว่ามโนอุปลักษณ์นั้นมีผลทำให้เกิดมุมมอง ความคิด หรือความเชื่อด้านใดบ้าง

1. การระบุอุปลักษณ์ (Metaphor identification)

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและการนิยามอุปลักษณ์ของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson.1980, 1999, 2003) และโคเวกเซส (Kövecses. 2002) มาเป็นแนวทางในให้คำจำกัดความในการจำแนกถ้อยคำอุปลักษณ์ออกจากถ้อยคำทั่วไป ในงานวิจัยนี้ “ถ้อยคำอุปลักษณ์” หมายถึง

“ถ้อยคำที่แสดงการเปรียบเทียบระหว่างของสองสิ่ง ได้แก่ วงมโนทัศน์ต้นทาง (source domain) และวงมโนทัศน์ปลายทาง (target domain) ซึ่งทั้งสองวงมโนทัศน์ต้องอยู่ในวงมโนทัศน์ที่แตกต่างกันและการเปรียบเทียบนั้นจะอาจจะปรากฏสิ่งที่ถูกเปรียบหรือไม่ก็ได้”

ถ้อยคำอุปสรรคจากค่านิยมข้างต้นจึงหมายถึงสิ่งที่นักวรรณคดีเรียกว่าอุปมาและบุคคลวัตไว้ด้วย เนื่องจากอุปสรรคไม่จำเป็นต้องปรากฏคำเชื่อมก็ได้ เช่น “ระยของน้องใหม่” “สิ่งห้าเรือเปิดรั้งต้อนรับชัยชนะ” “ออสเตรเลียไม่ใช่กระดุกอ่อนหมุดัน” เป็นต้น

1.1 ถ้อยคำอุปสรรค

ตัวอย่างที่ 1

“ฮอลแลนด์ที่เพิ่งล้มยักษ์อย่างสเปนมา 5-1 นักเตะกำลังมั่นใจ ผิดกับทีมออสเตรเลียที่แพ้ชิลีมา 1-3 เทียบขุมกำลังตำแหน่งต่อตำแหน่ง ทีมจากแดนกังหันเหนือกว่าทุกกระบวนท่า”

(สปอร์ตพูล. 19 มิ.ย. 2557: 5)

ตัวอย่างที่ 2

“น.18 ฉะเชิงเทรา ออกนำเจ้าถิ่นไปก่อน 1-0 จากชนะภัย ภูจिरะ ขึ้นขวิดเต็มๆ หัวส่งบอลเข้าไปชุกกันตาข่าย”

(สยามกีฬา. 6 ก.ค. 2557: 9)

จากตัวอย่างที่ 1-2 พบถ้อยคำ “ยักษ์” และ “ขวิด” เป็นถ้อยคำเปรียบเทียบระหว่างสองวงมโนทัศน์ที่ต่างกันคำว่า “ยักษ์” หมายถึง อมนุษย์พวกหนึ่ง ถือกันว่ามีรูปร่างใหญ่โต น่ากลัว มีเขี้ยวอก ใจดำอำมหิต ชอบกินมนุษย์ กินสัตว์ โดยมากมีฤทธิ์เหาะได้ จำแลงตัวได้ บางที่ใช้ปะปนกับคำว่า อสูร รากษส และมาร ก็มี (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 943) เป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของสิ่งเหนือธรรมชาติเป็นวงมโนทัศน์ต้นทางถูกนำมาเปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยี่ยมเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง และ “ขวิด” หมายถึง กิริยาของหมูป่าหรือสัตว์ที่ใช้เขาหรือหนอทำร้าย เลี้ยว ชน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 177) เป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของสัตว์เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางถูกนำมาเปรียบเป็นวิธีการเล่นของนักฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง

1.2 ถ้อยคำที่ไม่เป็นอุปสรรค

ตัวอย่างที่ 3

“ปลาทุคะนอง” จีเอสอี สมุทรสงคราม เสริมทัพเรียบร้อยแล้วด้วยเซ็นสัญญาคว่าตัวคิม แท ยุน กองหลังดีกรีทีมชาติเกาหลีใต้”

(สตาร์ซ็อคเกอร์. 8 มิ.ย. 2557: 35)

ตัวอย่างที่ 4

“นกใหญ่พิฆาต” ชัยนาท สอร์นบิล จะเข้าฐานบัญชาการรับมือบ๊วยของตารางจีเอสอี สมุทรสงคราม เอฟซี ที่เพิ่งเก็บคะแนนไปได้แค่ 5 แต้ม เท่านั้น”

(สตาร์ช็อคเกอร์. 29 พ.ค. 2557: 37)

จากตัวอย่างที่ 3-4 พบถ้อยคำ “ปลาทุคะนอง” และ “นกใหญ่พิฆาต” ซึ่งเป็นเพียงฉายาของทีมฟุตบอลเท่านั้น ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยจะไม่เลือกนำถ้อยคำในลักษณะนี้มาวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้

ผลจากการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปสรรคที่ปรากฏในข่าวกีฬาฟุตบอลพบว่าข่าวกีฬา มีการแสดงถ้อยคำอุปสรรค 2 รูปแบบ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. การแสดงถ้อยคำอุปสรรคด้วยคำแสดงการเปรียบเทียบ

ถ้อยคำอุปสรรครูปแบบนี้จะปรากฏคำเชื่อมที่แสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจน เช่น “เป็น” “คือ” ตัวอย่างที่พบในข้อมูล เช่น

ตัวอย่างที่ 5

“หากสำหรับชาวอุรูกวัยแล้ว ชั่วเรชคือพระเจ้า บนความหมายเดียวกับที่คนอาร์เจนตินายกย่องให้แขนของ ดีเอโก้ มาราโดน่า เป็นหัตถ์ของพระเจ้าหรือถ้าจะพูดอย่างเป็นธรรมก็คือว่า กองเชียร์แมนฯ ยูไนเต็ดเองก็ยังเรียกเอริค คันโตน่า ผู้เคยถูกจองจำด้วยคดีกระโดดถีบแฟนบอลว่า เดอะคิง ได้เลย”

(สตาร์ช็อคเกอร์. 29 มิ.ย. 2557: 25)

จากตัวอย่าง “ชั่วเรชคือพระเจ้า” เป็นถ้อยคำที่ปรากฏทั้งวงมโนทัศน์ต้นทาง ได้แก่ นักฟุตบอลที่ชื่อ ชั่วเรช ปรากฏคำเชื่อมได้แก่ “คือ” และปรากฏวงมโนทัศน์ปลายทาง ได้แก่ “พระเจ้า” กล่าวได้ว่าถ้อยคำดังกล่าวเป็นการเปรียบเทียบนักฟุตบอลที่ชื่อชั่วเรชกับพระเจ้าว่าเป็นสิ่งเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 6

“โกโก้ ดาวรุ่งจาก แอต.มาดริด จะก้าวขึ้นมาเป็นตัวหลัก ร่วมกันกับนักเตะอย่าง อันเดร์ เอร์เรร่า, อันเดร์ อิตูราสเป้ หรือ อีสโก้ รวมถึง ติดาโก้ อัลกันตารา ที่ถูกมองว่าจะเป็นจอมทัพของทีมชาติในอนาคต ซึ่งในความเป็นจริงแล้วหากเจ้าตัวไม่เจ็บไปเสียก่อน ก็น่าจะเป็นหนึ่งในแกนหลักของ เดลบอสเก้ ในฟุตบอลโลกที่บราซิล”

(สตาร์ชอคเกอร์. 21 มิ.ย. 2557: 13)

จากตัวอย่างเป็นถ้อยคำที่ปรากฏวงมโนทัศน์ปลายทาง ได้แก่ นักฟุตบอลชื่ออันเดร์ เอร์เรร่า อันเดร์ อิตูราสเป้ หรือ อีสโก้ และ ติดาโก้ อัลกันตารา ปรากฏคำเชื่อมได้แก่ “เป็น” และปรากฏวงมโนทัศน์ต้นทาง ได้แก่ “จอมทัพ” ซึ่งเป็นคำที่อยู่ในวงความหมายของทหารหรือสงคราม เป็นการเปรียบเทียบระหว่างนักฟุตบอลว่าเป็นกองทัพในการทำสงคราม

2. การแสดงถ้อยคำอุปลักษณ์โดยไม่มีคำแสดงการเปรียบเทียบ

ถ้อยคำอุปลักษณ์รูปแบบนี้จะไม่ปรากฏคำเชื่อมและวงความหมายปลายทาง ผู้รับสารสามารถเชื่อมโยงความหมายหรือตีความได้ว่าวงความหมายปลายทางนั้นหมายถึงสิ่งใดได้จากบริบท ตัวอย่างที่พบในข้อมูล เช่น

ตัวอย่างที่ 7

“จาก 30 คน อัสชูรี่ จะถูกตัดชื่อเหลือเพียง “23” รายเท่านั้น เพื่อขอส่งชื่อให้ฟีฟ่า สำหรับนักเตะทีมชาติอิตาลีชุดทำศึกฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย 2014 ที่ประเทศบราซิลซึ่งทุกอย่างจะทราบ**การประกาศผลสอบ** ภายหลังจากจบเกมอุ่นเครื่อง “ไอร์แลนด์” ที่สนามคราเวนค็อคทเวจ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ คืนเสาร์นี้”

(สตาร์ชอคเกอร์. 1 มิ.ย. 2557: 14)

จากตัวอย่างเป็นการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของ “การศึกษา” มาใช้ในวงความหมายของ “กีฬาฟุตบอล” เพื่อแสดงการเปรียบเทียบกีฬาฟุตบอลกับการศึกษา โดยนักฟุตบอลเปรียบเป็นนักเรียนที่สอบผ่าน หากพิจารณาถ้อยคำอุปลักษณ์จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่าเป็นถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏเฉพาะแบบเปรียบได้แก่ “การประกาศผลสอบ” แต่ไม่ปรากฏคำเชื่อมและวงความหมายปลายทางหรือสิ่งที่ถูกเปรียบถึงแม้ถ้อยคำอุปลักษณ์จะไม่ปรากฏวงความหมาย

ปลายทางอย่างชัดเจนแต่ผู้รับสารก็สามารถเข้าใจได้ว่า วงความหมายปลายทางคือ ผลงานของนักฟุตบอลที่ผ่านเกณฑ์การคัดตัวของฟุตบอลทีมชาติอิตาลี

ตัวอย่างที่ 8

“เกมในครั้งหลังเปิดฉากมายังเป็นในรูปแบบเดิม ชุนพลแซมบ้าพาเฟลิน เปิดฉากรุกเข้าใส่ขณะที่นิโก้ โควัช กุนซื่อโครแอต ยังวางหมากเน้นรับเพื่อหวัง 1 แต้ม เพราะการลงเล่นกับบราซิลแล้วได้ 1 แต้ม ถือว่ากำไรเกินคุ้ม ที่สำคัญมีโอกาสเข้ารอบ 16 ทีมก่อนข้างสูง”

(สยามกีฬา. 15 มิ.ย. 2557: 4)

จากตัวอย่างเป็นการเปรียบเทียบการเล่นหมากกระดาน ซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ต้นทางที่อยู่ในวงความหมายของ “กีฬาหมากกระดาน” กับ “กีฬาฟุตบอล” โดยเปรียบเทียบการวางแผนของโค้ชฟุตบอลทีมชาติโครเอเชียเป็นการวางแผนการเล่นหมากกระดาน หากพิจารณาถ้อยคำอุปลักษณะจากตัวอย่างนี้ จะเห็นว่าเป็นถ้อยคำอุปลักษณะที่ปรากฏเฉพาะวงมโนทัศน์ต้นทางได้แก่ “วางหมาก” แต่ไม่ปรากฏคำเชื่อมและวงมโนทัศน์ปลายทาง แต่ถึงแม้ถ้อยคำอุปลักษณะนี้จะไม่ปรากฏวงมโนทัศน์ปลายทางอย่างชัดเจนแต่ผู้รับสารก็สามารถเข้าใจได้ว่า วงมโนทัศน์ปลายทางคือการวางแผนการเล่นของโค้ชฟุตบอลทีมชาติโครเอเชียในการแข่งขันที่จะพบกับฟุตบอลทีมชาติบราซิล

2. การตีความอุปลักษณะ (Metaphor interpretation)

การตีความอุปลักษณะ (Metaphor interpretation) คือการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณะที่พบว่าสะท้อนมโนอุปลักษณะหรือระบบความคิดในเชิงเปรียบเทียบของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อกีฬาฟุตบอลอย่างไร โดยใช้แนวคิดของเลคอฟกับจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson. 1980, 1999, 2003) และโคเวกเซส (Kövecses. 2002) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณะที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย 4 ฉบับ ได้แก่ สยามกีฬา สตาร์ช็อคเกอร์ สปอร์ตแมน และสปอร์ตพูล ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ผู้วิจัยพบเหมือนกัน 9 มโนอุปลักษณะที่ปรากฏในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลทั้งฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทย

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์มโนอุปลักษณะที่ปรากฏในกีฬาฟุตบอลตามลำดับโดยเรียงจากมโนอุปลักษณะที่ปรากฏในฟุตบอลโลก และมโนอุปลักษณะที่ปรากฏในฟุตบอลไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 มโนอุปลักษณะกีฬาฟุตบอลที่ปรากฏในการแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2014 (World cup 2014) ที่สะท้อนผ่านถ้อยคำอุปลักษณะในหนังสือพิมพ์ไทย

จากการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณะที่ปรากฏในการแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2014 ในหนังสือพิมพ์ไทยพบถ้อยคำอุปลักษณะจำนวน 303 ถ้อยคำ สะท้อนมโนอุปลักษณะกีฬาฟุตบอล 9 มโนอุปลักษณะ

2.1.1 [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้]

2.1.2 [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น]

2.1.3 [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง]

2.1.4 [กีฬาฟุตบอลคือการแสดง]

2.1.5 [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า]

2.1.6 [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร]

2.1.7 [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา]

2.1.8 [กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน]

2.1.9 [กีฬาฟุตบอลคือความรัก]

นอกจากนี้ยังพบวมโนทัศน์ที่นำมาใช้ในการเปรียบเทียบองค์ประกอบต่างๆ ของกีฬาฟุตบอลจำนวน 99 ถ้อยคำ ซึ่งสะท้อนวมโนทัศน์ 3 วมโนทัศน์ ได้แก่

1. วมโนทัศน์สิ่งมีชีวิต
2. วมโนทัศน์สิ่งของหรือวัตถุ
3. วมโนทัศน์สิ่งเหนือธรรมชาติ

มโนอุปลักษณะแต่ละประเภทดังกล่าวเรียงลำดับจากที่พบมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้

2.1.1 [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำคำที่อยู่ในวมโนทัศน์ของการต่อสู้ในแบบสงครามและการต่อสู้ที่ไม่ใช่สงคราม เช่น การทำร้ายกัน มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับการต่อสู้อย่างเป็นระบบถ้อยคำอุปลักษณะการต่อสู้ มีทั้งสิ้น 90 ถ้อยคำ ได้แก่ กองทัพ ยังเติร์ก ปัญชาการทัพ นายใหญ่ทัพ จอมทัพ ขงเบ้ง เพชฌฆาต หัวหอก ขุนพล รวมพล ชุมกำลัง ร่วมทัพ จัดทัพ จัดทัพใหญ่ ปรับทัพ คึกใหญ่ ทำศึก เต็มอัตราศึก เผล็ดศึก ทัพ นำทัพ คุมทัพ กรำศึกหนัก ทำรบพร้อมรบ เปิดสงคราม ประจำการ อาวุธ อาวุธลับ อาวุธสำคัญ อาวุธเด็ด ลานประหาร สมรภูมิ

ลูกกระสุนเพียบคลังเพลิง ทำศึกเลือดสาด ยกธงขาว เข้าทางปืน จับตาย ปราบชัย ปืนผีดี โม้แข่ง สंहาร
 ฆ่า เซียน บด สับ อัด อัดยับ ชัด ยิง ระเบิด กระทุ้ง ถล่ม ถล่มยับ ถล่มแหลก ถล่มละอะทะ ทบยับ
 กระชวก สอยร่วง ฟาดแข้ง ฟันเรียบ ไล่ทุบ สับโก ฆู ไล่ล่า ไล่ถล่ม ไล่ถลุงยับเยิน เชือด หวด พรุนทั้งร่าง
 กระชวกไล่ ฉือน ตะบัน เข้าปะทะ พิฆิต ลงดาบ ซ้ำดาบสอง ยำ ชน ล้างแค้นถล่ม โจมตี รวบคาบ ดวล
 ตั่งป้อม ส่องไกล ขยี้ สั่งเวย ล่มสลาย ย่อยยับ และสะบักสะบอม

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้] เกิดจากการถ้อยความหมาย
 ของการต่อสู้ไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอล ซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง
 องค์ประกอบของการต่อสู้กับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง		วงมโนทัศน์ปลายทาง
การต่อสู้		กีฬาฟุตบอล
คู่ต่อสู้	→	ทีมคู่แข่ง
ทหาร นักรบ แม่ทัพ	→	นักกีฬาฟุตบอล ผู้จัดการทีม(โค้ช)
วิธีการฆ่า การทำร้าย	→	วิธีการเล่น การทำประตูผลการแข่งขัน
ผลของสงคราม	→	ผลการแข่งขัน

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้] เป็นการนำวงมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้อง
 กับการต่อสู้มาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยม
 การเชื่อมโยงลักษณะบางประการของการต่อสู้กับกีฬาฟุตบอล คำว่า “ต่อสู้” หมายถึง สู้เฉพาะหน้า
 รบกัน ตีรันกัน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 468) มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้] สะท้อน
 ให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเป็นการต่อสู้ทั้งในลักษณะของการทำสงคราม โดยมีการกล่าวถึง
 นักฟุตบอลว่าเป็น แม่ทัพ จอมทัพ นักรบ ขุนพล รวมถึงทหารในการทำสงครามซึ่งต้องปฏิบัติตามคำสั่ง
 ของแม่ทัพอย่างเคร่งครัด มีวิธีการฆ่า การทำร้ายเปรียบเป็นรูปแบบแผนการเล่นของทีมฟุตบอล
 ซึ่งคู่สงครามก็คือ ทีมฟุตบอลฝ่ายตรงข้ามซึ่งจะต้องมีการรบราฆ่าฟันเพื่อจะได้เป็นผู้ชนะส่วนการต่อสู้
 ที่ไม่ใช่ลักษณะของการทำสงคราม พบการใช้ถ้อยคำ ลงดาบ ถล่ม สंहาร มาใช้ในบริบทการเล่น
 ฟุตบอลตั้งแต่ก่อนการเริ่มการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และจบการแข่งขัน ล้วนแล้วแต่เป็น
 การเปรียบเทียบว่ากีฬาฟุตบอลเป็นการต่อสู้การทำร้ายคู่ต่อสู้ให้ตายหรือพ่ายแพ้ไป ตัวอย่างที่พบ
 ในข้อมูล เช่น

ตัวอย่างที่ 9

“สัมภาษณ์ฟิลิปส์ชาวฮอลแลนด์ซึ่งมารอนักเตะอยู่หน้าอยู่หน้า อาเรน่า ฟอนเต้โนวา เขาบอกว่าสเปนมีซูเปอร์สตาร์ล้นทีมก็จริง แต่เวลานี้หลายคนผ่านจุดสูงสุดของตัวเองไปแล้ว ฮอลแลนด์ซึ่งมี**ขุนพล**รุ่นหนุ่ม กำลังก้าว น่าจะบดชนะได้ 2-1”

(สตาร์ชอคเกอร์. 15 มิ.ย. 2557: 13)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ขุนพล” หมายถึง ทหารที่มีความเชี่ยวชาญในการรบซึ่งมีการเปรียบเป็นนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่สูงเป็นเหมือนทหารที่มีความสามารถในการทำสงคราม เมื่อนำมาอธิบายตัวอย่างข้างต้นหมายถึง ฟุตบอลทีมชาติฮอลแลนด์นั้นมีนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่สูง

ตัวอย่างที่ 10

“อันเดรีย ปีร์โล่ **จอมทัพ**ตัวเก่าทีมมะกะโรนี รายนี้คือหัวใจสำคัญของทีมเป็นตัวคุมจังหวะของเกม การจ่ายบอลสั้นและยาวแม่นยำรวมถึงการจ่ายบอลเปิดเกมรุกที่อังกฤษจะต้องระมัดระวังให้ดี เพราะเพียงแค่อันเดรีย ปีร์โล่ ก็อาจทำให้ทีมได้ประตู”

(สตาร์ชอคเกอร์. 15 มิ.ย. 2557: 22)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “จอมทัพ” หมายถึง ตำแหน่งสูงสุดของกองทัพในการทำสงครามของทหาร ซึ่งถูกนำมาเปรียบเทียบเป็นหัวหน้าทีมหรือกัปตันทีมของทีมชาติฟุตบอล จากตัวอย่างแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นว่า อันเดรีย ปีร์โล่ คือผู้ที่มีตำแหน่งสูงสุดภายในทีม หรือกัปตันทีมของทีมชาติอิตาลีซึ่งเป็นคนสำคัญในการทำเกมของทีมชาติอิตาลีเปรียบได้กับคนที่มีความสามารถในกองทัพที่มีความสามารถในการรบเป็นอย่างดี

ตัวอย่างที่ 11

“อาร์เยน ร็อบเบน ปีกจรวดทีมชาติฮอลแลนด์ ยืนยันการแก้แค้นสเปนไม่ใช่แรงกระตุ้นที่ทำให้**ทัพ**“อัศวินสีส้ม” จัดฟอร์มดุไล่**ถล่มทัพ** “กระทิงดุ” 5-1 ในเกมฟุตบอลโลก 2014 รอบแบ่งกลุ่ม กลุ่มบี นัดแรกที่สนาม อารีน่า ฟอนเต้โนวา เมื่อวันศุกร์ที่ 13 มิถุนายน ที่ผ่านมา

(สตาร์ชอคเกอร์. 16 มิ.ย. 2557: 28)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ทัพ” และ “ถล่มทัพ” ซึ่งถูกนำมาใช้ในการอธิบายถึงการแข่งขันฟุตบอลที่มีลักษณะเป็นเหมือนการทำสงคราม คำว่า “ทัพ” หมายถึง กองทหาร (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 562) ถูกนำมาเปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่ทำการแข่งขันฟุตบอลโดยทีมฟุตบอลนั้นเปรียบเสมือนกองทัพทหารที่ทำสงคราม คำว่า “ถล่ม” ในถ้อยคำ “ถล่มทัพ” หมายถึง ยุบหรือทำให้ยุบลง ทำให้พังทลายหรือล่มจม เช่น ถล่มด้วยปืนใหญ่ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 525) คำว่า “ถล่มทัพ” จึงใช้อธิบายถึงการทำสงครามของกองทัพทหารที่มีการต่อสู้กันอย่างหนัก เมื่อนำมาใช้ในการแข่งขันกีฬาฟุตบอลแสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบการแข่งขันฟุตบอลที่ทีมแพ้ด้วยผลคะแนนที่ต่างกันมากเสมือนเป็นกองทัพทหารที่ถูกถล่มอย่างหนักให้พ่ายแพ้

ตัวอย่างที่ 12

“แต่แล้วช่วงทดเจ็บนาที 94 ราฟาเอล มาร์เกซ ไปเสียบสกัดรีอบเบน ล้มลงในกรอบเขตโทษเขาโดนใบเหลืองทันทีและฮอลแลนด์ได้ลูกโทษ สุนเตลาร์ รับหน้าที่ **สังหาร**จุดโทษ ทำเขาเข้าไป ฮอลแลนด์พลิกกลับมา 2-1 อย่างเหลือเชื่อ”

(สตาร์ชอคเกอร์. 1 ก.ค. 2557: 30)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “สังหาร” หมายถึง การฆ่า ซึ่งได้นำมาใช้ในการอธิบายลักษณะของการเตะลูกฟุตบอลเข้าประตู จากตัวอย่างแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นว่า ฮอลแลนด์ได้ลูกเตะกินเปล่า (ฟรีคิก) บริเวณจุดโทษ และสุนเตลาร์รับหน้าที่เตะบอลเข้าประตูไปได้ทำให้ทีมได้รับชัยชนะเปรียบเหมือนเป็นการฆ่าให้คู่ต่อสู้นั้นตายหรือพ่ายแพ้ไป

ตัวอย่างที่ 13

“หนึ่งอย่างความชัดเจนคือ อิตาลีเล่นบอลเวทียใหญ่ได้เนียนตากว่า ไมร์อนรนเดินเครื่องตามกำลังพอ **เง็อลงดาบ** ต้องทำให้ได้ ทั้งหมดคือประสบการณ์ให้ฮือดัจสัน แก๊ไขเกมต่อไป เพราะถ้าวัดเรื่องการพัฒนาหรือโอกาสเข้าทำอังกฤษไม่เป็นรอง แนวรุกสามารถข่มขู่ได้ทั้ง สเตอริค, สเตอริลิ่ง, เวลเบ็ค, รูนีย์”

(สตาร์ชอคเกอร์. 17 มิ.ย. 2557: 6)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เง็อลงดาบ” เป็นลักษณะของการต่อสู้โดยใช้ดาบเพื่อฆ่าให้ตายซึ่งได้นำมาเปรียบกับการแข่งขันฟุตบอลที่มีโอกาสในการทำประตูที่ต้องทำให้ได้เป็นเหมือนการต่อสู้ที่เมื่อถึงเวลาฆ่าศัตรูก็ต้องไม่พลาด ต้องลงดาบฆ่าให้ตายจากตัวอย่างเป็นการ

เปรียบเทียบให้เห็นว่า ทีมชาติอิตาลีหากถึงเวลาที่ต้องได้ประตูหรือต้องการผลชนะก็ต้องทำให้ได้ เหมือนการลงดาบในการต่อสู้ที่ต้องฆ่า คู่ต่อสู้ให้ตาย

2.1.2 [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาประเภทอื่น ได้แก่ กีฬาชกมวย กีฬาหมากรุกกระดาน กีฬาสนุกเกอร์และกีฬาแข่งวิ่ง มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับกีฬาดังกล่าว มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น] มีทั้งสิ้นจำนวน 52 ถ้อยคำ จำแนกเป็นถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาชกมวยจำนวน 24 ถ้อยคำ กีฬาแข่งรถจำนวน 19 ถ้อยคำ และกีฬาหมากรุกกระดานจำนวน 6 ถ้อยคำ นอกจากนี้ยังพบอีกจำนวน 3 ถ้อยคำ ได้แก่ “รับไม่ต่อ” ในวงมโนทัศน์ของกีฬาวิ่งแข่ง ถ้อยคำ “ชิงดำ” ในวงมโนทัศน์กีฬาสนุกเกอร์ และถ้อยคำ “ม้ามีด” เป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาแข่งม้า

มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น]เกิดจากการถ่ายโยงความหมายกีฬาประเภทต่างๆ ไปยังวงความหมายของกีฬาฟุตบอล ซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของกีฬาประเภทอื่นๆ กับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง กีฬาประเภทอื่น		วงมโนทัศน์ปลายทาง กีฬาฟุตบอล
กีฬามวย กีฬาหมากรุกกระดาน	→	นักฟุตบอล ทีมฟุตบอล
กีฬาแข่งรถ		
นักมวย นักเล่นหมากรุกกระดาน	→	นักฟุตบอล ทีมฟุตบอล
นักแข่งรถ		
คู่แข่งชั้น	→	ทีมคู่แข่งชั้นฟุตบอล
สนามแข่งขันกีฬามวย กีฬาแข่งรถ	→	สนามฟุตบอล
กระดานกีฬาหมากรุกกระดาน		
ผลการแข่งขันกีฬามวย กีฬาแข่งรถ	→	ผลการแข่งขันฟุตบอล
กีฬาหมากรุกกระดาน		

กีฬา หมายถึง กิจกรรมหรือการเล่นที่มีกฎกติกากำหนดเพื่อความสนุกเพลิดเพลินผ่อนคลายความเครียดหรือเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง และอาจใช้เป็นการแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศ เช่น ฟุตบอล ว่ายน้ำ หมากรุก (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 132-133) ถ้อยคำ

อุปลักษณะเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลมีการเปรียบเป็นกีฬามวย กีฬาแข่งรถ และกีฬาหมากระดาน มีการกล่าวถึงนักฟุตบอล รูปแบบการแข่งขันหรือแม้แต่ผลการแข่งขัน ในลักษณะการเล่นกีฬาประเภทดังกล่าว ซึ่งเป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาดังกล่าว มาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อก้าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง จากข้อมูลพบการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬามวย กีฬาแข่งรถ และกีฬาหมากระดาน เช่น แลกหมัด เข้าป้าย ปรึบหมากบนกระดาน และ ไค้สูงสุดท้าย มากกล่าวเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.2.1 [กีฬาฟุตบอลคือกีฬามวย]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬามวย ได้แก่ อาการหรือกิริยาต่างในการแข่งขันชกมวย มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับสัตว์อย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปลักษณะการแข่งขันกีฬาชกมวยมีทั้งสิ้นจำนวน 24 ถ้อยคำได้แก่ มวยถูกคู่ มวยรองคู่เอก ขึ้นชิ่งน้ำหนัก ถือเป็นมวยเฮฟวี่เวต มวยไม่ได้ซ้อมขึ้นเวที หมัด แลกหมัด หมัดน็อก ยืนพิงเชือก น็อก อาร์ทเฮลซีเอาต์คลาส ดักชก หมัดเด็ด ต่อยหนัก เปิดหน้าต่อย หมัดแย็บ เปิดหน้าแลก เมาหมัด ยกล่าสุด ยืนครบยก ยกแรก อึกยกและไมครบยก

มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬามวย] เกิดจากการถ่ายโยงความหมายจากกีฬาชกมวยไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของกีฬาชกมวยกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง		วงมโนทัศน์ปลายทาง
กีฬามวย		กีฬาฟุตบอล
นักมวย	→	ทีมฟุตบอล
คู่ชก	→	ทีมคู่แข่งฟุตบอล
รูปแบบหรือวิธีการชก	→	รูปแบบหรือวิธีการแข่งขันฟุตบอล
สนามแข่งขันกีฬามวย	→	สนามฟุตบอล
ผลการแข่งขันกีฬามวย	→	ผลการแข่งขันฟุตบอล

กีฬาชกมวย หมายถึง การชกกันด้วยหมัด เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 883) มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาชกมวย] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาชกมวยมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อก้าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีลักษณะร่วมกันบางประการระหว่างกีฬาชกมวยกับกีฬาฟุตบอล มีการเปรียบนักมวยเป็นเหมือน

นักฟุตบอลและรูปแบบการชกของนักมวยเป็นเหมือนรูปแบบการบุกของทีมฟุตบอล จากข้อมูลพบการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาชกมวยมากกล่าวถึงกีฬาฟุตบอล เช่น มวยถูกคู่ น็อก หมัดน็อก มวยรอง ยืนพิงเชือก และแลกหมัด มีรายละเอียดดังนี้

ตัวอย่างที่ 14

“ฟุตบอลโลก 2014 วันนี้เป็นรอบ 8 ทีมสุดท้ายแล้วจัดแข่ง 2 คู่ คู่แรก อาร์เจนติน่า – เบลเยียม คู่นี้ถือเป็นมวยถูกคู่อาร์เจนตินามี “เมสซี” เป็นตัวชูโรง ส่วนเบลเยียม ปักทุกตำแหน่ง”

(สปอร์ตแมน. 6 ก.ค. 2557: 3)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “มวยถูกคู่” ซึ่งอธิบายว่าเป็นลักษณะคู่ชกที่มีความเหมาะสมกัน มีฝีไม้ลายมือใกล้เคียงกันถูกเปรียบเป็นคู่ร่วมแข่งขันของทีมฟุตบอลที่มีความเหมาะสมกัน มีมาตรฐานการเล่นที่ใกล้เคียงกัน จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า การแข่งขันฟุตบอลระหว่างทีมชาติอาร์เจนติน่า กับทีมชาติเบลเยียม นั้นถือเป็นทีมที่เหมาะสมที่จะแข่งขันกันมาก เนื่องจากต่างฝ่ายต่างมีผู้เล่นที่ดีใกล้เคียงกัน มีผลงานอยู่ในระดับเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 15

“นับเป็นเกมที่ต่อสู้แลกหมัดกันได้สนุกระหว่างเยอรมันกับกานาที่ลงเอยด้วยการเจอกันไปแบบมีสี่ประตูให้เห็นผลัดกันตามในครึ่งเวลาหลัง แบดิสตาร์นำเสนอเกมที่แสดงให้เห็นถึงสภาพร่างกายที่แข็งแกร่งอย่างเหนือชั้นได้อีกครั้ง ลูกทีมของ โยอัคคิม เลิฟ ลงสนามเกมนี้ด้วยอำนาจทะลุทะลวงที่น้อยกว่าเกมเจอโปรตุเกสที่ผ่านมา”

(สตาร์ชอคเกอร์. 25 มิ.ย. 2557: 26)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “แลกหมัด” เป็นลักษณะของการออกหมัดเข้าใส่กันของนักมวยถูกเปรียบเทียบเป็นการบุกแลกกันของทีมฟุตบอล จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า การแข่งขันระหว่างทีมชาติเยอรมันกับทีมชาติกานานั้นมีลักษณะของการเล่นที่ต่างก็เปิดเกมบุกเข้าใส่กันอย่างหนักเหมือนการแข่งขันกีฬาชกมวยที่คู่ชกต่างออกหมัดแลกกันอย่างสนุก สู้

ตัวอย่างที่ 16

“ล้านแค้นชนิดเอาคืนทบตัน ทบดอกสำหรับทัพกังหัน ที่วัดคอกกระทิง เลือดสาด 5-1 ลบล้างความผิดหวังจากรอบชิงเมื่อ 4 ปีก่อนลงได้ราบคาบ และออกสตาร์ทที่ในบอลโลก หนนี้ไต่ยิ่งกว่าฝัน ตรงกันข้ามกับแชมป์เก่าสเปนที่เหมือนโดน **หมัดน็อก** จนล้มทั้งยืนตั้งแต่นัดแรกและคงต้องลุ่มหนึ่อยหืดขึ้นคอแน่นอนในอีก 2 นัดต่อไป”

(สตาร์ชอคเกอร์. 16 มิ.ย. 2557: 21)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “หมัดน็อก” หมายถึง หมัดชกที่ทำให้คู่แข่งนั้นล้มลงและไม่สามารถลุกขึ้นมาแข่งขันต่อได้ถูกเปรียบเทียบเป็นการพ่ายแพ้อย่างราบคาบหรือแพ้อย่างง่ายดาย จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ทีมชาติสเปนซึ่งเป็นแชมป์เก่าพ่ายแพ้ในนัดแรกอย่างง่ายดายเหมือนการโดนหมัดน็อกของนักมวยซึ่งพ่ายแพ้ไปอย่างง่ายดาย

ตัวอย่างที่ 17

“หลายเกมของเวสต์ คัพ ฉบับแชมป์เก่าเราใจอย่างคาดไม่ถึง ดวลเดือดกันสนั่น อย่างล่าสุดก็กานากับสหรัฐฯที่ต้องลุ้นกันกระทั่งช่วงท้าย แถมยังเอาใจพวกชอบ **“มวยรอง”** อีก ใครจะไปเชื่อว่าคอสตาริกาจะพลิกขย่มอุรุกวัยได้อย่างสะใจหรือฮอลแลนด์จะเหยียบจมูกแชมป์เก่าอย่างสเปนจนสิ้นลายไร้สภาพ”

(สตาร์ชอคเกอร์. 19 มิ.ย. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “มวยรอง” หมายถึง นักมวยที่มีมาตรฐานการชกต่ำกว่าคู่แข่งถูกเปรียบเทียบเป็นทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ต่ำกว่าคู่แข่ง จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ฟุตบอลโลกมีหลายทีมที่มีมาตรฐานการเล่นที่เหนือกว่ากลับแพ้ทีมที่มีมาตรฐานการเล่นที่ต่ำกว่าเหมือนมวยรองแต่กลับเอาชนะนักมวยที่เหนือกว่าได้

2.1.2.2 [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาแข่งรถ]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาแข่งรถมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับกีฬาแข่งรถ ถ้อยคำอุปลักษณกีฬาแข่งรถมีทั้งสิ้นจำนวน 19 ถ้อยคำได้แก่ ห้องเครื่อง ติดเครื่อง จุนเครื่อง เผาเครื่อง ยกเครื่อง ผ่อนเครื่อง

เร่งเครื่อง เครื่องร้อนช้า เบียด(เข้าป้าย) ชับเคี้ยว เบียดคู่คู่สูสี เข้าสู่ทางตรง เข้าวิน เข้าป้าย โค้งสุดท้าย จอด(ป้าย) ป้ายสุดท้าย เต็มถึง และเต็มสูบ

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาแข่งรถ] เกิดจากการถ่ายโยงความหมายจากกีฬาแข่งรถไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของกีฬาแข่งรถกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง		วงมโนทัศน์ปลายทาง
กีฬาแข่งรถ		กีฬาฟุตบอล
รถแข่ง	→	ทีมฟุตบอล
ส่วนประกอบของรถแข่ง	→	นักฟุตบอล
เส้นทางในการแข่งรถ	→	ตารางการแข่งขัน
การปรับแต่งรถ	→	การปรับวิธีการเล่น

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาแข่งรถ] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแข่งรถมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อก้าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลซึ่งมีลักษณะบางประการสอดคล้องกับการการแข่งขันกีฬาแข่งรถ แสดงให้เห็นถึงลักษณะต่างๆ ของการแข่งขันฟุตบอลเป็นเหมือนการแข่งขันกีฬาแข่งรถ เนื่องจากการแข่งขันฟุตบอลนั้นเป็นการแข่งขันในระยะเวลาหนึ่ง มีการแข่งขันหลายนัด และในการแข่งขันจะมีการเก็บคะแนนในแต่ละนัด ซึ่งผลของการแข่งขันนั้นมีผลทำให้อันดับตารางคะแนนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เปรียบเหมือนเป็นการแข่งรถที่ทำการแข่งขันในสนามแข่งรถร่วมกับรถแข่งคันอื่นๆ ซึ่งก็เปรียบเสมือนทีมฟุตบอลคู่แข่ง มีการกล่าวถึงลักษณะระหว่างการแข่งขัน เช่น เบียดคู่คู่สูสี ชับเคี้ยว เข้าสู่ทางตรง ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาแข่งรถมากล่าวถึงกีฬาฟุตบอล มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ตัวอย่างที่ 18

“เบลเยียมของเทรนเนอร์ มาร์ค วิลม็อตส์ ทำผลงานรอบแบ่งกลุ่มยอดเยี่ยม ชนะ 3 นัดรวดต่อแอลจีเรีย 2-1 รัสเซีย 1-0 และเกาหลีใต้ 1-0 จบอันดับ 1 กลุ่มเอช ครั้งสุดท้ายที่ปีศาจแห่งยุโรปเข้าร่วมเว็ลด์คัพรอบสุดท้าย คือปี 2002 ที่ **จอดป้าย** รอบ 16 ทีมสุดท้ายและไม่เคยไปได้ไกลกว่านั้นนับตั้งแต่เว็ลด์คัพ 1990”

(สตาร์ชอคเกอร์. 1 ก.ค. 2557: 34)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “จอดป้าย” เป็นลักษณะของการที่รถไม่สามารถทำการแข่งขันต่อไปได้ถูกนำมาเปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่ต้องตกรอบ หรือหยุดการแข่งขันไว้เพียงเท่านี้ จากตัวอย่างอธิบายได้ว่าครั้งสุดท้ายที่ทีมชาติเบลเยียมได้ผ่านเข้ารอบ 16 ทีมสุดท้ายคือปี 2002 และหลังจากนั้นก็ไม่เคยเข้ารอบลึกกว่านี้อีกเลยเปรียบเป็นการแข่งรถที่มาถึงรอบนี้เท่านั้น

ตัวอย่างที่ 19

“ฟุตบอลโลก 2014 เดินทางมาถึง **โค้งสุดท้าย** จากนี้เหลือเพียง 3 เกมสุดท้ายเท่านั้น ที่เราจะได้รู้กันว่าใครคือ “แชมป์โลก” บนแผ่นดินบราซิล”

(สตาร์ชอคเกอร์. 7 ก.ค. 2557: 14)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “โค้งสุดท้าย” เป็นลักษณะของสนามแข่งรถในโค้งสุดท้ายก่อนที่จะเข้าเส้นชัยถูกนำมาเปรียบเป็นตารางการแข่งขันฟุตบอลในช่วงท้ายของรายการการแข่งขัน จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ฟุตบอลโลก 2014 ที่ประเทศบราซิลนั้นเหลือเวลาอีกเพียงไม่มาก (3 นัด) ก็จะทำให้ได้รู้ว่าทีมใดเป็นแชมป์โลกเปรียบเสมือนการแข่งขันที่เข้าสู่โค้งสุดท้ายก่อนถึงเส้นชัยซึ่งอีกไม่นานก็จะได้ว่าใครจะเป็นแชมป์

ตัวอย่างที่ 20

“ไนจีเรียต้องการอย่างน้อยหนึ่งแต้มเพื่อการันตีการผ่านเข้ารอบต่อไป ขณะเดียวกันอาร์เจนตินายังโชว์ฟอร์มไม่น่าประทับใจนักแม้ว่าจะคว้าชัยมาสองนัดรวดก็ตาม แนวรุกทีมฟ้า-ขาวพึ่งพาได้แต่เฉพาเมสซีเท่านั้น แต่ถึงอย่างไรทีมฟ้า-ขาว น่าจะใช้ชั้นเชิงที่เหนือกว่า **เบียดเข้าป้ายสำเร็จ**”

(สปอร์ตพูล. 26 มิ.ย. 2557: 14)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เบียดเข้าป้าย” เป็นลักษณะของการเบียดแทรกเข้าไปในการแข่งรถก่อนถึงเส้นชัยถูกนำมาเปรียบเป็นการได้รับชนะอย่างยากลำบากพอสมควรในเกมการแข่งขันฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า การแข่งขันระหว่าง ทีมชาติไนจีเรียกับอาร์เจนตินานั้น คงเป็นอาร์เจนตินาที่เป็นฝ่ายเอาชนะไปได้ในที่สุด

ตัวอย่างที่ 21

“หากเทียบศักยภาพทุกขุมกำลังกันแล้วทีมจิงโจ้เป็นรอง เนเธอร์แลนด์คือ แม้ทีมอัศวินสีส้มต้องโดนทีมกระทิงดุยิงไป 1 ลูก แต่โดยภาพรวมแล้วเนเธอร์แลนด์สามารถเล่นเกมรับกันได้ดีและรัดกุม ทีมอัศวินสีส้มน่าจะ **เร่งเครื่อง**ต่อไปในนัดนี้เพื่อโอกาสที่ดีในการผ่านเข้ารอบ 16 ทีมสุดท้าย ทีมอย่างออสเตรเลียไม่น่าด้านเนเธอร์แลนด์อยู่ และมีโอกาสสูงที่จะโดนยิงกระเจิงอีกนัด”

(สปอร์ตแทน. 19 มิ.ย. 2557: 12)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เร่งเครื่อง” ซึ่งเป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของการแข่งรถ ซึ่งเป็นลักษณะการเพิ่มความเร็วของเครื่องยนต์ในการแข่งรถถูกนำมาเปรียบเทียบกับการทำงานที่ดียิ่งขึ้นต่อเนื่อง จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า เนเธอร์แลนด์ (อัศวินสีส้ม) มีมาตรฐานการเล่นที่ดีกว่าทีมออสเตรเลีย (จิงโจ้) มาก และเพื่อการเข้ารอบ 16 ทีมสุดท้ายต่อไป เนเธอร์แลนด์คงทำผลงานให้ได้อย่างผลการแข่งขันที่ผ่านๆ มา

2.1.2.3 [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาหลากหลาย]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาหลากหลายมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับกีฬาหลากหลาย ถ้อยคำอุปลักษณณ์กีฬาหลากหลายมีทั้งสิ้นจำนวน 6 ถ้อยคำ ได้แก่ หมาก วางหมาก แก้มหมาก จัดหมาก ปรับหมากบนกระดาน และคุมหมาก

มโนอุปลักษณณ์ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาหลากหลาย] เกิดจากการถ่ายโยงความหมายจากกีฬาหลากหลายไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอล ซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของกีฬาหลากหลายกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง		วงมโนทัศน์ปลายทาง
กีฬาหลากหลาย		กีฬาฟุตบอล
นักกีฬาหลากหลาย	→	ผู้ฝึกสอน (โค้ช)
ตัวหมาก	→	นักฟุตบอล
สนามแข่งกีฬาหลากหลาย	→	สนามฟุตบอล
รูปแบบหรือวิธีการเล่นหลากหลาย	→	รูปแบบหรือวิธีการแข่งขันฟุตบอล

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาหมากระดาน] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาหมากระดานมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทาง เพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีลักษณะร่วมกันบางประการระหว่างกีฬาหมากระดานกับกีฬาฟุตบอล สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลซึ่งมีลักษณะบางประการสอดคล้องกับการการแข่งขันกีฬาหมากระดานแสดงให้เห็นถึงลักษณะต่างๆ ของการแข่งขันฟุตบอลเป็นเหมือนการแข่งขันกีฬาหมากระดาน เช่น มีการเปรียบเทียบนักฟุตบอลเป็นเหมือนตัวหมากรุกที่จะต้องมีการวางตำแหน่งในการแข่งขันเหมือนกับตำแหน่งต่างๆ ของนักฟุตบอล จากข้อมูลพบการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาหมากระดานมากกล่าวถึงกีฬาฟุตบอล เช่น หมากรุก ปรับหมากรุก ปรับหมากรุกบนกระดาน วางหมากรุก แก้วหมากรุก มีรายละเอียดดังนี้

ตัวอย่างที่ 22

“จุดหักเหสำคัญที่มีส่วนชี้วัดน่าจะมาจากลูกโหม่งมหัศจรรย์ของ โรบิน ฟาน เพอร์ซี ซึ่งตีเสมอ 1-1 ก่อนจบครึ่งแรกไม่กี่นาที เพราะหากพักเบรกสเปนยังนำอยู่ ฟานกัล ยอมรับเลยว่าอาจจะต้องมีการ**ปรับหมากรุกบนกระดาน**มาเป็น 4-3-3 เพื่อทวงประตู แต่เมื่อเอาคืนมาได้สำเร็จก็เล่นไปตามเดิมอาศัยพลังหนุ่มบดขยี้ จนซูเปอร์สตาร์กระทิงทั้งหลายไต่กินได้แต่มองหน้ากันปริบๆ ยามเสียประตู”

(สตาร์ชอคเกอร์. 16 มิ.ย. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ปรับหมากรุกบนกระดาน” เป็นลักษณะของการปรับเปลี่ยนการ วางหมากรุกหรือเดินหมากรุกบนกระดานขณะทำการแข่งขันถูกเปรียบเทียบเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเล่นหรือผู้เล่นของทีมฟุตบอลขณะทำการแข่งขัน จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า หากทีมชาติฮอลแลนด์ไม่สามารถตีเสมอได้ก่อนจบครึ่งแรก ฟานกัลบี ผู้จัดการทีมชาติฮอลแลนด์คงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเล่นใหม่

ตัวอย่างที่ 23

“คงต้องจับตาดูกันอย่างระทึกในคืนวันอังคารที่ 8 ก.ค.นี้ว่า จะมีมือที่มองไม่เห็นหรือมนต์ดำอะไรมาช่วยให้บราซิลเข้าสู่นัดชิงชนะเลิศได้หรือเปล่า แต่อย่างไรก็ตามเหล่าสาวกแซมบ้าต่างต้องการชัยชนะอย่างสวยงามศักดิ์ศรีด้วยการ**วางหมาก**ของ “บีกฟีล” และการทุ่มเทพล่อยพอร์มสุดยอดเยี่ยมของนักเตะทั้งทีมด้วยตนเองมากกว่าที่จะไปพึ่งพาปัจจัยปริศนาด้านอื่น”

(สตาร์ชอคเกอร์. 7 ก.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “วางหมาก” มีลักษณะการกำหนดหมากบนกระดานเพื่อวางแผนการเล่นถูกนำมาเปรียบเทียบกับการวางแผนเกมการแข่งขันฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า การที่ทีมชาติบราซิลจะได้เป็นแชมป์นั้นต้องพึ่งพามาตรฐานการเล่นที่ดีที่สุดของผู้เล่นและการวางแผนในเกมการแข่งขันของหัวหน้าผู้ฝึกสอน (บีกฟีล) เหมือนการวางหมากในการแข่งขันหมากกระดาน

นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำอุปลักษณณ์เกี่ยวกับ กีฬาวิ่งแข่ง กีฬาสนุกเกอร์ และกีฬาแข่งม้ามาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอล ซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีลักษณะร่วมกันบางประการระหว่างกีฬาวิ่งแข่ง กีฬาสนุกเกอร์ และกีฬาแข่งม้ากับกีฬาฟุตบอล ได้แก่ “รับไม้ต่อ” “ชิงดำ” “ม้ามีด” สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลซึ่งมีลักษณะบางประการสอดคล้องกับกีฬาวิ่งแข่ง กีฬาสนุกเกอร์ และกีฬาแข่งม้ากับกีฬาฟุตบอล ถ้อยคำ “รับไม้ต่อ” โดยเป็นการเปรียบเทียบการรับหน้าที่ต่อของหัวหน้าผู้ฝึกสอนจากคนเก่าที่ได้ลาออกไปและมีคนใหม่มารับหน้าที่แทนเหมือนการรับไม้ผลัดในกีฬาวิ่งแข่ง และนอกจากนี้ยังพบถ้อยคำ “ชิงดำ” ซึ่งเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาสนุกเกอร์มาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีลักษณะร่วมกันบางประการ ระหว่างกีฬาสนุกเกอร์กับกีฬาฟุตบอล สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลซึ่งมีลักษณะบางประการสอดคล้องกับการแข่งขันกีฬาสนุกเกอร์ ถ้อยคำ “ชิงดำ” แสดงให้เห็นถึงลักษณะต่างๆ ของการแข่งขันฟุตบอลเป็นเหมือนการแข่งขันกีฬาสนุกเกอร์ โดยมีกรกล่าวถึงตารางการแข่งขันฟุตบอลรอบสุดท้ายหรือรอบชิงชนะเลิศเปรียบเหมือนการแทงลูกสีดำในกีฬาสนุกเกอร์เนื่องจากลูกสีดำเป็นลูกสุดท้ายที่จะต้องเล่น และถ้อยคำ “ม้ามีด” ซึ่งเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแข่งม้ามาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลมีลักษณะบางประการสอดคล้องกับการแข่งขันกีฬาแข่งม้า ถ้อยคำ “ม้ามีด” ถูกใช้เพื่อกล่าวถึงทีมฟุตบอลที่ทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมโดยที่ไม่มีใครคาดคิดมาก่อน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 24

“ทุกอย่างเริ่มต้นในปี 2008 โดย หลุยส์ อราโกเนส พาสเปนขึ้นสู่ตำแหน่งแชมป์ยูโรก่อนบิเซนโต้ เดลบอสเก้ จะรับไม้ต่อจุดทีมไต่ระดับขึ้นสู่สูงสุดด้วยการคว้าแชมป์โลกที่แอฟริกาใต้ขณะที่สองปีต่อมาเวทียูโร 2012”

(สตาร์ชอคเกอร์. 21 มิ.ย. 2557: 40)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “รับไม้ต่อ” เป็นลักษณะการส่งไม้ต่อของการแข่งขันวิ่งผลัดโดยผู้แข่งขันจะแบ่งออกเป็นชุด ๆ ชุดละ 4 คนแต่ละชุดจัดคนยืนอยู่ในลู่วิ่งของตนตามจุดต่างๆ ที่กำหนดคนแรกจะเริ่มวิ่งจากต้นทาง แล้วส่งไม้ให้คนที่ 2 คนที่ 2 วิ่งไปส่งให้คนที่ 3 และคนที่ 3 วิ่งไปส่งให้คนที่ 4 ตามลำดับ คนที่ 4 ของชุดใดวิ่งถึงเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ ถูกเปรียบเป็นการรับงานต่อหรือเข้ามารับหน้าที่ทำงานต่อในวงการฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่ายุคที่สเปนเริ่มยิ่งใหญ่เริ่มจาก หลุยส์ อราโกเนส ผู้จัดการทีมชาติสเปนสมัยนั้น เป็นจุดเริ่มต้นที่พาทีมชาติสเปนได้แชมป์ยูโร จากนั้น บิเซนโต้ เดลบอสเก้ ก็ได้มารับทำงานเป็นผู้จัดการทำทีมชาติสเปนต่อและจึงได้แชมป์โลกต่อด้วยแชมป์ยูโร 2012

ตัวอย่างที่ 25

“ฟุตบอลโลกของบราซิล 2 ครั้งหลังสุด ต้องจอดป้ายเพียงแค่รอบ 8 ทีมสุดท้ายต่อฝรั่งเศสและฮอลแลนด์ตามลำดับ ต่างไปจากเยอรมันที่สร้างมาตรฐานขึ้นมา คือผ่านเข้ารอบตัดเชือกอย่างน้อยทุกครั้งใน 4 ครั้งหลังสุด แต่สุดท้ายกลับผ่านเข้าไปชิงดำได้แค่ครั้งเดียวคือปี 2002 ที่แพ้ต่อ เซเลเซา”

(สปอร์ตพูล. 16 ก.ค. 2557: 14)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ชิงดำ” หมายถึง การที่การแข่งขันดำเนินมาถึงลูกสุดท้าย นั่นก็คือลูกสกูเกอร์สีดำ หากลูกสีดำถูกแทงลงหลุมก็ถือเป็นการจบเกมการแข่งขัน ถูกนำมาเปรียบเป็นรอบสุดท้ายหรือรอบชิงชนะเลิศของกีฬาฟุตบอลเสมือนการเล่นลูกสีดำในกีฬาสกูเกอร์ จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ในฟุตบอลโลก 4 ครั้งหลังสุดของทีมชาติเยอรมันได้ผ่านเข้ารอบตัดเชือกหรือรอบ 4 ทีมสุดท้ายมาโดยตลอดแต่กลับได้ผ่านเข้าไปชิงชนะเลิศที่เปรียบเป็นการชิงดำในกีฬาสกูเกอร์ได้เพียงครั้งเดียว

ตัวอย่างที่ 26

“โคลอมเบียถูกยกเป็น 1ในม้ามีดเคียงข้าง
คอสตาริกาประจำเวโลดคัพ หนนี้”

(สปอร์ตแมน. 5 ก.ค. 2557: 17)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ม้ามีด” หมายถึง คนหรือสัตว์ที่ชนะการแข่งขันโดยไม่มีใครนึกคาดไว้ ถูกนำมาเปรียบเทียบกับทีมฟุตบอลที่ทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมโดยที่ไม่มีใครคาดคิดมาก่อน จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า โคลอมเบียกับคอสตาริกาเป็นสองทีมที่มีผลงานที่ยอดเยี่ยมโดยไม่มีใครเคยคาดคิดมาก่อนเปรียบเสมือนม้ามีดในการแข่งม้า

2.1.3 [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของการเดินทางมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับการเดินทางอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปสรรคการเดินทางมีจำนวนทั้งสิ้น 48 ถ้อยคำได้แก่ หัวเรือใหญ่ พายเรือ ชนตอ ตลอดรอดฝั่ง ลอยเข้าไปใกล้ฝั่ง ลอยล่าถอน เส้นทาง เส้นทางสายใหม่ ทิศทาง ไบเบ็กทาง หนทาง ทางเดิน ทางแยก ทางสะดวก เดินทาง เดินหน้า เดินต่ออีกก้าว เดินมาถูกทาง เดินตาม(รอยเท้า) ย่างก้าว กรุยทาง ปูทาง แยกทาง ครึ่งทาง ปลายทาง สุดทาง ขวางทาง คั่นทาง ก้าวมา ก้าวที่สำคัญ ก้าวข้าม ก้าวสู่อีกก้าว ก้าวผ่าน ก้าวตามรอยบันไดไต่ดาว มาไกล ไปได้ไกล ไปไม่ถึงไปไม่ถึงดวงดาว ปีนปายขึ้นไปหยิบดาวดวง ไม่ได้ไป ชับเคลื่อน ขยับเข้าใกล้ เชี่ยพันทาง ชุ่นเครื่อง ห้องเครื่อง และเดินเครื่อง

มโนอุปสรรค [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง]เกิดจากการถ่ายโยงความหมายของการเดินทางไปยังวงมณฑลของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการเดินทางกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง		วงมโนทัศน์ปลายทาง
การเดินทาง		กีฬาฟุตบอล
การเดินทางโดยเท้า	→	ระยะเวลาในการแข่งขันฟุตบอลรายการหนึ่งๆ
การเดินทางโดยเรือ		
การเดินทางโดยรถยนต์		
ผู้เดินทาง	→	ทีมฟุตบอล นักฟุตบอล โค้ช
เส้นทาง	→	ตารางการแข่งขัน
ยานพาหนะ	→	ทีมฟุตบอล นักฟุตบอล
จุดหมาย	→	ชัยชนะ การได้แชมป์
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างทาง	→	ผลของการแข่งขัน การลาออก สถานการณ์ระหว่างการแข่งขันของทีม

เดินทาง หมายถึง ไปสู่ที่ใดที่หนึ่งที่ไกลออกไป (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 444) มโนอุปลักษณ์ **[กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง]** เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง การแข่งขันฟุตบอลใน รายการต่าง ๆ นั้น มีการแข่งขันที่ใช้ระยะเวลาในการแข่งขันยาวนาน ซึ่งเหมือนกับลักษณะของการเดินทางแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงองค์ประกอบบางประการระหว่างกีฬาฟุตบอลกับการเดินทาง พบถ้อยคำอุปลักษณ์เช่น เดินทาง ครึ่งทาง แยกทาง ปลายทาง ใช้เพื่ออธิบายว่าการแข่งขันฟุตบอลเปรียบเสมือนการเดินทาง โดยมีนักฟุตบอลหรือทีมฟุตบอลเป็นผู้เดินทาง และการเข้ารอบหรือระยะเวลาการแข่งขันนั้นเปรียบเสมือนถนนที่ใช้ในการเดินทาง โดยมีปลายทางคือการคว้าแชมป์หรือได้รับชัยชนะ นอกจากนี้หากการแข่งขันในรายการต่าง ๆ นั้นยังไม่จบสิ้นแต่ได้เกิดเหตุการณ์ระหว่างการแข่งขัน เช่น การได้รับบาดเจ็บของนักฟุตบอลและไม่สามารถจะลงทำการแข่งขันตลอดทั้งรายการได้ การลาออกของสมาชิกในทีมฟุตบอล หรือการตกรอบของทีมฟุตบอลเองต่างเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการแข่งขันที่ไม่สามารถที่จะเข้าไปแข่งขันในรอบทำ ๆ ได้ เสมือนการเดินทางที่มีเหตุการณ์ระหว่างทางที่จำเป็นต้องแยกย้าย หรือหยุดการเดินทางก่อนจะถึงปลายทาง ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 27

“ศึกเวสต์ คัพ ฉบับแชมป์ผ่านมากกว่าครึ่งทางแล้วถึงตรงนี้เราก็ได้เหล่าผู้กล้าทั้ง 8 ที่เตรียมสู้กันต่อในรอบก่อนรองชนะเลิศที่เรียบร้อย และแน่นอนว่าตลอดการแข่งขันในรอบแรกและ รอบ 16 ทีมสุดท้ายที่เพิ่งผ่านไปหมาดๆ มีหลากหลายความเป็นไปที่น่าสนใจเกิดขึ้นมากมาย รอบควอเตอร์ไฟนัลจะกลับมาหวดกันแบบสะเด็ดสะเดাঁกันอีกครั้งในวันศุกร์และเสาร์นี้”

(สปอร์ตพูล. 4 ก.ค. 2557: 2)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ครึ่งทาง” แสดงให้เห็นถึงครึ่งทางของการเดินทาง ถูกเปรียบเป็นครึ่งหนึ่งของการแข่งขันฟุตบอลรายการหนึ่งๆ จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า การแข่งขันฟุตบอลโลกที่ประเทศบราซิลนั้นได้ทำการแข่งขันผ่านไปได้ครึ่งหนึ่งของการแข่งขันแล้ว

ตัวอย่างที่ 28

“หลุยส์ เฟลิเป้ สโคลารี พุดเอาไว้ก่อนทัวร์นาเมนต์เริ่มต้นนะครับว่าซีลีหรือซิเล เล่นด้วยยากที่สุด ตามนั้นครับ... ถือว่าเอาตัวรอดจากทีมที่เล่นด้วยยากไปแล้ว แคมป์ชนะเลิศโทษคูเหมือนเส้นทางของบราซิลสำหรับไปเตะรอบรองชนะเลิศนั้นสดใส แม้ว่าทีมต่อไปที่พวกเขาจะดวลเกือ่วันที่ 4 ก.ค.จะเป็นโคลอมเบียก็ตาม”

(สตาร์ชอคเกอร์.1 ก.ค. 2557: 9)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เส้นทาง” หมายถึง ถนน หรือเส้นทางในการเดินทางถูกเปรียบเป็นโปรแกรมหรือตารางการแข่งขันฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ตารางการแข่งขันที่เหลือของทีมชาติบราซิลไปถึงรอบรองชนะเลิศค่อนข้าง ไม่ยากลำบากต่อการผ่านเข้ารอบมากนักเหตุเพราะเจอทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานต่ำกว่าเสมือนการเดินทางบนเส้นทางนี้นั้นง่ายดาย ไม่สร้างความยากลำบากในการเดินทาง

ตัวอย่างที่ 29

“คู่นี้แย่งกันเข้ารอบ โครเอเชียมี 3 คะแนน ส่วนเม็กซิโก 4 คะแนน เล่นแค่เสมอ ก็ลอยลำเข้ารอบถือว่าสูสีทีเดียว แต่ทีมจิ้งไก่จะเล่นง่ายกว่าตั้งรับแน่นรอสวนกลับ โดยที่ผ่านมา เม็กซิโกแสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งในเกมรับและจังหวะเกมรุกที่รวดเร็วอันตรายโอกาสชนะมีมากกว่า”

(สตาร์ชอคเกอร์. 24 มิ.ย. 2557: 22)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ลอยลำ” หมายถึง ขาดลอย เด็ดขาด เป็นลักษณะของเรือที่ ลอยไปไกลกว่าคู่แข่งถูกเปรียบเป็นการทิ้งระยะห่างไปไกลคู่แข่งของทีมฟุตบอล ซึ่งทำผลงานได้ดี ทำคะแนนห่างจากคู่แข่งค่อนข้างมาก จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ทีมชาติเม็กซิโก หากแค่เสมอในนัดถัดไปก็จะเข้ารอบต่อไปทันทีเปรียบเสมือนการเดินทางทางเรือที่ลอยไปไกลกว่าคู่แข่ง

ตัวอย่างที่ 30

“ญี่ปุ่นต้องพัดกับกรีซ และโคลอมเบีย นี่เป็นกำแพงที่พวกเขาต้อง ก้าวข้าม ผ่านให้ได้หากพวกเขาทำได้จะถือเป็นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ และเป็นการยกระดับทีมอย่างมากมาย สองเกมที่เหลือคือเกมนัดสำคัญที่พวกเขาห้ามพลาดด้วยประการทั้งปวง”

(สตาร์ชอคเกอร์. 17 มิ.ย. 2557: 13)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ก้าวข้าม” แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการเดินทางโดยเป็นการเดินทางโดยใช้เท้าเพื่อไปยังจุดหมาย โดยแต่ละก้าวที่เดินอาจพบกับปัญหาและอุปสรรคทำให้การเดินทางนั้นมีความยากลำบาก จากตัวอย่างอธิบายได้ว่าทีมชาติญี่ปุ่นนั้น เหลือการแข่งขันอีกสองนัด ซึ่งหากเอาชนะได้ก็จะมีโอกาสสูงที่จะเข้ารอบต่อไป ซึ่งการเอาชนะของทีมญี่ปุ่นก็เหมือนกับการก้าวข้ามอุปสรรคที่สำคัญในการเดินทาง

ตัวอย่างที่ 31

“โรบิน ฟาน เพอร์ซี ดาวยิงของทีมชาติฮอลแลนด์ออกมากล่าวเตือนเพื่อนร่วมทีมว่า หนทางยังอีกยาวไกลและอย่าเพิ่งรีบดีใจจนเกินไป ถึงแม้จะถล่มแชมป์เก่าอย่างสเปน 5-1 ในศึกฟุตบอลโลก 2014 นัดแรกกลุ่มบี”

(สตาร์ชอคเกอร์. 19 มิ.ย. 2557: 33)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “หนทาง” หมายถึง ถนน หรือเส้นทางในการเดินทางถูกเปรียบเป็นโปรแกรมหรือตารางการแข่งขันฟุตบอลโลก จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า โรบิน ฟาน เพอร์ซี ผู้เล่นของทีมชาติฮอลแลนด์กล่าวว่า แม้ทีมเพิ่งจะชนะสเปน แชมป์เก่าไป 5-1 แต่อย่าเพิ่งดีใจเกินไปเพราะยังเหลือการแข่งขันอีกหลายนัดเปรียบเสมือนการเดินทางที่ยังเหลือมีระยะอีกไกลกว่าจะถึงเป้าหมาย

2.1.4 [กีฬาฟุตบอลคือการแสดง]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของการแสดง มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นวามโนทัศน์ของคนเขียนข่าวต่อกีฬาฟุตบอลว่าเป็นการแสดง ถ้อยคำอุปสรรคณ์การแสดงมีจำนวนทั้งสิ้น 34 ถ้อยคำ ได้แก่ ดาราเอก พระเอก พระรอง ตัวละคร ตัวประกอบ แม่ยก สวมบท บทบาท เวที บท เขียนบท รับบท มุกเก่า กิจกรรมบันเทิง ละครฉากใหญ่ หนังสือของขวัญ หนังสือวันเดิม หนังสือกลับมาขายใหม่ โหมโรง ฉาก ฉากจบ เปิดฉาก ฉากสุดท้าย ระเบิดฉากขึ้น แฉงขึ้น บรรเลงเพลงแข่ง จุดไคลแมกซ์ ปิดฉาก ปิดหน้าโรง ปิดม่าน รูดม่าน ขโมยซีน ดราม่า และอวสาน

มโนอุปสรรคณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการแสดง] เกิดจากการการถ่ายโยงความหมายจากการแสดงไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง การแสดง		วงมโนทัศน์ปลายทาง กีฬาฟุตบอล
การแสดง	→	การแข่งขันฟุตบอล
นักแสดง	→	นักฟุตบอลทีมฟุตบอล
การแสดงบทบาท	→	การเล่นและผลงานของนักฟุตบอล
ความสำคัญของตัวละคร	→	มาตรฐานการเล่นของนักฟุตบอล
สถานที่แสดงละคร	→	สนามฟุตบอลรายการการแข่งขันฟุตบอล
ผู้ชม	→	ผู้ชมกีฬาฟุตบอลหัวหน้าผู้ฝึกสอน

การแสดง หมายถึง ทำให้ปรากฏออกมา เล่น เช่น แสดงละคร แสดงภาพยนตร์ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 1270) มโนอุปสรรคณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการแสดง] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการแสดง กิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการแสดง บุคคล อุปกรณ์และลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงมาเป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีลักษณะร่วมกันบางประการของการแสดงกับกีฬาฟุตบอล จากการศึกษาพบถ้อยคำ

การเปิด-ปิดฉาก บทบาท สวมบท พระเอก-พระรอง และตัวละคร มาใช้ในบริบทของการแข่งขัน กีฬาฟุตบอล ถ้อยคำอุปโลกน์นี้สะท้อนมโนอุปโลกน์ว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเปรียบเทียบเป็นการแสดงละคร ซึ่งนักแสดงแต่ละคนนั้นต่างได้รับบทบาทการแสดงที่แตกต่างกันไปในการแสดง เรื่องหนึ่งๆ ซึ่งเปรียบเสมือนการแข่งขันกีฬาฟุตบอลนั้น ผู้เล่นในแต่ละตำแหน่งต่างก็ได้รับหน้าที่ในการเล่นแตกต่างกันไปในการแข่งขันในแต่ละนัด และหากผู้เล่นคนไหนที่ทำผลงานได้ดีหรือมีส่วนช่วยทำให้ทีมได้รับชัยชนะ ก็จะถูกเปรียบเป็นตัวละครเอกหรือพระเอกของการแสดงนี้ ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 32

“เปิดฉากอย่างเป็นทางการไปแล้ว เวิลด์ คัพ 2014 หรือ ฟุตบอลโลก ที่เหล่า คอลูกหนังทั่วปฐพี เฝ้ารอคอย 4 ปีมีครึ่งระหว่าง “แซมบ้า” บราซิล เจ้าของแชมป์โลก 5 สมัย ที่เปิดสนามอาเรนา เด เซาเปาลู ลงดวลกับ “ขุนพลตาหมากรุก” โครเอเชีย”

(สยามกีฬา.15 มิ.ย. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เปิดฉาก” หมายถึง เริ่มต้นทำ เช่น เปิดฉากหาเสียง เปิดฉากตะลุมบอน เริ่มต้นแสดง เช่น ละครเปิดฉาก (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 760) ซึ่งถูกนำมาเปรียบเทียบเป็นการเริ่มการแข่งขันฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า การแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2014 นั้นได้เริ่มขึ้นแล้ว

ตัวอย่างที่ 33

“มีใครบางคนเปรียบโปรตุเกสชุดนี้เหมือนอาร์เจนติน่าปี 1986 ที่คว้าแชมป์โลกด้วยฟอร์มอันยอดเยี่ยมของ ดิเอโก้ มาราโดน่า เพียงลำพัง ไม่ต่างจากทัพ “ฝอยทอง” ยุคนี้ที่นำโด่งมาโดยสตาร์ บัลลง ดอร์ คนล่าสุดอย่าง คริสเตียโนโรนัลโด ต้องยอมรับว่าโปรตุเกสมาถึงจุดนี้ ส่วนหนึ่งมาจากผีเท้ากาจของ “เจ็ตโต้” ที่มี สวมบท อัสวินชี้มาขาวมาช่วยทีมทันเวลาเสมอ”

(สตาร์ซอคเกอร์. 17 มิ.ย. 2557: 10)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “สวมบท” และ “อัสวินชี้มาขาว” ถ้อยคำ “สวมบท” หมายถึง การแสดงบทบาทถูกเปรียบเป็นรูปแบบการเล่นของนักฟุตบอลเหมือนบทบาทในการแสดงของตัวละคร และถ้อยคำ “อัสวินชี้มาขาว” หมายถึงผู้ที่มาช่วยแก้ไขสถานการณ์คับขันถูกเปรียบเป็นการช่วยทีมไม่ให้อับจากสถานการณ์ที่ยากลำบาก จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ทีมชาติโปรตุเกสนั้นสามารถทำผลงานได้ดีจนได้เข้ามาเล่นฟุตบอลโลกครั้งนี้ส่วนหนึ่งมาจากผีเท้าของ

คริสเตียน โรนัลโด ที่เป็นผู้เล่นคนสำคัญที่ช่วยเข้ามาแก้ไขสถานการณ์ในช่วงเวลาที่ยากลำบากได้เสมอ

ตัวอย่างที่ 34

“ตอนอยู่ในเครื่องแบบของบาร์ซ่า-เนย์มาร์ก็เป็นเพียงแค่ **“พระรอง”** นะครับ เพราะทีมเลือดหมู-น้ำเงิน มี **“พระเอก”** ตัวจริงอย่างลิโอเนล เมสซี ยืนขวางอยู่ทุกคนจะมาข้ามหน้าข้ามตากันได้ยังไง แต่นักเตะดาวรุ่งวัยเพียงแค่ 22 ปีผู้นี้กลับต้องมาแบกความหวังของคนทั้งประเทศแถมเป็นประเทศที่ใหญ่เป็นอันดับ 5 ของโลกซะด้วย”

(สตาร์ชอคเกอร์. 20 มิ.ย. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “พระรอง” และ “พระเอก” เป็นลักษณะลำดับความสำคัญของบทบาทตัวละครในการแสดง ถ้อยคำ “พระรอง” หมายถึง ตัวรองฝ่ายชายในการแสดงละครหรือภาพยนตร์เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 811) ถูกเปรียบเป็นความสำคัญที่รองลงมาของนักฟุตบอลในทีม และถ้อยคำ “พระเอก” หมายถึง ตัวเอกฝ่ายชายในการแสดงละครหรือภาพยนตร์ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 812) ถูกเปรียบเป็นความสำคัญที่มากที่สุดของนักฟุตบอลในทีม จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่าเนย์มาร์ เมื่อยามเล่นให้กับสโมสรบาร์เซโลน่านั้น เขาก็เป็นเพียงแค่ผู้เล่น คนสำคัญของทีมอันดับสองรองจากลิโอเนลเมสซี เปรียบเนย์มาร์นั้นเป็นพระรองและลิโอเนล เมสซี นั้นเป็นพระเอกแต่เมื่อมาเล่นให้กับทีมชาติบราซิล เนย์มาร์ กลับเป็นผู้เล่นคนสำคัญมากซึ่งแบกความหวังของคนบราซิลทั้งประเทศทั้งที่การเล่นฟุตบอลอาชีพกับสโมสรบาร์เซโลน่า นั้นเขาเป็นรองลิโอเนล เมสซี

ตัวอย่างที่ 35

“อังกฤษของ รอย ฮ็อดจ์สัน มีปัญหาบาดเจ็บแค่คนเดียวและไม่ใช้ **“ตัวละคร”** สำคัญระดับขาดไม่ได้คือ อเล็กซ์อ็อกซ์เลด-แซมเบอร์เลน แต่ขณะที่ทีมชุดนี้มีมุมน่าลุ้นที่พร้อมออกรบมากที่สุด มีตัวเลือกยกเว้นแซมเบอร์เลน ให้ใช้งานแต่ทั้งสี่ก็ตีแฟนบอลก็ตีกลับกดดันขุนซื้อด้วยประเด็นปริศนา “ตำแหน่งของรูนี่”

(สตาร์ชอคเกอร์. 20 มิ.ย. 2557: 11)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ตัวละคร(สำคัญ)” ซึ่งเป็นลักษณะของตัวละครที่มีความสำคัญในการแสดงในเรื่องหนึ่งๆเปรียบเป็นนักฟุตบอลที่มีความสำคัญภายในทีม จากตัวอย่าง

อธิบายได้ว่าทีมชาติอังกฤษมีผู้เล่นที่มีอาการบาดเจ็บแค่คนเดียว คือ อเล็กซ์อีอ็อกซ์เลด-แฮมเบอร์เลน แต่ก็ไม่ได้มีความสำคัญกับทีมมากมายนักเหมือนนักแสดงคนหนึ่งในการแสดงซึ่งไม่ได้มีบทบาทที่สำคัญแต่อย่างใด

ตัวอย่างที่ 36

“ขณะที่ใครเอเซียกลับบ้านอย่างรวดเร็ว หนึ่งในผู้เล่นที่โดดเด่นของพวกเขาคือ อิวาน เบริซิช ด้วย**บทบาท**ในการขับเคลื่อนเกมรุกทางกราบขวา ดาวเตะวัย 25 ปี เป็นนักวิ่งได้อย่างไม่มีหมดอันเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนกองหน้า เขายิง 2 จาก 6 ประตูของใครเอเซีย”

(สปอร์ตแมน. 10 ก.ค. 2557: 10)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “บทบาท” ซึ่งเป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของการแสดง หมายถึง การแสดงของตัวละครที่แสดงท่าทางตามบทแตกต่างกันไปเปรียบเป็นการเล่นของนักฟุตบอลในตำแหน่งต่างๆ ที่แต่ละตำแหน่งนั้นต่างก็มีหน้าที่แตกต่างกันไป จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า อิวาน เบริซิช มีส่วนสำคัญในการทำประตูของกองหน้าในตำแหน่งการทำเกมบุกทางด้านขวาของทีม เป็นเหมือนการแสดงในบทบาทต่างๆ ของนักแสดงที่มีส่วนทำให้ละครนั้นดำเนินเรื่องไปได้ด้วยดี

2.1.5 [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของท้องฟ้ามาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับท้องฟ้าอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปลักษณท้องฟ้ามีทั้งสิ้นจำนวน 29 ถ้อยคำ ได้แก่ ดาว ดาวดวงใหม่ ดาวเตะ ดาวดัง ดาวรุ่ง ดาวยิง ดาวเด่น ดาวจรัสฟ้า ดาวจรัสแสง ดาวกลม(ประตู) ดาวโรจน์ โคจร หลุดวงโคจร เจ็ดจรัส ฉายแสง ฉายแสงเจิดจ้า ฉายแสงระยิบระยับ ฉายแสงรำไร เจ็ดจ้าฉายส่อง ฉายแววเจิดจ้า ฉีดฉาย ธิบหรี เปล่งประกายระยิบระยับ วูบวาบ วูบมาแล้วดับไป ดับ หมดไฟ เบรียงปรัาง และหลุมดำ

มโนอุปลักษณ [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า] เกิดจากการถ่ายโยงความหมายจากท้องฟ้าไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอล ซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของท้องฟ้ากับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง

ท้องฟ้า

ดาว แสงของดาว แสงไฟ

ลักษณะของแสง

หลุมดำ

วงมโนทัศน์ปลายทาง

กีฬาฟุตบอล

นักฟุตบอล ทีมฟุตบอล

ทักษะการเล่นของนักฟุตบอล

มาตรฐานการเล่นของทีมฟุตบอล

สถานการณ์ของทีมฟุตบอล

ผลงานที่ย่ำแย่ของทีมฟุตบอล

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับท้องฟ้ามาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของท้องฟ้ากับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลพบการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของท้องฟ้า เช่น ดาว แสงของดาว แสงไฟและหลุมดำ สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเปรียบเป็นท้องฟ้า เป็นการให้ความสำคัญกับทีมหรือนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่สูงกว่าหรือมีความสามารถมากกว่าคู่แข่งซึ่งมีการเปรียบเทียบเป็นดาว ซึ่งมีลักษณะส่องแสง วูบวาบ เป็นที่สังเกตเห็นได้ง่าย และหากทีมฟุตบอลที่ทำผลงานได้ไม่ดีก็就会被เปรียบเป็นสิ่งที่ไม่มีประโยชน์หรือให้โทษอย่างหลุมดำ ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 37

“บ่อยครั้งที่ความคาดหวังสวนทางกับความเป็นจริง การมายังฟุตบอลโลก 2014 ของญี่ปุ่น เกิดขึ้นพร้อมกับความหวังไปถึงรอบลึกๆ ญี่ปุ่นกำลังมีทรัพยากรที่พร้อมพรั่งมากขึ้นเรื่อยๆ ครั้งต่อครั้งในทีมชุดนี้เล่นในลีกยุโรปมีดาวเด่นให้ฝากความหวัง ไหนจะคุมทัพมาด้วยขบ่งของอิตาลีอย่าง อัลแบร์โต้ ซัคเคโรนี แต่พอเอาเข้าจริง ทุกอย่างก็เป็นอย่างที่เห็น”

(สตาร์ชอคเกอร์. 8 ก.ค. 2557: 28)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ดาวเด่น” เป็นสิ่งที่เห็นเป็นดวงมีแสงระยิบระยับบนท้องฟ้าซึ่งถูกนำมาเปรียบเทียบกับนักฟุตบอลที่มีชื่อเสียงหรือมีมาตรฐานการเล่นสูง จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า แม้นักฟุตบอลของทีมชาติญี่ปุ่นจะได้ไปเล่นฟุตบอลอาชีพในยุโรปและมีความสามารถในการเล่นฟุตบอลสูงแต่กลับทำผลงานในทีมชาติญี่ปุ่นได้ไม่ดีนัก

ตัวอย่างที่ 38

“กับเกมรุก การเข้าทำ ต้องปล่อยเป็นเรื่องของกองหน้า ทว่ากับเกมรับแล้ว บอสเนี่ยสามารถวางใจได้เลยกับการมี อัลเมียร์เบโกวิช คอยเฝ้าเสา จากนั้นประตูดาวรุ่งที่มียาวชน แคนาดาสู่การแจ้งเกิดที่พอร์ตสมัธ ตามด้วยฉายแสงระยิบระยับกับสโต๊คซิตี กระทั่งยึดมือหนึ่งถาวรของทีมชาติบ้านเกิด”

(สตาร์ชอคเกอร์. 17 มิ.ย. 2557: 15)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ดาวรุ่ง” และ “ฉายแสงระยิบระยับ” เป็นลักษณะของดวงดาวที่มีแสงระยิบ ระยับในเวลากลางคืน ถ้อยคำ “ดาวรุ่ง” หมายถึง ดาวประกายพรึก คือ ดาวพระศุกรีที่เห็นในเวลาเช้ามืด (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 432) ซึ่งถูกเปรียบเป็นนักฟุตบอลที่มีผลงานการเล่นที่ยอดเยี่ยม และโดดเด่นมีชื่อเสียงเหมือนกับแสงของดาวประกายพรึกที่สว่างจนสามารถเห็นได้ในตอนเช้ามืด และถ้อยคำ “ฉายแสงระยิบระยับ” เป็นลักษณะของการส่องแสงของดาวฤกษ์บนท้องฟ้าที่มีแสงในตัวเอง สามารถมองเห็นแสงระยิบระยับถูกนำมาเปรียบเทียบเป็นการทำผลงาน อันยอดเยี่ยมของนักฟุตบอลหรือทีมฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า อัลเมียร์ เบโกวิช ผู้รักษาประตูทีมชาติบอสเนี่ยทำผลงานได้ดีกับทีมเยาวชนของแคนาดา จากนั้นก็ไปสร้างชื่อเสียงที่สโมสรพอร์ตสมัธและตอนที่ย้ายมาเล่นให้กับสโมสร สโต๊ค ซิตี ก็ทำผลงานได้อย่างโดดเด่นเสมือนกับดวงดาวบนท้องฟ้าที่ฉายแสงระยิบระยับ สวยงาม และน่าชื่นชม จนทำให้ติดทีมชาติบอสเนี่ยไปในที่สุด

ตัวอย่างที่ 39

“บราซิลได้เปรียบพอสมควร แต่ฟอร์มเกมรุกพวกเขาไม่ดูดันเท่าไร มีเพียงเนย์มาร์ ที่เล่นได้วูบวาบหากถูกจับตาย ก็น่าจะทำให้เกมรุกของเจ้าบ้านมีปัญหาแน่ แม็กซิโกมีฟอร์มเกมโดยรวมค่อนข้างดี หากมีได้ดีก็มีลุ้นยิงได้เช่นกัน วางแม็กซิโกดีกว่า ถึงแพ้ก็ไม่น่าขาด”

(สปอร์ตพูล. 18 มิ.ย. 2557: 24)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “วูบวาบ” เป็นลักษณะของการเคลื่อนที่ของแสงที่ปรากฏแล้วหายไปทันทีทันใดต่อเนื่องกัน ถูกเปรียบเทียบเป็นการเคลื่อนที่ด้วยความรวดเร็วของนักฟุตบอลยากที่จะคอยตามบ้องกัน จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า เนย์มาร์ ผู้เล่นทีมชาติบราซิลนั้นมีความเร็ว เคลื่อนที่ได้เร็ว เปรียบเสมือนแสงไฟหรือเปลวไฟที่มีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว ซึ่งหากทีม

ชาติเม็กซิโกรู้วิธีการป้องกันการเล่นของเนย์มาร์ แล้ว เกมรุกของทีมชาติบราซิลก็ขาดความรวดเร็ว และหมดความน่ากลัวลงไป

ตัวอย่างที่ 40

“**หลุมดำ**ฟุตบอลอิตาลี ควันหลงหลังจากเยอรมันคว้าแชมป์บอลโลก 2014 มาครองได้ล่าสุด ตามมาด้วยเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันสนั่นลั่นเมืองมะกะโรนีไปหมด โดยเฉพาะการทำงานของสหพันธ์ฟุตบอลอิตาลี (เอฟไอซีซี)”

(สตาร์ชอคเกอร์. 17 ก.ค. 2557: 15)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “หลุมดำ” หมายถึง พื้นที่ที่มีแรงโน้มถ่วงสูงมาก แม้แต่แสงก็ไม่อาจจะหลุดแรงดึงดูดนี้ได้ ซึ่งหากถูกดูดลงไปแล้วไม่มีสิ่งใดจะกลับออกมาได้ซึ่งเปรียบเทียบเป็นการทำผลงานที่อย่างย่ำแย่และยากที่จะกลับมาทำผลงานได้ดีอีกครั้งของทีมฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ฟุตบอลทีมชาติอิตาลีนั้นตกกรอบแรกทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ว่าถึงยุคย่ำแย่ ยากที่จะกลับมาประสบความสำเร็จได้อีก

2.1.6 [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของอาหารมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับอาหาร ถ้อยคำอุปสรรคอาหารมีจำนวนทั้งสิ้น 24 ถ้อยคำ ได้แก่ กระดูกขึ้นโต กระดูกอ่อนหมูตุ๋น ขนมหวาน ก๋วยเตี๋ยว คุกกี้ทอดมัน เคี้ยว กิน กินกันไม่ลง ไซ้ ซด ลิ้มรส ปรงแต่ง ครบทุกรสชาติ หอมหวาน ครบเครื่อง จืด จืดจ้าน หิวกระหาย ขึ้นหม้อ แก่เกินแกง รุมกินโต๊ะ สด มือแรก และดองเค็ม

มโนอุปสรรค [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร] เกิดจากการถ้อยความหมายจากอาหารไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของอาหารกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง		วงมโนทัศน์ปลายทาง
อาหาร		กีฬาฟุตบอล
ผู้กินอาหาร ประเภทของอาหาร	→	ทีมฟุตบอล
ลักษณะการกินอาหาร	→	การแข่งขันฟุตบอล
รสชาติของอาหาร	→	ลักษณะของเกมการแข่งขัน
		สภาพของทีมฟุตบอล
คุณสมบัติของอาหาร	→	สภาพของทีมฟุตบอลและ
		นักฟุตบอล
การกิน	→	การเอาชนะ

อาหาร หมายถึง ของกิน เครื่องค้ำจุนชีวิต เครื่องหล่อเลี้ยงชีวิต (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 1412) มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับอาหารมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีลักษณะการเชื่อมโยงบางประการระหว่างกิจกรรมการกินอาหารกับกิจกรรมการเล่นกีฬาฟุตบอล พบถ้อยคำ กิน ใช้น้ำ ชด ขื่นหม้อและจืด มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับอาหารอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปลักษณะนี้สะท้อนมโนอุปลักษณะว่ากีฬาฟุตบอลเปรียบเทียบกับอาหาร ซึ่งหากมีทีมใดที่มีความแข็งแกร่งน้อย ก็จะถูกเปรียบเป็นของหวานที่น่ากิน รวมไปถึงหากการแข่งขันของทั้งสองทีมนั้นมีความใกล้เคียงกันมากก็จะเปรียบได้ถึงรสชาติของอาหารที่มีความเผ็ดร้อน ดุเดือด จัดจ้าน ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 41

“จิงใจจืดเยดินคัก 2 วิก”

(สปอริตพุล. 14 พ.ศ. 2557: 27)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “จืด” หมายถึง มีรสไม่เค็มไม่เปรี้ยวเป็นต้น เช่น น้ำจืด ไข่จืด ไม่สนุก ไม่ครึกครื้น เช่น งานนี้จืด (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 327) ถูกเปรียบเป็นความไม่ความสนุกไม่ครึกครื้นในทีมฟุตบอลจากตัวอย่างอธิบายได้ว่าเยดินคัก ผู้เล่นของฟุตบอลทีมชาติออสเตรเลียนั้นได้รับบาดเจ็บต้องพัก 2 อาทิตย์ซึ่งส่งผลเสียต่อทีมซึ่งจะต้องขาดผู้เล่นที่มีความสำคัญลงไปทำให้ทีมนั้นรู้สึกไม่มีความครึกครื้น มีความกังวลเปรียบเสมือนรสชาติที่จืดของอาหารแสดงให้เห็นถึงความไม่มีรสเค็ม ไม่มีรสเปรี้ยวหวานแล้วไม่อร่อย

ตัวอย่างที่ 42

“แฟนบอลอาร์เจนไตน์ได้เฮ เมื่ออังเคลดี มาเรีย กองกลางทีมชาติอาร์เจนติน่า สามารถพิทกลับมาซ้อมได้เป็นปกติแล้ว และน่าจะพร้อมลง **ชุด** อีหว่านได้ในกลุ่ม เอเอฟ อย่างไม่มีปัญหา”

(สปอร์ตพูล. 21 มิ.ย. 2557: 8)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ชุด” หมายถึง อากาศที่กินน้ำร้อน น้ำชาหรือน้ำแกง เป็นต้น อาจมีเสียงดัง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 396) เปรียบเป็นการลงทำการแข่งขันฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า อังเคล ดีมาเรีย จะกลับมาลงสนามให้ทีมชาติอาร์เจนติน่าอีกครั้ง และน่าจะลงแข่งขันกับทีมชาติอีหว่านได้อย่างไม่มีปัญหาและพร้อมที่จะแสดงความสามารถอย่างเต็มที่กับการแข่งขันกับทีมชาติอีหว่านเหมือนการกินอาหารอย่างหิวโหย

ตัวอย่างที่ 43

“วันเดียวกัน (พุธที่ 18 มิ.ย.) ฮอลแลนด์ ซึ่งเริ่มต้นแล้วศักราชแห่งเกียดยศ ด้วยจูลส์ริเมต์ต้องเจอกับ ออสเตรเลียจากโซนเอเชียตอน 5 ทุ่ม ที่ ปอร์ตู อเลเกร ออสเตรเลียไม่ใช่ **กระดุกอ่อนหมุดุ่น** แต่เป็นกระดุกจิงโจ้แซ่แซ็ง”

(สยามกีฬา. 18 มิ.ย. 2557: 11)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “กระดุกอ่อนหมุดุ่น” ซึ่งเป็นชื่อของอาหารชนิดหนึ่ง ถ้อยคำ “กระดุกอ่อนหมุดุ่น” เป็นชื่อของอาหารชนิดหนึ่งทำด้วยหมูที่มีรสชาติอร่อย ง่ายต่อการเคี้ยวและถ้อยคำ “กระดุกจิงโจ้แซ่แซ็ง” เป็นลักษณะของการนำกระดุกไปแซ่แซ็งซึ่งจะทำให้กระดุกนั้นมีความแข็งยิ่งขึ้นยากต่อการเคี้ยวกิน จากตัวอย่างเป็นการเปรียบเทียบกับทีมฟุตบอลออสเตรเลีย (จิงโจ้) ที่อธิบายได้ว่า ออสเตรเลียไม่ใช่ทีมที่ทีมใดจะมาเอาชนะได้ง่ายๆเหมือนการกินอาหารที่เคี้ยวง่าย รสชาติอร่อยอย่างกระดุกอ่อนหมุดุ่นแต่ทีมฟุตบอลออสเตรเลียคือกระดุกที่แซ่แซ็งซึ่งเคี้ยวยากเหมือนการแข่งขันซึ่งยากที่จะมีทีมใดจะเอาชนะได้โดยง่าย

ตัวอย่างที่ 44

“เคราะห์กันทั้งประเทศละครับสำหรับทีมที่ต้องตรอกบกลับบ้านทั้ง ซิลี อุกรุกวัย ล่าสุดคือเม็กซิโกและกรีซ บุนเดสเทิร์นเนอร์ โยอัคคิมเลิฟไม่ต้องการเป็นอย่างนั้นเขาจึงย้ายอยู่ตลอดเวลว่าไม่ประมาณแอลจีเรียเป็นหนึ่งในทีมที่ทำการบ้านมาล่วงหน้าแม้ว่านักเตะแต่ละคนจะไม่ใช่อุปสรรคขึ้นหม้อ แต่หัวหน้าทีมสเกาต์ของเดเอเอฟเบเคดส์ซีเกอร์ทาเลอร์ก็ได้ทำการบ้านติดตาม เจาะรายละเอียดมาตลอดช่วง 2-3 ปีหลัง”

(สตาร์ซอคเกอร์. 2 ก.ค. 2557: 24)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ขึ้นหม้อ” หมายถึง เรียกข่าวที่หุงแล้วพองตัวมากกว่าข่าวธรรมดา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 202) ลักษณะเป็นข่าวขึ้นดีเปรียบเป็นชื่อเสียงนักฟุตบอลจากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ทีมชาติแอลจีเรียแม้ผู้เล่นของทีมจะไม่ใช่ว่าผู้เล่นที่มีชื่อเสียงมากแต่ก็ห้ามประมาณแสดงให้เห็นการเปรียบเทียบกับข่าวว่า ถ้าข่าวที่ดีมีคุณภาพนั้น จะหุงขึ้นหม้อสวย น่ากิน เปรียบเสมือนนักฟุตบอลที่มีความสามารถสูง เป็นผู้เล่นที่เป็นความหวังของทีมได้

ตัวอย่างที่ 45

“ผลงานแจ่มจรัสเข้าตากรรมการ โฉนดแมน และท่านผู้ชมมากที่สุดในฟุตบอลโลกครั้งนี้ก็ต้องยกให้ “อินทรีเหล็ก” เยอรมันนี่แหละ จากการประเดิมสนามนัดแรกก็ไล่ต้อน “ฝอยทอง” โปรตุเกสไปอย่างยับเยินชนิดสู้กันไม่ได้ ไม่จำเป็นต้องให้ เปเป้ โดนไล่ออก ก็พอมองกันตั้งแต่ต้นเกมแล้วว่าทีม “ขนมหวาน” คงไม่แคล้วเป็น “กับแกล้ม” อันแสนโอชะให้ทีมเมืองเปียร์แน่ เนื่องจากโปรตุเกสมี คริสเตียโน โรนัลโด เป็นอาวุธร้ายแค้นขึ้นเดี่ยว ผิดกับเยอรมันซึ่งแกร่งทั่วแผ่นไปซะทุกขุมกำลัง”

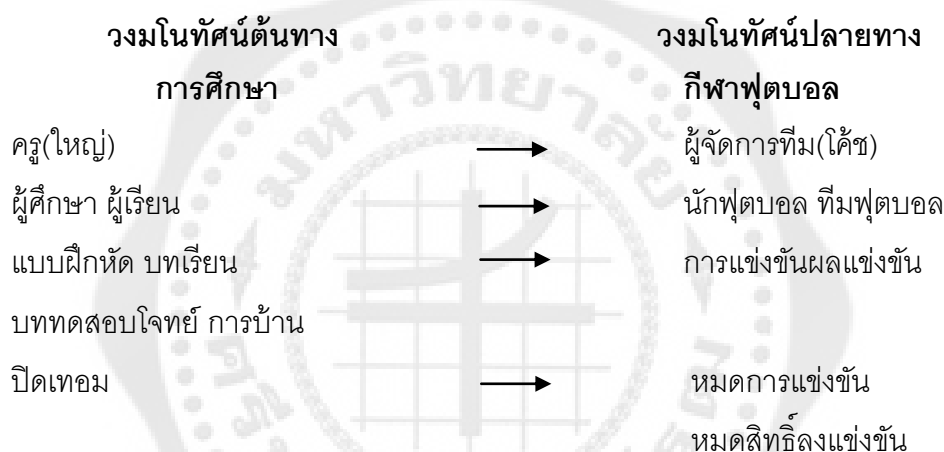
(สตาร์ซอคเกอร์. 19 มิ.ย. 2557: 6)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ขนมหวาน” เป็นลักษณะของอาหารรสหวาน มีรสอร่อยและกินง่ายถูกนำมาเปรียบเทียบกับทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ไม่สูงนักและไม่ยากที่จะเอาชนะได้ จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ทีมชาติเยอรมันนั้นสามารถเอาชนะทีมชาติโปรตุเกสไปได้ อย่างง่ายดายเปรียบเสมือนการกินขนมหวานที่มีรสอร่อย กินง่าย เหมือนทีมฟุตบอลที่เอาชนะได้ง่ายๆ

2.1.7 [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของการศึกษามาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปลักษณการศึกษาที่มีจำนวนทั้งสิ้น 15 ถ้อยคำได้แก่ ครูใหญ่ น้องใหม่ ศิษย์ก้นกุฎิ บทเรียน สอนบอล บททดสอบ สอบผ่าน สอบตก โจทย์ยาก คาบ ทำการบ้าน ประกาศผลสอบ ปิดเทอม โรงเรียนลูกหนัง และเกรด

มโนอุปลักษณ [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา]เกิดจากการถ้อยความหมายจากการศึกษาไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการศึกษากับกีฬาฟุตบอลดังนี้

การศึกษา หมายถึง การเล่าเรียน ฝึกฝนและอบรม (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 1146) มโนอุปลักษณ [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายหรือกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบหรือลักษณะบางประการของ “การศึกษา” กับ “กีฬาฟุตบอล” จากข้อมูลที่พบมีการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ครูใหญ่ บทเรียน ปิดเทอม สอบผ่าน สอบตก โจทย์ยาก มาใช้กล่าวถึงกีฬาฟุตบอลเพื่อสะท้อนมุมมองว่าการแข่งขันฟุตบอลนั้นเหมือนการศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนมีการกล่าวถึงทีมฟุตบอลที่เข้าแข่งขันเป็นครั้งแรกว่าเป็นเหมือนน้องใหม่ในสถานศึกษามีการกล่าวถึงโค้ชหรือผู้ฝึกสอนเป็นเสมือนครูใหญ่ และการแข่งขันที่ผ่านมาแล้วล้วนแล้วเป็นดังบทเรียนที่จะบ่งบอกถึงการแก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาด ต้องมีการวางแผนล่วงหน้าในการที่จะต้องแข่งขันในนัดต่อไป คล้ายกับการทำการบ้านของนักศึกษาการทำงานในการแข่งขันฟุตบอลก็ไม่ต่างจากการสอบในสถานการศึกษา ที่มีทั้งการสอบผ่านและสอบไม่ผ่าน ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 46

“แม้ว่าจะเหน็ดเหนื่อยอยู่ไม่น้อยกว่าจะโคน น้องใหม่ บอลโลกอย่าง บอสเนีย และเฮอร์เซโกวีนา ลงด้วยสกอร์ 2-1 แต่กับฟอร์มในสนามแล้วต้องบอกว่าเป็น การออกสตาร์ท ชั้นเยี่ยมของ ลิโอเนล เมสซี ที่เกมนี้ กับต้นทีม ฟ้า-ขาว ปั่นป่วนแนวรับคู่แข่งได้หมดทุกครั้งที่มีโอกาส ก่อนกระหน่ำ 2 ลูก จากจังหวะลากเลื้อยเข้ายิงซึ่งเป็นเครื่องหมายการค้า ช่วยให้ทีมเก็บ 3 แต้ม เป็นประเดิม”

(สตาร์ชอคเกอร์. 18 มิ.ย. 2557: 20)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “น้องใหม่” ซึ่งเป็นคำเพื่อใช้เรียกนักเรียนที่เข้ามา เรียนในปีแรกเปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่เพิ่งจะเข้ามาแข่งขันในรายการนี้เป็นครั้งแรก จากตัวอย่างอธิบาย ได้ว่า ทีมชาติบอสเนียและเฮอร์เซโกวี นั้นได้เพิ่งที่จะผ่านเข้ามาเล่นฟุตบอลโลกเป็นครั้งแรก เป็นประสบการณ์การใหม่ที่จะได้ทำการแข่งขันกับทีมฟุตบอลระดับโลกเปรียบเสมือนน้องใหม่ ในสถานศึกษาที่จะต้องพบเจอกับประสบการณ์ใหม่ๆของการเรียน และรุ่นพี่ที่จะช่วยสั่งสม ประสบการณ์ในการเรียนให้มากขึ้น

ตัวอย่างที่ 47

“ชไนเดอร์ยอมรับว่านายอย่าง ฟาน กัล เป็นคนที่เอาชนะใจได้ยาก กระนั้นเขาก็ให้เกียรติ ฟาน กัล ต่อหน้าสาธารณชนอย่างดี เขายอมรับว่าในเนเธอร์แลนด์ ฟาน กัล เป็นเหมือน ครูใหญ่ ของโรงเรียน”

(สตาร์ชอคเกอร์. 20 มิ.ย. 2557: 16)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ครูใหญ่” ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงมโนทัศน์ของการศึกษา หมายถึง หัวหน้าคณะครูทั้งหมดในโรงเรียนถูกเปรียบเป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอนหรือโค้ช ผู้ควบคุมนักฟุตบอลทั้งหมดในทีม จากตัวอย่างอธิบายให้เห็นว่า ชไนเดอร์ผู้เล่นของทีมชาติฮอลแลนด์ นั้นยกย่อง ฟาน กัล ผู้จัดการทีมชาติฮอลแลนด์เป็นอย่างมาก ที่เขาได้เคยสั่งสอน ฝึกฝนให้ชไนเดอร์ นั้นได้มีการพัฒนาความสามารถในการเล่นให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบฟาน กัล ว่าเป็นเหมือน ครูใหญ่ที่เคยฝึกสอนนักเรียนให้เป็นคนที่มีวิชาความรู้

ตัวอย่างที่ 48

“ต่อจากนี้ เลิฟ จะต้องทำการบ้านหนักกว่าเดิมเป็น 10 หรือเป็นร้อยเท่า ในการรับมือกับบราซิล เจ้าภาพในรอบรองชนะเลิศ เขาจะต้องกระตุ้นลูกทีมให้คงมาตรฐานที่มีอยู่ พร้อมกับพยายามรีดประสิทธิภาพในเกมรุกออกมาให้ได้มากกว่านี้ ทักษิณทริเหล็กจะล้างอาถรรพ์ การเป็นเพียงแค่ว่าพระเอกในรอบรองฯได้หรือไม่ 8 ก.ค. นี้รู้กัน”

(สปอร์ตแมน. 7 ก.ค. 2557: 13)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ทำการบ้าน” หมายถึง งานที่ครูกำหนดให้นักเรียนไปทำที่บ้าน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 117) ถูกเปรียบเทียบเป็นการฝึกฝนหรือการซ้อมนอกเวลา การแข่งขันจริงของทีมฟุตบอลจากตัวอย่างอธิบายได้ว่า เลิฟ ผู้จัดการทีมชาติเยอรมันต้องมีการศึกษาข้อมูล วางแผนต่างๆ กับการที่จะต้องแข่งขันกับทีมชาติบราซิลที่จะพบกันในนัดต่อไป เปรียบเสมือนต้องทำการบ้านนอกเวลาเรียนเพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญในการเรียน

ตัวอย่างที่ 49

“บราซิลเจอข่าวร้ายแรงที่สุดจากการเสีย เนย์มาร์ สตาร์ตัวรุกคนเก่งของทีม จากการบาดเจ็บกระดูกสันหลังร้ายจนปิดเทอมบอลโลกไปเรียบร้อยแล้ว”

(สปอร์ตแมน. 8 ก.ค. 2557: 10)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ปิดเทอม” หมายถึง ช่วงเวลาที่สถานการศึกษาหยุด ไม่มีการเรียน การสอน เปรียบเป็นการไม่มีการแข่งขันหรือไม่สามารถลงทำการแข่งขันได้ของทีมฟุตบอลจากตัวอย่างอธิบายได้ว่า เนย์มาร์ ผู้เล่นคนสำคัญของทีมชาติบราซิลได้รับบาดเจ็บไม่สามารถลงเล่นได้อีกตลอดทั้งรายการของการแข่งขันฟุตบอลโลกครั้งนี้ เปรียบกับการไม่ได้ไปเรียนได้อีกเป็นเวลานานเหมือนกับการปิดเทอมของโรงเรียน

ตัวอย่างที่ 50

“จาก 30 คน อัสซูรี่จะถูกตัดชื่อเหลือเพียง “23” รายเท่านั้น เพื่อขอส่งชื่อให้ฟีฟ่า สำหรับนักเตะทีมชาติอิตาลีชุดทำศึกฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย 2014 ที่ประเทศบราซิลซึ่งทุกอย่างจะทราบการประกาศผลสอบ ภายหลังจากจบเกมอุ่นเครื่อง “ไอร์แลนด์” ที่สนามควาเวน คีอเทเวจ กรุงลอนดอนประเทศอังกฤษ คืนเสาร์นี้”

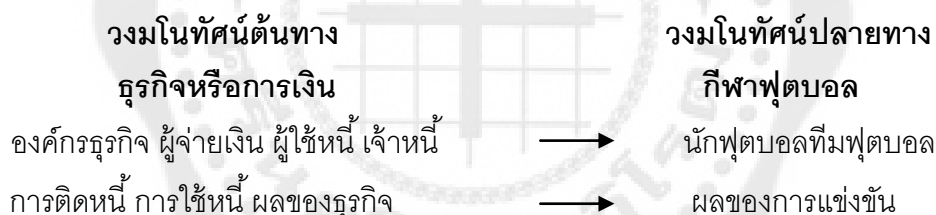
(สตาร์ชอคเกอร์. 1 มิ.ย. 2557: 14)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ประกาศผลสอบ” หมายถึง ผลการสอบหรือทดสอบหลังเรียนซึ่งถูกเปรียบเทียบเป็นผลการคัดเลือกนักฟุตบอลที่ทำผลงานได้ดี จากตัวอย่างอธิบายได้ว่าฟุตบอลทีมชาติอิตาลีก็ได้ทำการคัดเลือกผู้เล่นที่จะไปทำการแข่งขันฟุตบอลโลกและการผลการคัดเลือกนักฟุตบอลนั้นก็เปรียบเสมือนผลการสอบในวิชาเรียน

2.1.8 [กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของธุรกิจหรือการเงิน มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับธุรกิจและการเงินอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปลักษณะธุรกิจหรือการเงิน มีทั้งสิ้นจำนวน 7 ถ้อยคำ ได้แก่ ปิดบัญชี เช็กบิล คิดดอกแพงมหาโหด เล่นกันทุกดอกทุกเพนนี ทบตันทบดอก คินตัน และสินค้ำ

มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน] เกิดจากการถ่ายโยงความหมายจากธุรกิจหรือการเงิน ไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของธุรกิจหรือการเงินกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหรือการเงินมาใช้เป็นมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายหรือกล่าวเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของธุรกิจหรือการเงินกับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลที่พบได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายธุรกิจหรือการเงิน เช่น เช็กบิล ปิดบัญชี คิดดอกแพงมหาโหด มาใช้กล่าวเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลเพื่อแสดงให้เห็นถึงว่า การแข่งขันฟุตบอลโลกมีมาอย่างยาวนาน หลายทีมเคยได้ร่วมทำการแข่งขันกันมาหลายครั้งตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันหลายครั้งที่ผลการแข่งขันนั้นสร้างความเจ็บปวดให้กับทีมที่เป็นฝ่ายแพ้ หรือเป็นความแค้นที่จะต้องชดช้ำระหว่างทีมฟุตบอลหรือนักฟุตบอลกับฝ่ายตรงข้าม เปรียบเสมือนการติดหนี้ในการทำธุรกิจซึ่งจะต้องมีการชำระหนี้ ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 51

“แม้สกอร์จะออกมาขาดอยู่สักหน่อยกับเกมเปิดสนามฟุตบอลโลก 2014 ที่บราซิลทุบชนะโครเอเชีย 3-1 เมื่อ 12 มิ.ย. ทว่ารูปเกมตามความจริง ทัพหมากรุกหวัดดีิงประตู 2-2 ได้ อยู่แล้วเขี้ยวก่อนออกสการ์ มาเช็กบิลปิดกล่องจากจังหวะสวนกลับช่วงทดเจ็บ เก็บ 3 แต้มแรกได้ตามเป้าหมายของทีมเจ้าภาพตัวเก็งเต็งหนึ่ง”

(สตาร์ชอคเกอร์. 15 มิ.ย. 2557: 20)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เช็กบิล” เป็นลักษณะของการคิดเงิน หรือจ่ายเงิน ถูกเปรียบเป็นชัยชนะของทีมฟุตบอลที่มีต่อคู่แข่งได้จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ทีมชาติบราซิลเอาชนะทีมชาติโครเอเชียได้เปรียบเสมือนการ เช็กบิล เพื่อเป็นการบ่งบอกว่า การทำการค้าระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายนั้นได้เสร็จสิ้นแล้ว และจบลงแล้ว

ตัวอย่างที่ 52

“ไฉ่เรื่องแพ้ มันเป็นเรื่องธรรมดา เพราะสเปนกับฮอลแลนด์ ก็คือคู่ชิงบอลโลกเมื่อ 4 ปีที่แล้ว แต่แพ้ยับเยินถึง 1-5 นี่สิที่แฟนบอลสเปนแทบทำใจรับไม่ได้ เรียกว่าลูกทีมของหลุยส์ ฟาน กัลป์ ที่กำลังจะไปเป็นกุนซือแมนฯ ยู หลังจบทัวร์นาเมนต์ เอาคืนทั้งต้นและคืดอกแพงมหาโหด หลังจากที่ฮอลแลนด์แพ้สเปนมาในนัดชิงครั้งที่แล้ว”

(สตาร์ชอคเกอร์. 17 มิ.ย. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “คืนทั้งต้นทั้งดอก” หมายถึง การชำระหนี้ที่จะมีการคิดดอกเบี้ยตามระยะเวลาที่ได้กู้ยืมไปเปรียบเป็นการเอาชนะหรือการแก้มือของทีมฟุตบอลได้จากที่เคยพ่ายแพ้มาก่อน จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ในการแข่งขันฟุตบอลโลกครั้งล่าสุดในนัดชิงชนะเลิศ ทีมชาติสเปนเอาชนะทีมชาติฮอลแลนด์ไปได้และคว้าแชมป์ไปครองมาถึงฟุตบอลโลกครั้งนี้ในรอบแรกนั้นทีมชาติฮอลแลนด์สามารถเอาชนะทีมชาติสเปน ได้ถึง 5-1 ทำให้ถูกนำมาเปรียบเทียบกับ การชำระหนี้ ทั้งหมด ทั้งต้น ทั้งดอก

ตัวอย่างที่ 53

“ผลการแข่งขันที่สนามอาเรน่า ฟอนเต้ โนวา คงจะเกินความคาดหมายของแฟนบอลเยอรมันและโปรตุเกส กองพล “ดัตช์แมน” จัดการ**ปิดบัญชี**เก็บชัยชนะจากนักเตะเลือดฝอยทองไปแบบขาดลอย 4-0 ในเกมประเดิมสนามฟุตบอลโลก 2014”

(สปอร์ตแมน 19 มิ.ย. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “**ปิดบัญชี**” หมายถึง สรุปผลการดำเนินการเพื่อทราบกำไรหรือขาดทุน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554) ถูกนำมาเปรียบเป็นการเอาชนะของทีมฟุตบอลที่เสมือนการได้กำไรและเป็นการปิดบัญชีเสร็จสิ้น จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ทีมฟุตบอลทีมชาติฮอลแลนด์ (ดัตช์แมน) สามารถเอาชนะทีมฟุตบอลทีมชาติโปรตุเกส (ฝอยทอง) ไปได้อย่างง่ายดายเสมือนเป็นการปิดบัญชีและได้กำไรเรียบร้อยแล้ว

2.1.9 [กีฬาฟุตบอลคือความรัก]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของความรักมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอลซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับความรักอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปสรรคการศึกษาที่มีทั้งสิ้นจำนวน 4 ถ้อยคำ ได้แก่ จีบ ตามเที่ยว ออกหัก และ ร่วมหลงโรง

มโนอุปสรรคณ์ [กีฬาฟุตบอลคือความรัก] เกิดจากการถ่ายโยงความหมายจากความรักไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของความรักกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง

ความรัก

ผู้รัก ผู้ที่ถูกรัก

อาการและผลของความรัก

วงมโนทัศน์ปลายทาง

กีฬาฟุตบอล

ทีมฟุตบอล นักฟุตบอล

ผลการแข่งขันกีฬาฟุตบอล

ความรัก หมายถึง มีใจผูกพันด้วยความห่วงใย เช่น พ่อแม่รักลูก รักชาติ รักชื่อเสียง มีใจผูกพันด้วยความเสนาหา มีใจผูกพันฉันคู่สาว (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 983-984) มโนอุปสรรคณ์ [กีฬาฟุตบอลคือความรัก] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับความรักมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายหรือกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีการเชื่อมโยง

องค์ประกอบหรือลักษณะบางประการของ “ความรัก” กับ “กีฬาฟุตบอล” จากข้อมูลที่พบมีการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับความรัก เช่น ออกหัก เกี่ยว จีบ และร่วมหอลงใจ ซึ่งในการแข่งขันฟุตบอลนั้นแน่นอนทีมที่เข้าร่วมการแข่งขันย่อมที่จะต้องหวังผลการแข่งขันที่ดี และหลายทีมก็ตั้งความหวังไว้ถึงการเป็นแชมป์โลกแต่ด้วยเหตุการณ์หรืออุปสรรคใดๆก็ตามที่จะทำให้เป้าหมาย หรือความหวังนั้นพังทลาย หรือต้องจบลงแบบไม่คาดคิด ความเสียใจต่อการคาดหวังย่อมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเสมอ เสมือนการเปรียบเทียบกับเรื่องของความรัก ซึ่งผู้ที่รักส่วนใหญ่มักรวมมีความหวังบางประการกับคนที่ถูกรักและหากไม่ได้ดังสิ่งที่ปรารถนาก็เกิดความเสียใจ ผิดหวัง ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 54

“เอาลูกโหม่งหนึ่งๆ ครั้งแรกของเนย์มาร์ ที่โขกทั้งมุมทั้งแรง แต่เจ้าไอซ์ก็ดันลอยไปบัดได้หน้าตาเฉยไม่แปลกใจที่ตอนนี้กลายเป็นคนดังของโลกไปเพียงชั่วข้ามคืนเหลือเชื่อแค่ยอดผู้ติดตามในทวิตเตอร์ส่วนตัวของเขาจากแค่ไม่กี่ชั่วโมง ตอนนี้กลายเป็นหลักล้านคนไปแล้ว คนจะดังเอาข้างมาจุดก็ไม่อยู่ ช่วงนี้เตรียมรับทรัพย์กับต้นสังกัดใหม่ได้เต็มคราบ เพราะสัญญากับอฉกซิไอ้ หมดพอดี้ กลายเป็นนักเตะฟรีเอเยนต์รับเต็มเม็ดเต็มหน่วย เพราะทั้งลิเวอร์พูลกับอาร์เซนอลเริ่มตามเกี่ยวแล้ว”

(สยามกีฬา. 21 มิ.ย. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ตามเกี่ยว” หมายความว่า พูดยุให้รักในเชิงขู้สาว พุดทะโลมพุดเสียบเคียงเพื่อให้สมปรารถนา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 150) ซึ่งถูกเปรียบกับการให้ความสนใจปรารถนาอยากได้นักฟุตบอลมาร่วมเล่นให้กับทีมตนเองเหมือนกับการเกี่ยวคนที่ถูกใจเพื่อแสดงความปรารถนาในความรัก จากตัวอย่างอธิบายได้ว่าไอซ์ ผู้เล่นของทีมชาติเม็กซิโก ได้แสดงการเล่นอันยอดเยี่ยม หลังจบฟุตบอลโลกที่เม็กซิโก ลิเวอร์พูลและอาร์เซนอลได้ให้ความสนใจที่จะได้ตัวเขามาเล่นให้กับทีมสโมสรของตนเอง

ตัวอย่างที่ 55

“อีก 4 นัด ฟุตบอลโลกฉบับดินแดนแซมบ้า 2014 ก็จบสมบูรณ์แบบที่ ณ เพลานี้ก็ยังไม่รู้ว่าใครจะเป็นฝ่ายได้ครอบครองถ้วยเจ้าลูกหนังโลกแห่งยุคนี้ แต่ที่แน่ๆสองทีมเต็งระดับต้นๆตั้งแต่ก่อนจะเปิดฉากพาดแข้งอย่างเจ้าภาพบราซิล กับ “อินทรีเหล็ก” เยอรมัน จะต้องมีทีมหนึ่งทีมที่ต้อง ออกหัก ในนัดตัดเชือกเพราะมาเจอกันเอง”

(สตาร์ชอคเกอร์. 7 ก.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “อกหัก” เป็นลักษณะของคนที่พลาดหวังกับความรักร่วมเพศเป็นการพลาดหวังจากผลการแข่งขันของทีมฟุตบอลจากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ทีมชาติบราซิลกับทีมชาติเยอรมัน ซึ่งแน่นอนการจะเป็นแชมป์นั้นจะมีเพียงทีมเดียวเท่านั้น เท่ากับว่าจะมีหนึ่งทีมที่จะพลาดหวัง ตกรอบไปเปรียบเสมือนการอกหักในเรื่องของความรัก

ตัวอย่างที่ 56

“อิวาน เบริชชิต ตัวยุติธรรมจากโวลฟบวร์ก ที่เรียกฟอร์มชั้นเยี่ยมออกมาได้มากที่สุดตลอด 3 นัด โดยในเกมกับแคเมอรูน เบริชชิต เล่นเกมรุกได้อย่างไหลลื่น แอสซิสต์ 1 ครั้ง และทำ 1 ประตูสุดงาม แม้ที่บ้านเกิดจะตกรอบไม่เป็นท่า แต่อนาคตในระดับสโมสรของเขาน่าจะไปได้สวย มีทีมอย่างนาโปลีเข้าคิวรอ**จับ**อยู่”

(สตาร์ชอคเกอร์. 7 ก.ค. 2557: 14)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “จับ” หมายถึง การเกี่ยวพาราตีเพื่อให้คนมาชอบหรือมารักเปรียบเป็นการทำให้นักฟุตบอลสนใจและปรารถนาอยากที่จะมาร่วมเล่นให้กับทีมตนเอง เหมือนกับการจับเพื่อให้คนถูกใจหรือสนใจในตัวของตนจากตัวอย่างอธิบายได้ว่าอิวาน เบริชชิต ผู้เล่นทีมชาติโครเอเชียได้แสดงความสามารถในการเล่นได้อย่างยอดเยี่ยม อนาคตของเบริชชิตในระดับสโมสรนั้นไปได้ดีเลยทีเดียวเพราะมีทีมใหญ่อย่างสโมสรนาโปลีเตรียมที่จะซื้อตัวเขามาร่วมทีมเปรียบเสมือนนาโปลีกำลังตกหลุมรัก อิวาน เบริชชิต และได้เกี่ยวพาราตีให้เขานั้นสนใจและย้ายมาเล่นให้สโมสรนาโปลี

ตัวอย่างที่ 57

“เบลเยียม ใช้เป็นโอกาสเปิดชิงอึดนาน ยานาไซ ปีกตัวจิ๋วจาก แมนฯ ยูไนเต็ด หลังเจ้าตัวตัดสินใจ**ร่วม**หลงใหลกับ “ปีศาจแดงแห่งยุโรป” อันเป็นหนึ่งในชาติที่อยู่ในข่ายพิจารณา แม้ก่อนแรงต้านเล็กๆ เนื่องจากไอ้หนูจอมพลีมิได้เสียเหงื่อซักหยดในรอบคัดเลือก แต่กลับมุดมีชื่อในลิสต์ของมาร์ค วิลม็อตส์ ซนิคเซอร์ไพร์ส ทว่าหลังเกมเมื่อวันจันทร์ที่เปิดบ้านไล่ต้อน ลักเซมเบิร์ก 5-1 ยานาไซกลมกลืนกับรุ่นพี่อย่างรวดเร็วและทำผลงานได้ดีกลายเป็นส่วนหนึ่งของทีมเรียบร้อย”

(สปอร์ตแมน. 30 พ.ค. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ร่วมหลงโรง” หมายถึง อยู่กินกันฉันผัวเมีย แต่งงานกัน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 973) ซึ่งถูกเปรียบเทียบเป็นการได้ร่วมเล่นในทีมเดียวกันของ นักฟุตบอล ร่วมใช้ชีวิตอยู่กินกับทีมฟุตบอลทีมหนึ่งๆ จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า อัฒนาณ ยานาไซ ผู้เล่นของทีมชาติเบลเยียม ซึ่งเป็นลูกครึ่งผสมหลายชาติแต่เขาก็เลือกที่จะเล่นให้กับทีมชาติเบลเยียม และจะเล่นในนามทีมชาติตลอดไปเสมือนการใช้ชีวิตอยู่กินร่วมกันฉันสามีภรรยา

นอกจากพบมโนอุปลักษณ์ 9 ชุดดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยยังพบถ้อยคำอุปลักษณ์ อีกจำนวนหนึ่งที่น่าสนใจใช้ในการเปรียบเทียบถึงองค์ประกอบต่างๆของกีฬาฟุตบอล อย่างไรก็ตามแต่ละ ถ้อยคำอุปลักษณ์นั้นมีการเปรียบเทียบกับลักษณะบางประการของกีฬาฟุตบอลเท่านั้นไม่ได้เป็นการถ่ายโยงความหมายอย่างเป็นระบบเหมือนกับมโนอุปลักษณ์ที่ผ่านมา ถ้อยคำอุปลักษณ์ดังกล่าว จัดอยู่ในวงมโนทัศน์ของสิ่งมีชีวิต สิ่งของหรือวัตถุ และสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วงมโนทัศน์สิ่งมีชีวิต

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ ของสิ่งมีชีวิตหลายประเภทมาใช้ในการบริบทการแข่งขันกีฬาฟุตบอล มโนทัศน์สิ่งมีชีวิตมีทั้งสิ้นจำนวน 63 ถ้อยคำ จำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ 1. ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับสัตว์ จำนวน 33 ถ้อยคำ 2. ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับมนุษย์จำนวน 20 ถ้อยคำ และ 3. ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับพืช จำนวน 10 ถ้อยคำ

1.1 วงมโนทัศน์สัตว์

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ใน วงมโนทัศน์ของสัตว์ ได้แก่ ชื่อชนิดของสัตว์ การต่อสู้และอาการต่างๆ ของสัตว์มาใช้ในบริบทของการ แข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับสัตว์ ถ้อยคำอุปลักษณ์สัตว์มีจำนวนทั้งสิ้น 33 ถ้อยคำ ได้แก่ สิงห์เฒ่า ไล่เสือร้าย สมัน หมู ปลาชิว-ปลาสร้อย จิ้งจก เป็นลิงเป็นค่าง ยิงนกตกปลา เสือสิงห์กระทิงแรด นกกระจิบ ผึ้งงาน แหย่รังแตน หดหัว หดหัวอยู่ในกระดอง มีเขี้ยวเล็บ ลากเลื้อย พันธุ์ดุ มีพิษสง เขี้ยวเล็บ ก้างโต เก็บหาง บิน สูญพันธุ์ จำฝูง ขยำ ขวิด เขมือบ กัดไม่ปล่อย งาบ พัด ปีก คำราม และ รัง

สัตว์ หมายถึง สิ่งมีชีวิตซึ่งแตกต่างไปจากพรรณไม้ ส่วนมากมีความรู้สึกและ เคลื่อนไหวย้ายที่ไปได้เอง ความหมายที่ใช้กันเป็นสามัญหมายถึง สัตว์ที่ไม่ใช่คน หรือ เดรัจฉาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 1205) เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับสัตว์มาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทาง เพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของสัตว์

กับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลพบว่ามีการใช้ชื่อของชนิดสัตว์ ได้แก่ หมู เสือ สมัน ปลาชิว-ปลาสร้อย เสือสิงห์กระทิงแรด นกกระจิบ ถูกเปรียบเป็นทีมฟุตบอลโดยมาตรฐานของทีมนั้นต่างกันขึ้นอยู่กับชนิดของสัตว์ หากสัตว์ชนิดใดมีความดุร้าย ก็จะเปรียบเสมือนทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยี่ยมนอกจากนี้ยังพบถ้อยคำเกี่ยวกับอาการหรือกิริยาของสัตว์ ได้แก่ แหย่รังแตน หดหัว หดหัวอยู่ในกระดอง มีเขี้ยวเล็บ ลากเลื้อย เกือบหาง บิน ขยี้ ขวิด เขมือบ กัดไม่ปล่อย งาม พัดมากล่าวถึงรูปแบบการเล่นของกีฬาฟุตบอลเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองที่ว่า การแข่งขันซึ่งต่างทีมก็ต่างต้องการชัยชนะจึงอาจจะนำมาซึ่งการใช้วิธีการเล่นที่รุนแรง ทีมที่แข็งแกร่งกว่ามีโอกาสที่จะได้ชัยชนะมากกว่า คล้ายกับสัญชาตญาณของสัตว์ที่มีการล่าเหยื่อ มีการต่อสู้ การทำร้าย โดยแสดงกิริยาต่างๆออกมา สัตว์ที่มีความแข็งแกร่งกว่ามักเป็นผู้ชนะทีมที่มีความแข็งแกร่งก็เหมือนสัตว์ที่น่ากลัว ในทำนองเดียวกันทีมฟุตบอลที่แข็งแกร่งน้อยกว่าก็เหมือนสัตว์ที่อ่อนแอกว่าซึ่งมักจะเป็นผู้แพ้หรือฝ่ายแพ้ นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำ พันธุ์ มีพิษสง เขี้ยวเล็บ ก้างโต ถูกนำมาเปรียบเทียบกับทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่สูงเหมือนสัตว์ที่ดุร้าย มีพิษ หรือเป็นก้างชิ้นใหญ่ที่ทำให้ยากต่อการกิน พบถ้อยคำ “จ่าฝูง” ถูกนำมาเปรียบเทียบกับทีมฟุตบอลที่มีคะแนนนำเป็นอันดับที่หนึ่ง ถ้อยคำ “คำราม” ถูกนำมาเปรียบเทียบกับผลการแข่งขันได้ดีของทีมฟุตบอลซึ่งทำให้ทีมอื่นๆ นั้นหวาดเกรงในการพบกันในครั้งต่อไปเสมือนการขู่ คำรามของสัตว์ และถ้อยคำ “รัง” ถูกนำมาใช้ในการเปรียบเทียบถึงสนามฟุตบอลที่ใช้ในการแข่งขัน ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 58

“ชัยชนะของคอสตาริกาคงสรุปได้อย่างเดียวว่าฟุตบอลเดี๋ยวนี้ถ้าไม่ห่างมาก ไม่มีช่องว่างหลงเหลือให้ถล่ม ไม่มี**หมู**ให้เคี้ยว ไม่มี**สมัน**ให้ล้มสมันก็ออกมาแบบนี้ และทำให้ฟุตบอลโลก 2014 ส่อแววว่าจะมีการพลิกพลิกเกิดขึ้นอีกหลายคู่ล่ะครับ”

(สตาร์ชอคเกอร์. 17 มิ.ย. 2557: 9)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “หมู” และ “สมัน” ซึ่งเป็นชื่อของสัตว์ ซึ่งลักษณะของหมูและ สมัน เป็นสัตว์ที่อ่อนแอ ไม่มีความดุร้าย และมีรสชาติอร่อย เหมาะจะเป็นเหยื่อของสัตว์ดุร้ายประเภท อื่นจึงมีการนำมาเปรียบกับทีมฟุตบอลที่ไม่แข็งแกร่ง ไม่มีความน่ากลัวใดๆ หรือมีมาตรฐานการเล่นที่ไม่สูง จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่าการแข่งขันฟุตบอลโลกครั้งนี้ไม่มีทีมไหนจะเอาชนะกันได้ง่ายๆ ไม่มีทีมใดที่จะมีมาตรฐานการเล่นที่ต่ำที่เปรียบเสมือนหมูและสมัน ให้เป็นเหยื่ออีกต่อไป

ตัวอย่างที่ 59

“มันน่าสนใจว่าถ้าอังกฤษเล่นรัตกุม รอบคอบและระมัดระวังตัวกันແจแบบแท็กติกตีหัวเข้าบ้านแล้วไม่แพ้นัดแรกยอมเป็นเป้าหมายที่สำคัญกว่าฟุตบอลในทัวร์นาเมนต์หรือไม่? แต่ขณะเดียวกันเชื่อว่าเดินหน้าสู้ต่อไปกับบอลเกมรุก แผนกล้าเปิดเกมบุกสู้ลงเล่นเพื่อ 3 แต้มชนะหรือแพ้อะไรก็ตาม ไม่ใช่เอาแต่หดหัวอยู่ในกระดองแล้วชมชานกลับบ้านอย่างไร้เกียรติ?”

(สตาร์ซอคเกอร์. 19 มิ.ย. 2557: 12)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “หดหัวอยู่ในกระดอง” ซึ่งเป็นอาการที่แสดงความกลัว ไม่กล้าสู้จึงหดหัวหลบไปในกระดองเพื่อความปลอดภัยเปรียบเป็นอาการที่ไม่กล้าสู้กับทีมฝ่ายตรงข้าม ไม่กล้าเปิดเกมบุกแลกกันและเลือกที่จะตั้งรับเพราะกลัวเสียประตูเหมือนอาการกลัวหรือการป้องกันตัวของเต่าที่เอาแต่หดหัวอยู่ในกระดอง จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่าทีมชาติอังกฤษมาแข่งขันในฟุตบอลโลกมีกระแสการวิพากษ์วิจารณ์ว่าควรจะเป็นแบบเน้นรัตกุม หากทำประตูไม่ได้ก็ไม่เสียจะดีกว่า ส่วนอีกกระแสหนึ่งก็บอกว่าเล่นเน้นเกมบุกสู้ เล่นเพื่อทำประตูเก็บชัยชนะไม่เล่นแบบกลัวเสียประตูแล้วตั้งรับ

ตัวอย่างที่ 60

“น.69 อูรุกวัยบุกหนักหวังตีเสมอแล้วก็ได้เสีย เมื่อ เอดิสัน คาวานี่ ได้ลอยตัว ขวิดเต็มๆแต่ เกย์ลอร์ นาบาส มือกาวกล้วยหอมไม่พลาดทุบออกหลังไปได้”

(สตาร์ซอคเกอร์. 16 มิ.ย. 2557: 8)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ขวิด” หมายถึงกิริยาของหมูป่าหรือสัตว์ที่ใช้เขาหรือเขี้ยว ทำร้าย เลี้ยว ชน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 177) ซึ่งเปรียบเป็นการใช้ศีรษะโหม่งลูกฟุตบอล ซึ่งเป็น ลักษณะที่คล้ายกับเป็นการใช้หัวหรือเขาในการต่อสู้หรือการทำร้ายกันของสัตว์ จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า เอดิสัน คาวานี่ ใช้ศีรษะโหม่งลูกบอลหวังทำประตูแต่ไม่สำเร็จ

ตัวอย่างที่ 61

“แซมบ้า ไรเนียร์มาร์ ไม่ได้แตกต่างไปกว่าเสือที่ไร้เขี้ยวเล็บ ถ้าฟังมีเนียร์มาร์อยู่ในทีมยังพอให้คู่แข่งได้คอยระวัง แต่ไม่ได้หมายความว่า เนียร์มาร์จะสร้างความอันตรายมากมาย และการไม่มีเนียร์มาร์ยิ่งทำให้ทีมแซมบ้าชุดนี้ดูอ่อนกำลังลงไปอีก”

(สยามกีฬา. 7 ก.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เสือที่ไร้เขี้ยวเล็บ” ซึ่งโดยปกติแล้วจะมีเขี้ยวและเล็บที่แข็งแรง และเป็นส่วนสำคัญในการต่อสู้กับสัตว์ต่างๆ แต่เสือที่ปราศจากเขี้ยวเล็บนั้นทำให้เสียลดความน่ากลัวและความสามารถในการต่อสู้ลง เปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่มีความแข็งแรงน้อยลง หรือมีมาตรฐานการเล่นที่ต่ำลงในการแข่งขัน จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ทีมชาติบราซิลเมื่อไม่มีกองหน้าอย่าง เนย์มาร์ ลงสนามช่วยทีมก็ทำให้เกมบุกของทีมนั้นอ่อนประสิทธิภาพลงไป เปรียบเสมือนเสือที่ไม่มีเขี้ยวเล็บก็ทำให้ความสามารถในการทำร้ายหรือล่าเหยื่อนั้นลดลง

ตัวอย่างที่ 62

“38 นัดในรังแชมป์ไร้พ่าย แคมชะงักใจ 3 หนบอลโลกชีวรวด”

(สปอร์ตพูล.18 มิ.ย. 2557: 1)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “รัง” หมายถึงสิ่งซึ่งสัตว์พวกนก หนู และแมลง เป็นต้น ทำขึ้นเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยกำบังและพักไข่เลี้ยงลูก (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 984) โดยถูกนำมาเปรียบเทียบกับทีมเหย้าหรือทีมฟุตบอลที่ได้ทำการแข่งขันในสนามของตัวเอง จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่าทีมชาติบราซิลไม่เคยแพ้ใครในบ้านตัวเองมาแล้ว 38 นัดแถมสถิติที่เจอกับทีมจิ้งกิ คือทีมชาติเม็กซิโก 3 ครั้งนั้น บราซิลชนะรวด

1.2 วงมโนทัศน์มนุษย์

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์มนุษย์มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ถ้อยคำอุปลักษณมนุษย์มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ถ้อยคำ ได้แก่ ตาย เอาตัวรอด ต่อดมหายใจ ชะตาชีวิต ชูบชีวิต ยี่ดลมหายใจ ถอดสายออกซิเจน ต่อดายู ชีเป็นชีตาย กู้ชีพ ชะตาขาด สภาพที่ร่อแร่หยดน้ำข้าวต้ม ไม่ตายสนิทยังมีลมหายใจรวจริน ปลิดวิญญาณ เป็นหรือตาย ชีวิตและจนจำสภาพศพไม่ได้ ชีเห่ หล่อเหลา และตายแล้วเกิดใหม่

มนุษย์ หมายถึง สัตว์ที่รู้จักใช้เหตุผล สัตว์ที่มีจิตใจสูงหรือ คน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 879) มโนทัศน์มนุษย์ เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์มาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยนำลักษณะร่วมบางประการระหว่างมนุษย์กับกีฬาฟุตบอล เช่น อวัยวะของในร่างกาย วัฏจักรของชีวิตมนุษย์ หน้าตาหรือบุคลิกภาพจากการศึกษาพบถ้อยคำ ตายยี่ดลมหายใจ ชีเห่ หล่อเหลา มาใช้ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล ถ้อยคำอุปลักษณเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันฟุตบอลเหมือนกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ต้องเอาตัวรอดในสังคมมีการดิ้นรน มีการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดซึ่งถ้าไม่สามารถยึดหยัด

อยู่บนสังคมได้ก็เหมือนกับชีวิตของมนุษย์ที่จะต้องสิ้นสุดลงเช่นเดียวกับทีมฟุตบอลที่ต้องเอาตัวรอดหรือทำผลการแข่งขันให้ดีเพื่อให้ทีมสามารถเข้าสู่รอบต่อไปได้ หรือไม่ให้ตกรอบการแข่งขัน นอกจากนี้ถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่พบยังแสดงให้เห็นอีกว่า การที่ทีมฟุตบอลที่ทำผลงานได้ดีก็เปรียบเสมือนมนุษย์ที่มีรูปร่างหน้าตาดี ในทางกลับกันถ้าทำผลงานได้ไม่ดีก็เปรียบเสมือนมนุษย์ที่มีหน้าตาไม่ดีซึ่งเป็นการอธิบายการทำงานหรือมาตรฐานของทีมฟุตบอล อีกทั้งยังมีการเปรียบเทียบเจ็บป่วยเป็นเหมือนการแพ้หรือตกรอบในรายการต่างๆของกีฬาฟุตบอลด้วย ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 63

“ในช่วงกลางดึกเกือบเช้า “กล้วยหอม” คอสตาริกา ลงดวลกับ “เทพนิยาย” กรีซเป็น 2 ทีมที่มาไกลกว่าที่คิดคอสตาริกาออกขึ้นนำตั้งแต่วันที่วัน เกมทำท่าจะจบลงที่ คอสตาริกาคว้าชัยชนะเข้ารอบ 2 ทีมสุดท้ายแต่กรีซไม่ยอม **ตาย** มาตีเสมอในนาทีที่ 90 จนต้องยืดกันต่ออีก 30 นาที”

(สยามกีฬา.2 ก.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ตาย” ซึ่งเป็นลักษณะของการหมดลมหายใจสิ้นชีวิต เปรียบเป็นการพ่ายแพ้ หรือตกรอบการแข่งขันของทีมฟุตบอลเหมือนมนุษย์ที่ตายจากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่าทีมชาติกรีซใกล้จะแพ้ต่อทีมชาติคอสตาริกาอยู่แล้ว แต่ก็มาตีเสมอในนาทีสุดท้ายทำให้ไม่แพ้ซึ่งเป็นการเปรียบกับมนุษย์ว่าเป็นการต่อสู้จนนาทีสุดท้าย ไม่ยอมตายง่าย ๆ

ตัวอย่างที่ 64

“การเจอกับซีดี เป็นเกมที่ไม่ง่ายอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามผมเชื่อลึกๆว่า สเปนจะกลับมาได้ในเกมนี้ เพราะนี่คือเกมที่ต้องเดิมพันทุกอย่าง สกอร์อาจจะไม่ขาดลอยแต่ขอแค่ชนะก็เพียงพอต่อการ **ยึดลมหายใจ** ที่บราซิลของพวกเขาต่อไป เส้นทางของสเปนในฟุตบอลโลกคราวนี้ ยังไม่น่าจะจบลงเพียงแค่อันดับแรกเท่านั้นครับ”

(สตาร์ชอคเกอร์. 19 มิ.ย. 2557: 14)

จากตัวอย่างมีการใช้มโนทัศน์ “ยึดลมหายใจ” เป็นลักษณะของการยืดชีวิตทำให้สามารถมีลมหายใจ มีชีวิตต่อไปได้ซึ่งเปรียบเป็นการที่สามารถขยายเวลาในการแข่งขันได้ต่อไป เหมือนกับคนที่ยังมีโอกาสต่อเวลาหายใจ ให้มีชีวิตอยู่ต่อไปได้จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่าทีมชาติสเปนนั้นแพ้มาก่อนในนัดแรก หากแพ้ก็อาจจะตกรอบฟุตบอลโลกที่ประเทศบราซิลทันทีเหมือนกับมนุษย์ถ้าไม่มีลมหายใจนั้นหมายความว่าต้องตายไปนั่นเอง

ตัวอย่างที่ 65

“แฟนแซมบ้าทุกคนอาจเจ็บปวดและอับอายแต่ถ้าเลือกที่จะมองโลกในแง่ดีล่ะก็ อย่างน้อยๆ ทัวร์นาเมนต์นี้ก็ช่วยให้คนบราซิลลืมเหตุการณ์มาราคาน่าปี 1950 ไปเสียสนิท เพราะความล้มเหลวครั้งนี้ดูแล้วน่าหดหู่กว่ามากนักสำหรับผมแล้วนี่คือทีมชาติบราซิลที่ **ซีเหร์** ที่สุดในรอบ 30 ปี หรืออาจมากกว่านั้น!!”

(สตาร์ชอคเกอร์. 15 ก.ย. 2557: 17)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ซีเหร์” เป็นลักษณะของหน้าตาที่ไม่เป็นที่ชอบใจต่อผู้ที่ได้พบเห็นซึ่งเปรียบเป็นมาตรฐานการเล่นที่ไม่ดีเหมือนกับคนที่หน้าตาที่ไม่ดี ไม่เป็นที่น่าดูต่อผู้พบเห็นจากตัวอย่างจึงอธิบายให้เห็นว่า ทีมชาติบราซิลชุดนี้เป็นชุดที่มีมาตรฐานการเล่นที่แย่มากที่สุดของทีมชาติบราซิลในรอบ 30 ปี นำมาเปรียบกับมนุษย์ที่หน้าตาไม่เป็นที่ชอบใจของผู้พบเห็น ไม่น่ามองเอาเสียเลย

ตัวอย่างที่ 66

“เบลเยียม เข้ารอบโดยการเป็นที่ 1 ในกลุ่มเอช แต่ก็ดูไม่เด็ดขาด แลกระท่อนกระแท่นยังไงก็ไม่รู้ขณะที่สหรัฐอเมริกาถึงจะเป็นที่ 2 กลุ่มจี แต่ก็ดู **หล่อเหลา** ที่เดียว พวกเขาแพ้ยอร์มันแบบได้ลุ้นและเช็กบิลกานาได้ รวมทั้งเสมอโปรตุเกสแบบน่าชนะ รอบแรกที่ผ่านมา ลูกน้องของ เจอร์เก้น คลิ้นส์มันน์ แสดงให้เห็นว่าพวกเขาเป็นทีมที่พร้อมได้พร้อมโดน งานนี้คาดหมายได้อย่างหนึ่งเลยว่าสกอร์จะต้องเกิดขึ้นอย่างมากมายครับ”

(สปอร์ตพูล. 2 ก.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “หล่อเหลา” เป็นลักษณะของมนุษย์ที่มีหน้าตาดีเป็นที่ชอบใจของคนที่ได้พบเห็นซึ่งถูกนำมาเปรียบเป็นมาตรฐานการเล่นที่ดี น่าดูชมเหมือนกับคนที่หน้าตาดีเป็นที่น่าดูต่อผู้พบเห็นจากตัวอย่างจึงอธิบายให้เห็นว่า ฟุตบอลทีมชาติสหรัฐอเมริกาเป็นทีมที่มีมาตรฐานการเล่นที่ดี มีความแข็งแกร่งเปรียบเหมือนคนที่หน้าตาดี เป็นที่ชื่นชมต่อผู้คนที่พบเห็น

1.3 วงมโนทัศน์พีช

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของพีชมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ถ้อยคำอุปลักษณะพีชมีทั้งสิ้นจำนวน

10 ถ้อยคำ ได้แก่ ไม้ประดับ หวานเมล็ดพันธุ์ เพาะบ่ม แดกกิ่งก้าน หน่อ ผลัดใบ ผลิดอกออกผล สูงอม เก็บเกี่ยว และ ชิงแก่

พืช หมายถึง สิ่งมีชีวิตที่โดยทั่วไปสร้างอาหารเองได้โดยการสังเคราะห์แสง เมล็ดพันธุ์ไม่สิ่งที่จะเป็นพันธุ์ต่อไป (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 840) มโนทัศน์พืช เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับพืชมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของพืชกับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลพบว่ามีการใช้ชื่อของพืช เช่น หญ้าแพรก ชิง เมล็ดพันธุ์ และการกล่าวถึงการเจริญเติบโตและการร่วงโรยของส่วนประกอบของพืช มากล่าวถึงกีฬาฟุตบอลเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของกีฬาฟุตบอลที่มีลักษณะร่วมบางประการที่คล้ายคลึงกันกับพืช สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของกีฬาฟุตบอลที่มีการก่อตั้งทีม และการพัฒนาการบริหารที่ดีขึ้น รวมไปถึงการสิ้นสุดอาชีพของนักฟุตบอลหรือทีมฟุตบอลเอง เช่นเดียวกับวงจรชีวิตของพืชที่มีการเพาะบ่ม การเจริญเติบโต จนถึงการเก็บเกี่ยวซึ่งต่างก็มีพัฒนาการเหมือนกับกีฬาฟุตบอล นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงลักษณะเด่น ความสำคัญของทีมฟุตบอลคล้ายกับลักษณะหรือคุณสมบัติของดอกไม้อีกด้วย นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำ “ไม้ประดับ” เปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่ไม่มีชื่อเสียง ไม่มีใครสนใจ และถ้อยคำ “ชิงแก่” ถูกนำมาใช้ในการแสดงถึงนักฟุตบอลที่มีอายุมาก แต่ก็ยังมีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยี่ยม ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 67

“ผ่านไปแล้ว 2 นัดสำหรับฟุตบอลโลก 2014 กลุ่ม ดี โดยมี 1 ชาตินี้ผ่านเข้าสู่รอบน็อกเอาต์ไปเรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตามไม่ใช่ทั้ง อุรุกวัย อิตาลี หรืออังกฤษ อย่างที่หลายคนคาดหวังไว้ตั้งแต่ก่อนเปิดฉากทัวร์นาเมนต์แต่กลับเป็นคอสตาริกาทีมที่ถูกมองว่าเป็นเพียง ไม้ประดับ ทำผลงานช็อกวงการด้วยการตบทั้ง “จอมโหด” และ “อัสซูรี” ด้วยความสามารถอย่างไร้ข้อกังขา”

(สปอร์ตแมน. 25 มิ.ย. 2557: 12)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ไม้ประดับ” ซึ่งไม้ประดับเป็นไม้ที่ใช้ตกแต่งสถานที่ให้มีความสวยงามเท่านั้น ไม่ได้มีความสำคัญไปนอกเหนือจากนี้ ถูกนำมาเปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่ไม่ได้มี ความสำคัญต่อรายการการแข่งขันแต่อย่างใด เป็นเพียงแค่ว่าทีมหนึ่งเข้ามาในการแข่งขัน เพื่อให้ครบตามโควตาเท่านั้นเหมือนไม้ประดับที่ถูกใช้เป็นแค่สิ่งๆ เพื่อเพิ่มความสวยงามให้กับสถานที่จัดงาน ต่างๆเท่านั้น จากตัวอย่างจึงอธิบายให้เห็นว่า ฟุตบอลทีมชาติคอสตาริกาที่ตอนแรกนั้นถูกมองว่าเป็นทีมที่ไม่น่าจะเอาชนะใครได้ น่าจะเป็นทีมแจกแต่มเสียมากกว่าเปรียบเป็นไม้ประดับ

ที่ถูกนำมาตกแต่ง เป็นส่วนหนึ่งในงานพิธีต่างๆเท่านั้น ไม่มีความน่าสนใจใดๆ แต่กลับชนะเลิศที่มีชื่อเสียงอย่าง อูรุกวัย และอิตาลี ได้และเป็นผลให้ทั้งสองทีมนี้ตกรอบในทันที

ตัวอย่างที่ 68

“เยอรมันชุดนี้**เพาะบ่ม**มาจาก**สูงงอม**ได้เวลา**เก็บเกี่ยว** ลิปปีเต็มนับจากตกรอบนำอับอายในยูโร 2004 จนต้องสังคายนาใหม่ พวกเขาเซตมาตรฐานของตัวเองในฟุตบอลระดับนานาชาติได้อย่างน่าทึ่ง บอลโลก 2006 คือจุดเริ่มต้น ไม่ได้คาดหวังถึงแชมป์แต่เสียงเชียร์จากเพื่อนร่วมชาติช่วยหอบเอาพวกเขาไปถึงรอบตัดเชือกก่อนเสร็จจรดุกซ์ดมันน์ คู่อริเก่าอย่าง อิตาลี”

(สตาร์ชอคเกอร์. 18 ก.ค. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เพาะบ่ม” “สูงงอม” และ “เก็บเกี่ยว” ซึ่งเพาะบ่ม สูงงอม และเก็บเกี่ยว เป็นวงจรของพืชตั้งแต่การเพาะปลูกจนถึงผลผลิตสูงงอมและเก็บเกี่ยวได้เปรียบด้านการพัฒนาการของทีมที่ดี ตั้งแต่การปลูกบ่มนักฟุตบอลจนถึงวันที่นักฟุตบอลนั้นสามารถทำผลงานดีเป็นนักฟุตบอลที่มีสำคัญเป็นกำลังหลักของทีมได้เป็นอย่างดีเหมือนกับวงจรของพืช ที่ได้รับการเพาะบ่มจนสูงงอมและพร้อมที่จะเก็บเกี่ยวนำผลผลิตมาใช้ประโยชน์ได้ จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า หลังจากที่ฟุตบอลทีมชาติเยอรมันนั้นตกรอบฟุตบอลชิงแชมป์แห่งชาติยุโรป (ยูโร) ในปี 2004 อย่างน่าอับอาย ซึ่งหลังจากนั้นฟุตบอลทีมชาติเยอรมันก็ได้สร้างทีมขึ้นมาใหม่ในปี 2006 และทำให้มาตรฐานทีมอย่างเยอรมันนั้นแข็งแกร่งนับตั้งแต่นั้นมาตามลำดับ

ตัวอย่างที่ 69

“อันที่จริงทีมสเปนชุดนี้ มีข้อด้อยหลายอย่างเมื่อเทียบกับ 4 ปีก่อนหรือศึกยูโร เมื่อ 2012 นอกเหนือไปจากความหীনกระหายที่ลดน้อยลงไปตามประสาชุดอิมจนฟุงปลิ้น แข็งหลายคนยังอยู่ในช่วงโรยร่ากำลังจะ**ผลัดใบ** เช่น ซาบี เอร์นันเดซ, ซาบี อลอนโซ่ หรือกระทั่งอีเกร์ กาสียาส ที่กลายเป็นเหมือนทองคำให้ฝ่ายตรงข้ามชุดเจาะกันอย่างครึกครื้น แข็งเหล่านี้ก็รำคานมาเยอะแอะแคว้นใช้ต้นสังกัดของตัวเองก็แทบรากเลือดแล้ว จบซีซั่นไม่ทันได้หายใจหายคอต้องเปลี่ยนยูนิฟอร์มช่วยชาติอีก”

(สตาร์ชอคเกอร์. 16 มิ.ย. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ผลัดใบ” เป็นลักษณะของการเปลี่ยนใบของต้นไม้ตามฤดูกาลซึ่งเปรียบเป็นการเปลี่ยนรุ่นของนักฟุตบอลซึ่งลักษณะของการเปลี่ยนจากรุ่นเก่า

ที่กำลังจะยุติอาชีพนักฟุตบอลเป็นนักฟุตบอลรุ่นใหม่ที่จะมาทดแทนเหมือนการผลัดใบของต้นไม้ตามฤดูกาลที่ใบใหม่กำลังจะผลิในไม่ช้า จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ทีมชาติสเปนชุดนี้ที่ประสบความสำเร็จล้มเหลวในฟุตบอลโลกครั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเหล่านักฟุตบอลที่มีอายุนั้นไม่มีความกระตือรือร้นที่จะเล่นฟุตบอลอีกต่อไป เช่น ซาบี เอร์นันเดซ ซาบี อลอนโซ่ หรือกระทั่ง อีเก็ร์ กาสียาส เป็นต้นใบไม้ที่กำลังจะร่วงโรยลงไปตามกาลเวลา

ตัวอย่างที่ 70

“ด้วยอาการบาดเจ็บที่พรวด ร็อบบี้ ครูส ดาวยิงโบลเดอร์คูเซ็น ไปจากฟุตบอลโลกครั้งนี้ ทำให้ความหวังของออสซี่กลับไปชิงแก่นาม ทิม เคฮิลล์ อีกครา”

(สตาร์ชอคเกอร์. 29 พ.ค. 2557: 23)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ชิง” ซึ่งชิงแก่มีคุณสมบัติให้ความเผด็จกั้นแรงและมีสรรพคุณเป็นยาได้ดี ซึ่งมีคุณประโยชน์มากกว่าชิงอ่อนถูกเปรียบเป็นนักฟุตบอลที่มีอายุมากแต่ยังมีความสามารถการเล่นที่บอลที่ดี มีประสบการณ์สูงเหมือนชิงแก่ที่มีสรรพคุณและมีประโยชน์มากมาย จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ทิม เคฮิลล์ ที่แม้อายุจะมากแล้วแต่ก็ยังมีความประโชยชน์กับทีมชาติออสเตรียเสมอ

2. วงมโนทัศน์สิ่งของหรือวัตถุ

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของสิ่งของหรือวัตถุมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอลซึ่งทำให้เห็นว่ามโนทัศน์เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลว่าเป็นสิ่งของหรือวัตถุ ถ้อยคำอุปลักษณสิ่งของหรือวัตถุมีทั้งสิ้นจำนวน 24 ถ้อยคำ ได้แก่ เพชร กระรัต แบต(เตอวี) เครื่องบินแอร์บัส รถบัส บังตอ ตอ หัวเรือใหญ่ กำแพง ปัดกลอง กุญแจคมเป็นมีดโกน ไขก๊อก ซากปรักหักพัง สากกะเบือ ผนังทองแดงกำแพงเหล็ก ของแข็ง ลับแข้ง ลับคมคม ความคม ไม่คม เคาะสนิม และคมกริบ

มโนทัศน์สิ่งของหรือวัตถุเป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของหรือวัตถุมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการระหว่างสิ่งของหรือวัตถุกับกีฬาฟุตบอล สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลมีลักษณะบางประการสอดคล้องกับสิ่งที่เป็นสิ่งของหรือวัตถุ เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะต่างๆ ของการแข่งขันฟุตบอล ทีมฟุตบอลและนักฟุตบอล เช่น ลักษณะของนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานในการเล่นที่ยอดเยี่ยมจะถูกเปรียบเหมือนสิ่งของหรือวัตถุที่มีคุณค่า มีราคาสูง เช่น ถ้อยคำ เพชร และกระรัต

ถูกนำมาเปรียบเทียบถึงนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยี่ยม ถ้อยคำ “กุญแจ” “แบต(เตอร์)” ถูกนำมาเปรียบเทียบถึงนักฟุตบอล และ ถ้อยคำ “เครื่องบินแอร์บัส” และ “รถบัส” ถูกนำมาเปรียบเทียบกับรูปแบบการแข่งขันโดยการให้นักฟุตบอลใช้แผนตั้งรับโดยลงมาป้องกันอยู่หน้าประตูของตัวเองเพื่อไม่ให้ทีมคู่แข่งบุกเข้ามาทำประตูได้ ถ้อยคำ บังตอ คมเป็นมิดกอง ลับคม ลับแข้ง คม ความคม ไม่คม คมกริบ เป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์เกี่ยวกับมิด หรือของมีคม เป็นการเปรียบเทียบถึงนักฟุตบอลตำแหน่งกองหน้าที่มีมาตรฐานในการทำประตูที่ยอดเยี่ยม นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำอีกกลุ่มหนึ่ง ได้แก่ กำแพง กำแพงเหล็ก ผนังทองแดง ถูกนำมาอธิบายเปรียบเทียบกับทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานในการเล่นที่สูงและยากที่จะเอาชนะได้หรือเป็นทีมฟุตบอลที่มีการป้องกันการทำเกมบุกของคู่แข่งได้ดีและเป็นอย่างดี และถ้อยคำ “สาวกะเบือ” เป็นการเปรียบเทียบถึงนักฟุตบอลตำแหน่งกองหน้าที่มีมาตรฐานในการทำประตูค่อนข้างต่ำ ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 71

“สามูไร 23 นายกำลัง**ลับคม**ฝีเท้าตนเองให้เข้าที่มากที่สุด โดยเฉพาะ ซินจิคางาวะ ที่มุ่งมั่นกับรายการนี้เป็นพิเศษ เพราะมันเป็นฟุตบอลโลกหนแรกที่เขาจะได้มีโอกาสสัมผัสเนื่องจาก 4 ปี ที่แล้วได้เป็นเพียงผู้ดูหน้าจอโทรทัศน์เท่านั้น ก่อนเดินทางมาสหรัฐอเมริกา ซักเคโรนี่ได้ลงทีมมาแล้วหนึ่งนัด ผลจบลงด้วยการเฉือนไซปรัส 1-0”

(สตาร์ชอคเกอร์. 3 มิ.ย. 2557: 10)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ลับคม” ซึ่งเป็นลักษณะของการทำให้เกิดความคม ถูกเปรียบเทียบ การฝึกฝนของนักฟุตบอลให้มีผลงานการเล่นที่ดี จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า นักฟุตบอลทีมชาติญี่ปุ่น ต้องฝึกฝนตนเอง พัฒนาตนเองให้มากที่สุดเปรียบเสมือนการลับมีด หรือสิ่งมีคม เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ตัวอย่างที่ 72

“ไม่ต้องสงสัยเลยว่านี่คือหนึ่งในเทรนเนอร์ที่ดีที่สุดของโลกเขาคว่ามาแล้วทุกแชมป์ลีกในทุกๆ ที่ที่เคยไป เหลือเพียงแค่ตำแหน่งแชมป์โลกที่มารอให้เขาเอื้อมมือไปถึงและไม่ใช่เรื่องที่เป็นไปไม่ได้ หากดูจากเส้นทางเขากลับมากอบกู้**ซากปรักหักพัง**ที่ เบิร์ด ฟานมาร์ไวก์ ทิ้งเอาไว้หลังตรอบยุโรปแบบละอะด้วยใช้งานดาวเตะอายุน้อย ทุกคนเชื่อใน ฟาน กัลป์ และเทรนเนอร์ก็ให้ความเชื่อมั่นต่อทีม นี่คือนส่วนผสมของดาวรุ่งและพี่เลี้ยงจอมเก่าภายใต้การปูลงของเทรนเนอร์มาดเฮียบรายน์”

(สปอร์ตแมน. 30 มิ.ย. 2557: 13)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ซากรักหักพัง” หมายถึง ซ้ำชุด ทชุดโทรม เสื่อมโทรมผุพังถูกเปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานย่ำแย่ จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ฟุตบอลทีมชาติฮอลแลนด์ มีสภาพทีมและมาตรฐานการเล่นที่ย่ำแย่มาจากการคุมทีมของ เบิร์ต ฟานมาร์ไวก์ เหมือนซากของสิ่งของหรือวัตถุที่แตกละเอียด ไม่มั่นคงและใช้การไม่ได้

ตัวอย่างที่ 73

“ในบราซิลมีเพชรตามชายหาดมากมาย เพียงแต่ว่าใครจะค้นพบและนำไปเจียระไนให้ไปได้ไกลหรือไม่..แค่นั้น เด็กของประเทศนี้หัวใจเข้าอกเป็นฟุตบอลเตะกันในทุกที่เป็นที่ว่าง ริมหาด ลานจอดรถ ข้างถนน ผ่านไปทางไหนมีเกมเตะลูกหนังเล็กบ้าง ใหญ่บ้าง ให้ได้เห็น จึงไม่แปลกที่พวกเขาจะมีนักเตะเก่งกาจมากมายไม่เคยขาด”

(สปอร์ตพูล. 18 มิ.ย. 2557: 15)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เพชร” และ “เจียระไน” ซึ่งเพชรถูกเปรียบเป็นดั่งนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ดีและการฝึกฝนที่ดีส่งผลให้เกิดพัฒนาการที่ดีขึ้นของนักฟุตบอล เปรียบเสมือนการนำเพชรมาเจียระไนให้มีความสวยงาม มีคุณค่ามากขึ้น จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ประเทศบราซิลนั้นเป็นประเทศที่คลั่งไคล้กีฬาฟุตบอลเป็นอย่างมาก ประเทศนี้จึงมีนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่สูงมากมายเพียงแต่ว่าใครจะพบแล้วนำไปฝึกฝนจนเป็นนักฟุตบอลระดับโลก เสมือนกับเพชรเมื่อผ่านการเจียระไนแล้วก็จะมีคุณค่า มีราคามากขึ้น

ตัวอย่างที่ 74

“แอลจีเรียเข้ารบกวนการตอบอลของเยอรมันตั้งแต่ต้นเกม ในเกมนี้ทีมไม่ได้จอดรถบั๊ส สองคันซ้อนในการอุดประตูแต่อย่างใด จึงจอกทะเลทรายทำได้อย่างน่าประทับใจด้วยการเพรสซิ่งสูง พวกเขาใช้การคุมคนที่คลาสสิกเพื่อบีบเยอรมันให้มันลำบาก”

(สตาร์ชอคเกอร์. 3 ก.ค. 2557: 26)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “จอดรถบั๊ส” ซึ่งถ้อยคำ “รถบั๊ส” หมายถึง รถบรรทุก คนโดยสารที่เดินตามทางที่กำหนดไว้ ในเกมการแข่งขันฟุตบอลนั้นหากทีมที่มีคะแนนมากกว่า ฝ่ายตรงข้าม ทีมนั้นมักจะเลือกที่ให้นักฟุตบอลของตนเองเกือบทั้งทีมลงมาตั้งรับหน้าประตูของตัวเอง เพื่อช่วยกันป้องกันไม่ให้ฝ่ายตรงข้ามนั้นทำประตูได้ ซึ่งถ้อยคำ “รถบั๊ส” ถูกนำมาเรียกเป็นรูปแบบการเล่นของทีมที่เล่นตั้งรับ(เกือบทั้งทีม) เหมือนเอารถบั๊สมาจอดขวางปากประตูไว้รอให้อีกฝ่ายบุกเข้ามา

ทำประตูแต่ทำยังงี้ก็ไม่ได้ จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ทีมชาติแอลจีเรีย เล่นในเกมนี้ไม่ได้มาตั้งรับ และใช้รูปแบบการเล่นแบบการต่อบอลเร็วทำให้ทีมผู้เล่นของทีมชาติเยอรมันนั้นเล่นอย่างยากลำบาก

3. วงมโนทัศน์สิ่งเหนือธรรมชาติ

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของสิ่งเหนือธรรมชาติมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ถ้อยคำอุปสรรคสิ่งเหนือธรรมชาติมีจำนวนทั้งสิ้น 14 ถ้อยคำ ได้แก่ พระเจ้า เทพเจ้า เทวดา พ่อมด บุตรของพระเจ้า ของขวัญจากพระเจ้า ยักษ์ ยักษ์เขียว ปีศาจ สัตว์ประหลาด ตีนลูกจากหลุม เตรียมร้ายเวทมนต์ลงสนาม นรก และ แข่งต่างดาว

สิ่งเหนือธรรมชาติ หมายถึง ตัวบุคคล เช่น พระเจ้า นางฟ้า ปีศาจ เป็นต้น พลังอำนาจที่สามารถบันดาลให้เกิดสิ่งนั้นๆ ได้ตามใจปรารถนา หรือสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เหนือความเป็นจริงตามธรรมชาติ (Nida, 1975, หน้า 174-184) ถ้อยคำอุปสรรคนี้เป็นกรณำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายหรือกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของสิ่งเหนือธรรมชาติกับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลที่พบได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์สิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น ยักษ์ ตีนจากหลุม พระเจ้า และนรก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแข่งขันฟุตบอลนั้นมีทีมที่เข้าทำการแข่งขันและผู้เล่นมากมายจากทุกมุมโลกแน่นอนว่าความสามารถทางการเล่นของแต่ละทีมหรือแต่ละบุคคลนั้นไม่เท่ากัน ด้วยเหตุนี้จึงเกิดการนำถ้อยคำอุปสรรคเหล่านี้มาใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถเหล่านี้ที่คนธรรมดาทั่วไปนั้นไม่มีหรือเลียนแบบได้ยากเสมือนกับเป็นสิ่งเหนือธรรมชาติ ถ้อยคำ พระเจ้า เทพเจ้า เทวดา พ่อมด บุตรของพระเจ้า ของขวัญจากพระเจ้า แข่งต่างดาว และ เตรียมร้ายเวทมนต์ลงสนาม ถูกเปรียบเทียบถึงนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยี่ยม ส่วนถ้อยคำ ยักษ์ ยักษ์เขียว ปีศาจ และสัตว์ประหลาด เปรียบเสมือนทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยี่ยม เอาชนะได้ยาก และถ้อยคำ ตีนลูกจากหลุม พลิกนรก แสดงให้เห็นลักษณะของทีมฟุตบอลที่ใกล้จะแพ้หรือกำลังจะตกรอบกลับสามารถเอาชนะได้ และได้เข้ารอบต่อไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 75

“สองทีม**ยักษ์**ใหญ่มาเจอกัน อังกฤษตอนนี้กำลังเล่นด้วยความมั่นใจ ส่วนอิตาลีเหนียวแน่นตามสไตล์ แต่ว่าเกมแรกมักจะเครื่องร้อนซ่า เล่นกันแบบระวังตัว เกมมีโอกาสลงเอยด้วยเสมอ”

(สปอร์ตพูล, 15 มิ.ย. 2557: 2)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ยักษ์” หมายถึง อมนุษย์พวกหนึ่ง ถือกันว่ามีรูปร่างใหญ่โตน่ากลัวมีเขี้ยววงอก ใจดำอำมหิต ชอบกินมนุษย์ กินสัตว์ โดยมากมีฤทธิ์เหาะได้ จำแลงตัวได้ บางที่ใช้ปะปนกับคำว่า อสูร รากษส และมาร ก็มี (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 943) เปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยี่ยม จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ทีมชาติอังกฤษกับทีมชาติอิตาลี ถือว่าเป็นชาติที่มีมาตรฐานการเล่นฟุตบอลในระดับสูงของโลก ระบบการจัดการฟุตบอลภายในประเทศนั้นยอดเยี่ยมทำให้ทีมในแต่ละชุดของทั้งสองทีมมีความแข็งแกร่ง ซึ่งยากที่ทีมใดจะเอาชนะได้เป็นเหมือนยักษ์เป็นอมนุษย์ที่มีนิสัยดุร้าย มีรูปร่างใหญ่โต และน่ากลัว ยากที่จะมีผู้ใดเอาชนะได้

ตัวอย่างที่ 76

“หลายครั้งที่การทำหน้าที่ของผู้ตัดสินนั้นค่อนข้างสาหัสอย่างมาก เกมชี้ชะตาในนัดสุดท้ายของรอบแรกกับกรีซนั้น แค่เสมอทีมข้างดำก็ทะยานเข้ารอบและสกอร์ตึงที่ 1-1 กระทั่งทดเวลา นาทีสุดท้าย ก่อนที่ทีมจากยุโรปใต้จะมาได้จุดโทษ ชนิดที่แข่งและแฟนไอเวอรีโคสต์ทุกคนไม่อยากจะเชื่อสายตา กลายเป็นกรีซที่ตี้นลูกจากหลุม ส่วนไอเวอรีโคสต์ กลับตายก่อนเวลาอันควร นั่นหนึ่งเหตุการณ์ละที่ทำให้ยาฆ่าแค้นยิ่งนัก”

(สตาร์ชอคเกอร์. 3 ก.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ตี้นลูกจากหลุม” ซึ่งเป็นอาการของสิ่งที่ตายแล้ว แต่สามารถฟื้นคืนชีพจากหลุมฝังศพได้เปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่กำลังจะแพ้หรือกำลังจะตกรอบแต่ก็สามารถทำประตูได้ในช่วงใกล้หมดเวลาการแข่งขันทำให้จึงยังไม่แพ้และได้เข้ารอบต่อไป จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า เกมการแข่งขันระหว่างทีมชาติกรีซ กับทีมชาติไอเวอรีโคสต์ ซึ่งก่อนหมดเวลาการแข่งขันเพียงไม่กี่นาทีนั้น ผลการแข่งขันยังเสมอกันที่ 1-1 ซึ่งนั้นก็เพียงพอให้ทีมชาติไอเวอรีโคสต์ นั้นเข้ารอบได้ และทีมชาติกรีซต้องตกรอบไป แต่เมื่อ 90 นาทีในสนามนั้นหมดลงและเข้าสู่ช่วงทดเวลาการแข่งขัน ผู้ตัดสินกลับให้ทีมชาติกรีซได้เตะลูกที่จุดโทษและยิงเข้าไปอย่างค้ำนายตา และนั่นก็ทำให้ทีมชาติกรีซ ซึ่งกำลังจะตกรอบกลับกลายเป็นได้เข้ารอบต่อไปทันทีเปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิตที่ตายและโดนฝังไปแล้ว กลับตื่นและลุกขึ้นมาจากหลุมศพมามีชีวิตอีกครั้ง

ตัวอย่างที่ 77

“ฟุตบอลระดับโลก ฟิฟ่าเวิลด์คัพ บราซิล รอบรองชนะเลิศ เจ้าถิ่นแชมป์ถูก อินทรีเหล็กถล่ม 7-1 เนื้อความคาดหมายแฟนบอล หลุยส์ เฟลิเป้ สโคลารี กุนซือบราซิลลั่นสั้นกระโถน เป็นวันที่เลวร้ายที่สุดในชีวิตชาวแชมป์น้ำตาเซ็ดหัวเข่านี้ไม่ถึงว่า **ปีศาจ** ตายไปเมื่อ 64 ปีที่แล้ว จะกลับมีฤทธิ์หลอนได้อีก”

(สยามกีฬา. 11 ก.ค. 2557: 5)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ปีศาจ” หมายถึง ผี มีความโหดร้ายและน่ากลัวถูก เปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานในการเล่นที่สูงจากตัวอย่างอธิบายได้ว่า เมื่อ 64 ปีที่แล้ว ทีมชาติเยอรมันนั้นได้ประสบความสำเร็จอย่างมากกับเรื่องของกีฬาฟุตบอลแต่วันนี้ทีมชาติเยอรมันกลับมา ด้วยมาตรฐานการเล่นที่ดีอีกครั้ง และเป็นที่น่ากลัวของทีมอื่นๆ เป็นเหมือนปีศาจที่ตายไปแล้ว แต่วันนี้กลับมาฟื้นคืนชีพ สร้างความน่ากลัวอีกครั้ง

ตัวอย่างที่ 78

“กัณฑ์พลิก **นรก** 1-1 ทดเจ็บ 2-1”

(สยามกีฬา. 11 มิ.ย. 2557: 1)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “นรก” มีความหมายว่า แดนหรือภูมิที่เชื่อกันว่า ผู้ทำบาปจะต้องไปเกิดและถูกลงโทษโดยปริยายหมายถึงแดนที่มีแต่ความทุกข์ทรมาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 607) ถูกเปรียบเทียบการตกรอบหรือการทำผลการแข่งขันได้ไม่ดีของทีมฟุตบอลทำให้เกิดความทุกข์ทรมานใจ ไม่มีความสุข จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ฟุตบอลทีมชาติฮอลแลนด์ได้ 2 ประตูรวดในช่วงทดเวลาบาดเจ็บซึ่งหากแพ้ ทีมก็จะตกรอบทันทีเปรียบเสมือนตกรก ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีแต่ความทุกข์ ไม่มีความสุข แต่เมื่อทีมชาติฮอลแลนด์มาได้ 2 ประตูพลิกชนะได้ ก็เหมือนกับการพลิกจากสถานการณ์ที่กำลังจะลงนรก กลับขึ้นมาได้อีกครั้ง

ตัวอย่างที่ 79

“หากสำหรับชาวอูรุกวัยแล้ว ชั่วเรชคือ พระเจ้าบนความหมายเดียวกับที่คนอาร์เจนตินายกย่องให้แขนของดีเอโก้ มาราโดน่า เป็นหัตถ์ของพระเจ้าหรือถ้าจะพูดอย่างเป็นธรรมก็คือว่า กองเชียร์แมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ดเองก็ยังเรียก เอरिक คันโตน่า ผู้เคยถูกจองจำด้วยคดีกระโดดถีบแฟนบอลว่า เดอะคิง ได้เลย”

(สตาร์ชอคเกอร์. 29 มิ.ย. 2557: 25)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “พระเจ้า” หมายถึง พระพุทธเจ้า เทพผู้เป็นใหญ่ คำนำหน้าพระมหากษัตริย์และเจ้านาย (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 810) ซึ่งถูกเปรียบเป็นนักฟุตบอลในที่มีความสามารถในการเล่นฟุตบอลที่ยอดเยี่ยมมาก ยากที่ใครจะเลียนแบบได้ จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า หลังจากที่ ชั่วเรช ได้ก่อเหตุกักไหลดูแลนฝ่ายตรงข้าม จนทำให้ได้รับการลงโทษจากสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ หรือ ฟิฟ่า แต่เขาก็ยังเป็นผู้เล่นที่มีความสามารถสูงที่สุดคนหนึ่งของโลก เปรียบเสมือนพระเจ้าที่ดลบันดาลได้ทุกอย่างมีอิทธิฤทธิ์กว่ามนุษย์ทั่วไป

2.2 มโนอุปลักษณกวีฟุตบอลที่ปรากฏในการแข่งขันฟุตบอลไทยที่สะท้อนผ่านถ้อยคำอุปลักษณในหนังสือพิมพ์ไทย

จากการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณที่ปรากฏในการแข่งขันฟุตบอลไทยในหนังสือพิมพ์ไทย พบถ้อยคำอุปลักษณจำนวน 257 ถ้อยคำ สะท้อนมโนอุปลักษณกวีฟุตบอล 9 มโนอุปลักษณ ได้แก่

- 2.2.1 [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้]
- 2.2.2 [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น]
- 2.2.3 [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง]
- 2.2.4 [กีฬาฟุตบอลคือการแสดง]
- 2.2.5 [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า]
- 2.2.6 [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร]
- 2.2.7 [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา]
- 2.2.8 [กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน]
- 2.2.9 [กีฬาฟุตบอลคือความรัก]

นอกจากนี้ยังพบวงมโนทัศน์ที่นำมาใช้ในการเปรียบเทียบองค์ประกอบต่างๆ ของกีฬาฟุตบอลจำนวน 97 ถ้อยคำ ซึ่งสะท้อน 3 วงมโนทัศน์ ได้แก่

1. วงมโนทัศน์สิ่งมีชีวิต
2. วงมโนทัศน์สิ่งของหรือวัตถุ
3. วงมโนทัศน์สิ่งเหนือธรรมชาติ

มโนอุปลักษณะแต่ละประเภทดังกล่าวเรียงลำดับจากที่พบมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้

2.2.1 [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของการต่อสู้ทั้งในแบบสงครามและการต่อสู้ที่ไม่ใช่สงคราม เช่น การทำร้ายกัน มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอลซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับการต่อสู้อย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปลักษณะการต่อสู้ มีทั้งสิ้นจำนวน 96 ถ้อยคำ ได้แก่ ขุนพล แม่ทัพ จอมทัพ เพชฌฆาต หัวหอก ท้าพ จัดทัพ นำทัพ ชัดตาทัพ เสริมทัพ คุ่มทัพ ร่วมทัพ ยกพล เคลื่อนพลบุก ปราบการหลัง ปราบการด่านสุดท้าย ฐานบัญชาการ บัญชาทัพ เต็มอัตราศึก ยกทัพ รวมพล ชุมกำลัง ลั่นกลองรบ ตีกลองรบ ตีกลองศึก ทำศึก ตีกลองศึก อาวุธครบเครื่อง อาวุธ อาวุธหนัก ชีปนาวุธ ท้าพใหญ่ กระจหน้า ดวลเดือด บู้ ถล่ม รัว ฟัน สับ เชือด บุกเชือด ฟาดแข้ง ขยี้ ชัด ยิง สังหาร ฆ่าไม่ตาย หวด บุกถล่ม บุกเชือด บดขยี้ ไล่ถลุง ลงหนัก ฟาดฟัน ปะทะ สอย ฉะ ฉีก ฉีก เผลอ เผลอ แทง ทูบ ตบเด็ก บด ไล่ล่า ลงดาบ ดาบสอง ซ้ำดาบสอง ทะลวงฟัน กะชวก กะชวกไล่ไหล ตั้งป้อม เบนเป้าสอย เข้าทางปืน สอง สับไก ลั่นไก ขึ้นนก เหนียวไก เรียงหน้ายิง เหนียวไกยิง ยิงไล่แตก ยิงเผาจนจ่อไม่เหลือ โป้งเดียวจอด ปืนผิด สองไกล โจมตี ตะบัน ล้างผลาญ ระเบิดแข็ง บอมบ์เข้าใส่ และเตะ ยกธงขาว โดนถลุงยับ โศกนาฏกรรมปราศัย ศพไม่สวย ไม่จบอย่าเพิ่งนับศพทหาร และเปลี่ยนม้ากลางศึก

มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้] เป็นการถ่ายโยงความหมายการต่อสู้ไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอล ซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการต่อสู้กับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง		วงมโนทัศน์ปลายทาง
การต่อสู้		กีฬาฟุตบอล
คู่ต่อสู้	→	ทีมคู่แข่ง
ทหาร นักรบ แม่ทัพ	→	นักกีฬาฟุตบอล ผู้จัดการทีม (โค้ช)
วิธีฆ่า การทำร้าย	→	วิธีการเล่น การทำประตู ผลการแข่งขัน
ผลของสงคราม	→	ผลการแข่งขัน

มโนอุปลักษณ์ **[กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้]** เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้มาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของการต่อสู้กับกีฬาฟุตบอล ซึ่ง “ต่อสู้” หมายถึง ผู้เฉพาะหน้า รบกัน ตีรันกัน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 468) มโนอุปลักษณ์ **[กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้]** จึงสะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเป็นการต่อสู้ทั้งในลักษณะของการทำสงครามและการต่อสู้ที่ไม่ใช่ลักษณะของการทำสงคราม โดยการต่อสู้ในลักษณะการทำสงครามนั้นมีการกล่าวถึงนักฟุตบอลว่าเป็น แม่ทัพ จอมทัพ นักรบ ขุนพล รวมถึงทหารในการทำสงครามซึ่งต้องปฏิบัติตามคำสั่งของแม่ทัพอย่างเคร่งครัด มีวิธีการฆ่า การทำร้ายเปรียบเป็นรูปแบบแผนการเล่นของทีมฟุตบอล ซึ่งคู่สงครามก็คือทีมฟุตบอลฝ่ายตรงข้ามซึ่งจะต้องมีการรบรา ฆ่าฟันเพื่อจะได้เป็นผู้ชนะ และการต่อสู้ที่ไม่ใช่ลักษณะของการทำสงคราม โดยพบการใช้ถ้อยคำ ถล่ม สังหาร เชือด และกะชวก มาใช้ในบริบทการเล่นฟุตบอลตั้งแต่ก่อนการเริ่มการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และจบการแข่งขัน ล้วนแล้วเป็นการเปรียบเทียบว่ากีฬาฟุตบอลเป็นการต่อสู้ การทำร้ายคู่ต่อสู้ให้ตายหรือพ่ายแพ้ไป ตัวอย่างที่พบ เช่น

ตัวอย่างที่ 80

“ลิขิต้มแบ็ก**สังหาร**โปลิส ที่สนามลีโอสเตเดียม เวลา 18.00 น. “กระต่ายแก้ว” บางกอกกล๊าส เอฟซี ทีมอันดับ 8 มีอยู่ 23 แต้ม พบสุภาพบุรุษโล่ห์เงิน” เพื่อนตำรวจ ทีมอันดับ 14 มีอยู่ 17 แต้ม”

(สตาร์ชอคเกอร์. 23 มิ.ย. 2557: 37)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “สังหาร” หมายถึง การฆ่า ถูกเปรียบเทียบการทำให้ทีมคู่ต่อสู้ที่พ่ายแพ้กลับไป จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ลิขิต กลับมาลงสนามได้อีกครั้งและหวังที่จะเอาชนะทีมสโมสรเพื่อนตำรวจ (โปลิส) ให้ได้เหมือนการสังหารในการต่อสู้ที่จะต้องฆ่าให้คู่ต่อสู้ที่ตายไป

ตัวอย่างที่ 81

“ความเคลื่อนไหวของทีมชาติไทย ชุดศึกเอเชียนเกมส์ ที่อินชอน ประเทศเกาหลีใต้ โดยมี “ซิโก้” เกียรติศักดิ์ เสนาเมือง **คุมทัพ**ซึ่งในเดือน มิ.ย.นี้ทัพ “ช้างศึก” จะไม่มีเกมอุ่นเครื่อง เนื่องจากเป็นไปตามข้อตกลงกับ บ.ไทย พรีเมียร์ ลีก จำกัด ที่เปิดโอกาสให้ลับแข้งใน พ.ค. ผ่านมาถึง 2 นัด”

(สตาร์ชอคเกอร์. 10 มิ.ย. 2557: 35)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “คุมทัพ” หมายถึง กองทหาร (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 562) ถ้อยคำ “คุมทัพ” จึงใช้อธิบายถึงหัวหน้าหรือผู้คุมกองทัพในการทำสงครามถูกนำมาเปรียบเป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอนหรือโค้ชในการฝึกกระบวนการเล่นต่างๆ ของทีมฟุตบอลโดยทีมฟุตบอลนั้นเปรียบเสมือนกองทัพทหารที่ทำสงคราม จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า เกียรติศักดิ์ เสนาเมือง หัวหน้าผู้ฝึกสอนฟุตบอลทีมชาติไทยกล่าวว่าจะไม่มีการทำการแข่งขันเพื่อทดลองทีมในช่วงนี้ตามข้อตกลงกับ บ.ไทย พรีเมียร์ลีก จำกัด

ตัวอย่างที่ 82

“บางกอก เอฟซี บุกโดนอยุธยา เอฟซี ที่เหลือแค่ 10 คน เชือดในช่วงท้ายเกม 3-2 ทำให้ร่วงมารั้งที่ 3”

(สยามกีฬา. 14 ก.ค. 2557: 20)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เชือด” หมายถึง การใช้ของมีคมเช่น มีด ตัดให้ลึกเข้าไปในเนื้อ ถูกเปรียบเทียบเป็นการทำร้ายทีมคู่แข่งให้ พ่ายแพ้เสมือนการทำร้ายทีมคู่แข่งให้บาดเจ็บ ตายหรือพ่ายแพ้กลับไป จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า สโมสรบางกอก เอฟซี พ่ายแพ้ต่อสโมสรอยุธยา เอฟซี สะท้อนภาพให้เห็นว่า สโมสรอยุธยา เอฟซี นั้นถูกทำร้ายจากการต่อสู้ด้วยของมีคมทำให้บาดเจ็บ ตายหรือพ่ายแพ้กลับไป

ตัวอย่างที่ 83

“แมน” ชรินทร์ บุตรฮาด กองหน้าตัวจบสกอร์ขอนแก่น เอฟซี โวลันพร้อมสู้ ยิบตาลันไม่ยอม ยกธงขาว ยอมแพ้ง่ายๆแน่นอนหวังช่วยทีมสุดฝีมือเพื่อเป้าหมายในการหนีตกชั้น”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 14 ก.ค. 2557: 13)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ยกธงขาว” เป็นลักษณะของการส่งสัญญาณยอมแพ้ในการสู้รบในสงคราม ถูกเปรียบเทียบเป็นการยอมแพ้การสู้ไม่ไหว หรือการไม่สู้ต่อของทีมฟุตบอลหรือนักฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ชรินทร์ บุตรฮาด ผู้เล่นของทีมสโมสร ขอนแก่น เอฟซี ประกาศจะไม่ยอมแพ้ง่ายๆ และจะพยายามช่วยทีมให้รอดจากการตกชั้นให้ได้เหมือนการไม่ยอมยกธงขาวง่ายๆ ในการทำสงคราม

ตัวอย่างที่ 84

“กลับกลายเป็น ชลบุรี ที่อาศัยโอกาส 2 ทีมคู่แข่งสะตูดจัดการ กะชวก บางกอกกล๊าสแล้วก้าวขึ้นมาทาบ บุรีรัมย์ ได้สำเร็จ ทำให้ฉลามชลกลับมามีลุ้นร้องเพลงเกิดมาเพื่อเป็นแชมป์ทันที”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 22 ก.ค. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “กะชวก” เป็นลักษณะของการใช้ของมีคมแทง ถ้อยคำ “กะชวก” ถูกเปรียบเทียบเป็นการทำร้ายทีมคู่แข่งชั้นให้ ฟ่ายแพ้เสมือนการทำร้ายทีมคู่แข่งให้บาดเจ็บ ตายหรือฟ่ายแพ้กลับไป จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า สโมสรชลบุรี สามารถเอาชนะสโมสร บางกอกกล๊าส สะท้อนให้เห็นภาพว่า สโมสรบางกอกกล๊าส ถูกทำร้ายด้วยของมีคมแทงจนได้รับบาดเจ็บและฟ่ายแพ้ไป

2.2.2 [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของการแข่งขันกีฬาแข่งรถ กีฬาชกมวย กีฬาหมากระดาน และกีฬาแข่งม้า มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับกีฬาดังกล่าวอย่างเป็น ระบบ ถ้อยคำของมโนอุปลักษณ์ **[กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น]** มีจำนวนทั้งสิ้น 49 ถ้อยคำ จำแนกเป็นถ้อยคำที่เกี่ยวกับกีฬาแข่งรถจำนวน 22 ถ้อยคำ กีฬาชกมวยจำนวน 20 ถ้อยคำ และกีฬาหมากระดานจำนวน 6 ถ้อยคำ นอกจากนี้ยังพบ ถ้อยคำ “ม้ามีด” เป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาแข่งม้าอีกด้วย

มโนอุปลักษณ์ **[กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น]** เป็นการถ่ายโยงความหมายกีฬาประเภทต่างๆไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของกีฬาประเภทอื่นๆ กับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง		วงมโนทัศน์ปลายทาง
กีฬาประเภทอื่น		กีฬาฟุตบอล
กีฬาแข่งรถ กีฬามวย	→	กีฬาฟุตบอล
กีฬาหมากกระดาน กีฬาแข่งม้า		
นักแข่งรถ นักมวย	→	นักฟุตบอลทีมฟุตบอล
นักเล่นหมากกระดาน นักแข่งม้า		
คู่แข่งชั้น	→	ทีมคู่แข่งชั้นฟุตบอล
สนามแข่งรถ สนามมวย	→	สนามฟุตบอล
กระดานหมากกระดาน สนามแข่งม้า		
ผลการแข่งขันกีฬาแข่งรถ กีฬามวย	→	ผลการแข่งขันฟุตบอล
กีฬาหมากกระดาน กีฬาแข่งม้า		

กีฬา หมายถึง กิจกรรมหรือการเล่นที่มีกฎกติกากำหนดเพื่อความสนุก เพลิดเพลินผ่อนคลายความเครียดหรือเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง และอาจใช้เป็นการแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศ เช่น ฟุตบอล วอลเลย์บอล ว่ายน้ำ หมากกระดาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554: 132-133) ถ้อยคำอุปสรรคณ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลมีการเปรียบเป็นกีฬาแข่งรถ กีฬามวย กีฬาหมากกระดาน และกีฬาแข่งม้า มีการกล่าวถึงนักฟุตบอล รูปแบบการแข่งขันหรือแม้แต่ผลของการแข่งขัน เป็นในลักษณะการเล่นกีฬาประเภทดังกล่าวซึ่งเป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแข่งรถ กีฬามวย กีฬาหมากกระดาน และกีฬาแข่งม้า มาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลหรืออธิบายแนวคิดเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง จากข้อมูลพบการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของกีฬาแข่งรถ กีฬามวย กีฬาหมากกระดาน และกีฬาแข่งม้า เช่น มาแรงแข่งทางโค้ง ขับเคี้ยว แลกหมัด ปรับหมากบนกระดาน และ ม้ามีด มากล่าวเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.2.1 [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาแข่งรถ]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาแข่งรถมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับกีฬาแข่งรถ ถ้อยคำอุปสรรคณ์กีฬาแข่งรถมีทั้งสิ้น 22 ถ้อยคำ ได้แก่ ไล่เกียรติเดินหน้า เบียดแซง เบียดเข้าป้าย เบียดเข้าวิน เบียดบี้ ขยับแซง ขับเคี้ยว ปาดหน้า ไล่บี้

มาแรงแข่งปลาย มาแรงแข่งทางโค้ง หลุดโค้ง โค้งแรก โค้งสุดท้าย ห้องเครื่อง จุนเครื่อง ยกเครื่อง เร่งเครื่อง เครื่องพัง เครื่องร้อนช้า เข้าวิน และเข้าป้าย

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาแข่งรถ] เกิดจากการถ่ายโยงความหมายจากกีฬาแข่งรถไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของกีฬาแข่งรถกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง กีฬาแข่งรถ	วงมโนทัศน์ปลายทาง กีฬาฟุตบอล
รถแข่ง	ทีมฟุตบอล
ส่วนประกอบของรถแข่ง	นักฟุตบอล ทีมฟุตบอล
เส้นทางในการแข่งรถ	ตารางการแข่งขัน
การปรับแต่งรถ	การปรับวิธีการเล่น
ลักษณะต่างๆในการแข่งรถ	การทำผลงานของทีมฟุตบอล

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาแข่งรถ] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแข่งรถมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลซึ่งมีลักษณะบางประการสอดคล้องกับการการแข่งขันกีฬาแข่งรถแสดงให้เห็นถึงลักษณะต่างๆ ของการแข่งขันฟุตบอลเป็นเหมือนการแข่งขันกีฬาแข่งรถ เนื่องจากการแข่งขันฟุตบอลนั้นเป็นการแข่งขันในระยะเวลาหนึ่ง มีการแข่งขันหลายนัด และในการแข่งขันจะมีการเก็บคะแนนในแต่ละนัด ซึ่งผลของการแข่งขันนั้นมีผลทำให้อันดับตารางคะแนนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การตกและขึ้นของตารางคะแนนอยู่เสมอเปรียบเหมือนเป็นการแข่งขันที่ทำกรแข่งขันในสนามแข่ง รถร่วมกับรถแข่งคันอื่นๆ ซึ่งก็เปรียบเสมือนทีมฟุตบอลคู่แข่ง มีการกล่าวถึงลักษณะระหว่างการแข่งขัน เช่น เบียดแซง ชับเคี้ยว มาแรงแข่งทางโค้ง โค้งสุดท้าย ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาแข่งรถมากล่าวถึงกีฬาฟุตบอล มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ตัวอย่างที่ 85

“ผ่านไปเดือนเศษ ตั้งแต่เริ่มต้นเดือน เม.ย ที่ผ่านมา จนกระทั่งเริ่มเข้าสู่ต้นเดือน พ.ค. อ่างทอง เอฟซี ที่ทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยม แบบมาแรงแข่งทางโค้ง ขยับขึ้นแทน เบียดแซง โคราช นครราชสีมา มาสด้า เอฟซี ขึ้นไปนั่งชมบังลังก์เจ้าฝูงได้ รวมเวลาเดือนเศษ”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 14 พ.ค. 2557: 8)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เบียดแซง” เป็นลักษณะของการเบียดหรือเฉียดเพื่อจะขึ้นหน้า ถ้อยคำ “เบียดแซง” ถูกเปรียบเทียบเป็นการเปลี่ยนอันดับของทีมฟุตบอลในตารางคะแนน จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ตั้งแต่เริ่มต้นเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม ทีมสโมสรอ่างทอง เอฟซี นั้นทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมทำคะแนนนำทีมนครราชสีมา มาสด้า เอฟซี ทำให้มีคะแนนนำเป็นที่หนึ่ง

ตัวอย่างที่ 86

“การแข่งขันในเลกสองหลายสโมสรแห่งเวทีล็กสูงสุด โดยต้าไทยพรีเมียร์ลีก 2014 มีการเสริมทัพเข้ามาเพื่อต้องการเพิ่มศักยภาพความแข็งแกร่งให้กับต้นสังกัด โดยเฉพาะเหล่าบรรดาทีมที่ต้องดิ้นรนหนีตกชั้นนั้นต่างดึงผู้เล่นเข้ามาค่อนข้างเยอะ หากไม่**เร่งเครื่อง** ตั้งแต่ตอนนี้โอกาสจะเดือด้ร่อนในช่วง**โค้งสุดท้าย**”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 9 ก.ค. 2557: 5)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เร่งเครื่อง” และ “โค้งสุดท้าย” ซึ่งเป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของการแข่งรถ โดยถ้อยคำ “เร่งเครื่อง” เป็นลักษณะการเพิ่มความเร็วของเครื่องยนต์ในการแข่งรถ และถ้อยคำ “โค้งสุดท้าย” เป็นคำที่ใช้เรียกโค้งสุดท้ายในสนามแข่งรถก่อนที่จะถึงเส้นชัย ถูกนำมาเปรียบเทียบถึงช่วงสุดท้ายของตารางการแข่งขันฟุตบอล จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า การแข่งขันในเลกสองของไทยพรีเมียร์ลีก 2014 นั้นทุกทีมต้องเพิ่มศักยภาพและความแข็งแกร่งให้กับทีมหากไม่เช่นนั้นก็จะเปิดปัญหาในช่วงท้ายก่อนสิ้นสุดการแข่งขันได้

ตัวอย่างที่ 87

“การแข่งขันระหว่าง แบงค็อก ยูไนเต็ต ที่เปิดบ้านพ่าย สุพรรณบุรี 2-3 นั้น ต้องบอกว่า ครั้งแรก-ครั้งหลังนั้นเป็นหนังคนละม้วนและ “ข้างศึกยุทธหัตถี” **มาแรงแซงปลาย** กว่าชัยไปได้”

(สยามกีฬา. 30 พ.ค. 2557: 8)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “มาแรงแซงปลาย” เป็นลักษณะของการแซงกันในช่วงท้ายของการแข่งขันกีฬาแข่งรถถูกนำมาเป็นการอุปโลกณ์เปรียบเทียบกับการแข่งขันของทีมฟุตบอลในช่วงสุดท้ายของการแข่งขันฟุตบอล จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า สโมสรสุพรรณบุรี

เอฟซี นั้นทำผลงานได้ไม่ดีนักในครั้งแรก แต่ในครั้งหลังกลับทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมและมาทำประตูชงนำในช่วงสุดท้ายของการแข่งขันและเป็นผู้ชนะไป

ตัวอย่างที่ 88

“แม้ว่าจะอยู่ในระหว่างของการ**จูนเครื่อง**หลังจากที่ได้นักเตะใหม่เข้ามาเสริมทัพแต่เกมที่ออกมาก็ถือว่าสนุกสู้ ซึ่งหลังจากนี้เราเองก็ต้องติดตามกันต่อไปว่าทั้งสองทีมจะสามารถ**ปรับจูน**ทีมให้ลงตัวได้ในระยะเวลาเท่าไร แต่ผลในเกมนี้แม้จะ**จูน**กันได้ดีแต่ทีมเยือน นอร์ททิงคิงส์ เอฟซี ก็ถือว่ากำชัยชนะเป็นที่เรียบร้อยแล้ว”

(สยามกีฬา. 11 ก.ค. 2557: 3)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “จูนเครื่อง” “ปรับจูน” และ “จูน” เป็นคำที่มีความหมายในลักษณะของปรับแต่งเครื่องยนต์เพื่อให้เครื่องยนต์นั้นแรงขึ้นถูกนำมาใช้เป็นอุปมาอุปไมยเปรียบเทียบถึงการปรับแต่งรูปแบบของการเล่นต่างๆ ภายในทีมฟุตบอลเพื่อให้ทีมนั้นมีมาตรฐานที่ดี จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า นอร์ททิงคิงส์ เอฟซี เพิ่มนักเตะใหม่เข้ามาในทีมและลงทำการแข่งขันเพื่อทดสอบและลองระบบ หรือรูปแบบของทีม แม้จะปรับแต่งรูปแบบการเล่นได้ไม่ดีนักแต่ก็ถือว่าเอาชนะคู่แข่งไปได้

ตัวอย่างที่ 89

“เกมนัดรองสุดท้ายของครึ่งฤดูกาล 2014 ซีคเอไอเอสลีก โซนภาคกลางและตะวันตก หลายสโมสรพยายามเก็บแต้มให้ได้มากที่สุดในช่วง**โค้งแรก** เพราะจะมีผลต่อนโยบายของต้นสังกัดในการเสริมทัพเลกสองแน่นอน หากผลงานดีก็มีลุ้นหัวตาราง”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 26 พ.ค. 2557: 8)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “โค้งแรก” เป็นลักษณะหรือรูปแบบของสนามแข่งรถซึ่งจะเป็นทางไม่ตรง หรือเป็นเส้นโค้ง ในการแข่งรถส่วนใหญ่ทางโค้งจะเป็นจุดที่นักแข่งรถใช้ในการขับแซงนักแข่งรถคู่แข่งกันถูกนำมาเปรียบเทียบกับช่วงสุดท้ายของตารางการแข่งขันฟุตบอล จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ในช่วงท้ายของการแข่งขันฟุตบอลในช่วงเลกแรกนั้นจะมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากผลงานของการแข่งขันในเลกแรกนั้นจะส่งผลต่อการประเมินเพื่อวางแผนพัฒนาในเลกที่สอง

2.2.2.2 [กีฬาฟุตบอลคือกีฬามวย]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬามวย ได้แก่ อาการหรือกิริยาต่างในการแข่งขันชกมวย มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอลซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับสัตว์อย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปสรรคการแข่งขันกีฬาชกมวยมีจำนวนทั้งสิ้น 20 ถ้อยคำ ได้แก่ คู่เอก มวยถูกคู่ นักมวยได้พักยก ปอนด์ต่อปอนด์กระดูยังไม่ถึง ยกแรก ยกสอง ยกนี้ แลกหมัด แลกกันคนละหมัด เปิดหมัดแลกกัน น็อก โดนน็อก โดนหมัดน็อก สอนมวย เมฆหมัด หมัดหนัก ต่อยสนุก ไล่กันหมัดต่อหมัด และเปิดหน้าแลก

มโนอุปสรรค [กีฬาฟุตบอลคือกีฬามวย] เป็นการถ่ายโยงความหมายจากกีฬาชกมวยไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของกีฬาชกมวยกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง กีฬามวย		วงมโนทัศน์ปลายทาง กีฬาฟุตบอล
นักมวย	→	ทีมฟุตบอล
คู่ชก	→	ทีมคู่แข่งขันฟุตบอล
รูปแบบการชก	→	รูปแบบการแข่งขันฟุตบอล
น้ำหนักของนักมวย	→	ศักยภาพของทีมฟุตบอล
สนามแข่งขันกีฬามวย	→	สนามฟุตบอล
ผลการแข่งขันกีฬามวย	→	ผลการแข่งขันฟุตบอล

กีฬาชกมวย หมายถึง การชกกันด้วยหมัด เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 883) มโนอุปสรรค [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาชกมวย] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาชกมวยมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีลักษณะร่วมกันบางประการระหว่างกีฬาชกมวยกับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลพบการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาชกมวยมากล่าวถึงกีฬาฟุตบอล เช่น มวยถูกคู่ คนละหมัด ปอนด์ต่อปอนด์เมฆหมัด และน็อก มีรายละเอียดดังนี้

ตัวอย่างที่ 90

“ถือว่าเป็น **มวยถูกคู่** และเป็นเกมที่สำคัญสำหรับสองทีม เนื่องจากจะเป็นการเก็บเกี่ยวแต้มเพื่อหนีตาย ดังนั้นก็ใส่กันเต็มเหนี่ยวแต่การที่ได้เล่นในถิ่นของนครปฐม อยู่ในเต็ดดูจะเป็นงานที่หนักและยากแน่นอนสำหรับขอนแก่น เอฟซี ที่จะบุกมาเอาชนะได้หรือแม้กระทั่งแชร์แต้มก็ยังยากแม้ว่าจะอยู่ในสภาพที่ไม่มีใครติดโทษแบน”

(สยามกีฬา. 15 มิ.ย. 2557: 18)

ตัวอย่างที่ 91

“ลงสนามมาในครึ่งหลังต่างฝ่ายต่าง **แลกกันคนละหมัด** และเกมค่อนข้างสูสี น.53 จากจังหวัด บอลหลุดขึ้นมาทางด้านฝั่งขวาของ อาหมัด กัดดาฟี แข็งทีมเยือนก่อนปาดบอลเข้ามาสู่กลางประตูหลุดมาถึงโมฮาเหม็ด ซิลล่า บริเวณเส้นเขตโทษเจ้าตัวแต่งบอลหนึ่งจังหวะพร้อมเตะบันเต็มข้อ บอลพุ่งไปแฉลบกองหลังเจ้าบ้านทำให้นายทวารปิดบอลไม่อยู่ไหลเข้าประตูไป ยะลา เอฟซี ขึ้นนำอีกครั้ง 2-1”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 15 มิ.ย. 2557: 3)

จากตัวอย่างที่ 90-91 มีการใช้ถ้อยคำ “มวยถูกคู่” และ “แลกกันคนละหมัด” ถ้อยคำ “มวยถูกคู่” ถูกเปรียบเป็นคู่ที่เหมาะสมในการแข่งขันฟุตบอล เนื่องจากเป็นคู่ที่มีมาตรฐานการเล่นที่ใกล้เคียงกัน สูสีกัน ทำให้เกมการแข่งขันนั้นสนุก ตื่นเต้น เร้าใจ ต่างฝ่ายต่างไม่กลัวซึ่งกันและกัน ส่วนถ้อยคำ “แลกกันคนละหมัด” ถูกนำมาเปรียบเทียบถึงรูปแบบการเล่นที่ผลัดกันรับผลัดกันรุกกันอย่างสูสีเสมือนการแข่งขันกีฬาชกมวยที่คู่ชกนั้นต่างออกหมัดแลกกันอย่างสนุกหรือมีมาตรฐานการชกที่ใกล้เคียงกัน

ตัวอย่างที่ 92

“โจเซอัลเวส เบอริวิสเซดโค้ช บีอีซี เทโรฯ หวังเปิดเกมรุกปฐมได้สิงห์ท่าเรือ ในบ้านตัวเองหลังจากลูกทีมของ “โค้ชโอง” ดุสิต เฉลิมแสน กำลัง **เมาหมัด** มาหลายเกม”

(สยามกีฬา. 1 มิ.ย. 2557: 23)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เมาหมัด” หมายถึง มีอาการมึนงง เพราะเคยถูกชกหนักๆมาแล้ว (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 920) ถูกนำมาใช้เป็นอุปมาอุปไมยเปรียบเทียบกับผลงานได้ไม่ดีขึ้น การที่กำลังเสียขวัญและกำลังใจหรือการที่ไม่ได้แก้ปัญหภายในทีมเสร็จสิ้นจึง

มีผลให้ทีมไม่พร้อมสมบูรณ์ในการแข่งขันในนัดถัดไปจากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ผลงานของสิงห์ท่าเรือ นั้นยังไม่สู้ดีนักและยังมีปัญหาภายในทีมที่ยังแก้ไม่ตกเปรียบเสมือนนักมวยที่กำลังเมาหมัด ยังไม่พร้อมสมบูรณ์ที่จะต่อสู้

ตัวอย่างที่ 93

“เป็นอีกคู่หนึ่งที่น่าจับตามองเทียบ ปอนด์ต่อปอนด์ ไม่มีใครดีกว่าใคร เกมนี้วัดกันที่แท็กติกของกุนซือและความคมในแดนหน้าว่าใครจะเจ๋งกว่ากัน แต่ดูแล้วน่าจะ เป็นเจ้าถิ่นที่อาศัยแรงเชียร์จากแฟนฯ ฮึดเข้าป้ายในที่สุด”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 1 มิ.ย. 2557: 2)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ปอนด์ต่อปอนด์” เป็นการกล่าวถึง การซึ่งนำหน้านักมวยก่อนการขึ้นชกเนื่องจากการแข่งขันชกมวยนั้นมีการแข่งขันกันหลายรุ่น โดยจะใช้น้ำหนักตัวของนักมวยเป็นตัวกำหนดรุ่นในการชกซึ่งปอนด์คือหน่วยในการซึ่งนำหน้า ถ้อยคำ “ปอนด์ต่อปอนด์” จึงหมายถึงการเทียบรุ่นของนักมวยโดยการใช้น้ำหนักซึ่งถูกเปรียบเทียบ การเทียบศักยภาพของทีมฟุตบอลอาจจะโดยมาตรฐานของนักฟุตบอลหรือสภาพโดยรวมของทีม จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า สโมสรชัยภูมิ เอฟซี กับ กาฬสินธุ์ เอฟซี นั้นเทียบกันแล้วไม่มีใครดีกว่าใคร แต่ละทีมมีศักยภาพใกล้เคียงกันเหมือนนักมวยที่ชั่งน้ำหนักแล้วใกล้เคียงกัน เป็นรุ่นเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 94

“จากสถานการณ์ความพร้อมของเกมบิ๊กแมตช์ล่าสุด “บิ๊กโต” วัชรพล โตมรศักดิ์ ผจก.สวาทแคท ดูจะมั่นใจว่างานนี้จะ น็อก ทีมเยือนได้ แกรมมองว่าเกมนี้แฟนบอล ชาวโคราชจะเกินหลักหมื่นด้วย”

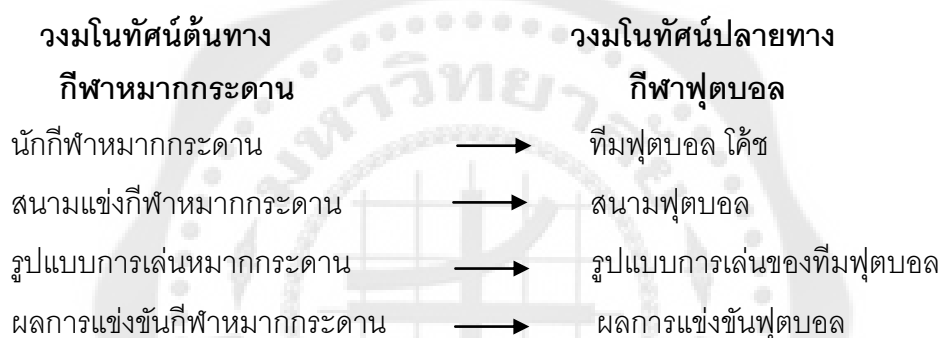
(สยามกีฬา(ลีกไทย). 27 พ.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “น็อก” หมายถึง การชนะด้วยวิธีชกคู่ ต่อสู้ให้ล้มลงแล้วกรรมการนับถึง 10 การแข่งขันจึงยุติถูกเปรียบเป็นชัยชนะอย่างง่ายดายในการ แข่งขันฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ทีมนครราชสีมา มาสด้า เอฟซี มีความพร้อมเป็นอย่างมาก กับการแข่งขันนัดต่อไปกับทีมอ่างทอง เอฟซี และ ผู้จัดการทีมนครราชสีมา มั่นใจว่าจะเอาชนะได้อย่าง ง่ายดายเหมือนการน็อกคู่ต่อสู้ในการแข่งขันกีฬาชกมวย

2.2.2.3 [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาหลากหลายกระดาน]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาหลากหลายกระดานมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับกีฬาหลากหลายกระดานอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปลักษณะกีฬาหลากหลายกระดานมีทั้งสิ้นจำนวน 6 ถ้อยคำ ได้แก่ หมาк เดินหมาк วางหมาк ปรับหมาк แก้วหมาк และเตรียมหมาк

มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาหลากหลายกระดาน] เป็นการถ่ายโยงความหมายจากกีฬาหลากหลายกระดานไปยังมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของกีฬาหลากหลายกระดานกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาหลากหลายกระดาน] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาหลากหลายกระดานมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อก้าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีลักษณะร่วมกันบางประการระหว่างกีฬาหลากหลายกระดานกับกีฬาฟุตบอล โดยมีการเปรียบเทียบตัวหมากเป็นเหมือนนักฟุตบอลและผู้วางแผนการเล่นหมากกระดานก็จะเหมือนการวางแผนการเล่นของผู้ฝึกสอนหรือโค้ช จากข้อมูลพบการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายของกีฬาหลากหลายกระดานมากล่าวถึงกีฬาฟุตบอล เช่น หมากปรับหมาก และวางหมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวอย่างที่ 95

“การวางหมากของเชียงใหม่ หลอกล่อให้โคราชนั้นเปิดเกมเข้าใส่ และยืนตำแหน่งกันอย่างรัดกุม เพื่อรอคอยโอกาสในเวลาทีสวาทแคทจะพลาด”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 11 ก.ค. 2557: 21)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “วางหมาก” ถูกนำมาใช้เป็นอุปสรรคณ์เปรียบเทียบถึงการวางแผนการเล่นในการแข่งขันฟุตบอลของหัวหน้าผู้ฝึกสอน (โค้ช) ซึ่งเป็นคนเล่นหมากกระดานในเกมนี้ จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า การวางแผนการเล่นที่ดี รัศมูมของทีมสโมสรเชียงใหม่ เอฟซี นั้นหลอกให้ทีมสโมสรนครราชสีมา เอฟซี (โคราช สวาทแคท) เปิดเกมบุกใส่ เพื่อที่ทางเชียงใหม่ เอฟซี นั้นจะรอโอกาสที่นครราชสีมา เอฟซี จะพลาดแล้วค่อยทำเกมบุกสวนกลับ

ตัวอย่างที่ 96

“ทั้งสองทีมเพิ่งพบกันมาล่าสุดในลีก โดยชลบุรีบุกไปเอาชนะ 3-1 เกมนี้กลับมาเล่นที่บ้านชลบุรีในรายการฟุตบอลด้วย ทั้งสองทีมคงมีการปรับหมากทั้งแผนการเล่นและตัวนักเตะเพื่อให้ทีมผ่านเข้าสู่รอบต่อไป เกมช่วงแรกอาจจะออกมาสูสีแต่เล่นไปเรื่อยๆ น่าจะเป็นชลบุรีที่อาศัยเสียงเชียร์กระตุ้นจะเป็นฝ่ายเบียดเอาชนะไปได้”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 9 ก.ค. 2557: 22)

ตัวอย่างที่ 97

“ภายหลังฟอร์มในลีกยังไม่กระเตื้องและเสียงต่อการตกชั้นในฤดูกาลนี้สำหรับทีม “พลังเพลิง” ปตท.ระยอง น้องใหม่โดยต้า ไทยพรีเมียร์ลีก 2014 ที่ต้องลุ้นหนีตายอย่างหนักในช่วงเวลานี้ ล่าสุดทางบอร์ดบริหาร ปตท.ระยอง แก้หมากอีกครั้งเมื่อจัดการดึง “โค้ชนพ” นพพร เอกศาสตร์ อดีตเฮดโค้ชของทีมรับงานเป็นประธานเทคนิคของทีมร้อยเอ็ด อยู่ในเต็ดในเวลานี้เข้ามาเป็นที่ปรึกษาของทีมช่วยก๊วักกติเกมการแข่งขันในนัดที่เหลือ”

(สยามกีฬา. 17 ก.ค. 2557: 23)

จากตัวอย่างที่ 96-97 มีการใช้ถ้อยคำ “ปรับหมาก” และ “แก้หมาก” ถ้อยคำ “ปรับหมาก” ถูกนำมาใช้เป็นอุปสรรคณ์เปรียบเทียบถึงการปรับเปลี่ยนแผนการเล่นฟุตบอลของหัวหน้าผู้ฝึกสอน (โค้ช) โดยมีผู้เล่นหรือนักฟุตบอลในสนามแข่งขันนั้นถูกเปรียบเป็นหมากบนกระดาน ซึ่งมีหัวหน้าผู้ฝึกสอนนั้นเป็นคนเล่นหมากกระดานในเกมนี้ ส่วนรูปภาพ “แก้หมาก” ถูกนำมาใช้เป็นอุปสรรคณ์เปรียบเทียบถึงการแก้เกม หรือการแก้ปัญหาภายในทีมของผู้บริหารเพื่อให้ทีมนั้นมีศักยภาพที่ดีขึ้น

ตัวอย่างที่ 98

“การเดินหมากของราชบุรีเองวันนี้ผิดฟอร์มไปจากนัดที่ผ่านมา แม้ว่าจะเป็นฝ่ายเดินหน้าเข้าใส่คู่แข่งได้มากกว่าแต่สุดท้ายก็ไม่อาจจะทำให้คู่แข่งสู้ระยะกายเคืองได้”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 13 พ.ค. 2557: 6)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เดินหมาก” เป็นลักษณะหรือรูปแบบการเล่นของกีฬาหมากระดานโดยเป็นการย้ายตัวหมากบนกระดานตามแผนที่คิดไว้ของผู้เล่นถูกนำมาเปรียบเป็นการวางรูปแบบหรือแผนการเล่นของทีมฟุตบอลโดยเปรียบนักฟุตบอลเป็นตัวหมากที่ถูกวางแผนการเล่นโดยโค้ช จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า รูปแบบการหรือแผนการเล่นของทีมราชบุรีวันนี้ดูไม่ใช่มาตรฐานของตัวเองเหมือนนัดก่อนๆ แม้ว่าจะเป็นฝ่ายบุกใส่คู่แข่งขั้นแต่ก็ไม่ได้สร้างผลการแข่งขันที่ดีได้

นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำอุปสรรคณ์เกี่ยวกับกีฬาแข่งม้ามาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีลักษณะร่วมกันบางประการระหว่างกีฬาแข่งม้ากับกีฬาฟุตบอล ได้แก่ ถ้อยคำ “ม้ามีด” ถูกใช้เพื่อกล่าวถึงทีมฟุตบอลที่ทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมโดยที่ไม่มีใครคาดคิดมาก่อน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 99

“ในช่วงเลกที่สองต่อจากนี้ไปเราก็ต้องมาติดตามกันต่อไปว่า เชียงราย ซิตี้ ทีมที่ใครหลายคนจัดอยู่ในส่วนของทีมสลดแทรก ต่อตอนนี้พวกเขาคือม้ามีดตัวจริงที่พร้อมจะแข่งทางโค้ง เข้าป้ายในท้ายที่สุด ซึ่งถ้าหากพวกเขาทำได้สำเร็จนี่ก็จะเป็นอีกรูปแบบการทำทีมที่นำเดินตามมิชชั่นน้อย ไม่ต้องทุ่มเททุนสร้าง ไม่ต้องใช้นักเตะดัง แต่ก็พร้อมที่จะประสบความสำเร็จเหมือนกัน”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 22 มิ.ย. 2557: 7)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ม้ามีด” หมายถึง คนหรือสัตว์ที่ชนะการแข่งขันโดยไม่มีใครนึกคาดไว้ ถูกนำมาเปรียบเทียบถึงทีมฟุตบอลที่ทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมโดยที่ไม่มีใครคาดคิดมาก่อน จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า เชียงราย ซิตี้ เป็นทีมเล็กๆ ที่มิงบประมาณในการทำทีมน้อยจึงไม่เป็นทีมที่คาดคิดว่าจะเป็นทีมที่ทำผลงานได้ดีและพร้อมที่จะประสบความสำเร็จได้

2.2.3 [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของการเดินทาง มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับการเดินทางอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปสรรคการณ์การเดินทางมีจำนวนทั้งสิ้น 33 ถ้อยคำได้แก่ ถนน เส้นทาง หนทาง ทางแยก ครึ่งทาง แยกทาง หลีกทาง หลบทาง ทิศทาง ปลายทาง เป้าหมาย ก้าวสู่ ก้าวขึ้นมา ก้าวเดียว ก้าวเดิน ก้าว(เดิน)ไป เดินทาง เดินมาถูกทาง เดินหน้า หองเครื่อง ติดเครื่อง ชุบเครื่อง เดินเครื่อง เร่งเครื่อง เครื่องร้อน เครื่องเดิน ขับเคลื่อนไปได้ไกล ไฟเขียว เต็มถัง เต็มสูบ สะดุด และแพแตก

มโนอุปสรรคณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง] เป็นการถ่ายโยงความหมายจากการเดินทางไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการเดินทางกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

การเดินทาง หมายถึง ไปสู่ที่ใดที่หนึ่งที่ไกลออกไป (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 444) มโนอุปสรรคณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง มาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง พบถ้อยคำ เช่น ถนน เดินทาง เส้นทาง ครึ่งทาง แยกทาง ปลายทาง และเดินเครื่อง เพื่ออธิบายว่าการแข่งขันฟุตบอลนั้นเปรียบเสมือนการเดินทาง โดยมีทีมฟุตบอลเป็นผู้เดินทาง และการเข้ารอบหรือระยะเวลาการแข่งขันนั้นเปรียบเสมือนถนนที่ใช้ในการเดินทางโดยมีจุดหมายคือการคว้าแชมป์หรือได้รับชัยชนะ หรือมียานพาหนะในการเดินทางและมีนักฟุตบอลเปรียบเป็นตัวขับเคลื่อนให้ยานพาหนะนั้นสามารถเดินทางไปได้ การแข่งขันฟุตบอลในแต่ละรายการนั้นมีการแข่งขันที่ใช้ระยะเวลาในการแข่งขันยาวนาน

ซึ่งเหมือนกับลักษณะของการเดินทางแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงองค์ประกอบบางประการระหว่างกีฬาฟุตบอลกับการเดินทาง ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 100

“บีกาเซม” เกษม จริยวัฒน์วงศ์ ผจก. ทีมชาติไทย กระตุ้นขุนพลช้างศึกมุ่งมั่นและเอาชนะคู่แข่งในเกมอุ่นเครื่องที่สนามราชชมังคลากีฬาสถาน ในวันอาทิตย์ที่ 25 พฤษภาคม เวลา 18.00 น. ให้ได้ โดยเกมนี้ว่าง ชนายนันท์ บ่อมบุปผา ยืนหัวหอกตัวเป้าแทน “มู๋” ชีรศิลป์ แดงดา ที่ขอลอนตัวเนื่องจากบาดเจ็บ”

(สปอร์ตพูล. 26 พ.ค. 2557: 30)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “อุ่นเครื่อง” เป็นลักษณะของการทดลองเครื่องยนต์ของรถก่อนที่จะใช้ในการเดินทางถูกนำมาใช้เป็นอุปลักษณณ์เปรียบเป็นการทดลองที่ทีมฟุตบอลก่อนที่จะแข่งขันจริงจากตัวอย่างอธิบายได้ว่า เกษม จริยวัฒน์วงศ์ ผู้จัดการทีมฟุตบอลทีมชาติไทย กระตุ้นลูกทีมเอาชนะทีมชาติคู่แข่งในการแข่งขันทดลองที่เหมือนกับการทดลองเครื่องยนต์ก่อนออกเดินทาง

ตัวอย่างที่ 101

“ชาวิล ชับปุยส์ ห้องเครื่องทีมชาติไทย ชุดเตรียมสู้ศึกเอเชียนเกมส์ ริงส์ปิดกลับตัวระหว่างการฝึกซ้อมก่อนมีคิวอุ่นเครื่องกับทีมออสเตรเลียญี่ปุ่น ในวันที่ 16 ก.ค.57 ที่สนามราชชมังคลากีฬาสถาน”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 16 ก.ค. 2557: 11)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ห้องเครื่อง” ถูกนำมาใช้เป็นอุปลักษณณ์เปรียบเทียบกับนักฟุตบอลคนสำคัญที่มีส่วนกับเกมบุกในการแข่งขันคล้ายกับการทำงานของเครื่องยนต์ที่เป็นส่วนสำคัญในการให้รถยนต์ที่ใช้ในการเดินทางนั้นเคลื่อนที่ไปได้จากตัวอย่างอธิบายได้ว่าชาวิล ชับปุยส์เป็นผู้เล่นคนสำคัญในเกมบุกของทีมชาติไทยชุดเอเชียนเกมส์

ตัวอย่างที่ 102

“แม้จะไม่ใช่ฟอร์มที่ดีที่สุดในเกมนี้ของสุพรรณบุรี เอฟซี แต่นี่อาจจะเป็นจุดพลิกผันให้สถานการณ์ของทีมกลับมาสู่อันดับดาวรุ่งได้อีกครั้ง ตามเส้นทางที่เหลือยังมีโอกาสไม่น้อย ขณะที่ “พลังเพลิง” ที่เหลือเพียงปรับจูนความคมกริบในเกมรุกรับรองว่าใครที่ประมาทก็อาจจะนำตาเซ็ดหัวเข้าได้เลย...เส้นทางแห่งดึกสูงสุดอย่าเพิ่งรีบสรุปผลงาน เชื่อว่ายังมีหลายอย่างที่ ไม่ได้เป็นอย่างที่ท่านคิด...”

(สยามกีฬา. 15 ก.ค. 2557: 3)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เส้นทาง” หมายถึง ถนน หรือเส้นทางในการเดินทาง ถูกนำมาใช้เป็นอุปมาอุปไมยเปรียบเทียบกับโปรแกรมหรือตารางการแข่งขันของทีมฟุตบอลที่มีการแข่งขันในระบบลีกซึ่งเป็นการแข่งขันอย่างยาวนานเสมือนเส้นทางของการเดินทางที่ยาวไกลกว่าจะถึงจุดหมาย จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า สโมสรสุพรรณบุรี เอฟซี ยังมีโอกาสที่จะกลับไปสู่อันดับดาวรุ่งคะแนนได้อีกครั้งเนื่องจากโปรแกรมการแข่งขันยังเหลืออีกมากเป็นเหมือนการเดินทางที่ยังมีระยะทางอีกไกลจนกว่าจะถึงจุดหมาย

ตัวอย่างที่ 103

“หลังจาก อ.พยงค์ ขุนเณร ได้แยกทางกับสโมสร “วัวชนแดนใต้” สงขลา ยูไนเต็ด ทีมในศึกโตโยต้าไทยพรีเมียร์ลีก 2014 ทำให้ต้นสังกัดแต่งตั้ง อัมรินทร์หมักหล่ำ หนึ่งในสตาร์ฟู้ดขึ้นมาทำหน้าที่กุนซือวิชาการแทนไปก่อนในเกมเปิดบ้านรับผู้มาเยือน อาร์มี่ ยูไนเต็ด ในวันเสาร์ที่ 19 ก.ค.นี้ชั่วคราว”

(สตาร์ชอคเกอร์. 19 ก.ค. 2557: 37)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “แยกทาง” ถูกนำมาใช้เป็นอุปมาอุปไมยเปรียบเทียบกับ การย้ายทีมหรือการลาออกจากทีมของคนในทีมทั้งผู้เล่นรวมไปถึงหัวหน้าผู้ฝึกสอนเปรียบเสมือนการเดินทางด้วยกันระหว่างนักฟุตบอลกับทีมฟุตบอลเพื่อไปยังจุดหมายนั้นก็คือการเป็นแชมป์แต่เมื่อระหว่างทางเกิดปัญหาจนไม่สามารถอยู่ร่วมทีมต่อไปได้ก็ต้องแยกทางออกไปในที่สุด จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า อ.พยงค์ ขุนเณร ได้ลาออกจากทีมเป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอนของสโมสรสงขลา ยูไนเต็ดแล้วเหมือนกับการเดินทางร่วมกับทีมสงขลา ยูไนเต็ดนั้นจบลงแล้ว และได้แยกทางออกไป

ตัวอย่างที่ 104

“พะเยา เอฟซี ทีมต้นทุนสูงในโซนภาคเหนือ ปฏิวัติผ่าตัดเปลี่ยนแปลงทีมเสียใหม่ ยังไม่สายเกินไปที่จะไล่เอาแต้มในเลกสอง อย่างไรก็ตามถ้าฤดูกาลนี้ไม่ประสบความสำเร็จอีกขอเป็นกำลังใจให้บอร์ดบริหารของ พะเยา เอฟซี ผู้ต่อไปเดินมาถูกทางแล้ว โดยเฉพาะเรื่องใจที่คิดจะใหญ่ กล้าทุ่ม เดิมศักยภาพจากทีมอ่อนแอกลายเป็นพยัคฆ์ติดปีกในโซนล้านนา”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 20 พ.ค. 2557: 11)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เดินมาถูกทาง” ซึ่งถ้อยคำ “ทาง” หมายถึง แนวหรือพื้นที่สำหรับใช้สัญจร (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554) ดังนั้นถ้อยคำ “เดินมาถูกทาง” จึงเป็นลักษณะของการเดินทางที่ถูกต้องเพื่อไปถึงปลายทางที่ตั้งใจไว้ จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า พะเยา เอฟซี ได้ทุ่มงบประมาณการทำทีมมากมายเพื่อปรับปรุงทีมให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น แม้จะยังไม่ประสบความสำเร็จในปีนี้แต่ก็ถือว่าเป็นการทำทีมที่ถูกต้องตามหลักฐานของทีมที่จะประสบความสำเร็จในอนาคตเปรียบเสมือนการเดินทางที่กำลังเดินมาถูกทางแล้ว ซึ่งแน่นอนว่าจะต้องพบกับจุดหมายตามที่ตั้งใจเอาไว้

2.2.4 [กีฬาฟุตบอลคือการแสดง]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้ถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของการแสดงมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับการแสดงอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปสรรคการแสดงผลมีจำนวนทั้งสิ้น 19 ถ้อยคำ ได้แก่ พระเอก พระรอง ลีคพระรอง เวที เปิดฉาก ปิดฉาก รูดม่านปิดฉาก บท รับบท บทบาท สวมบท เล่นบทโหด เขียนบท ดราม่า หนึ่งคนละม้วน หนึ่งม้วนเก่า หนึ่งม้วนเดิม ฉายหนึ่งม้วนเดิมซ้ำ และบรรเลงเพลงแข่ง

มโนอุปสรรค [กีฬาฟุตบอลคือการแสดง] เป็นการถ่ายโยงความหมายจากการแสดงไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการแสดงกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง		วงมโนทัศน์ปลายทาง
การแสดง		กีฬาฟุตบอล
นักแสดง	→	นักฟุตบอล ทีมฟุตบอล
การแสดงบทบาท	→	การเล่นและผลงานของนักฟุตบอลและทีมฟุตบอล
ความสำคัญของตัวละคร	→	ตำแหน่งการเล่นของนักฟุตบอล
สถานที่แสดงละคร	→	สนามฟุตบอล รายการการแข่งขันฟุตบอล
ผู้ชม	→	ผู้ชมกีฬาฟุตบอล หัวหน้าผู้ฝึกสอน

การแสดง หมายถึง ทำให้ปรากฏออกมา เล่น เช่น แสดงละคร แสดงภาพยนตร์ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 1270) มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการแสดง] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการแสดง หรือกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการแสดง บุคคล อุปกรณ์ และลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงมาเป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีลักษณะร่วมบางประการของการแสดงกับกีฬาฟุตบอล จากการศึกษาพบ ถ้อยคำ เวที การเปิด ปิดฉาก บทบาท สวมบท พระเอก และพระรอง มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ถ้อยคำเหล่านี้สะท้อนมโนอุปลักษณ์ว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเปรียบเทียบเป็นการแสดงละครซึ่งนักแสดงแต่ละคนนั้นต่างได้รับบทบาทการแสดงที่แตกต่างกันไปในการแสดงเรื่องหนึ่งๆ ซึ่งเปรียบเสมือนกับนักฟุตบอลที่การแข่งขันกีฬาฟุตบอลนั้น ผู้เล่นในแต่ละตำแหน่งต่างก็ได้รับหน้าที่ในการเล่นแตกต่างกันไปในการแข่งขันในแต่ละนัด และหากผู้เล่นคนไหนที่ทำผลงานได้ดีก็就会被เปรียบเป็นตัวละครเอกหรือพระเอกของการแสดงนี้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันฟุตบอลเป็นการแสดงละคร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 105

“นับถอยหลังอีกประมาณ 3 เดือนเท่านั้น มหกรรมลูกหนังเอเชียเกมส์ครั้งที่ 17 “อินซอนเกมส์” ที่ประเทศเกาหลีใต้ก็จะเปิดฉากพาดแข้งกันแล้ว โดยจะแข่งขันระหว่างวันที่ 19 ก.ย.-4 ต.ค. 57 ขุนพลลูกหนังทีมชาติไทยภายใต้การคุมทัพของ “ซิโก้” เกียรติศักดิ์ เสนาเมือง กุนซือที่เพิ่งปลดแอกความสำเร็จจากซีเกมส์ที่ประเทศเมียนมาร์ที่ผ่านมาและมีเป้าหมายในการต่อยอดความสำเร็จในทัวร์นาเมนต์นี้”

(สยามกีฬา. 21 มิ.ย. 2557: 19)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เปิดฉาก” หมายถึง เริ่มต้นทำ เช่น เปิดฉากหาเสียง เปิดฉากตะลุมบอน เริ่มต้นแสดง เช่น ละครเปิดฉาก (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 760) ซึ่งถูกนำมาเปรียบเทียบเป็นการเริ่มการแข่งขันฟุตบอลอย่างเป็นทางการ จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า การแข่งขันฟุตบอลในเอเชียนเกมส์เหลือเวลาอีก 3 เดือนเท่านั้นที่จะเริ่มทำการแข่งขันเหมือนการแสดงละครที่จะเปิดฉากเริ่มการแสดง

ตัวอย่างที่ 106

“ที่สนามกีฬากลาง จ.ราชบุรี เป็นทางฝั่งเจ้าถิ่นที่เล่นบทโหดประหนึ่งละครของ พิศาล อัครเศรณี ซึ่งทันทีที่สัญญาณนกหวีดเริ่มขึ้นก็เป็นทางฝั่งเจ้าบ้านที่โหมบุกเข้าใส่ทันที และในช่วงต้นเกมก็มีโอกาสได้ลุ้นประตูหลายครั้งจนกระทั่งมาประสบความสำเร็จในช่วงท้ายเกมครั้งแรก”

(สยามกีฬา. 21 มิ.ย. 2557: 7)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เล่นบทโหด” ซึ่งถ้อยคำ “บท” หมายถึง ข้อความ ความข้อหนึ่งเรื่องความตอนหนึ่งๆ ถูกเปรียบเทียบวิธีการหรือรูปแบบเล่นของทีมฟุตบอลหรือนักฟุตบอล ซึ่งในแต่ละนัดจะมีวิธีการเล่นที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับจุดเด่น จุดด้อยของทีมคู่แข่งซึ่งเหมือนการแสดงที่ ในหนึ่งเรื่องจะมีบทที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งหากทีมฟุตบอลมีการทำผลงานที่ดีก็เปรียบเหมือนการแสดงละครในบทตัวเก่งที่ไม่มีใครสามารถต่อสู้ได้ ไม่มีความเมตตาต่อศัตรูอย่างกับละครของ พิศาล อัครเศรณี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นละครที่เล่นบทต่อสู้หรือมักใช้ความรุนแรงเสมอ เปรียบเสมือนกับทีมฟุตบอลหากทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมก็เปรียบเทียบเป็นการแสดงละครที่ได้รับบทเป็นตัวเก่ง จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ทีมสโมสรราชบุรี มิตรผล เอฟซี นั้นมีวิธีการเล่นที่ยอดเยี่ยมสามารถเอาชนะทีมคู่แข่งไปได้ง่ายตายเหมือนการเล่นบทโหดในละครใส่คู่อริ

ตัวอย่างที่ 107

“เกมระหว่างบางกอกกล๊าส เอฟซี กับ บีอีซี เทโร ศาสน เล่นกันที่บ้านของเดอะเรือบิตที่ ลีโอ สเตเดียม เมื่อวันที่ 18 มิ.ย. ที่ผ่านมา ซึ่งผลการแข่งขันออกมาแบบจืดสนิท เจ้าถิ่นแบบไร้สกอร์ 0-0 ชนิดที่ต่างฝ่ายต่างก็มีโอกาสได้ประตูชัยด้วยกัน ทั้งคู่แต่สุดท้ายคนที่ยิงประตูของทั้งสองฝั่งก็สวมบท “ซากกะเบือ””

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 21 มิ.ย. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “สวมบท” หมายถึง การแสดงของตัวละครที่แสดงท่าทางตามบทแตกต่างกันไปถูกนำมาเปรียบเป็นการเล่นของนักฟุตบอลที่มีการเล่นคล้ายกับบทบาทใดบทบาทหนึ่งในที่นี้คือ สากกะเบือที่มีลักษณะของท่อนไม้ที่อๆ ไม่มีความแหลมคมเป็นเหมือนนักฟุตบอลที่ไม่สามารถทำประตูได้ จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า นักฟุตบอลของทั้งบางกอกกล๊าส เอฟซี และ บีอีซี เทโรศาสน ไม่สามารถจะเตะลูกเข้าประตูได้เลยซึ่งถูกเปรียบเทียบว่าเป็นนักแสดงละครโดยได้รับบทเป็นสากกะเบือ เป็นท่อนไม้ที่อๆ ไม่สามารถเจาะหรือเตะฟุตบอลเข้าประตูฝ่ายตรงข้ามได้

ตัวอย่างที่ 108

“มาโน่ หวนกลับมาโลดแล่นบนเวทีลีกสูงสุดของเมืองไทย โตโยต้า ไทยพรีเมียร์ลีก ลีกอีกครั้งหลังแยกทางกับสุพรรณบุรี เอฟซี ไปเมื่อปลายเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา ก่อนจะตัดสินใจรับเผือกร้อนในถิ่น “แข้งเทพ” แบล็คค็อก ยูไนเต็ต ซึ่งนั่นกลายเป็นการปลดแอกสู่ความเป็น “เทพ” ทันที”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 8 ก.ค. 2557: 6)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เวที” หมายถึง ยกพื้นสำหรับเล่นละครและอื่น ๆ เช่น เวทีละคร(ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 1129) ซึ่งถูกเปรียบเทียบเป็นระดับชั้นหรือมาตรฐานรายการของการแข่งขันฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า มาโน่ กลับมาเล่นในระดับลีกสูงสุดของประเทศไทยอีกครั้งหลังจากที่ไปเล่นกับสโมสรแบล็คค็อก ยูไนเต็ต ที่อยู่ระดับต่ำกว่า สะท้อนให้เห็นว่าระดับชั้นของฟุตบอลหรือรายการการแข่งขันฟุตบอลนั้นเปรียบเสมือนเวทีที่จะใช้ในการแสดงละคร

ตัวอย่างที่ 109

“ขยับขึ้นมาในแผงมิดฟิลด์ที่ยกให้เป็นพระเอกคือ กิตติยุทธ พุทธครู แห่งค่าย “วู้ทอะโมน” เพชรบุรี เอฟซี เป็นนักเตะมีทักษะบอลที่ยอดเยี่ยมและมีการวางบอลและเปิดบอลที่แม่นยำ ขยับเคลื่อนไหวในแดนกลางได้อย่างลงแถมยังช่วยกันช่วยได้ทั้งรับและรุก”

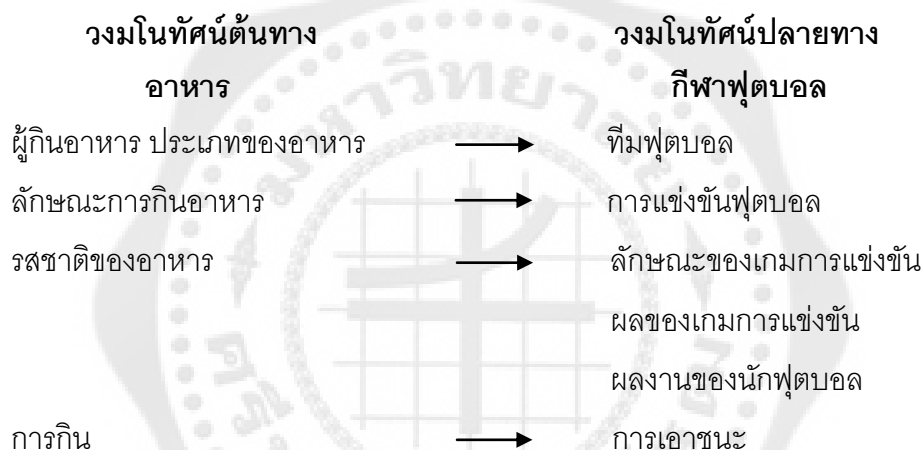
(สยามกีฬา(ลีกไทย). 17 ก.ค. 2557: 10)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “พระเอก” ซึ่งเป็นลำดับความสำคัญของบทบาทตัวละครในการแสดงถูกเปรียบเทียบเป็นนักฟุตบอลที่มีความสำคัญในการแข่งขันฟุตบอล มีความโดดเด่นและมีมาตรฐานการเล่นฟุตบอลที่ดี จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า กิตติยุทธ พุทธครู ของทีมสโมสรเพชรบุรี เอฟซี นั้นมีส่วนสำคัญที่ทำให้ทีมมีผลการแข่งขันที่ดี มีส่วนช่วยทีมได้อย่างมากเปรียบเทียบเป็นการแสดงละครที่เขาได้รับบทเป็นพระเอกเนื่องจากมีความโดดเด่นและมีส่วนสำคัญในการแสดง

2.2.5 [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของอาหารมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับอาหารอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปลักษณะอาหารมีจำนวนทั้งสิ้น 18 ถ้อยคำ ได้แก่ อาหารจานเด็ด ยำใหญ่ โจ๊ก ส้มตำ กินกันไม่ลง กินยาก ซด ไซ้ย อร่อยเหาะ จืดสนิท เผ็ดมันส์ ลิ้มรส ครบรส จัดจ้าน ครบเครื่อง เครื่องปรุง ชื่นหม่อม และกล้วย

มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร] เป็นการถ่ายโยงความหมายจากอาหารไปยังวงความหมายของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของอาหารกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

อาหาร หมายถึง ของกิน เครื่องค้ำจุนชีวิต เครื่องหล่อเลี้ยงชีวิต (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 1412) มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับอาหารมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีลักษณะเชื่อมโยงบางประการระหว่างอาการกับกีฬาฟุตบอล พบถ้อยคำ กินกันไม่ลง กินยาก ซด ไซ้ย อร่อยเหาะ จืดสนิท และเผ็ดมันส์ มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับอาหารอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปลักษณะนี้สะท้อนมโนอุปลักษณะว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเปรียบเทียบเป็นอาหาร ซึ่งการแข่งขันฟุตบอลนั้นหากมีทีมใดที่มีความแข็งแกร่งน้อยก็จะถูกเปรียบเป็นอาหารที่น่ากิน รวมไปถึงหากผลการแข่งขันออกมาแบบขาดลอย ฝ่ายแพ้ก็น่าจะถูกเรียกเป็นลักษณะของอาหาร เช่น โจ๊กหรือ ยำ หากการแข่งขันของทั้งสองทีมนั้นมีความใกล้เคียงกันมากและมีรูปเกมการแข่งขันที่ตื่นเต้น เร้าใจ ก็จะสามารถเปรียบเทียบได้ถึงรสชาติของอาหารที่มีความเผ็ดร้อน ดุเดือด จัดจ้าน ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 110

“ปีฉี้นรั้ง 2 ดาวเตะมาซิดโคเนียถึงซึ่ซึ้นหน้า กลายเป็น 2 ดาวเตะชาติมาซิดโคเนีย ที่สร้างผลงานได้อย่างอรั้อยเหาะกับ “เดอะแร็บบิต” บางกอกกล๊าส เอฟซี เหลือเกินสำหรับ ดาร์โก ทาเซฟสกี เฟลย์เมกเกอร์มันสมอง กับ บลาเซ่ อิลิโจสกี หัวหอกที่เข้ามาเสริมทัพก่อนตลาดซื้อขายนักเตะเลกสองปิดตัวลงเพียงไม่กี่วัน”

(สยามกีฬา. 21 ก.ค. 2557: 23)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “อรั้อยเหาะ” หมายถึง มีรสชาติที่ดีมากซึ่งเปรียบเป็นการทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมของนักฟุตบอลหรือทีมฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ดาร์โก ทาเซฟสกี กับ บลาเซ่ อิลิโจสกี นักฟุตบอลทั้งสองรายของทีมสโมสรบางกอกกล๊าส เอฟซี นั้นทำผลงานได้ซึ่งผลงานการเล่นฟุตบอลอย่างยอดเยี่ยมนี้ถูกเปรียบเป็นดังอาหารที่อรั้อยเป็นที่ชื่นชอบของผู้ที่ได้ชิม

ตัวอย่างที่ 111

“เกมระหว่างบางกอกกล๊าสเอฟซี กับ บีอีซี เทโรศาสน เล่นกันที่บ้านของเดอะแร็บบิต ทีลีโอสเตเดียม เมื่อวันที่ 18 มิ.ย.ที่ผ่านมา ซึ่งผลการแข่งขันออกมาแบบ**จืดสนิท** เจ้าถิ่นแบบ ไร้สกอร์ 0-0 ชนิดที่ต่างฝ่ายต่างก็มีโอกาสได้ประตูช่วยด้วยกันทั้งคู่แต่สุดท้ายคนที่ยิงประตูของทั้งสองฝั่งก็สวมบท “สาบกะเบือ””

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 21 มิ.ย. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “จืดสนิท” หมายถึง มีรสไม่เค็ม ไม่เปรี้ยว เป็นต้น เช่น น้ำจืด ไข่จืด (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 327) ซึ่งถูกเปรียบเป็นลักษณะหรือผลการแข่งขันที่ฟุตบอลที่ไม่มีความตื่นเต้น ไม่มีความสนุกสนานดังกับอาหารที่ไร้รสเค็ม รสเปรี้ยว เมื่อนำมาใช้ในบริบทการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลจึงแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นว่า เกมระหว่างบางกอกกล๊าส เอฟซี กับบีอีซี เทโรศาสน นั้นผลการแข่งขันนั้นไม่สนุกสนาน ทั้งสองทีมแข่งขันกันโดยไม่มีความตื่นเต้นเร้าใจเปรียบกับอาหารที่มีรสชาติจืดชืด เมื่อทานแล้วไม่มีความรู้สึกใดๆ

ตัวอย่างที่ 112

“ก่อนเกมนี้ใครก็มองว่าบุรีรัมย์ น่าจะเป็นทีมแรกที่มีลุ้นทำให้เทโรฯ ได้ **ลิ้มรส** ความพ่ายแพ้ครั้งแรกในฤดูกาลนี้ได้เพราะก่อนเกมนี้ “ปราสาทสายฟ้า” ชนะมา 8 เกมติดต่อกันจนทำให้กลับมา มีลุ้นแชมป์อีกหน”

(สยามกีฬา. 8 ก.ค. 2557: 24)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ลิ้มรส” เป็นลักษณะของการชิมรสชาติของอาหารซึ่งถูกนำมาเปรียบเทียบกับความรู้สึกหลังผลการแข่งขันฟุตบอลว่า หากทีมที่พ่ายแพ้ก็จะมี ความเจ็บปวด หรือทีมชนะจะมีความสุขดีใจ ความรู้สึกเหล่านี้ถูกเปรียบเทียบเป็นรสชาติของอาหารสามารถลิ้มรสได้ เมื่อนำมาใช้ในบริบทการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล จึงแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นว่าสโมสรบุรีรัมย์ ทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมและถูกคาดหวังว่าจะสามารถนำความพ่ายแพ้ไปให้กับ สโมสรเทโรฯ เป็นครั้งแรกได้ สะท้อนให้เห็นว่าผลของการแข่งขันถูกเปรียบเทียบเป็นดังอาหารที่สามารถ ลิ้มรสของชัยชนะและความพ่ายแพ้ได้

ตัวอย่างที่ 113

“กอล์ฟ สระบุรี เอฟซี ทำศึกดาร์บี้แมตช์บ้านใกล้เรือนเคียงกับ อ่างทอง เอฟซี **กินกันไม่ลง** เสมอกันไป 0-0”

(สยามกีฬา. 16 มิ.ย. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “กินกันไม่ลง” ซึ่งถ้อยคำ “กิน” ถูกเปรียบเทียบกับผลของการแข่งขันฟุตบอล หากทีมที่ได้รับชัยชนะก็จะได้กินทีมที่เป็นฝ่ายพ่ายแพ้ สะท้อนให้เห็นว่า การแข่งขันฟุตบอลมีลักษณะเหมือนกับอาหารที่กินได้ เมื่อนำมาใช้ในบริบทการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล จึงแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นว่า สโมสรกอล์ฟ สระบุรี เอฟซี กับ สโมสรอ่างทอง เอฟซี นั้นกินกันไม่ได้ กินกันไม่ลงจบเกมเสมอกันไป 0-0

2.2.6 [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของการศึกษามาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปลักษณะการศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 15 ถ้อยคำได้แก่ น้องใหม่ เด็กหลังห้อง ห้องคิง การบ้าน บทเรียน บททดสอบ ผลสอบ

ประกาศผลสอบ สอบผ่าน ผ่านทดสอบ ผลสอบเทอมแรก สอบตก หมดสิทธิ์สอบ อยู่ครบเทอม และปิดเทอม

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา] เป็นการถ่ายโยงความหมายจากการศึกษาไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการศึกษากับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง การศึกษา	→	วงมโนทัศน์ปลายทาง กีฬาฟุตบอล
ผู้เรียน	→	นักฟุตบอล ทีมฟุตบอล
แบบฝึกหัด บทเรียน บททดสอบ	→	การแข่งขันผลแข่งขัน
ประกาศผลสอบ	→	นักฟุตบอลที่ทำผลงานได้ดี ทีมฟุตบอลที่ทำผลงานได้ดี
ปิดเทอม	→	สิ้นสุดการแข่งขัน หมดสิทธิ์ลงแข่งขัน
สถานที่เรียน	→	สนามฟุตบอล รายการที่แข่งขัน

การศึกษา หมายถึง การเล่าเรียน ฝึกฝนและอบรม (ราชบัณฑิตยสถาน . 2554: 1146) มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบหรือลักษณะบางประการของ “การศึกษา” กับ “กีฬาฟุตบอล” จากข้อมูลที่พบมีการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น สอบผ่าน น้องใหม่ ปิดเทอม เด็กหลังห้องและห้องคิง มาใช้กล่าวเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลเพื่อสะท้อนมุมมองว่า การแข่งขันฟุตบอลนั้นเหมือนการศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษา มีการกล่าวถึงทีมฟุตบอลที่เข้าแข่งขันเป็นครั้งแรกว่าเป็นเหมือนน้องใหม่ในสถานศึกษามีการกล่าวถึงการแข่งขันที่ผ่านมาแล้วเป็นดั่งบทเรียนที่จะบ่งบอกถึงการแก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาด ต้องมีการวางแผนล่วงหน้าในการที่จะต้องแข่งขันในนัดต่อไปคล้ายกับการทำการบ้านของนักศึกษา การทำผลงานในการแข่งขันฟุตบอลก็ไม่ต่างจากการสอบในสถานการศึกษาที่มีทั้ง การสอบผ่านและสอบไม่ผ่าน และการกล่าวถึงนักฟุตบอลที่มีการทำผลงานที่ดี มีแนวโน้มการพัฒนาในอนาคตได้อย่างดีถูกเปรียบเป็นดั่งนักเรียนห้องคิงหรือห้องที่คัดนักเรียนที่เก่งไว้เรียนรวมอีกด้วย ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 114

“อาร์แบคเอฟซี ถือเป็นทีมรวมนักเตะวัยรุ่น ที่สามารถสร้างผลงานได้อย่างน่าตื่นตะลึงในฤดูกาลนี้ อาร์แบค เอฟซี พัฒนาทีมได้อย่างยอดเยี่ยมมาก ซึ่งหากให้คะแนนทีมแห่งการพัฒนาคงให้ทีมอาร์แบค เอฟซี ในฤดูกาลนี้ที่ฝากผลงานในลีกแรกแบบสอบผ่าน”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 15 มิ.ย. 2557: 9)

ตัวอย่างที่ 115

“เชคผลสอบ ด.2 โชนเหนือลีกแรก ค้างคาวไฟยังดี, เชียงรายเกินคาด, พะเยายังต่ำเป้า”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 20 มิ.ย. 2557: 7)

จากตัวอย่างที่ 114-115 มีการใช้ถ้อยคำ “สอบผ่าน” และ “ผลสอบ” เป็นการกล่าวถึงการสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาถูกนำมาใช้เป็นการเปรียบเทียบกับผลงานของนักฟุตบอลและทีมฟุตบอลตามที่ได้ตั้งเป้าไว้ จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า นักฟุตบอลหรือทีมฟุตบอลที่ผลงานได้ดีหรือเป็นไปตามเป้าหมายนั้นเปรียบเสมือนการสอบผ่านของนักเรียนในสถานศึกษา หากทำผลงานได้ไม่ดีหรือไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมายก็เหมือนกับการสอบตกในชั้นเรียน

ตัวอย่างที่ 116

“ไปดูเกมที่สำคัญอีกเกมที่สนามพีทีที สเตเดียม รัชเห้ายาของสโมสร “พลังเพลิง” ปตท.ระยองทีมน้องใหม่ที่เพิ่งเลื่อนชั้นขึ้นมา และผลงานในช่วงเวลานี้ไม่เอาอ่าวเสียเลย โดยอยู่ในอันดับท้ายของตาราง ซึ่งต้องการเร่งสร้างผลงานที่ดีออกมาเพื่อขยับหนีโซนแดง เป็นหน้าที่ของกุนซือชื้อช้อยง ข้าเปี่ยม ที่ต้องทำงานอย่างหนักในการพาทัพพลังเพลิงหลุดจากวงโคจรในอันดับที่มตกชั้น”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 15 มิ.ย. 2557: 6)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “น้องใหม่ที่เพิ่งเลื่อนชั้นขึ้นมา” ซึ่งถ้อยคำ “น้องใหม่” ใช้เรียกนักศึกษาที่เข้ามาเรียนในปีแรกหรือเพิ่งย้ายเข้ามาเรียนใหม่ถูกเปรียบเป็นการเข้ามาทำการแข่งขันเป็นครั้งแรกของทีมฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า สโมสร ปตท.ระยอง เพิ่งจะได้เลื่อนชั้นขึ้นมาเล่นลีกสูงสุดของประเทศเป็นครั้งแรกเปรียบเป็นน้องใหม่ของสถานการศึกษาที่เพิ่งจะเลื่อนชั้นขึ้นมา

ตัวอย่างที่ 117

“เคยมีคำถามผุดขึ้นมามากมายภายหลังจากที่ สมศักดิ์ เทพสุทิน นักการเมืองหลายกระทรวง กระโจนลงมาทำทีมฟุตบอลบ้านเกิด สุขุขทัย เอฟซี เพียงแค่ปีแรก จุดทีมที่เปรียบเสมือน**เด็กหลังห้อง**ไม่ตั้งใจเรียนได้ที่โหล่ทุกปี ขยับขึ้นมา**อยู่ห้องคิง**ติดหัวตาราง พร้อมกับตัวไปเล่นในรอบแชมเปียนส์ลีกได้อย่างน่าทึ่ง”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 19 ก.ค. 2557: 15)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เด็กหลังห้อง” และ “ห้องคิง” ซึ่งเป็นการกล่าวถึงนักเรียนและห้องเรียนในสถานศึกษา ถ้อยคำ “เด็กหลังห้องไม่ตั้งใจเรียนได้ที่โหล่ทุกปี” ใช้เปรียบเทียบถึงทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานไม่ดีหรือมีผลการแข่งขันที่ไม่ดีซึ่งจะต้องใช้เวลาฝึกฝนให้มากกว่าเดิมเหมือนนักเรียนหลังห้องที่ไม่สนใจเรียน เวลาเรียนก็เลือกที่จะนั่งข้างหลังห้องเพราะห่างจากสายตาครูจึงมีผลการเรียนไม่ดีจึงสอบได้ที่สุดท้าย และถ้อยคำ “ห้องคิง” เปรียบเสมือนทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานที่สูงหรือมีผลการแข่งขันที่ดีเปรียบเสมือนนักศึกษาที่มีผลการเรียนที่ดี และได้เรียนในห้องคิงหรือห้องที่รวมนักเรียนที่มีผลการเรียนดีไว้ด้วยกัน

ตัวอย่างที่ 118

“**ปิดเทอม**กันไปอีกรายสำหรับทางด้าน มารีโอ เนโต้ ห้องเครื่องเชิงสูงของกัลป์ สระบุรี เอฟซีที่ต้องเข้ารับการผ่าตัดเอ็นไขว้หน้าหัวเข่าจนทำให้ต้องพักยาวไปกว่า 5 เดือน ซึ่งนั่นหมายความว่าแฟนบอลที่นั่นอาจจะไม่เห็นนักเตะคนนี้ลงโชว์ลีลาอีกแล้วในฤดูกาลนี้”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 14 พ.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ปิดเทอม” ซึ่งเป็นคำที่อยู่ในวงความหมายของการศึกษา หมายถึง การปิดภาคเรียน ปิดภาคการศึกษาถูกเปรียบเทียบเป็นการที่ไม่มีการแข่งขันในระยะเวลาอันพอสมควร จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า มารีโอ เนโต้ได้รับบาดเจ็บไม่สามารถลงทำการแข่งขันได้เป็นเวลา 5 เดือนเสมือนกับการปิดเทอมของนักศึกษาที่ไม่มีการเรียน การสอนในระยะเวลาอันยาวนาน

2.2.7 [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของท้องฟ้ามาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของ

องค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับท้องฟ้าอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปลักษณะท้องฟ้ามีจำนวนทั้งสิ้น 12 ถ้อยคำ ได้แก่ ดับ ดาวเตะ ดาวเด่น ดาวยิง ดาวรุ่ง ดาวดัง นายแสง แสงรำไร แสงสว่าง แสงประกาย ริบหรี่ และวูบวาบ

มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า] เป็นการถ่ายโยงความหมายจากท้องฟ้าไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอล ซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของท้องฟ้ากับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง

ท้องฟ้า

ดาว แสงของดาว

ลักษณะของแสง

วงมโนทัศน์ปลายทาง

กีฬาฟุตบอล

นักฟุตบอล ทีมฟุตบอล

ทักษะการเล่นของนักฟุตบอล

รูปแบบและมาตรฐานการเล่นของทีมฟุตบอล

สถานการณ์ของทีมฟุตบอล

มโนอุปลักษณะ [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับท้องฟ้ามาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของท้องฟ้ากับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลพบการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของท้องฟ้า เช่น ดาว แสงของดาว แสงไฟ และวูบวาบ สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเปรียบเป็นสิ่งที่อยู่บนท้องฟ้า ถ้อยคำส่วนใหญ่ที่พบเป็นการกล่าวถึงถ้อยคำเกี่ยวกับดาว และแสง เปรียบเป็นลักษณะการให้ความสำคัญกับทีมฟุตบอลหรือนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยี่ยม หรือมีความสามารถที่มากกว่าคู่แข่งซึ่งมีการเปรียบเทียบเป็นดาวซึ่งมีลักษณะส่องแสงวูบวาบ เป็นที่สังเกตเห็นได้ง่าย สวยงาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 119

“เซียงราย ยูไนเต็ด ปีนี้มาแหวกแนวด้วยการกล้าดัน “โค้ชโจ” ธีระศักดิ์ โพธิ์อ้น กับต้นทีมขึ้นมารับตำแหน่งเฮดโค้ชเต็มตัว ถือว่าเสี่ยงมาก ถ้าดูจากประสบการณ์ด้านงานโค้ชหลายคนเป็นห่วงว่า ธีระศักดิ์ จะพาทีมไปได้ไกลแค่ไหน ทั้งที่นักเตะปีนี้ถือว่าดีมากดังดาวดังไปร่วมทัพสิ้นทีมทั้งเกียรติประวุฒิ สายแวว, พิชิตพงษ์ เฉยฉิว, เลอันโดร อัลซัมบีเกา ฯลฯ ขนาดตัวสำรองยังมีปีกแฉ่งอย่าง อานนท์ สังข์สระน้อย, นันทวัฒน์ แทนโสภา นิ่งสแปร์เลย”

(สยามกีฬา. 4 มิ.ย. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ดาวดั่ง” ซึ่งถ้อยคำ “ดาว” เป็นสิ่งที่เห็นเป็นดวง มีแสงระยิบระยับ บนท้องฟ้าซึ่งถูกนำมาเปรียบเทียบกับนักฟุตบอลที่มีชื่อเสียงหรือมีมาตรฐานการเล่นสูง จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ปีนี้สโมสรเชียงราย ยูไนเต็ด นั้นมีผู้เล่นที่มีความสามารถหรือมาตรฐานการเล่นที่สูงมากมายภายในทีมซึ่งผู้เล่นเหล่านี้เปรียบเสมือนดวงดาวที่สวยงาม สะดุดตา

ตัวอย่างที่ 120

“กิเลน” บุกดั๊บบโปลิศนำฝูงเดี่ยว”

(สยามกีฬา. 8 ก.ค. 2557: 24)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ดั๊บบ” หมายถึง สูญสิ้นไป สิ้นแสง เช่น ไฟดับ เดือนดับ ทำให้สิ้นแสง เช่น ดับไฟ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 428) ถูกเปรียบเทียบการทำให้คู่แข่งชั้นพายแพ้ว จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า กิเลน (เมืองทอง ยูไนเต็ด) บุกไปเอาชนะ โปลิศ (เพื่อนตำรวจ) ต้องพายแพ้วและไม่สามารถเก็บคะแนนได้เป็นเหมือนการดับของไฟ ไม่สามารถให้แสงสว่างได้อีก

ตัวอย่างที่ 121

“โดนไปสองเม็ด ทีมราชวิถี เกมเริ่มเฉื่อยลงอย่างเห็นได้ชัด เกมรุกไม่วูบวาบ เหมือนในช่วงต้นเกม จบเกมการแข่งขันในครั้งแรก อัสสัมชัญ ยูไนเต็ด ขึ้นนำไปก่อน 2-0”

(สยามกีฬา. 21 ก.ค. 2557: 3)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “วูบวาบ” เป็นอาการของแสงหรือเงามันที่ปรากฏแล้วหายลับไปทันทีทันใดต่อเนื่องกันถูกนำมาใช้เป็นอุปลักษณณ์เปรียบเทียบกับรูปแบบการเล่นของทีมฟุตบอลที่แสดงถึงการมีการเล่นที่รวดเร็ว สร้างความลำบากให้ทีมคู่แข่งเป็นอย่างมากเปรียบเสมือนกับแสงที่มีการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ทีมสโมสรราชวิถี นั้นรูปแบบของการเล่นไม่ได้รวดเร็วเหมือนอย่างช่วงต้นเกม ทำให้จบครั้งแรก ทีมสโมสรอัสสัมชัญ ยูไนเต็ด ขึ้นนำไปก่อน 2-0

ตัวอย่างที่ 122

“ข้างศึกยุทธหัตถี” สุพรรณบุรี เอฟซี ที่ฟอร์มช่วงหลังดิ่งลงมาแบบน่าใจหาย ลำสุดรั้งอันดับ 8 ของตารางคะแนน นัดนี้เปิดบ้านพบกับ “ปลาทุคะนอง” จีเอสอี สมุทรสงคราม ที่รั้งตำแหน่งบ๊วยของตารางที่มีเพียง 12 แต้ม และโอกาสที่จะมีพื้นที่ยืนอยู่บนลีกสูงสุดในฤดูกาลนี้ ก็ ริบหรี่เต็มที”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 25 ก.ค. 2557: 8)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ริบหรี่” เป็นลักษณะของแสง หมายถึง เกือบดับสว่างน้อย ๆ เช่น แสงริบหรี่ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554) ถูกลำนำมาเปรียบเทียบถึงสถานการณ์ของทีมฟุตบอลที่ทำผลงานได้อย่างย่ำแย่ จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ทีมสโมสร จีเอสอี สมุทรสงคราม (ปลาทุคะนอง) ทีมท้ายตารางคะแนนที่มีเพียง 12 คะแนนเท่านั้น มีโอกาสที่จะตกชั้นสูงมากในฤดูกาลนี้เปรียบเหมือนลักษณะของแสงที่สว่างน้อย และเกือบดับลงไป

ตัวอย่างที่ 123

“เกมนี้ อ.ไพฑูลย์ เลิศวิมลรัตน์ กุนซือหัวเฒ่าของ จีเอสอี สมุทรสงคราม ไม่มีปัญหาในการจัดทัพ ดาวเด่นที่กำลังฟอร์มฟ็อกอย่าง ซามูเอล อาจาเย่ จะลงปั้นป่วนแดนหน้าเช่นเดิม พร้อมกับมี สารีฟ สายนุ้ย ปั่นเกมแดนกลางซึ่งพวกเขามั่นใจเหลือเกินว่าจะมี 3 แต้มในนัดนี้”

(สยามกีฬา. 15 มิ.ย. 2557: 23)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ดาวเด่น” ซึ่งถ้อยคำ “ดาว” หมายถึง สิ่ง que เห็นเป็นดวงมีแสงระยิบระยับในท้องฟ้าเวลามืด (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554) ถูกลำนำมาใช้เปรียบเทียบถึงนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยี่ยม มีชื่อเสียง เด่นดังเปรียบเสมือนกับดาวเด่นบนท้องฟ้า ซึ่งเป็นที่สังเกตเห็นได้ง่าย สวยงาม

2.2.8 [กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของธุรกิจหรือการเงิน มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับธุรกิจและการเงินอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปสรรคธุรกิจหรือการเงินมีจำนวนทั้งสิ้น 8 ถ้อยคำ ได้แก่ ทบตันทบดอก เช็กบิล ปิดบัญชี ไร้ราคา เครื่องหมายการค้า ยกแผง ปักป้ายขาย และเซ็ง

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน] เป็นการถ่ายโยงความหมายจากธุรกิจหรือการเงิน ไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของธุรกิจและการเงินกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง ธุรกิจหรือการเงิน	→	วงมโนทัศน์ปลายทาง กีฬาฟุตบอล
องค์กรธุรกิจ ผู้จ่ายเงิน ผู้ใช้หนี้ เจ้าหนี้	→	ทีมฟุตบอล
สินค้า	→	นักฟุตบอล
การติดหนี้ การใช้หนี้	→	รูปแบบของการเล่นฟุตบอล
ผลของการดำเนินงาน	→	ผลของการแข่งขัน
เอกลักษณ์ของสินค้า	→	เอกลักษณ์ของนักฟุตบอล

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ หรือการเงินมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายหรือกล่าวเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล ซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของธุรกิจและการเงินกับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลที่พบมีการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายธุรกิจหรือการเงิน เช่น ปิดบัญชี ปักป้ายขาย และเครื่องหมายการค้า มาใช้กล่าวเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการแข่งขันฟุตบอลมีลักษณะคล้ายคลึงกับการทำธุรกิจหรือการเงิน อาจเป็นเพราะเนื่องจากการแข่งขันฟุตบอลสโมสรนั้นเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งจึงพบถ้อยคำการเปรียบเทียบนักฟุตบอลเป็นดังสินค้าในตลาดสด มีการใช้ถ้อยคำ “ยกแพง” และ “ปักป้ายขาย” นอกจากนี้ยังพบว่า การที่ทีมฟุตบอลนั้นสามารถเอาชนะทีมที่เคยแพ้มาแล้วในอดีตเปรียบเสมือนการชำระหนี้ ซึ่งเป็นการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ของผลการแข่งขันฟุตบอลมาเปรียบเทียบกับ การจ่ายเงิน เช่น ทบต้นทบดอก และยังพบอีกว่ามีการใช้ถ้อยคำ “เช็กบิล” และ “ปิดบัญชี” มาใช้ในการเปรียบเทียบกับ การได้รับชนะอีกด้วย ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 124

“ไม่น่าเชื่อว่าทีมพวกเขาที่เคยแพ้มาแบบสูไม่ได้มา 0-3 ในรอบคัดเลือก กทม. มาถึงรอบนี้ KC15 จะเอาคืนแบบ ทบต้นทบดอก ด้วยการสอยกรุงเทพคริสเตียนไป 2-1 คิวซ่าแชมป์พร้อมสิทธิ์เดินทางไปฝึกฟุตบอลกับสโมสรเอฟเวอร์ตัน ประเทศอังกฤษ”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 17 ก.ค. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ทบตันทบดอก” หมายถึง การชำระหนี้ที่จะมีการคิดดอกเบี้ยตามระยะเวลาที่ได้กู้ยืมไปเปรียบเป็นการเอาชนะหรือการแก้มือของทีมนักฟุตบอลได้จากที่เคยพ่ายแพ้มาก่อน จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ในการแข่งขันระหว่างระหว่างกรุงเทพมหานครคริสเตียนกับ KC15 ซึ่งนั่นแพ้ให้กับกรุงเทพมหานครคริสเตียนมาก่อน แต่ในการแข่งขันนัดล่าสุด KC15 กลับสามารถเอาชนะได้และทำให้กรุงเทพมหานครคริสเตียน นั้นตกรอบในการแข่งขันทันทีทำให้ถูกนำมาเปรียบเทียบกับชำระหนี้ทั้งหมด ทั้งต้น ทั้งดอก ไม่มีอะไรติดค้างกันอีกแล้ว

ตัวอย่างที่ 125

“ยิ่งที่ไทยแต่สะเทือนไกลไปถึงแดนกระซิงดู! สีสากการระทุ้งเม็ดที่ 100 ของ “มู๋ย” ธีรศิลป์ แดงดา คือเครื่องหมายการค้า การันตีฝีเท้าของยอดดาวยิงเบอร์หนึ่งเมืองไทยรายนี้ว่า ณ วันนี้ไม่ควรอยู่ในไทยอีกต่อไป ถึงเวลาแล้วที่ “เทพมู๋ย” เพชรเม็ดงามจากสยามประเทศจะไปแจ้งเกิดบนเวทีระดับโลกที่ทำทลายในเสื้ออัลเมเรีย ถึงเวลาแล้วจริงๆ”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 27 พ.ค. 2557: 3)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เครื่องหมายการค้า” ซึ่งเป็นการใช้อุปสรรคณ์เปรียบเทียบถึงเครื่องหมาย สัญลักษณ์หรือลักษณะเด่นของนักฟุตบอลเหมือนเป็นเครื่องหมายการค้าของสินค้า ซึ่งเป็นที่จดจำเพื่อบ่งบอกถึงตัวสินค้าในการทำธุรกิจ จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ธีรศิลป์ แดงดา เป็นนักฟุตบอลที่มีความสามารถในด้านการทำประตูที่ยอดเยี่ยม มีมาตรฐานการเล่นที่ตัวอย่างสม่ำเสมอจึงเหมือนเป็นเครื่องหมายการค้าของเขาไปแล้ว

ตัวอย่างที่ 126

“จำฝูง “สวาทแคท” นครราชสีมา มาสด้าเอฟซี ตาลูกกวาดเมื่อรู้ว่าแอร์ฟอร์ซ เซ็นทรัล เอฟซีปักป้ายขาย ลี ทศ ไร่ที่ 2.5 ล้านบาท ทีมก็เตรียมเบิกรบไปล่าตัวมาล่าตาข่ายซึ่ง “ปักโต” วัชรพล ไตรรงค์ ผู้จัดการทีม ก็หวังให้ทีมคว้าแชมป์แรกเอาฤกษ์เอาชัยก่อนไปสู้กันต่อในเลกสอง”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 29 พ.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ปักป้ายขาย” เป็นลักษณะของการขายสินค้าในตลาดสดที่มีการปักป้ายบอกราคาหน้าสินค้าซึ่งถูกนำมาเปรียบเทียบกับการซื้อขายของนักฟุตบอลที่เมื่อทำผลงานได้ไม่ดีสโมสรต้นสังกัดก็ยอมไม่ยอมได้เขาเล่นให้ทีมอีกต่อไปและต้องประกาศขาย

จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า สโมสรนครราชสีมา มาสด้า เอฟซี ให้ความสนใจนักฟุตบอลที่ชื่อ ลีทศ เพื่อมาเล่นให้กับทีมหลังทราบข่าวว่าสโมสรแอร์ฟอร์ซ เซ็นทรัล เอฟซี ต้องการที่จะขายเหมือนการ บักป้ายราคาสินค้าในตลาดไว้เพื่อให้คนที่สนใจซื้อไป

ตัวอย่างที่ 127

“เกมนัดสั่งลาของ เกริกฤทธิ์ ทวีกาญจน์ สิงห์ท่าเรือ ที่ทำได้ดีกว่าแต่จบไม่ได้ เท่านั้นเองไม่อย่างนั้นจะเป็นเกมปิดจ๊อบในถิ่นคลองเตยได้สวยงาม จะว่าไปเกมนัดดังกล่าว สิงห์ท่าเรือ แสดงให้เห็นว่าพวกเขาไร้กองหน้าที่เป็นตัวความหวังหรือแม้แต่เกมอื่นๆผ่านมา พวกเขาขาดกองหน้าที่จะมา **ปิดบัญชี** นับตั้งแต่ เลอันโด โอลิเวียร่า เจ็บนี่คือปัญหาที่ทำให้พวกเขา พอร์มหลุดไปในช่วงหนึ่ง”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 1 ก.ค. 2557: 5)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ปิดบัญชี” หมายถึง บันทึกรูปผลการดำเนินงานกิจการเมื่อสิ้นงวดหรือครบปีบัญชีเพื่อแสดงให้เห็นว่าได้กำไรหรือขาดทุนเท่าไรถ้อยคำ “ปิดบัญชี” ถูกนำมาใช้เป็นอุปสรรคณ์เปรียบเทียบถึงการทำประตูให้กับทีมเพื่อให้ได้รับชัยชนะเหมือนการทำธุรกิจที่กำลังจะเสร็จสิ้นเรียบร้อย จากตัวอย่างอธิบายได้ว่ารูปแบบการเล่นของสโมสรสิงห์ท่าเรื่อนั้นเป็นการเล่นที่ดีเพียงแต่ไม่สามารถทำประตูได้เท่านั้นแสดงให้เห็นว่าทีมนี้ขาดกองหน้าที่จะทำประตูเพื่อปิดเกมเหมือนการไม่ได้ปิดบัญชีให้เสร็จสิ้นและไม่เรียบร้อย

2.2.9 [กีฬาฟุตบอลคือความรัก]

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของความรักมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับความรักอย่างเป็นระบบ ถ้อยคำอุปสรรคณ์การศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 7 ถ้อยคำ ได้แก่ จีบ รุมจีบ ตามจีบ ดอดจีบ ออกหัก เปิดชิง และตีท้ายครัว

มโนอุปสรรคณ์ [กีฬาฟุตบอลคือความรัก] เป็นการถ้อยความหมายจากความรักไปยังวงมโนทัศน์ของกีฬาฟุตบอลซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของความรักกับกีฬาฟุตบอลดังนี้

วงมโนทัศน์ต้นทาง		วงมโนทัศน์ปลายทาง
ความรัก		กีฬาฟุตบอล
ผู้รัก ผู้ที่ถูกรัก	→	นักฟุตบอล ทีมฟุตบอล
การแสดงความรัก	→	การแข่งตัวนักฟุตบอล
ตีท้ายครัว		
ผลของความรัก	→	ผลการแข่งขัน
การมีเพศสัมพันธ์		

ความรัก หมายถึง มีใจผูกพันด้วยความห่วงใย เช่น พ่อแม่รักลูก รักชาติ รักชื่อเสียง มีใจผูกพันด้วยความเสนาหา มีใจผูกพันฉันคู่สาว (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 983-984) มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือความรัก] เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับความรักมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบหรือลักษณะบางประการของ “ความรัก” กับ “กีฬาฟุตบอล” จากข้อมูลที่พบมีการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับความรัก เช่น ออกหัก จีบ ตีท้ายครัว และเปิดชิง สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันฟุตบอลนั้นทุกทีมย่อมที่จะต้องหวังผลการแข่งขันที่ดี และหลายทีมก็ตั้งเป้าหมายถึงการเป็นแชมป์ แต่ด้วยเหตุการณ์หรืออุปสรรคใดๆก็ตามที่จะทำให้เป้าหมายหรือความคาดหวังนั้นไม่ประสบความสำเร็จ ความเสียใจต่อการคาดหวังย่อมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เหมือนกับเรื่องราวของความรัก ซึ่งผู้ที่รักส่วนใหญ่ย่อมมีความหวังบางประการกับผู้ที่ถูกรัก และหากไม่ได้ดังสิ่งที่ปรารถนา ก็เกิดความเสียใจ ผิดหวัง นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำเกี่ยวกับการ “จีบ” ถูกนำมาเปรียบเทียบถึงการที่ทีมสโมสรอยากได้นักฟุตบอลสโมสรอื่น ๆ มาเล่นให้กับสโมสรของตน โดยได้ใช้เงินหรือค้ำประกันสัญญาต่างๆ เพื่อมัดใจนักฟุตบอลให้มาอยู่กับทีมของตน ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 128

“เจ้าถิ่นที่มาได้ประตูเพิ่มจากจังหวะแทงบอลทะลุช่องของ กิตติภพ อุปชาคำ ให้ ณัฐภัทร สมศรี กองหน้าตัวใหม่หลุดเข้าไปยิงเน้นๆ เป็นประตู เปิดชิง ในเสื้อ บีบีซียู เอฟซี จบครึ่งแรก บีบีซียู เอฟซี นำพิษณุโลก ทีเอสวาย เอฟซี 2-0”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 14 ก.ค. 2557: 20)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เปิดชิง” หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ถูกเปรียบเทียบเป็นการทำประตูได้ครั้งแรกของนักฟุตบอล จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า ญัฐภัทร สมศรี กองหน้าตัวใหม่ของทีมสโมสรบีบีซียู เอฟซี นั้นสามารถทำประตูได้เป็นครั้งแรกในการย้ายมาเล่นให้กับ สโมสรซึ่งถูกเปรียบเทียบเหมือนการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

ตัวอย่างที่ 129

“ลือหึ่ง! โคราช**จิบ** “ศราววุฒิ-กัสมี่” อยากรักก็ตาม แห่่งข่าววงในเชื่อถือได้ รายงานว่า ยอดทีมลูกหนังหลานย่าโมกำลังให้ความสนใจ โรแม็ง กัสมี่ กองหน้าจอมทักษะของ แบนค็อก ยูไนเต็ด รวมถึง ศราววุฒ มาสุข ปีกรุก เอสซีจี เมืองทอง”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 20 มิ.ย. 2557: 20)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “จิบ” เป็นลักษณะของการเกี่ยวพาราสีเพื่อให้คน มาชอบหรือมารัก ถ้อยคำ “จิบ” ถูกนำมาใช้เปรียบเทียบการอยากได้ตัวนักฟุตบอลที่ทำผลงานได้ดีมา เล่นให้ทีมของตนหรือร่วมงานด้วย จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า โรแม็ง กัสมี่ และศราววุฒ มาสุข เป็นสอง นักฟุตบอลที่สโมสรนครราชสีมา (โคราช) อยากจะได้มาเล่นให้กับทีม

ตัวอย่างที่ 130

“ชั่วโมงนี้ว่ากันว่ากระแสประยุทธ์แข้งบนเวทีลีกรากหญ้า หากจะไฟกัสนหา ความมั่นคงจะไม่มีโซนไหนที่จะมีความขี้ลังผลาญแซมดราม่าเล็กๆ เท่าโซนล้านนาอีกแล้ว นินทา กันว่าฤดูกาลนี้จะมีไม่ต่ำกว่า 4 ทีมที่จะต้อง**อกหัก**ได้ตัวไปเล่นรอบแชมเปียนส์ ลีก”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 24 ก.ค. 2557: 5)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “อกหัก” เป็นลักษณะของคนที่ผิดหวังจากความ รักถูกนำมาใช้เป็นอุปลักษณ์เปรียบเทียบถึงความผิดหวังต่อการทำผลงานที่ย่ำแย่หรือพลาดหวังจาก เป้าหมายที่ตั้งไว้ของทีมฟุตบอลจากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่าด้วยผลการแข่งขันที่ใกล้เคียงกันมาก การลุ้นเลื่อนชั้นไปของทีมน ใน ดิวิชั่น 2 นั้นอาจมีถึง 4 ทีมที่จะต้องพลาดหวังการเลื่อนชั้นเหมือนการ พลาดหวังจะได้ความรักหรืออกหักจากคนที่ถูกรัก

ตัวอย่างที่ 131

“วิธีการของนักเตะที่ตัดสินใจด้วยตัวเอง หลายต่อหลายคนก็เลือกวิธีการที่ไม่เคารพต่อสโมสรจนเกิดเรื่องราวออกมาตำหนิติเตียนว่า ทีมไหนทีมนี้แย่งนักเตะของตัวเองบ้าง **ตีท้ายครัว** เข้าหลังบ้านบ้าง ฉกผู้เล่นที่ตัวเองเลี้ยงมาบ้าง”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 8 ก.ค. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ตีท้ายครัว” เป็นลักษณะของการเข้าติดต่อกับ คีลนิกทางภรรยา (มักใช้ในทางขู้สาว) (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 502) ถูกนำมาใช้เป็นอุปสรรคเปรียบเทียบกับวิธีการการแย่งตัวนักฟุตบอลของสโมสรต่างๆแบบไม่ถูกต้องตามหลักสากลซึ่งปกติจะต้องเจรจาผ่านสโมสรต้นสังกัดของนักฟุตบอลแต่มีหลายครั้งที่เกิดเหตุการณ์ที่มีการแอบเจรจากับนักเตะโดยตรงเสมือนการตีท้ายครัว แอบคุย แอบเข้าหากับภรรยาคนอื่น

นอกจากพบมโนอุปสรรค 9 ชุดดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยยังพบถ้อยคำอุปสรรคอีกจำนวนหนึ่งที่น่าสนใจในการเปรียบเทียบถึงองค์ประกอบต่างๆของกีฬาฟุตบอล อย่างไรก็ตามถ้อยคำอุปสรรคนั้นมีการเปรียบเทียบกับลักษณะบางประการของกีฬาฟุตบอลเท่านั้นไม่ได้เป็นการถ่ายทอดความหมายอย่างเป็นระบบเหมือนกับมโนอุปสรรคที่ผ่านมา ถ้อยคำอุปสรรคดังกล่าวจัดอยู่ในวงมโนทัศน์ของสิ่งมีชีวิต สิ่งของหรือวัตถุ และสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วงมโนทัศน์สิ่งมีชีวิต

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของสิ่งมีชีวิต 3 ประเภท ได้แก่ มนุษย์ สัตว์ และพืช มาใช้ในบริบทการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล ถ้อยคำวงมโนทัศน์สิ่งมีชีวิตมีทั้งสิ้นจำนวน 59 ถ้อยคำ จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ 1. ถ้อยคำอุปสรรคเกี่ยวกับมนุษย์จำนวน 33 ถ้อยคำ 2. ถ้อยคำอุปสรรคเกี่ยวกับสัตว์จำนวน 21 ถ้อยคำ และ 3. ถ้อยคำอุปสรรคเกี่ยวกับพืชจำนวน 5 ถ้อยคำ

1.1 วงมโนทัศน์มนุษย์

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์มนุษย์มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับมนุษย์ ถ้อยคำอุปสรรคมนุษย์มีจำนวนทั้งสิ้น 33 ถ้อยคำ ได้แก่ ตูลาการ อาคันตุกะ ทีมลูกเมียน้อย คนที่กำลังจะไม่สบาย สวย ขี้ริ้ว-ขี้เหร่ ตั้งไข่ ฟันไข่ หายใจ-หายใจล้มหายใจ การหยุดพักหายใจ หายใจได้คล่องคอขึ้น ต่อท่อออกซิเจนหายใจสะดวกขึ้น หวิดม้วย

รอดตาย หนีตาย โกงความตาย ลืมตาย อยู่รอด ทางรอด เอาตัวรอด ไม่ยอมตาย รอดยาก ไม่รอด อาการยังสาหัส มีอาการเจ็บคอมีน้ำมูกไหล มะเร็ง เบาหวาน ผ่าตัด ทำศัลยกรรม เน่า เปิดซิง และความบริสุทธิ์ผุดผ่อง

มนุษย์ หมายถึง สัตว์ที่รู้จักใช้เหตุผล สัตว์ที่มีจิตใจสูงหรือคน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 879) ถ้อยคำอุปสรรคนี้เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์มาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางเพื่อกล่าวถึงหรืออธิบายลักษณะร่วมบางประการระหว่างมนุษย์กับกีฬาฟุตบอล โดยพบการเปรียบลักษณะต่างๆของมนุษย์และการกล่าวถึงโรคต่างๆ ในตัวมนุษย์มาเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของทีมฟุตบอล เช่น ถ้อยคำคนที่กำลังจะไม่สบาย หายใจ-หายใจ หายใจ ลมหายใจ การหยุดพักหายใจ หายใจได้คล่องคอขึ้น ต่อท่อออกซิเจนหายใจสะดวกขึ้น หวิดล้ม รอดตาย หนีตาย โกงความตาย ลืมตาย รอดยาก ไม่รอด อาการยังสาหัส มะเร็ง เบาหวาน มีอาการเจ็บคอมีน้ำมูกไหล ผ่าตัด ทำศัลยกรรม และเน่า มากกล่าวถึงสถานการณ์ของทีมฟุตบอลที่ทำผลงานได้ไม่สู้ดีนักเสมือนกับคนที่กำลังป่วยใกล้ตาย มีชีวิตที่ไม่สู้ดีนัก นอกจากนี้มีการกล่าวถึงบุคลิกภาพหรือหน้าตาของมนุษย์เพื่ออธิบายการทำผลงาน หรือมาตรฐานของทีมฟุตบอล อีกทั้งยังมีการถึงอาชีพของมนุษย์ เช่น “ตุลาการ” ถูกนำมาเปรียบเทียบกับผู้ตัดสินในสนามฟุตบอลที่ต้องมีความเป็นธรรม เทียงตรง ไม่ต่างกับศาลตุลาการที่ต้องให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชน พบถ้อยคำ “ทีมลูกเมียน้อย” เป็นการเปรียบเทียบถึงทีมที่ไม่มีใครให้ความสนใจ เช่นเดียวกับลูกของเมียช้อยที่ในสังคมไทยนั้นยังมองการมีเมียช้อยนั้นเป็นเรื่องที่ไม่สมควร ไม่ถูกต้อง จึงไม่ได้รับการสนใจจากครอบครัว และยังพบถ้อยคำ “เปิดซิง” และ “ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง” ซึ่งเป็นลักษณะของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของมนุษย์ถูกนำมาเปรียบกับการแพ้เป็นครั้งแรกของทีมฟุตบอลอีกด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 132

“ฮัลโหล” ทีโอที เอสซี **รอดตาย** หูดหวิดหลังเปิดบ้านโดน บางกอกกอล์ฟส บุกมาก่อน 1-0 แต่มาได้ประตูตามตีเสมอ 1-1 ทำเกมจากลูกจุดโทษของ ทาคาฮิโระ ความมูระ”

(สยามกีฬา. 19 พ.ค. 2557: 16)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “รอดตาย” ถูกนำมาใช้เปรียบเทียบกับทีมฟุตบอลที่เกือบจะแพ้แต่ก็สามารถตีเสมอหรือเอาชนะได้ก่อนหมดเวลาการแข่งขัน จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า สโมสรทีโอที เอสซี ถูกสโมสรบางกอกกอล์ฟส ได้ประตูขึ้นนำไปก่อนแต่ก็มาตีเสมอได้ในช่วงทำเกม และรอดจากความพ่ายแพ้มาได้เปรียบเสมือนการรอดจากความตายของชีวิตมนุษย์

ตัวอย่างที่ 133

“สิงห์นายด่าน” ศุลกากร ยูไนเต็ด จากสโมสรที่เคยก้าวไปโลดแล่นอยู่ ลีกสูงสุดของประเทศมาแล้วเมื่อหลายปีก่อน ทว่าบัดนี้พวกเขาต้องกลับมาเริ่มตั้งไข่กันใหม่ในดิวิชั่น 2 โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการหวนคืนสู่จุดเดิมให้ได้อีกครั้ง แต่สแต็ปแรกคือต้องลุ้นแย่งตัวไปลุย ซปล. ให้ได้เสียก่อน”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 2 มิ.ย. 2557: 10)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ตั้งไข่” หมายถึง สอนยื่น (ใช้กับเด็ก) (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 483) ถูกนำมาใช้เป็นอุปมาอุปไมยเปรียบเทียบเป็นการเริ่มพัฒนาทีมหรือเริ่มสร้างทีมกันใหม่อีกครั้ง ถ้อยคำ “ตั้งไข่” จึงสะท้อนให้เห็นว่าทีมฟุตบอลที่เคยมีผลงานที่ดีแต่ในเวลาต่อมากลับทำผลงานได้ไม่ดีนั้นจะต้องเริ่มการพัฒนาทีมหรือสร้างทีมกันใหม่เสมือนการหัดเดินของเด็กๆ จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า สโมสรศุลกากร ยูไนเต็ด จากที่เคยได้ไปเล่นลีกสูงสุดของประเทศกลับมีผลงานตกต่ำลงจนต้องตกมาเล่นในลีกระดับต่ำสุดของประเทศทีมจึงต้องเริ่มสร้างทีมและเริ่มพัฒนาทีมกันใหม่ตั้งแต่นั้นอีกครั้ง

ตัวอย่างที่ 134

“เคราะห์ซ้ำกรรมชดจรงๆ สำหรับ “พยัคฆ์ล้านนา” เชียงใหม่ เอฟซี ที่ปัญหาเก่าไปใหม่มาเป็นโรคก็น่าจะประมาณมะเร็ง หรือไม่กี่เบาหวานที่รักษาให้หายขาดยาก สะสงเรื่องโค้ชให้บรรเทาก็ยังมึเรื่องโทษแบนของ แองเจโล โล มาซูก้า ที่สุดท้ายเหลือแค่ 7 นัด ขณะที่สตรูร้อนๆ เป็นประเด็นอีก บาโบ มาร์ค แลนด์ กองหน้าที่ยมตัวมาร่วมทัพจนจบซีซั่น ทำท่าว่าจะถูกต้นสังกัดเรียกคืน งานนี้ “บิกต่าย” มนตรี หาญใจ ผู้จัดการทีมเชียงใหม่ เอฟซี ยังปิดปากเงียบไม่กล้าการันตีว่าจะอยู่หรือไป”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 27 พ.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “มะเร็ง” และ “เบาหวาน” ถูกเปรียบเทียบเป็นปัญหาต่างๆ ภายในทีมฟุตบอลที่ยากต่อการแก้ไข ส่งผลทำให้เป็นอุปสรรค ในการทำการแข่งขันของทีมฟุตบอลเหมือนกับมนุษย์ที่เป็นโรคร้ายแรงอย่างมะเร็งและเบาหวาน ยากที่จะรักษาให้หายได้และส่งผลไปถึงทำให้ร่างกายอ่อนแอเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตประจำวัน จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า สโมสรเชียงใหม่ เอฟซี มีปัญหาภายในทีมมากมายยากที่จะแก้ไขส่งผลทำให้ผลงานของทีมนั้นแย่งลงตามไปด้วยเปรียบเสมือนมนุษย์ที่เป็นโรคทำให้การดำเนินชีวิตนั้นแย่งลง

ตัวอย่างที่ 135

“โค้ชหลอ” ไม่ได้ใช้นักเตะทีมชาติในระดับ ทั้งทีมมีทีมชาติอยู่ 3 คน เพราะนักเตะทีมชาติส่วนใหญ่ต้องเล่นในนามของโรงเรียนอย่าง อัสสัมชัญธนบุรี, กรุงเทพคริสเตียน, อัสสัมชัญศรีราชา ฯลฯ ว่ากันว่าทีมนี้เป็น **ทีมลูกเมียน้อย** นั่นแหละครับนักเตะในทีมก็ไปคัดตัวโรงเรียนก็ไม่ติดเพราะไม่ใช่นักเตะในโควต้าข้างเผือกของโรงเรียนแต่มีฝีมือและความฝันเลยต้องหาทีมหาโอกาสกันเอง”

(สยามกีฬา. 17ก.ค. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ทีมลูกเมียน้อย” เป็นลักษณะของความสำคัญทางครอบครัวซึ่งการที่ฝ่ายชายมีเมียน้อยในสังคมไทยนั้นยังถือเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม จึงถูกเพิกเฉยในการได้รับการดูแลจากฝ่ายชายเนื่องจากกลัวเมียหลวงจะรับรู้ถ้อยคำ “ทีมลูกเมียน้อย” ถูกนำมาใช้เป็นอุปสรรคเปรียบเทียบกับทีมฟุตบอลที่ไม่มีความสำคัญ ไม่มีผู้เล่นเก่งๆหรือไม่มีกาให้ค่าใดๆ เป็นเหมือนลูกที่เกิดมาจากเมียน้อยซึ่งจะไม่ได้ถูกให้ความสำคัญ รวมไปถึงการได้รับการแบ่งมรดกที่เท่าเทียม เนื่องจากลูกของเมียหลวงเท่านั้นที่จะได้รับมรดกเยอะกว่าตามกฎหมาย จากตัวอย่างอธิบายได้ว่าทีมฟุตบอลของโค้ชหลอไม่มีนักฟุตบอลที่มีชื่อเสียงและหลายทีมคู่แข่ง รวมไปถึงสื่อต่างๆ ไม่ให้ความสนใจ ความสำคัญใดๆ เป็นเหมือนลูกของเมียน้อยที่ไม่มีความสำคัญ ไม่ได้รับการสนใจใดๆจากครอบครัวเมียหลวง

ตัวอย่างที่ 136

“พญาคชสาร” สุรินทร์ ชิตี ทีมเจ้านุญทุ้มจากฝั่งอีสานใต้ เป็นอีกหนึ่งทีมที่ผลงานโดยรวมถือว่า **ไม่ซีริ้ว ขี้เหร่** หากประเมินเป็นผลสอบถือว่า สอบผ่านแบบฉิวเฉียด ทางบอร์ดบริหารออกมายอมรับว่าผลงานพลาดเป้าไปเยอะ ดังนั้นเลกสองจึงต้องเตรียมพร้อมด้วยการดึงแข้งเก่าและมีประสบการณ์เข้ามาเสริม”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 9 มิ.ย. 2557: 9)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ไม่ซีริ้ว ขี้เหร่” เป็นลักษณะของบุคคลหรือหน้าตาที่พอใช้ได้เป็นที่น่าพอใจต่อผู้ที่ได้พบเห็น ถ้อยคำ “ไม่ซีริ้ว ขี้เหร่” ถูกเปรียบเทียบเป็นผลงานการแข่งขันที่น่าพอใจ จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า สโมสรสุรินทร์ ชิตี ทำผลงานในช่วงเลกแรกได้ดีเป็นที่น่าพอใจเหมือนมนุษย์ที่มีหน้าตาพอใช้ได้ เป็นที่น่าพอใจต่อผู้พบเห็น

1.2 วงมโนทัศน์สัตว์

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของสัตว์ ลักษณะหรืออาการต่างๆของสัตว์ มาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับสัตว์ ถ้อยคำอุปลักษณสัตว์มีทั้งสิ้นจำนวน 21 ถ้อยคำ ได้แก่ คี๊กข้างชนข้าง เสือล่าบาก เสือสิงห์กระทิงแรด หมู รัง รังเหย้า จ่าฝูง นำฝูง ยืดฝูง คีนฝูง ปีก เขี้ยวเล็บ ไล่ต้อน ขวิด บิน ลากเลื้อย พัด ขยำ ค้ำราม ตะครุบ และตีไข่แตก

สัตว์ หมายถึง สิ่งมีชีวิตซึ่งแตกต่างไปจากพรรณไม้ ส่วนมากมีความรู้สึกและเคลื่อนไหวย้ายที่ไปได้เอง ความหมายที่ใช้กันเป็นสามัญหมายถึง สัตว์ที่ไม่ใช่คน หรือ เดรัจฉาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 1205) เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับสัตว์มาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของสัตว์กับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลพบว่ามีการใช้อาการหรือกิริยาของสัตว์หรือองค์ประกอบร่วมของสัตว์ เช่น ปีก เขี้ยวเล็บ ไล่ต้อน ขวิด บิน ลากเลื้อย พัด ขยำ ค้ำราม และตะครุบ มากกล่าวถึงรูปแบบหรือวิธีการเล่นของนักฟุตบอล สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของนักกีฬาฟุตบอลที่มีการแข่งขันซึ่งมีรูปแบบหรือวิธีการเล่นที่คล้ายกับสัญชาตญาณของสัตว์เช่นมีการล่าเหยื่อมีการต่อสู้ การทำร้าย หรือกิริยาต่างๆของสัตว์ออกมา นอกจากนี้ยังพบว่ามีกรเปรียบเทียบทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยียมเป็นเหมือนสัตว์ขนาดใหญ่หรือดุร้าย เช่นถ้อยคำ คี๊กข้างชนข้าง เสือล่าบาก เสือสิงห์กระทิงแรด ซึ่งเป็นสัตว์ที่มีความแข็งแรงมักเป็นผู้ชนะในการต่อสู้หรือมีความดุร้ายดั่งนักผู้ล่า ในทำนองเดียวกันทีมฟุตบอลที่แข็งแรงน้อยกว่าก็เหมือนสัตว์ที่อ่อนแอกว่าอย่างเช่นถ้อยคำ “หมู” ซึ่งเป็นสัตว์ที่อ่อนแอจึงถูกล่าได้ง่ายเปรียบเสมือนทีมฟุตบอลที่มีมาตรฐานในการเล่นที่ต่ำ ทีมคู่แข่งจึงเอาชนะได้ไม่ยากนัก นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำ รัง รังเหย้า ถูกนำมาเปรียบเป็นสนามฟุตบอลของทีมที่เป็นเจ้าบ้าน และถ้อยคำ จ่าฝูง นำฝูง ยืดฝูง คีนฝูง เป็นลักษณะของสัตว์ที่กลับมาเข้ากลุ่มหรือเป็นผู้นำฝูงถูกเปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่คะแนนนำเป็นอันดับหนึ่งในกลุ่มการแข่งขันฟุตบอล ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 137

“คู่ที่ถือว่าสุดซี้ดอีกเกมทีม จ่าฝูง ของโตโยต้า ไทยพรีเมียร์ลีก “มังกรไฟ” บีอีซี เทโรศาสน ที่ก็ต้องพบกับศึกหนักไม่น้อยแม้จะได้เล่นในรังเมื่อจับสลากเจอกับ “สวาทแคท” นครราชสีมา มาสด้าเอฟซี ทีม จ่าฝูง ของยามาฮา ลีค วัน”

(สปอร์ตแมน. 16 พ.ค. 2557: 25)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “จำฝูง” หมายถึง หัวหน้าฝูงผู้นำฝูง ถูกนำมาใช้เป็นอุปมาอุปไมยเปรียบเทียบกับทีมฟุตบอลที่มีคะแนนเป็นอันดับที่ 1 ของตารางคะแนนการแข่งขัน จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า สโมสรบีอีซี เทโรศาสน เป็นทีมนำใช้ในฟุตบอลลีกสูงสุดของประเทศและ สโมสรนครราชสีมา มาสด้า เอฟซี เป็นทีมนำในฟุตบอลลีกรองลงไป ซึ่งทั้งสองจะต้องทำการแข่งขันกันในรายการฟุตบอลถ้วยไทยคม เอฟเอ คัพ

ตัวอย่างที่ 138

“แข่งสาว คำราม แย่งแต้มมังกร “มาตามแบ้ง” สั่งผู้นำแรกเอเซีย วางแผน ล็อกตายคู่หน้าจีน”

(สยามกีฬา. 15 พ.ค. 2557: 1)

จากตัวอย่างมีการใช้รูปถ้อยคำ “คำราม” หมายถึง ทำเสียงขู่ เช่น เสือคำราม (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 261) ถูกนำมาเปรียบเทียบเป็นการไม่เกรงกลัวคู่แข่งชั้นและยังแสดงความมั่นใจว่าจะสามารถเอาชนะได้ จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ทีมฟุตบอลหญิงทีมชาติไทยจะต้องทำการแข่งขันกับทีมชาติจีน ซึ่งชื่อเสียงและมาตรฐานทีมไทยนั้นเป็นรองกว่ามาก แต่ทีมไทยก็ไม่ได้เกรงกลัวและยังกล่าวอีกว่าจะเอาแต้มจากทีมจีนให้ได้เหมือนการคำรามของสัตว์ ที่ส่งเสียงขู่ไม่เกรงกลัวและพร้อมที่จะต่อสู้

ตัวอย่างที่ 139

“ส่วนทางด้านกระบี่ เอฟซี นั้น โทฉวน ก็ยังสุดมินกับผลงานของทีม ที่เดี่ยวดี เดี่ยวร้าย ยังหาความแน่นอนไม่ได้อีกทั้งเกมในบ้านแทนที่จะเก็บคู่แข่งได้ กลับโดนแทงตายคา รัง ประจํางานนี้ต้องอยู่ไม่ไหวแล้วแหละ ต้องเร่งหาทางออกเพิ่มเติมที่จะไม่ให้อะไรต่อมิอะไร จะไปกันใหญ่กว่านี้”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 14 พ.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “รัง” หมายถึง ที่อยู่ หรือที่อาศัยของสัตว์ โดยถูกนำมาเปรียบเทียบกับสนามเหย้าหรือเจ้าบ้านของสโมสรฟุตบอล เนื่องจากการแข่งขันฟุตบอลลีกนั้นมีการแข่งขันระบบเหย้า-เยือน ถ้อยคำ “รัง” จึงสะท้อนให้เห็นถึงการแข่งขันที่สนามของตัวเอง เมื่อนำมาใช้ในบริบทการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล จึงแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นว่า สโมสรกระบี่ เอฟซี นั้นผลงานไม่แน่นอน โดยการแข่งขันในนัดที่เป็นเจ้าบ้านที่ได้เปรียบในเรื่องของความเคยชินกับ

พื้นสนามและมีแฟนบอลที่เข้ามาให้กำลังใจมากมาย แต่ก็ไม่สามารถเอาชนะทีมที่มาเยือนได้ เปรียบเสมือนสัตว์ที่ถูกฆ่าตายในถิ่นรังของตัวเอง

ตัวอย่างที่ 140

“สิ้นเสียงนกหวีดยาว ไทยฮอนด้าบุกมาเช่นเอาชนะ ศุลกากร ยูไนเต็ด ฟังคบ้าน 0-1 โฉบินอยู่เบื้องบนของตารางอย่างสง่าผ่าเผย”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 26 พ.ค. 2557: 9)

จากตัวอย่างมีการรูปถ้อยคำ “โฉบิน” ถ้อยคำ “โฉบ” หมายถึง ข้าแขนโถมตัว เข้าหาโดยปริยาย หมายถึงกิริยาอาการคล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น นกโฉบจับกิ่งไม้ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 791) และ “บิน” หมายถึง ไปในอากาศด้วยกำลังปีกหรือเครื่องยนต์ เป็นต้น ถูกเปรียบเทียบเป็น คะแนนที่อยู่อันดับส่วนบนของตารางคะแนนของทีมฟุตบอลเหมือนเป็นการบินของสัตว์ต่างๆ บนที่สูง จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า สโมสรไทยฮอนด้า ทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมสามารถทำคะแนน อยู่ในระดับบนของตารางคะแนนได้เปรียบเสมือนสัตว์ที่กำลังโฉบบินอยู่บนที่สูง

ตัวอย่างที่ 141

“น.18 ฉะเชิงเทรา ออกนำเจ้าถิ่นไปก่อน 1-0 จากชนะภัย ภูจิระ ขึ้น ขวิด เต็มๆ หัวส่งบอลเข้าไปชุกกันตาข่าย หลังจากนั้นทั้งสองต่างเปิดหมัดแลกกัน ทว่าก่อนหมดครึ่งแรก 2 นาที เจ้าถิ่นได้เฮบ้างเมื่อได้ฟรีคิกระยะทำการและเป็น พงษ์ศักดิ์ สีขาว บั่นเข้าไปสุดสวย ช่วยให้ ปทุมธานี ไล่ตีเสมอเป็น 1-1”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 6 ก.ค. 2557: 9)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ขวิด” หมายถึง กิริยาของหมูป่าหรือสัตว์ที่ใช้ เขาหรือหนอ ทำร้าย เลี้ยว ชน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 177) ถูกเปรียบเทียบการใช้ศีรษะในการโหม่ง ลูกบอลให้เข้าประตูของนักฟุตบอลซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการขวิดของสัตว์มีเขา จากตัวอย่างอธิบาย ได้ว่า ชนะภัย ภูจิระ ผู้เล่นของทีมสโมสรฉะเชิงเทราขึ้นโหม่งทำประตูขึ้นนำสโมสรปทุมธานี ยูไนเต็ด

1.3 วงมโนทัศน์พีช

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของพีชมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ถ้อยคำอุปลักษณพีชมีจำนวนทั้งสิ้น 5 ถ้อยคำ ได้แก่ ไม้ประดับ เจริญงอกงาม รากหยั่งลงพื้น ปลูกเมล็ดพันธุ์ และผลิดอกออกผล

พีช หมายถึง สิ่งมีชีวิตที่โดยทั่วไปสร้างอาหารเองได้โดยการสังเคราะห์แสง เมล็ดพันธุ์ไม้สิ่งที่จะเป็นพันธุ์ต่อไป (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 840) วงมโนทัศน์พีช เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับพีชมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของพีชกับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลพบว่ามีการใช้ชื่อของพีช เช่น ไม้ประดับ มาเปรียบเทียบกับทีมฟุตบอลที่ไม่มีชื่อเสียง และไม่ได้เป็นที่สนใจในรายการการแข่งขันฟุตบอลมากนัก และ มีการกล่าวถึงการเจริญเติบโตของพีช เช่น ถ้อยคำ เจริญงอกงาม รากหยั่งลงพื้น ปลูกเมล็ดพันธุ์ ผลิดอกออกผล มากล่าวถึงกีฬาฟุตบอลเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของกีฬาฟุตบอลที่มีลักษณะร่วมบางประการที่คล้ายคลึงกันกับพีช แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของกีฬาฟุตบอลที่มีการก่อตั้งทีม และการพัฒนาการบริหารที่ดีขึ้น รวมไปถึงการสิ้นสุดอาชีพของนักฟุตบอลหรือทีมฟุตบอลเป็นเช่นเดียวกับวงจรชีวิตของพีชที่มีการเพาะบ่ม การเจริญเติบโตจนถึงการเก็บเกี่ยว ซึ่งต่างก็มีพัฒนาการเหมือนกับกีฬาฟุตบอล ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 142

“ชั่วโมงนี้หากถามว่าดัชนีแห่งความสุขแฟนฟุตบอลของทีมไหนมีมากที่สุด? เชื่อเหลือเกินว่าหนึ่งในนั้นต้องมีสาวกของ “ตะหานน้ำ” ราชนาวิ เอพีซี ทีมดังแห่งศึก “ยามาฮ่า ลีค วัน” รวมอยู่ด้วยอย่างแน่นอน ส่วนสาเหตุก็คงไม่ต้องฟันฝอยอะไรให้มาก เพราะไม่ว่าจะเป็นผลงานในสนามของทีมรักที่กำลัง **ผลิดอกออกผล** สามารถก้าวขึ้นมารั้งอันดับต้นๆ ของตารางคะแนน นั่งนับนิ้วเหล่าขุนพล “ลูกประคู้” สะกดกับคำว่าพ่ายแพ้ไม่เป็นมา 9 เกมติดต่อกันแล้ว ซึ่งแน่นอนว่ามันเป็นผลงานที่น่าพอใจ”

(สยามกีฬา. 22 ก.ค. 2557: 10)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ผลิดอกออกผล” ถูกนำมาใช้เป็นอุปลักษณเปรียบเทียบกับทีมฟุตบอลที่มีการจัดการทีมอย่างดี วางรากฐานฟุตบอลเยาวชน หรือระบบต่างๆ ในการทำทีมได้อย่างดี ซึ่งเวลาผ่านไปทำให้ทีมฟุตบอลนั้นมีความมั่นคงแข็งแกร่งมากขึ้นเปรียบเสมือนเมล็ดพืชที่ร่วงลงไป เวลาผ่านไปก็ผลิดอกออกผลเมื่อนำมาใช้ในบริบทการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล

จึงแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นว่าสโมสรราชนาวิ เอฟซี มีการจัดการทีมที่ดีทำให้ถึงเวลานี้ ทีมมีความมั่นคง แข็งแกร่งเป็นอย่างมากซึ่งไม่แพ้มาแล้ว 9 นัดติดต่อกัน

ตัวอย่างที่ 143

“บังยี” วรวีร์ มะกูดี บิ๊กลูกหนังไทยที่ตั้งเป้าให้นักเตะสาวไทยต้องฝ่าฟันไปให้ถึงเพื่อเป็นการตอกย้ำให้รู้ว่าสาวไทยไปสู้บอลโลกไม่ได้เป็นแค่ไม่ประดับแน่นอนว่าตั้งเป้าเอาไว้สูงต้องมีการเตรียมทีมที่ระยะเวลาที่เหลือ 1 ปี เป็นเวลาที่ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไปในการสร้างแข้งสาวไทยให้แข็งแกร่ง”

(สยามกีฬา. 1 มิ.ย. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ไม่ประดับ” ซึ่งไม่ประดับเป็นไม้ที่ใช้ตกแต่งสถานที่ให้มีความสวยงามเท่านั้นและไม่ได้มีความสำคัญไปนอกเหนือจากนี้ ถูกลำมาเปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่ไม่ได้มีความสำคัญต่อรายการการแข่งขันแต่อย่างใด เป็นเพียงแค่ทีมหนึ่งที่เข้ามาในการแข่งขันเพื่อให้ครบตามโควตาเท่านั้นเหมือนไม้ประดับที่ถูกใช้เป็นแค่สิ่งๆ เพื่อเพิ่มความสวยงามให้กับสถานที่จัดงานต่างๆเท่านั้น จากตัวอย่างจึงอธิบายให้เห็นว่า ฟุตบอลหญิงทีมชาติไทยที่สามารถผ่านเข้าไปแข่งขันฟุตบอลหญิงโลกได้ ซึ่งนาย วรวีร์ มะกูดี กล่าวว่า ไทยจะต้องทำผลงานให้ดีและไม่ได้มาแข่งขันเพื่อเป็นทีมแจกแต้ม หรือไม้เซิมที่เอาชนะได้ง่ายๆเหมือนเป็นไม้ประดับที่ถูกลำมาตกแต่งเป็นส่วนหนึ่งในงานพิธีต่างๆเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 144

“ฟุตบอลไทยในยุคใหม่ ที่เหมือนจะรู้ว่าทำบอลอาชีพอย่างไร แต่เอาเข้าจริงๆขาดความรู้ในเกมฟุตบอลด้วย.. เรื่องบริหารฟุตบอลด้วย ก็น่าเป็นห่วงว่าแม้ฟุตบอลไทยมีรากหยั่งลงพื้นแล้ว ..แต่การเติบโตนั้นอาจไม่เต็มทีระวังจะเป็นแบบต้นบอนไซโตแค้ในกระถางไม่อาจแผ่กิ่งก้านสาขาเป็นต้นไม้ใหญ่ของฟุตบอลอาชีพได้นะครับ”

(สตาร์ชอคเกอร์. 23 ก.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “รากหยั่งลงพื้น” เป็นลักษณะของพืชที่ที่มีรากหยั่งลงพื้นดินทำให้ต้นไม้มีความมั่นคง แข็งแกร่ง ยากที่จะล้มลงถูกเปรียบกับทีมฟุตบอลในประเทศไทยที่มีการบริหารจัดการที่ดี มีความแข็งแกร่งในเรื่องของระบบการจัดการ จากตัวอย่างจึงอธิบาย

ได้ว่า แม้ฟุตบอลไทยจะมีการจัดการขั้นพื้นฐานที่มั่นคง แต่ก็กลัวว่าจะโตไม่เต็มที่เหมือนต้นบอนไซ โตแคในกระถางไม่อาจแผ่กิ่งก้านสาขาเป็นต้นไม้ใหญ่

ตัวอย่างที่ 145

“ด้านผู้มาเยือนศรีราชา เอฟซี นั้นแม้ว่าจะไม่มีความหมายกับความอยู่รอด เพราะเป็นที่รู้จักอยู่แล้วว่าฤดูกาลนี้เป็นการ **ปลูกเมล็ดพันธุ์** และสร้างความแข็งแกร่งบ่มกระดูก ประสบการณ์ให้กับเลือดยังบดเคี้ยวไว้ต่อยอดในอนาคต”

(สยามกีฬา. 22 ก.ค. 2557: 8)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ปลูกเมล็ดพันธุ์” หมายถึง เมล็ดพืชที่เพาะขึ้นเป็น ต้นได้ ถูกนำมาเปรียบเทียบกับพัฒนาการของทีมฟุตบอลที่มีการวางระบบ การจัดการพื้นฐานที่ดี เพื่อที่จะยอดความสำเร็จในอนาคตเสมือนกับการปลูกเมล็ดพันธุ์พืชที่รอวันที่จะเจริญเติบโตเป็นต้นไม้ใหญ่ในอนาคต จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า แม้ทีม ศรีราชา เอฟซี จะตกชั้นไปในปีนี้แต่การที่ทีมมีการวางรากฐานที่ดีเกี่ยวกับนักฟุตบอลวัยหนุ่มที่จะสังสมประสบการณ์และต่อยอดความสำเร็จในอนาคต

2. วงมโนทัศน์สิ่งของหรือวัตถุ

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของสิ่งของหรือวัตถุมาใช้ในบริบทของการแข่งขันกีฬาฟุตบอลซึ่งทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระหว่างกีฬาฟุตบอลกับสิ่งของหรือวัตถุ ถ้อยคำอุปลักษณะสิ่งของหรือวัตถุมีจำนวนทั้งสิ้น 16 ถ้อยคำ ได้แก่ แก้ว อี๋ สากกะเบือ ไบมีดโกน ไฟ ลูกหม้อ จิกซอว์ เพชร กระรัต เจียรไน ทูบหม้อข้าวใหม่ถอดด้าม ปลดล็อก ไขก๊อก คม คมกริบ และเคาะสนิม

สิ่งของหรือวัตถุ หมายถึง วัตถุต่างๆของสิ่งของหรือข้าวของ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546: 1231) วงมโนทัศน์สิ่งของหรือวัตถุเป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของหรือวัตถุมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่อกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการระหว่างสิ่งของหรือวัตถุกับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลที่พบมีการนำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของสิ่งของหรือวัตถุ เช่นถ้อยคำ ใหม่ถอดด้าม สากกะเบือ ไบมีดโกน ไฟ ลูกหม้อ จิกซอว์ เพชร กระรัต เจียรไน นำมาเปรียบเป็นนักฟุตบอลที่มีลักษณะเด่นเหมือนกับลักษณะเด่นของสิ่งของดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำ “ปลดล็อก” และ “ไขก๊อก” นำมากล่าวถึงการแข่งขันฟุตบอลของทีมฟุตบอลที่แพ้มาหลายนัดและก่อนที่จะมีชัยชนะได้ในครั้งนี้ ถ้อยคำ “คม” และ “คมกริบ” ถูกนำมาเปรียบเทียบกับนักฟุตบอลในตำแหน่งกองหน้าที่มีมาตรฐานการทำประตูที่ยอดเยี่ยม และถ้อยคำ “เคาะสนิม”

เป็นการเปรียบเทียบถึงนักฟุตบอลที่ร้างราจากการลงสนามไปนานและเพิ่งจะมีโอกาสได้ลงสนามอีกครั้งก็ต้องการมีเรียกความฟิตของร่างกาย และความพร้อมต่างๆเช่นเดียวกับการเคาะสนิมของวัตถุหรือสิ่งของก่อนนำมาใช้งานอีกครั้งหลังจากที่ไม่ได้ใช้งานมานาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 146

“อินทรีขุนเขา” พะเยา เอฟซี อดีตเด็กหลังห้องที่ถูก “โค้ชปอนด์” สฤณี วุฒิชัยย นำเอามา **เจียรไน** ขึ้นรูปกลายเป็นทีมแกร่งในโซนภาคเหนือ มีดีพอที่จะแย่งกับบ๊ิกเนมอย่าง พิจิตร เอฟซี และ สุโขทัย เอฟซี เลยทีเดียว”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 24 ก.ค. 2557: 5)

ตัวอย่างที่ 147

“การทำทีมฟุตบอลคงไม่มีสโมสรใดสร้างได้ในปีเดียว เนื่องจากต้องอาศัยระยะเวลาในการเพาะบ่มทีมจนสมบูรณ์จึงจะสามารถประสบความสำเร็จได้ จึงทำให้แต่ละทีมล้วนแล้วต้องมี **เพชร** เม็ดงามที่รอวันเจิดจรัส เพื่อขึ้นมาเป็นทายาทขึ้นมาทดแทนสโมสรในอนาคต”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 21 ก.ค. 2557: 15)

ตัวอย่างที่ 148

สโมสรนครสวรรค์ เอฟซี “ชอบเอาสังขารวัย 47 **กะรัต** ลงสนามแข่ง ปักหลักเล่นฟุตบอลกับนักเตะรุ่นหลาน แม้ทุกวันนี้ “เศกสรรศิริพงษ์” จะใช้ความรักและความสามารถในชั้นเชิงฟุตบอลได้แต่เป็นถึงระดับผู้บริหารสโมสร แต่ด้วยประโยคที่ว่า “จำเป็นต้องใช้เลยจำใจต้องลง” ทำให้เขาหวนคั้นสู่วัยอื่นอีกคำรบ”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 15 พ.ค. 2557: 10)

จากตัวอย่างที่ 146-148 มีการใช้ถ้อยคำ “เจียรไน” “เพชร” และ “กะรัต” เป็นการกล่าวถึงลักษณะร่วมของเพชรซึ่งเป็นการเป็นเทียบกับนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยียมเป็นนักฟุตบอลทรงคุณค่า มีความสำคัญกับทีมเป็นอย่างมากเหมือนกับคุณสมบัติของเพชรที่มีคุณค่า มีราคา มีความสำคัญกับผู้ครอบครอง

ตัวอย่างที่ 149

“กระทั่งถึง น.29 เพชรบูรณ์ เอฟซีมาได้ประตูขึ้นนำ 1-0 เป็นจังหวะที่ เมฆมงคล พิทักษ์ กระจกบอลเข้าหากรอบเขตโทษก่อนจะชดเต็มพลังยังกับลูกยิง ใบมีดโกน “สี่บาสะ” บอลพุ่งแรงแหวกแนวรับแทรกหน้านายทวารเสียบตาข่ายงามหยุดชนิดแจ่มแจ๋วให้เจ้าถิ่นผงาดนำ 1-0”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 30 มิ.ย. 2557: 5)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ใบมีดโกน” ถูกนำมาเปรียบเทียบเป็นการทำประตูด้วยทักษะหรือมาตรฐานที่ยอดเยี่ยม จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า เมฆมงคล พิทักษ์ ผู้เล่นของทีมสโมสรเพชรบูรณ์ เอฟซี นั้นมีทักษะหรือมาตรฐานในการทำประตูที่ยอดเยี่ยมถูกเปรียบเทียบเป็นดั่งใบมีดโกน ซึ่งลักษณะของใบมีดโกนที่ดีคือต้องมีความคมมากในการโกนหนวด ซึ่งหากไม่แล้วก็จะเกิดการระคายเคือง และรู้สึกเจ็บในขณะที่โกนได้ เช่นเดียวกับนักฟุตบอลนั้นหากผู้เล่นที่มีหน้าที่ทำประตู (กองหน้า) ต้องมีทักษะหรือมาตรฐานที่ยอดเยี่ยมในการทำประตู ซึ่งหากไม่แล้วทีมอาจจะพลาดโอกาสในการได้รับชัยชนะได้

ตัวอย่างที่ 150

“โค้ชไทยดูท่าจะหาทำยากอย่างที่คิดไว้ไม่มีผิด เพราะมีการโดนปลดกันเป็นว่าเล่นจะมีชื่อเสียงหรือไม่ชื่อเสียง ล้วนเก้าอี้หักกันทุกราย จึงทำให้มองว่าโดนปลดมันไม่มีฝีมือหรืออย่างไรจึงตกงานกันง่ายจัง มองอีกมุมหรือว่าสโมสรในเมืองไทยหาความอดทน อดกลั้นได้ยาก แพ้คัดสองนัดสั่งปลดทันที ดูแล้วจะกลายเป็นวัฒนธรรมย่อยๆที่ใครเป็นโค้ชก็ต้องทำใจเอาไว้ชั่วโมงนี้ฝีมือดีหรือไม่ดีไม่เกี่ยวแล้วขอแค่อย่าแพ้ติดๆกันเท่านั้นพอ”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 3 ก.ค. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เก้าอี้” ซึ่งถูกนำมาเปรียบเทียบกับตำแหน่งโค้ชหรือหัวหน้าผู้ฝึกสอนของทีมฟุตบอล จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนไทยหากทำผลงานได้ไม่ดี ก็อาจจะถูกปลดออกจากตำแหน่งได้ทันทีซึ่งตำแหน่งเปรียบเสมือนเก้าอี้ หากหัวหน้าผู้ฝึกสอนถูกปลดซึ่งเหมือนเก้าอี้ที่หักและไม่มีตำแหน่งให้นั่งอีกต่อไป

ตัวอย่างที่ 151

“ราชันมังกร” ราชบุรี มิตรผล เอฟซี เดินเครื่องเรื่องเสริมทัพนักเตะแล้ว หลังจากได้จัดการคว้าตัว ฮวน เกวโร่ ปีกกว้างเล็กชาวสเปน อดีตนักเตะที่เคยร่วมทีม บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ซึ่งล่าสุดเล่นให้กับ สโมสรโอเรียนเต็ เปโตรเลโร่ ทีมในศึกเคลาส ซูรา ของประเทศโบลิเวีย การร่วมทัพราชันมังกรในครั้งนี้ของ ฮวน เกวโร่ เป็นการเซ็นสัญญาระยะเวลาสั้นเพียง 6 เดือน ด้าน “เสียฟลุค” ธนวัชร นิติกาญจนา ผู้จัดการทีมยกจะเป็น **จิกซอร์** ขึ้นสำคัญของสโมสรอย่างแน่นอน”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 10 มิ.ย. 2557: 23)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “จิกซอร์” หมายถึง ชุดของวัสดุที่ตัดเป็นชิ้นเล็กๆ รูปปร่างต่างๆ เมื่อนำขึ้นเล็กๆ เหล่านั้นมาต่อกันอย่างถูกต้องจะเห็นเป็นรูปภาพหรือรูปร่างขึ้นมา ถูกเปรียบเป็นนักฟุตบอลที่มีความสำคัญต่อทีมเป็นอย่างมาก จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า สโมสรราชบุรี มิตรผล เอฟซี ได้ตัว ฮวน เกวโร่ มาเล่นให้กับทีมซึ่งถูกคาดหวังว่าจะเป็นนักฟุตบอลคนสำคัญที่จะทำให้ทีมนั้นมีความแข็งแกร่งขึ้น สมบูรณ์ขึ้น เหมือนตัวต่อภาพจิกซอร์ขึ้นสำคัญที่จะทำให้ภาพสมบูรณ์

3. วงมโนทัศน์สิ่งเหนือธรรมชาติ

การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของสิ่งเหนือธรรมชาติ ถ้อยคำอุปลักษณสิ่งเหนือธรรมชาติมีจำนวนทั้งสิ้น 13 ถ้อยคำได้แก่ เทพ มัจจุราช ยักษ์ ยักษ์ใหญ่ ยักษ์หลับ แจ็กผู้ฆ่ายักษ์ ผีเข้าผีออก พอมด คาถา ปลุกชีพ คืนชีพ ตายแล้วฟื้น และนรก

สิ่งเหนือธรรมชาติ หมายถึง ตัวบุคคล เช่น พระเจ้า นางฟ้า ปีศาจ เป็นต้น พลังอำนาจที่สามารถบันดาลให้เกิดสิ่งนั้นๆ ได้ตามใจปรารถนา หรือสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เหนือความเป็นจริงตามธรรมชาติ (Nida. 1975. หน้า 174-184) ถ้อยคำอุปลักษณนี้เป็นการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติมาใช้เป็นวงมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายหรือกล่าวถึงกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นวงมโนทัศน์ปลายทางโดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของสิ่งเหนือธรรมชาติกับกีฬาฟุตบอล จากข้อมูลที่พบได้นำถ้อยคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์สิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น “เทพ” และ “คาถา” มาเปรียบเป็นนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยี่ยมซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักฟุตบอลในโลกนี้มีมากมาย แต่ทีมที่มีชื่อเสียงหรือทีมที่ประสบความสำเร็จนั้นมีไม่มาก ซึ่งความสามารถเหล่านี้มันน้อยคนที่จะมี จึงถูกเปรียบเป็นสิ่งเหนือธรรมชาติต่างๆ ในทำนองเดียวกันยังพบถ้อยคำ เช่น ยักษ์ ยักษ์ใหญ่ ยักษ์หลับ แจ็กผู้ฆ่ายักษ์ พอมด ซึ่งถูกนำมาเปรียบถึงทีมฟุตบอลและนักฟุตบอลที่มีมาตรฐาน

ในการเล่นที่สูง เขาชนะได้ยากพบถ้อยคำ ปลุกชีพ คื่นชีพ ตายแล้วฟื้น ถูกนำมาเปรียบเทียบกับ ทีมฟุตบอลที่กำลังจะรับการพ่ายแพ้แต่ก็กลับมาเอาชนะได้ ถ้อยคำ “มัจจุราช” และ “นรก” ถูกเปรียบเทียบเป็นการตกชั้นหรือการพ่ายแพ้ของทีมฟุตบอล ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 152

“ที่สร้างความฮือฮาสุดต้องยกให้ตรง เอฟซี หลังตกลงปลงใจคว้าตัว จอร์จี่ ซิมาคูริตเซ่ ปีก **พอมด** ชาวจอร์เจียวัย 31 ปี มาร่วมทีมด้วยค่าเหนื่อยทะลุเพดานเงินเดือนของสโมสร ซึ่งอดีตแข้งพเนจรบนสังเวียนไทยลีกกับหลายสโมสรยักษ์ใหญ่ ก็ชอบเอาประสบการณ์มากมาย พาทีมตรงลุ้นแชมป์และพื้นที่คว้าสิทธิ์ไปเล่นรอบ ชปล. เป็นสมัยที่ 3 ให้ได้”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 30 พ.ค. 2557: 2)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “พอมด” หมายถึง ผู้วิเศษผู้ใช้เวทมนตร์คาถา ผู้มีความชำนาญหรือความสามารถอย่างน่ามหัศจรรย์ ถูกนำมาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับนักฟุตบอลที่มีความสามารถหรือมีมาตรฐานการเล่นที่สูงมากกว่าคนปกติ จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า จอร์จี่ ซิมาคูริตเซ่ ผู้เล่นของสโมสรตรง เอฟซี เป็นผู้เล่นที่มีความเร็ว และมีประสบการณ์การแข่งขันมากมายมีส่วนสำคัญช่วยให้ทีมมีความแข็งแกร่งขึ้นเหมือนกับพอมดที่มีความสามารถมากกว่าคนปกติทั่วไป

ตัวอย่างที่ 153

“ขอนแก่น เอฟซี กลายเป็นขาประจำในการลุ้นหนีตกชั้นไปเสียแล้วและนี่ก็เป็นอีกหนึ่งซีซั่นที่พวกเขาเยื้องกรายเข้าใกล้ **มัจจุราช** แห่งลีกภุธรอีกครั้ง เป้าหมายไม่มีทางเลือกอื่นใด นอกเหนือจากการหนีตายสุดชีวิต และวันนี้ก็ยังไม่มี เทเวศร์ กมลสินธุ์ ที่ติดโทษแบนชวดคุมทีมอีกนัด”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 15 ก.ค. 2557: 6)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “มัจจุราช” หมายถึง เจ้าแห่งความตาย (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546: 896) ถูกนำมาเปรียบเทียบกับผลงานที่ย่ำแย่มากของทีมฟุตบอลหรือทีมฟุตบอลกำลังจะตกรอบหรือตกชั้น จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า สโมสรขอนแก่น เอฟซี ปีนี้ก็ยังคงทำผลงานได้อย่างย่ำแย่และกำลังจะตกชั้นถูกเปรียบเทียบกับกรณีที่สโมสรนั้นได้เข้าใกล้มัจจุราชหรือความตายเข้าไปทุกที

ตัวอย่างที่ 154

“เอาแล้วไงฟุตบอลโตโยต้า ไทยพรีเมียร์ลีก 2014/2015 ผ่านมาถึงนัดที่ 25 ไม่น่าเชื่อว่า 3 ทีม **ยักษ์ใหญ่** จะมี 50 แต้มเท่ากัน รวมทั้งทีมอันดับ 4 ตามหลังแค่ 2 แต้ม ทำให้สถานการณ์ลุ้นแชมป์ปีนี้ค่อนข้างสนุก แน่แน่นอนว่า “ปราสาทสายฟ้า” บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ที่เปิดรัง ถล่ม “กว้างช้าง” เชียงราย ยูไนเต็ด ทีมอันดับ 5 ที่พอมีหวังเล็กๆ ไป 5-0 พลิกชะตาขึ้นมาแข่ง เป็นผู้นำฝูง”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 27 ก.ค. 2557: 4)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ยักษ์ใหญ่” ซึ่ง “ยักษ์” หมายถึง อมนุษย์พวกหนึ่ง ถือกันว่ามีรูปร่างใหญ่โตน่ากลัว มีเขี้ยวอก ใจดำอำมหิต ชอบกินมนุษย์ กินสัตว์ โดยมากมีฤทธิ์ เหวะได้ จำแลงตัวได้ บางที่ใช้ปะปนกับคำว่า อสูร รากษส และมาร (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 943) ถูกเปรียบเป็นทีมฟุตบอลที่มีคุณสมบัติหรือมาตรฐานการเล่นที่ดีมาก จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า ทีมฟุตบอลที่มีแต้มเท่ากันบนหัวตัวตารางรวมถึงทีม บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด นั้นมีมาตรฐานการเล่นที่ยอดเยี่ยม เป็นที่น่ากลัวกับทีมที่เป็นคู่แข่งชั้นเปรียบเสมือนยักษ์ซึ่งมีความน่ากลัวดูร้าย และเป็นที่น่ากลัวต่อผู้พบเห็น

ตัวอย่างที่ 155

“ทีมอย่างท่าเรือไม่จำเป็นต้องท้อปรี ท้อปไฟฟ์ แต่จบเลขตัวเดียวก็ตบหน้าทีมที่ให้เงินทุนมากกว่านี้ตัวผู้เล่นดีกว่านี้..ชั่วโมงนี้จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่สาวกคลองเตยอาร์มี่จะยกให้ “เดอะ โอง” เป็น **เทพ** ของพวกเขา”

(สยามกีฬา. 18 ก.ค. 2557: 18)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “เทพ” หมายถึง เทวดา ถูกเปรียบเทียบเป็นผู้จัดการทีมที่มีมาตรฐานในการฝึกซ้อม วางแผนการเล่นได้อย่างยอดเยี่ยมจนทำให้ทีมฟุตบอลที่ตนสังกัดนั้นมีผลงานที่ดี จากตัวอย่างอธิบายได้ว่า “เดอะ โอง” ซึ่งเป็นฉายาของ ดุสิต เฉลิมแสน ผู้จัดการทีมของ สโมสรฟุตบอลสิงห์ท่าเรือที่ทำผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมเหมือนกับเทวดาที่สามารถเนรมิตทุกสิ่งได้ตามต้องการจึงเป็นที่ชื่นชมของแฟนบอลสโมสรสิงห์ท่าเรือ

ตัวอย่างที่ 156

“ตายแล้วฟื้น ขอนแก่น เอฟซี กลับมาชนะติดกัน 2 นัดซ้อนแสงสว่างที่ปลายอุโมงค์บังเกิดขึ้นที่เมืองหมอแค้นอีกครั้ง เริ่มเห็นรอยยิ้มที่มุมปากของ ดร.เกษม ชนะวงศ์ ประธานสโมสรบ้าง แต่จะยิ้มกว้างกว่านี้ ถ้ามีชัยในศึกดาร์บี้แมตต์อีสาน”

(สยามกีฬา(ลีกไทย). 4 ก.ค. 2557: 3)

จากตัวอย่างมีการใช้ถ้อยคำ “ตายแล้วฟื้น” ซึ่งเป็นอาการที่ไม่ได้เกิดกับมนุษย์ โดยทั่วไปเนื่องจากเมื่อตายไปแล้วไม่สามารถฟื้นคืนชีพได้ ถ้อยคำดังกล่าวถูกนำมาเปรียบเทียบเป็นการทำผลงานดีขึ้นมากจากที่เคยแย่ จากตัวอย่างจึงอธิบายได้ว่า สโมสรขอนแก่น เอฟซี ที่มีผลงานการแข่งขันไม่ดีนักแต่ผลงานก็ดีขึ้นกลับมาชนะ 2 นัดติดซึ่งทำให้มีความหวังขึ้นมาบ้างเสมือนเป็นการตายแล้วกลับฟื้นขึ้นมามีชีวิตอีกครั้ง

จากการศึกษาถ้อยคำอุปลักษณะในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลและวิเคราะห์มโนอุปลักษณะ ผู้วิจัยได้นำมโนอุปลักษณะที่พบในการแข่งขันฟุตบอลโลก (World cup 2014) และการแข่งขันฟุตบอลไทยมาเปรียบเทียบกันพบว่าประเภทของมโนอุปลักษณะในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยมีความเหมือนกันดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงประเภทมโนอุปลักษณะกีฬาฟุตบอลที่ปรากฏในการแข่งขันฟุตบอลโลกปี 2014

ประเภทอุปลักษณะ	ฟุตบอลโลกร้อยละ	ฟุตบอลไทยร้อยละ
1. กีฬาฟุตบอลคือมโนอุปลักษณะการต่อสู้	29.70	36.35
2. กีฬาฟุตบอลคือมโนอุปลักษณะกีฬาประเภทอื่น	17.16	19.07
3. กีฬาฟุตบอลคือมโนอุปลักษณะการเดินทาง	15.84	2.84
4. กีฬาฟุตบอลคือมโนอุปลักษณะการแสดง	11.22	7.39
5. กีฬาฟุตบอลคือมโนอุปลักษณะท้องฟ้า	9.57	4.67
6. กีฬาฟุตบอลคือมโนอุปลักษณะอาหาร	7.92	7.00
7. กีฬาฟุตบอลคือมโนอุปลักษณะการศึกษา	4.95	5.84
8. กีฬาฟุตบอลคือมโนอุปลักษณะธุรกิจหรือการเงิน	2.31	3.11
9. กีฬาฟุตบอลคือมโนอุปลักษณะความรัก	1.32	2.72

มโนอุปลักษณะเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลในการแข่งขันฟุตบอลโลกในปี 2014 (World cup 2014) และการแข่งขันฟุตบอลไทย พบมโนอุปลักษณะเหมือนกันทั้ง 9 มโนอุปลักษณะ นอกจากนั้นยังพบว่า การรายงานข่าวกีฬาทั้งฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทยนั้น มีความถี่การใช้ถ้อยคำอุปลักษณะ อยู่ลำดับที่เท่ากันถึง 6 มโนอุปลักษณะ ได้แก่ **[กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้]** **[กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น]** **[กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง]** **[กีฬาฟุตบอลคือการแสดง]** **[กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน]** และ **[กีฬาฟุตบอลคือความรัก]** มโนอุปลักษณะใน 4 อันดับแรกของการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทยนั้นพบไม่แตกต่างกัน โดยมีมโนอุปลักษณะ **[กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้]** พบมากที่สุดเป็นอันดับแรกทั้งการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทย โดยในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกนั้นพบจำนวน 90 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 29.07 ส่วนในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลไทยพบจำนวน 96 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 37.35 มโนอุปลักษณะ **[กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น]** พบมากเป็นอันดับสอง โดยในข่าวกีฬาฟุตบอลโลกพบจำนวน 52 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 17.16 และในข่าวกีฬาฟุตบอลไทยพบจำนวน 49 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 19.07 ส่วนความถี่ที่พบเป็นอันดับสามคือมโนอุปลักษณะ **[กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง]** ซึ่งพบความถี่ในการใช้ถ้อยคำในข่าวกีฬาฟุตบอลโลกจำนวน 48 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 15.84 ในข่าวกีฬาฟุตบอลไทยพบจำนวน 33 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 12.84 และพบความถี่ในมโนอุปลักษณะ **[กีฬาฟุตบอลคือการแสดง]** ในอันดับที่สี่ของการรายงานข่าวกีฬาทั้งฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทย โดยพบความถี่การใช้ถ้อยคำในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกจำนวน 34 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 11.12 และในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลไทยพบจำนวน 19 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 7.39 ส่วนมโนอุปลักษณะ **[กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน]** และ **[กีฬาฟุตบอลคือความรัก]** พบความถี่ในการใช้ถ้อยคำเหมือนกันในลำดับที่ 8 – 9 ตามลำดับ ซึ่งมีมโนอุปลักษณะ **[กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน]** พบว่าอยู่ในลำดับที่ 8 ในความถี่การใช้ถ้อยคำอุปลักษณะทั้งในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทย โดยพบในฟุตบอลโลกจำนวน 7 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.31 และในการรายงานข่าวฟุตบอลไทยพบจำนวน 8 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 3.11 และในอันดับสุดท้ายคืออันดับที่ 9 พบเหมือนกันคือ มโนอุปลักษณะ **[กีฬาฟุตบอลคือความรัก]** โดยพบจำนวน 4 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 1.32 ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกและพบจำนวน 7 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.72 ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลไทย

ส่วนในรายละเอียดของมโนอุปลักษณะอื่นๆ พบว่าความถี่ในการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะนั้นแตกต่างกันโดยอันดับที่ 5 ของความถี่ของการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะที่พบในข่าวกีฬาฟุตบอลโลกคือมโนอุปลักษณะ **[กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า]** พบจำนวน 29 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 9.57 แต่ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลไทยนั้นอยู่ในอันดับที่ 7 โดยพบจำนวน 12 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 4.67 มโนอุปลักษณะ **[กีฬาฟุตบอลคืออาหาร]** พบในอันดับที่ 6 ในข่าวกีฬาฟุตบอลไทย ซึ่งพบจำนวน 24

ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 7.92 แต่กลับพบมากกว่าในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลไทยโดยอยู่ในอันดับ 5 โดยพบจำนวน 18 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 7.00 และ มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา] ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกนั้นอยู่ในอันดับที่ 7 โดยพบจำนวน 15 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 4.95 ส่วนในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลไทยนั้นพบในอันดับที่ 6 โดยพบจำนวน 15 ถ้อยคำ และคิดเป็นร้อยละ 5.84

นอกจากนี้ยังพบวงมโนทัศน์อีก 3 วงมโนทัศน์ที่นำมาใช้ในการเปรียบเทียบถึงองค์ประกอบต่างๆของกีฬาฟุตบอลเหมือนกันทั้งการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกและการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลไทย ซึ่งแต่ละถ้อยคำอุปลักษณ์นั้นมีการเปรียบเทียบถึงลักษณะบางประการของกีฬาฟุตบอลเท่านั้นจึงไม่สามารถแสดงการถ่ายทอดใจความหมายได้ คือ วงมโนทัศน์สิ่งมีชีวิต วงมโนทัศน์สิ่งของหรือวัตถุและวงมโนทัศน์สิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกนั้นพบจำนวนความถี่ในการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ ดังนี้ วงมโนทัศน์สิ่งมีชีวิต พบจำนวน 61 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 61.62 วงมโนทัศน์สิ่งของหรือวัตถุ พบจำนวน 24 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 24.24 และวงมโนทัศน์สิ่งเหนือธรรมชาติ พบจำนวน 14 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 14.14 ซึ่งไม่แตกต่างจากวงมโนทัศน์ที่พบในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลไทยในเรื่องของอันดับความถี่ในการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ โดยพบจำนวน 59 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 67.05 ในวงมโนทัศน์สิ่งมีชีวิต ส่วนวงมโนทัศน์สิ่งของหรือวัตถุพบจำนวน 16 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 18.18 และวงมโนทัศน์สิ่งเหนือธรรมชาติ พบจำนวน 13 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 14.77

3. การอธิบายอุปลักษณ์ (Metaphor explanation)

ในขั้นตอนที่สามนี้เป็นขั้นตอนในการอธิบายมุมมองซึ่งอยู่เบื้องหลังการใช้มโนอุปลักษณ์ที่วิเคราะห์ได้จากขั้นตอนที่สองว่า เหตุใดมโนอุปลักษณ์นั้นจึงถูกเลือกมาใช้ในการกล่าวถึงกีฬาฟุตบอล ซึ่งในขั้นนี้จะแสดงให้เห็นว่ามโนอุปลักษณ์นั้นมีผลทำให้เกิดมุมมอง ความคิด หรือความเชื่อ ด้านใดบ้าง

จากการวิเคราะห์มโนอุปลักษณ์ที่พบในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลทั้งในการแข่งขันฟุตบอลโลก (World cup 2014) และการแข่งขันฟุตบอลไทยซึ่งพบเหมือนกันทั้ง 9 มโนอุปลักษณ์ แสดงให้เห็นว่ามโนอุปลักษณ์ดังกล่าวสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย

3.1 กีฬาฟุตบอลเป็นสงครามยุคใหม่

การรายงานข่าวในกีฬาฟุตบอลมีการใช้มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้] โดยนำถ้อยคำในลักษณะของการทำสงครามหรือการต่อสู้มาเปรียบเทียบกับการแข่งขันฟุตบอลทำให้

เห็นถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นในการทำสงคราม มีการรบราฆ่าฟันกันระหว่างทหารสองฝ่าย ตัวอย่างเช่น คีทใหญ่ ทำศึก เลือดสาด เต็มอัตราศึก ท้า ขุนพล อาวุธ ถล่ม ฆ่า กระชก ไล่ล่า ข้าดาบสอง และ ยกธงขาว จะเห็นได้ว่าทุกรูปแบบของการแข่งขันฟุตบอลนั้นเปรียบเป็นการทำสงคราม มีการใช้ กองทัพทหารเป็นเหมือนนักฟุตบอล ซึ่งจะเห็นได้จากถ้อยคำ ท้า จัดทัพ ท้าใหญ่ แม่ทัพ จอมทัพ ยกทัพ ขุนพล ยกพล รวมพล ถ้อยคำเหล่านี้แสดงถึงกองกำลังทหารในสงครามถูกนำมาเปรียบเป็น นักฟุตบอลในการแข่งขันฟุตบอล นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำอุปมาอุปไมยซึ่งถูกนำมาเปรียบเป็นลักษณะ ของรูปแบบการแข่งขัน หรือการทำประตูของนักฟุตบอล เช่น ถ้อยคำ “เข้าทางปืน” ถูกนำมา เปรียบเทียบกับการที่ลูกฟุตบอลนั้นอยู่ในการครอบครองของนักฟุตบอลในตำแหน่งกองหน้าและพร้อม ที่จะทำประตูหรือเตะบอลเข้าประตูเสมือนกับการที่ศัตรูอยู่ในวิถีของการยิงปืนซึ่งพร้อมจะถูกยิงได้ ทุกเมื่อ และผู้วิจัยยังพบถ้อยคำ สंहาร เชือด ชัด ยิง ถล่ม หวด สับไก ข้าดาบสอง นุกถล่ม ฟาดฟัน กระชก ล้วนแล้วแต่ถูกนำมาเปรียบเทียบกับผลการแข่งขันที่กล่าวทิ่มผู้ชนะนั้นสามารถทำประตูนำห่าง คู่แข่งขัน หรือชนะได้อย่างขาดลอย ถูกนำมาเปรียบกับการทำสงครามที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถ ทำลายกองทัพหรือสร้างความเสียหายให้อีกฝ่ายหนึ่งได้อย่างมาก ถ้อยคำที่กล่าวมานี้ทำให้เห็นภาพ ของการทำสงครามของทหารได้อย่างชัดเจน แม้ในปัจจุบันมนุษย์มีความเจริญมากขึ้นทั้งทางด้าน พุทธิกรรมและความคิด ประกอบกับการที่มีองค์กรกลางต่างๆเพื่อยุติและป้องกันการเกิดของสงคราม จึงทำให้ในปัจจุบันนั้นสงครามที่ต้องเช่นฆ่ามนุษย์ ทำให้ต้องล้มหายตายจากนั้นแทบจะไม่มีให้เห็นอีก แล้ว แต่ถึงกระนั้นสงครามและการเอาชนะยังไม่หมดไปจากความเป็นมนุษย์ เพียงแต่สงครามได้ แปรเปลี่ยนรูปแบบไปเป็นรูปแบบใหม่ หนึ่งในสงครามยุคใหม่คือ “กีฬาฟุตบอล” จากถ้อยคำที่พบ ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลนั้น พบถ้อยคำอุปมาอุปไมยเกี่ยวกับการทำสงครามหรือการต่อสู้ถูกนำไป ใช้ในการรายงานข่าวเป็นจำนวนมากสะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันฟุตบอลเป็นสงครามยุคใหม่ เป็น รูปแบบของสงครามที่มนุษย์รับได้ อาจเนื่องมาจากในพื้นฐานจิตใจของมนุษย์นั้นยังมีความรุนแรง ยังคงมีการแข่งขัน และการอยากเอาชนะอยู่เสมอ ถ้อยคำอุปมาอุปไมยเกี่ยวกับการทำสงคราม การต่อสู้ หรือความรุนแรงจึงถูกนำมาใช้ในการรายงานกีฬาฟุตบอลเป็นจำนวนมาก

3.2 กีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่น่าพิศมัย เข้ายวนใจ

การรายงานข่าวในกีฬาฟุตบอลมีการใช้มโนอุปมาอุปไมย [กีฬาฟุตบอลคือกีฬา ประเภทอื่น][กีฬาฟุตบอลคือการแสดง][กีฬาฟุตบอลคืออาหาร] และ [กีฬาฟุตบอลคือความรัก] โดยนำลักษณะเด่นหรือเหตุการณ์สำคัญในการแข่งขันกีฬาประเภทอื่น การแสดง ท้องฟ้า อาหาร และเรื่องของความรักเพื่อสะท้อนให้เห็นว่ากีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่ให้ความ บันเทิง มีเสน่ห์ สนุกเร้าใจ มีความตื่นเต้น น่าหลงใหลและมีความโรแมนติก นอกจากนี้กีฬาฟุตบอล

ยังเป็นเรื่องของสิ่งที่ต้องติดตามอยู่เสมอ มีการใช้มโนอุปลักษณ์ **[กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง]** และ **[กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา]** แสดงให้เห็นความคิดต่อกีฬาฟุตบอลว่าเป็นสิ่งที่ต้องติดตามเรื่องราวอยู่เสมอเหมือนกับการเดินทางที่ต้องคอยเฝ้าดู ติดตามจนกว่าจะถึงปลายทาง เช่นเดียวกับการศึกษาที่ต้องติดตามผลการเรียน ผลคะแนนสอบว่าเป็นอย่างไร มีการพัฒนาปรับปรุงในทางที่ดีขึ้นหรือไม่

การเลือกใช้มโนอุปลักษณ์ **[กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น]** นั้นสะท้อนให้เห็นมุมมองและความคิดในการรายงานข่าวว่า กีฬาฟุตบอลมีความสนุกสนาน ตื่นเต้น เหมือนกับกีฬาประเภทอื่นๆเช่นกัน จากการวิจัยพบมโนทัศน์เกี่ยวกับกีฬาประเภทอื่น เช่น กีฬาชกมวย กีฬาแข่งรถ กีฬาหมากรุกกระดาน และกีฬาสนุกเกอร์ ซึ่งกีฬาแต่ละประเภทนี้เป็นกีฬาที่มีความสนุกสนาน มีความตื่นเต้น โดยการนำลักษณะเด่นๆของกีฬาประเภทต่างๆมากล่าวถึงกีฬาฟุตบอล เช่น หมัดน็อก ชิงดำ ม้ามืด เปียดแซง เป็นการสะท้อนถึงลักษณะของช่วงจังหวะการแข่งขันที่ตื่นเต้น เร้าใจ เช่น ถ้อยคำ “หมัดน็อก” หมายถึง การชนะด้วยวิธีชกคู่ต่อสู้ให้ล้มลงแล้วกรรมการนับถึง 10 การแข่งขันจึงยุติ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญของกีฬาชกมวยเพราะเป็นการตัดสินผลการแข่งขัน ถ้อยคำ “ชิงดำ” เป็นการแทงลูกสีดำในกีฬาสนุกเกอร์ เนื่องจากลูกสีดำเป็นลูกสุดท้ายที่จะต้องเล่นในกีฬาสนุกเกอร์ ซึ่งบางเกมการแข่งขันนั้นผู้แข่งขันทั้งสองนั้นมีมาตรฐานในการเล่นที่ใกล้เคียงกันมากจนต้องวัดผลการแข่งขันกันด้วยการแทงลูกสุดท้ายนั้นก็คือลูกสีดำ โดยเหตุการณ์เหล่านี้เป็นเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้นที่จะต้องลุ้นไปกับผลการแข่งขันว่าใครจะเป็นผู้ได้คะแนนจากการแทงลูกสุดท้ายและนั่นหมายถึงใครจะได้รับชัยชนะในการแข่งขันนี้ นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำ “ม้ามืด” และ “เปียดแซง” ต่างก็เป็นช่วงเวลาหรือเหตุการณ์สำคัญในการแข่งขันกีฬาขี่ม้า และการแข่งขันรถ โดยถ้อยคำ “ม้ามืด” หมายถึง เป็นม้าที่ไม่คาดคิดว่าจะทำผลงานได้ดีทำให้ผู้ชมการแข่งขันม้านั้นมีความตื่นเต้น และเป็นสีสันของการแข่งขันกีฬา และถ้อยคำ “เปียดแซง” เป็นช่วงเวลาหรือเหตุการณ์ที่สำคัญของการแข่งรถ เนื่องจากการแข่งรถนั้นการแข่งขันหรือการป้องกันไม่ให้แซงถือเป็นช่วงจังหวะที่น่าตื่นเต้นของผู้ชมเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดเสน่ห์อันน่าหลงใหลของกีฬา เพื่อกล่าวถึงลักษณะบางประการในการแข่งขันกีฬาฟุตบอลที่มีลักษณะเหมือนถ้อยคำที่ใช้ในการแข่งขันกีฬาประเภทอื่นๆ และเลือกในช่วงเวลาหรือเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น เป็นช่วงเวลาของการแข่งขันที่บีบหัวใจ ช่วงเวลาที่นำตื่นเต้นมาเปรียบเทียบกับลักษณะต่างๆของกีฬาฟุตบอล ทำให้เกิดความสนุกสนาน เร้าใจ และชวนให้ติดตามในครั้งต่อไป

มโนอุปลักษณ์ **[กีฬาฟุตบอลคือการแสดง]** สะท้อนให้เห็นมุมมองและความคิดที่มีต่อกีฬาฟุตบอลว่าเป็นสิ่งที่มีความน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านเกิดความหลงใหล เพลิดเพลิน และชวนให้ติดตามในตอนต่อไป พบการนำถ้อยคำวงในวงมโนทัศน์การแสดงมาใช้ ตัวอย่างเช่น ถ้อยคำ “ขโมยซีน” “แย่งซีน” “จุดไคลแมกซ์” และ “ดราม่า” ถ้อยคำเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า การแข่งขันกีฬาฟุตบอลนั้นเป็นเหมือนการแสดง ภาพยนตร์ หรือละคร กล่าวคือ การแข่งขันฟุตบอลนั้นไม่ใช่

เป็นการแข่งขันกันในสนามในเวลา 90 นาทีแล้วจบไปเพียงเท่านั้น แต่การใช้ถ้อยคำในลักษณะนี้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ อยากที่จะติดตามต่อไปในการแข่งขันในนัดต่อไปว่า ทีมฟุตบอลที่ตนติดตามจะยังทำงานได้ดีอยู่ต่อไปหรือไม่อาจเป็นเพราะในการแข่งขันในนัดหนึ่งๆนั้น มักจะเกิดเหตุการณ์หลายอย่างที่เป็นตัวแปรสำคัญในการที่ทำให้ทีมฟุตบอลประสบปัญหาที่ส่งผลต่อการแข่งขันในนัดต่อไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของนักฟุตบอลที่ได้รับบาดเจ็บหรือมีการเปลี่ยนตัวผู้ฝึกสอนใหม่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้อ่านนั้นรอที่จะติดตามผลงาน และความเปลี่ยนแปลงของทีมฟุตบอล การนำเสนอในลักษณะนี้เป็นการนำเสนอเพื่อให้เกิดอรรถรสแก่ผู้ชม โดยมักจะนำเสนอสิ่งที่ทำให้ผู้ชมหลงใหล ตื่นเต้น เช่น ถ้อยคำ “จุดไคลแมกซ์” หรือ “ดราม่า” เพื่อผู้อ่านเกิดความสนใจที่จะติดตามอย่างต่อเนื่องซึ่งอาจเป็นเพราะการแข่งขันกีฬาฟุตบอลในแต่ละรายการนั้นมีการแข่งขันที่ยาวนาน หลายนัด ซึ่งคล้ายกับการดูการแสดงที่มีการเรื่องราวของการแสดงนั้นยาวนาน ถ้อยคำเกี่ยวกับการแสดงจึงถูกนำมาใช้กับการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลเพื่อให้อ่านมีความตื่นเต้น ทำให้เกิดความสะเทือนใจ และอยากที่จะติดตามเรื่องราวของทีมฟุตบอลต่อไปเสมือนการดูการแสดงต่างๆ ซึ่งมีความเหมือนกันในเรื่องของอรรถรส ความตื่นเต้น เกิดความสะเทือนใจทำให้การแสดงต่างๆน่าสนใจและอยากที่จะติดตามต่อไป

ส่วนในอุปนิสัย [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร] สะท้อนให้เห็นมุมมองและความคิดในการรายงานข่าวว่า กีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่เข้ายวนใจ น่าลิ้มลอง เป็นการใช้รสชาติอาหารมาอธิบายร่วมกับการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล ดังจะพบได้จากถ้อยคำ เช่น “ดูเด็ดเผ็ดมัน” “หอมหวาน” และ “จัดจ้าน” จะเห็นได้ว่าในเรื่องของความนิยมชมชอบในรสชาติอาหารนั้นทุกคนมีความชอบที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้ประเทศไทยยังขึ้นชื่อในเรื่องของวัตถุดิบในการปรุงแต่งรสชาติอาหารที่มีความหลากหลาย ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลนั้นพบการนำเสนอถ้อยคำอุปนิสัยที่แตกต่างหลากหลายรสชาติ ยกตัวอย่างเช่น “จัด” เป็นถ้อยคำที่เกี่ยวกับรสชาติอาหารที่ไม่มีรสจัดถูกนำมาเปรียบเป็นลักษณะของการแข่งขันฟุตบอลที่ไม่ตื่นเต้น ไม่สนุกสนานหรือถูกใช้ในลักษณะของทีมฟุตบอลที่มีปัญหาภายในทีมจึงส่งผลทำให้ได้รับผลการแข่งขันที่ไม่ดีมากนัก ถ้อยคำ “ดูเด็ดเผ็ดมัน” เป็นลักษณะของรสชาติอาหารที่จัดจ้าน มีความเผ็ดร้อน ถูกนำมาใช้เปรียบเทียบกับลักษณะของการแข่งขันที่สนุก ตื่นเต้นและเร้าใจต่อผู้ชมเป็นอย่างมาก จะเห็นได้ว่ากรรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลนั้นนำลักษณะเด่นของรสชาติอาหารที่หลากหลาย เป็นการเลือกถ้อยคำที่ครอบคลุมในทุกความชอบในรสชาติของอาหารของคนส่วนใหญ่ จึงทำให้ความอยากที่จะติดตามหรืออ่านแล้วมีความรู้สึกที่คล้ายตามซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า กีฬาฟุตบอลเป็นเหมือนอาหารที่มีรสชาติดี น่าหลงใหล และดึงดูดใจ หากได้ลิ้มรสก็จะพบกับความสุขและอยากกินในครั้งต่อไป

มโนอุปนิสัย [กีฬาฟุตบอลคือความรัก] สะท้อนให้เห็นมุมมองและความคิดในการรายงานข่าวว่า กีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่น่าหลงใหล ตื่นเต้น โรแมนติก ทำให้หัวใจเต้นแรง

เป็นเสน่ห์ของความรักที่มนุษย์ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ แม้ความรักจะมีทั้งในแง่แห่งความสุขและความเศร้า แต่ความรักก็เป็นเรื่องที่ทำให้ทุกคนนั้นให้ความสนใจ และความรักเป็นสิ่งที่สวยงามเสมอ ด้วยเหตุนี้การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลจึงเลือกนำถ้อยคำเกี่ยวกับความรักมาใช้ เช่น “จีบ” “อกหัก” “เปิดซิง” และ “ร่วมหลงโรง” สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะบางอย่างของกีฬาฟุตบอลนั้นเป็นเหมือนลักษณะบางอย่างของความรัก ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจหรือเกิดอารมณ์ร่วมกับความรัก ตัวอย่างเช่น ถ้อยคำ “จีบ” เป็นลักษณะของการเกี่ยวพาราสีหรือการทำให้ผู้อื่นรัก ถูกนำมาใช้ในการเปรียบเทียบถึงการขอซื้อตัวนักฟุตบอลจากสโมสรหนึ่งเพื่อมาเล่นให้กับอีกสโมสรหนึ่ง ทำให้รู้สึกสนใจและอยากติดตามว่าการเสนอขอซื้อนักฟุตบอลนั้นจะประสบความสำเร็จหรือไม่ เป็นเหมือนการทำให้ผู้อ่านข่าวกีฬาเกิดอารมณ์ร่วมกับความรัก และวลีการจีบกันจะสำเร็จหรือไม่ ส่วนถ้อยคำ “ร่วมหลงโรง” เป็นลักษณะของการอยู่กินกันฉันท์ผัวเมีย หรือแต่งงานกันถูกนำมาเปรียบเทียบเป็นการตัดสินใจย้ายทีมของนักฟุตบอลเสมือนกับเป็นอยู่กินกันฉันท์ผัวเมียกับทีมทีมหนึ่ง ถ้อยคำ “เปิดซิง” ถูกนำมาใช้ในการทำประตูได้ในครั้งแรกของนักฟุตบอลตั้งแต่ย้ายทีมมาถูกนำไปเปรียบเทียบกับกรณีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของมนุษย์ การมีเพศสัมพันธ์เป็นการแสดงความรักในอีกรูปแบบหนึ่งและเป็นเรื่องที่น่าหลงใหล หรือเป็นสิ่งที่น่าสนใจเสมอ นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำ “อกหัก” เป็นอาการของคนที่มีผิดหวังในเรื่องของความรักถูกนำมาเปรียบเทียบเป็นทีมฟุตบอลที่ตกรอบ หรือไม่ได้แชมป์เป็นผลทำให้แฟนฟุตบอล นักฟุตบอล และทุกคนที่เกี่ยวข้องกับทีมฟุตบอลนั้นๆ เสียใจเหมือนการอกหัก ผิดหวังกับความรัก สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ทำไมการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลจึงเลือกนำถ้อยคำเรื่องของการความรักมานำเสนอหรือมาเปรียบเทียบให้เห็นภาพร่วมกัน เนื่องจากความรักเป็นสิ่งที่ของมนุษย์ส่วนใหญ่ต้องการ เป็นสิ่งมีความโรแมนติก น่าหลงใหล น่าติดตาม และเข้ายวนใจเสมอ

การใช้มโนอุปมาอุปไมยที่สัมพันธ์กับมโนอุปมาอุปไมยดังกล่าวข้างต้นพิจารณาได้ว่า เป็นความพยายามของผู้เขียนข่าวหรือการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลที่จะเสนอผลทางความคิดหรือความเชื่อที่ว่า กีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่น่าพิศมัย เข้ายวนใจ ทำให้เกิดความเพลินเพลินดังการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ กีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่น่าหลงใหล เพลิดเพลิน เหมือนกับการชมการแสดง ละคร หรือภาพยนตร์ นอกจากนี้กีฬาฟุตบอลยังเป็นสิ่งที่ น่าลิ้มลองเช่นเดียวกับอาหาร และกีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่น่าหลงใหล ตื่นเต้น โรแมนติกเหมือนกับความรัก

นอกจากนี้การรายงานข่าวในกีฬาฟุตบอลพบว่ามีการใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมยเพื่อให้ผู้อ่านอยากที่จะติดตามผลต่างๆ ของทีมฟุตบอล เช่น ผลการพัฒนามาตรฐานการเล่นของนักฟุตบอล และทีมฟุตบอล และผลของการแข่งขันเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยพบการใช้มโนอุปมาอุปไมย [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง] และ [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา] แสดงให้เห็นความคิดต่อกีฬาฟุตบอลว่าเป็นสิ่งที่ต้องคอยติดตาม มีการใช้ถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง และการศึกษา เช่น

“เส้นทาง” “ปลายทาง” “ประกาศผลสอบ” “สอบผ่าน” และ “สอบตก” สะท้อนให้เห็นถึงความคิดเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลว่าเป็นสิ่งที่ต้องติดตามผลเหมือนในเรื่องของการเดินทางและการศึกษา

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง] สะท้อนให้เห็นมุมมองและความคิดในการรายงานข่าวว่า กีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่ต้องติดตาม เนื่องจากการแข่งขันกีฬาฟุตบอลไม่ได้มีเพียงการแข่งขันเพียงนัดเดียวแต่เป็นการแข่งขันอันยาวนาน ซึ่งระหว่างการแข่งขันนั้นมักจะพบกับเรื่องราวต่างๆ มากมาย เช่น การบาดเจ็บของนักกีฬา หรือการย้ายเข้า ย้ายออกของนักฟุตบอลซึ่งส่งผลโดยตรงต่อทีมและเป็นตัวแปรสำคัญทำให้มาตรฐานของทีมนั้นเปลี่ยนไป ซึ่งแฟนฟุตบอลนั้นจะต้องติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิดคิดว่าทีมฟุตบอลนั้นจะเดินทางไปไหนไกลแค่ไหน ระหว่างทางจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง ยกตัวอย่างถ้อยคำ “เส้นทาง” “หนทาง” “ถนน” และ “ทางเดิน” ถูกนำมาเปรียบเทียบกับโปรแกรมการแข่งขันของทีมฟุตบอลและทีมฟุตบอลถูกเปรียบเป็นนักเดินทาง ถ้อยคำ “แยกทาง” ถูกนำมาเปรียบเทียบการย้ายออกไปจากทีมระหว่างโปรแกรมการแข่งขันยังไม่จบของนักฟุตบอลหรือทีมงามผู้ฝึกสอน นอกจากนี้พบถ้อยคำ “ปลายทาง” ซึ่งถูกนำมาเปรียบกับการเป็นแชมป์หรือเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ในการแข่งขันรายการหนึ่งๆ ถ้อยคำเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลเลือกนำถ้อยคำเรื่องของการเดินทางมานำเสนอหรือมาเปรียบเทียบกับให้เห็นภาพรวมกันว่ากีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่จะต้องติดตามเหมือนติดตามผลของการเดินทางไปสู่เป้าหมาย

นอกจากนี้ยังพบมโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา] สะท้อนให้เห็นมุมมองและความคิดในการรายงานข่าวว่า กีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่ต้องติดตามเช่นกัน เนื่องจากการแข่งขันฟุตบอลของทีมฟุตบอลในรายการหนึ่งๆ นั้นล้วนแล้วแต่มีองค์ประกอบมากมายที่จะทำให้ทีมฟุตบอลนั้นประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับเรื่องของการศึกษาที่จะต้องติดตามผลของการเรียนว่า นักเรียนสามารถทำผลการเรียนได้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่ซึ่งสามารถทดสอบได้โดยการสอบ และต้องติดตามผลของการเรียนโดยการสอบต่างๆ ตัวอย่างถ้อยคำเกี่ยวกับการศึกษาที่ถูกนำมาใช้ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอล เช่น ถ้อยคำ “ทำการบ้าน” ซึ่งเป็นที่อยู่ในวงมโนทัศน์การศึกษาถูกนำมาเปรียบเป็นการศึกษารายละเอียดของทีมตนเองและทีมคู่แข่งกันเพื่อที่จะได้วางแผนในการแข่งขันเพื่อที่จะทำได้มาซึ่งชัยชนะ ถ้อยคำ “สอบผ่าน” “สอบตก” และ “ผลการประกาศสอบ” ถูกนำมาเปรียบเทียบถึงการทำผลงานของทีมฟุตบอลรวมไปถึงนักฟุตบอลว่าผ่านมาตรฐานของทีมหรือไม่ซึ่งเหมือนการทำผลการเรียนของนักเรียนว่าสอบเกณฑ์หรือโดยประเมินจากการสอบ นอกจากนี้ยังพบถ้อยคำ “ปิดเทอม” ถูกนำมาใช้กล่าวถึงกรณีที่ไม่ได้ลงสนามของนักฟุตบอลอาจจะเนื่องจากปัญหาการบาดเจ็บซึ่งจะต้องใช้เวลาในการรักษาที่ค่อนข้างยาวนานคล้ายกับการปิดเทอมของโรงเรียนที่จะไม่มีการเรียน การสอนเป็นเวลานาน ถ้อยคำเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลเลือก

นำถ้อยคำเรื่องของการการศึกษามานำเสนอหรือมาเปรียบเทียบให้เห็นภาพรวมกันว่ากีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่จะต้องติดตามเหมือนติดตามผลของการศึกษาของนักเรียน ที่ต้องคอยติดตามว่ามีการเรียนที่ได้มาตรฐานหรือไม่ และเพื่อที่จะได้หาทาง วางแผนในการพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้น

3.3 กีฬาฟุตบอลคือค่านิยมความมีชื่อเสียง

การรายงานข่าวในกีฬาฟุตบอลมีการใช้มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า] โดยเป็นการนำลักษณะเด่นของดวงดาวบนท้องฟ้ามาใช้ เช่นถ้อยคำ “ดาว” “ดาวรุ่ง” “ดาวจรัสแสง” และ “เป็นประกายระยิบระยับ” ซึ่งเป็นการสะท้อนความคิดว่านักฟุตบอลเป็นเหมือนดวงดาวบนท้องฟ้าเป็นสิ่งที่อยู่สูงยากที่คนทั่วไปจะเอื้อมถึง มีความสวยงาม มีความเป็นดารา เป็นการสะท้อนความคิดว่านักฟุตบอลเป็นเหมือนดารานักแสดงที่มีชื่อเสียง เป็นความปรารถนาของคนทุกคน เนื่องจากว่าหากมีชื่อเสียงแล้วสิ่งต่างๆ จะมีตามมา เช่น เงินทอง ความร่ำรวย และการยอมรับในสังคม ยกตัวอย่างเช่น สารัช อยู่เย็น กัปตันทีมชาติไทยชุดแชมป์ซีเกมส์ที่สิงคโปร์ของ เมืองทอง ยูไนเต็ด พลิกบทบาทเล่นเป็นพระเอกในมิวสิกวิดีโอเพลง เชือกวิเศษ ของวงลาบานูน (ไกลดอทคอม. 2558: ออนไลน์) สะท้อนให้เห็นการเป็นนักฟุตบอลในยุคปัจจุบันนั้นสามารถสร้างโอกาสในการทำงานในวงการบันเทิงได้ซึ่งจะเป็นสิ่งที่สร้างชื่อเสียงและ เงินทองอย่างมาก เช่นเดียวกับนักฟุตบอลทีมชาติไทยอย่าง ชาริล ชัปปุยส์ ที่ได้รับงานในวงการบันเทิงเป็นครั้งแรกด้วยการประเดิมเป็น พิธีขึ้นเตอรืให้กับผลิตภัณฑ์โฟมล้างหน้าวีเวีย (กอสซิปสตาร์. 2558: ออนไลน์)

สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์นั้นสามารถทำให้เกิดมุมมองว่าการเล่นฟุตบอลเป็นค่านิยมของการมีชื่อเสียง จากที่เคยต้องการเล่นฟุตบอลแค่สร้างรายได้เลี้ยงชีพเท่านั้นแต่ในปัจจุบันได้เกิดมุมมองหรือความคิดใหม่ๆเกี่ยวกับการเป็นนักฟุตบอล ซึ่งหากเป็นนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่สูงและประสบความสำเร็จนั้นนอกจากจะสร้างรายได้อย่างงดงามแล้วยังสามารถกลายเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในสังคมได้ จนนำไปสู่การเป็นดารานักแสดงสามารถเข้าสู่วงการบันเทิงได้

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง “มโนอุปลักษณ์กีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่พบในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกปี 2014 (World Cup 2014) และฟุตบอลไทยในหนังสือพิมพ์ไทยว่าในมุมมองหนังสือพิมพ์ไทยนั้นมีมีมโนทัศน์เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลในด้านใดบ้างโดยอธิบายการถ่ายโยงความหมายจากวงความหมายต้นทางไปยังวงความหมายปลายทาง ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลจากหนังสือพิมพ์กีฬาไทย 4 ฉบับ ได้แก่ สยามกีฬา สตาร์ซ็อคเกอร์ สปอร์ตแมน และสปอร์ตพูล โดยเก็บข้อมูลในช่วงเวลาดังแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor theory) ของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson. 1980, 1999, 2003) กับโคเวกเซส (Kövecses. 2002) และแนวคิดอุปลักษณ์เชิงวิพากษ์ (Critical metaphor analysis) ของชาร์เตอริส-แบล็ค (Chateris-Black. 2005) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์และมโนอุปลักษณ์กีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยพบมโนอุปลักษณ์เหมือนกันทั้งฟุตบอลโลกปี 2014 (World Cup 2014) และฟุตบอลไทย 9 มโนอุปลักษณ์ ได้แก่ 1. [ฟุตบอลคือการต่อสู้] 2. [ฟุตบอลคือการเดินทาง] 3. [ฟุตบอลคือการแสดง] 4. [ฟุตบอลคือท้องฟ้า] 5. [ฟุตบอลคือการศึกษา] 6. [ฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น] 7. [ฟุตบอลคืออาหาร] 8. [ฟุตบอลคือธุรกิจและการเงิน] 9. [ฟุตบอลคือความรัก] อาจเป็นผลมาจากในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทยนั้นผู้เขียนข่าวเป็นคนไทยการเขียนข่าวในการรายงานเกี่ยวกับฟุตบอลโลกและการรายงานข่าวในฟุตบอลไทยจึงมีมุมมองที่ไปในทิศทางเดียวกัน

อย่างไรก็ตามมโนอุปลักษณ์ที่พบในการรายงานข่าวกีฬาทั้งฟุตบอลโลก 2014 และฟุตบอลไทยนั้นแม้จะพบมโนอุปลักษณ์ที่เหมือนกันทั้ง 9 มโนอุปลักษณ์ แต่ความถี่ที่พบในแต่ละมโนอุปลักษณ์นั้นต่างกัน

มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้] พบมากที่สุดทั้งการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกและ การรายงานข่าวในฟุตบอลไทย โดยในฟุตบอลโลกนั้นมีความถี่ในการใช้คิดเป็นร้อยละ 29.70 ส่วนในฟุตบอลไทยนั้นพบว่ามากกว่า คิดเป็นร้อยละ 37.35 ในการรายงานข่าวพบถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้การทำร้ายกันการรบในสงคราม เช่น สังหาร ทำศึก ข้าดาบสอง อาวุธ ถูกนำมาใช้เปรียบเทียบกับการแข่งขันฟุตบอล ถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกองกำลังทหาร นักรบ เช่น ขุนพล จอมทัพ

เพชฌฆาต ถูกนำมาใช้เปรียบเทียบถึงนักฟุตบอลทั้งในการรายงานข่าวเกี่ยวกับฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทยอาจเนื่องจากกีฬาฟุตบอลนั้นมีการกระทบกระทั่งกันของนักฟุตบอลที่หลายจังหวัดนั้นเป็นการกระทบกระทั่งที่รุนแรงและเกิดการบาดเจ็บกับนักกีฬาบ่อยครั้งทำให้การแข่งขันฟุตบอลนั้นนอกจากจะเป็นการแข่งขันกีฬาแล้ว ภาพลักษณ์ของกีฬาฟุตบอลนั้นยังรุนแรงเสมือนการต่อสู้ การทำร้ายหรือการรบกันในสงครามอีกด้วยอุปลักษณะการต่อสู้ยังพบในงานวิจัยอื่นๆที่ศึกษาอุปลักษณะในกีฬาฟุตบอล ตัวอย่างเช่น งานวิจัยเรื่อง Football is war: A case study of minute-by-minute football commentary (Bergh. 2011) งานวิจัยเรื่อง “Football-as-War, Coach-as-General: Analogy, Metaphor and Management Implications (Kellett. 2002) งานวิจัยเรื่อง “World cup or world war? War metaphor in newspaper coverage of the 2010 world cup” (Deiuliis. 2011) เรื่อง “We beat “em”: nationalism and the hegemony of homogeneity in the British press reportage of Germany versus England during Euro 2000” (Bishop & Jaworski. 2003) และงานวิจัยเรื่อง Metaphor and live radio football commentary (Stephan Vierkant. 2006) ซึ่งงานวิจัยทั้งหมดพบว่าผลการศึกษามีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ พบว่าอุปลักษณะที่ใช้ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลนั้นมีการถ้อยคำอุปลักษณะเกี่ยวกับการต่อสู้หรือการทำสงครามเป็นจำนวนมากซึ่งสะท้อนมุมมองเชิงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า **[กีฬาฟุตบอลคือสงคราม]** โดยทำให้เห็นถึงการเปรียบเทียบการแข่งขันฟุตบอลเป็นเหมือนกับทำสงคราม โดยมีนักฟุตบอลเป็นทหาร มีหัวหน้าผู้ฝึกสอนเป็นผู้นำทัพในการทำสงคราม และรูปแบบหรือยุทธวิธีการทำสงครามก็จะถูกเปรียบเทียบเป็นรูปแบบของการเล่นฟุตบอล เช่น การยิงปืน หรือการสังหารจะถูกเปรียบเทียบเป็นการเตะลูกบอลเข้าประตู จะเห็นได้ว่าการรายงานข่าวหรือการนำเสนอข่าวกีฬาฟุตบอลนั้นพบการใช้ถ้อยคำเกี่ยวกับสงครามหรือการต่อสู้เป็นจำนวนมาก และจากผลของการศึกษาในงานวิจัยนี้ได้เก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ไทยก็พบถ้อยคำเกี่ยวกับการต่อสู้มากที่สุดเช่นกัน อาจมีเหตุมาจากการได้รับอิทธิพลมาจากชาติยุโรปที่เพิ่งผ่านสงครามโลกครั้งสองมาไม่นานและยังคงเหลือร่องรอยของการทำสงครามตามประเทศต่างๆ ทั่วยุโรป หรืออาจเนื่องจากรูปแบบของการแข่งขันกีฬาฟุตบอลนั้นมีโอกาสการกระทบกระทั่งกันอย่างรุนแรงอยู่เสมอจึงสะท้อนภาพของความรุนแรงในการแข่งขันเห็นได้จากหลายๆครั้งของการแข่งขันรายการต่างๆของฟุตบอลไทยได้เกิดเหตุทะเลาะวิวาทของนักฟุตบอลทั้งสองฝ่ายจนเกิดคำกล่าวของคนไทยอย่างแพร่หลายว่า “บอลไทยไปมวยโลก” สะท้อนความคิดของแฟนฟุตบอลชาวไทยที่มีลักษณะประชดประชันนักฟุตบอลที่ยังไม่มีความเป็นมืออาชีพ เนื่องจากไม่สามารถควบคุมอารมณ์ระหว่างเกมการแข่งขันได้จนเกิดการชกต่อยหรือทะเลาะวิวาทกันมากที่สุดซึ่งเป็นผลทำให้แฟนบอลบางส่วนหมดศรัทธากับฟุตบอลไทยไปพักใหญ่ ไม่เว้นแม้แต่ “ซิโก้” เกียรติศักดิ์ เสนาเมือง เฮดโค้ชทีมชาติไทยชุดใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่า “มันเป็นคำที่เสียตังมากคำว่า “บอลไทยไปมวยโลก” เนี่ย

คือปัญหาเรื่องนี้คิดว่าทุกคนต้องปรับไม่ใช่แค่นักกีฬาแต่เราต้องช่วยกันปรับ เราเป็นโค้ชเราก็ต้องปรับ เด็กเพราะเราถือว่าโดนใบแดงเป็นการเห็นแก่ตัว มันเป็นการทิ้งภาระให้เพื่อน ต่างประเทศเขาแพ้เขาก็กลับบ้านอาจจะเศร้านิดหน่อยแต่อาทิตย์หน้ากลับมาเขาก็หวังว่าจะชนะ มันจะดีขึ้น แต่บ้านเราแพ้ไม่ได้ต้องมาต่ออย่ามาตีกัน แล้วผู้หญิงลูกเด็กเล็กแดงที่มาละมันไม่ใช่เรื่องที่จะต้องมาทำร้ายกัน” (ASTVผู้จัดการออนไลน์. 2557: ออนไลน์) ภาพลักษณ์ของการใช้ความรุนแรงนี้ได้ถูกฝังอยู่ในความคิดของผู้คนจนสะท้อนออกมาผ่านการใช้ภาษาโดยไม่ได้ตระหนัก สอดคล้องกับแนวคิดอุปลักษณ์ของเลคคอฟและจอห์นสัน (Lakoff; & Johnson. 1980) ที่มีแนวคิดที่ว่าโดยพื้นฐานระบบความคิดเป็นการเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์และเป็นการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยไม่ทันได้ตระหนัก แฟนฟุตบอลบางส่วนเห็นภาพความรุนแรงในการแข่งขันฟุตบอลจึงจดจำภาพลักษณ์เหล่านั้นและนำมาใช้เป็นคำกล่าว “บอลไทยไปมวยโลก” เพื่อประชดประชันของการที่นักฟุตบอลไม่สามารถควบคุมอารมณ์ในระหว่างการแข่งขันได้ และเป็นเหตุให้ได้รับการลงโทษจากผู้ตัดสินให้ออกจากการแข่งขันซึ่งจะส่งผลเสียกับการเล่นของทีมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เนื่องจากมีผู้เล่นที่น้อยกว่าคู่แข่ง และสร้างภาพลักษณ์ในด้านลบให้กับวงการฟุตบอลไทยเพราะความไม่เป็นมืออาชีพของนักฟุตบอล

ถ้อยคำที่พบในมโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น] เป็นถ้อยคำที่เกี่ยวกับกีฬาชกมวย กีฬาแข่งรถ กีฬาหมากระดาน กีฬาวิ่งแข่ง กีฬาแข่งม้าและกีฬาสนุกเกอร์ ซึ่งพบข้อแตกต่างกันระหว่างการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกกับฟุตบอลไทยในจำนวนกีฬาประเภทต่างๆ ที่พบดังนี้ ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกนั้นพบการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์กีฬาประเภทอื่นทั้งหมด มีทั้งสิ้นจำนวน 52 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 17.16 จำแนกเป็นถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาชกมวยจำนวน 24 ถ้อยคำ กีฬาแข่งรถ 19 ถ้อยคำ และกีฬาหมากระดานจำนวน 6 ถ้อยคำ นอกจากนี้ยังพบอีกจำนวน 3 ถ้อยคำ “รับไม่ต่อ” ซึ่งเป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาวิ่งแข่ง ถ้อยคำ “ชิงดำ” ซึ่งเป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาสนุกเกอร์ และถ้อยคำ “ม้ามีด” เป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาแข่งม้า

ส่วนในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลไทยนั้นพบ 3 ประเภทเช่นกัน มีทั้งสิ้นจำนวน 49 ถ้อยคำ จำแนกเป็นถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแข่งรถจำนวน 22 ถ้อยคำ กีฬาชกมวยจำนวน 20 ถ้อยคำ กีฬาหมากระดานจำนวน 6 ถ้อยคำ นอกจากนี้ยังพบ ถ้อยคำ “ม้ามีด” เป็นคำที่อยู่ในวงมโนทัศน์ของกีฬาแข่งม้า แต่ไม่พบถ้อยคำ “ชิงดำ” ในกีฬาสนุกเกอร์ นอกจากนี้มโนอุปลักษณ์กีฬาประเภทอื่นสะท้อนความคิดเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลว่าเป็นกีฬาที่มีคุณสมบัติหรือลักษณะเด่นในหลายๆด้าน คล้ายกับกีฬาประเภทอื่นๆโดยจะยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

ถ้อยคำในการรายงานข่าวทั้งในการแข่งขันฟุตบอลโลกและการแข่งขันฟุตบอลลีกในประเทศไทยนั้น มีลักษณะบางประการสอดคล้องกับการแข่งขันกีฬาชกมวย เช่น ถ้อยคำ “เมฆหมัด” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบทีมฟุตบอลที่กำลังมีผลการแข่งขันที่ย่ำแย่ต่อเนื่องคล้ายกับนักมวยที่โดนต่อยจนเมฆหมัดไม่สามารถต่อสู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งทีมฟุตบอลถูกเปรียบเป็นนักมวย และรูปแบบของการแข่งขันฟุตบอลเปรียบเป็นรูปแบบการชกซึ่งสะท้อนความคิดว่าการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเปรียบเสมือนการแข่งขันชกมวย หากนักมวยคนใดถูกต่อยหรือสู้คู่แข่งไม่ได้เปรียบเสมือนทีมฟุตบอลที่มีรูปแบบการที่แย่กว่าทีมคู่แข่ง

การแข่งขันกีฬาฟุตบอลมีลักษณะบางประการสอดคล้องกับการแข่งขันกีฬาหมากกระดาน เช่น มีการเปรียบเทียบนักฟุตบอลเป็นเหมือนตัวหมากที่จะต้องมีการวางตำแหน่งในการแข่งขันคล้ายกับการวางของหมากบนกระดานซึ่งเหมือนกับตำแหน่งต่างๆของนักฟุตบอลในสนามฟุตบอล ซึ่งในการแข่งขันฟุตบอลนั้นนักฟุตบอลจะมีตำแหน่งในการเล่นเป็นของตนเอง และมีการยืนประจำจุดต่างๆในสนามต่างกันและมีหน้าที่ต่างกัน และภาพของการยืนในตำแหน่งต่างๆของนักฟุตบอลในสนามฟุตบอลนั้นมีความคล้ายคลึงกับหมากกระดาน

กีฬาแข่งวิ่งมีลักษณะบางประการสอดคล้องกับการแข่งขันกีฬาฟุตบอลโดยมีการเปรียบเทียบการรับหน้าที่ต่อของหัวหน้าผู้ฝึกสอนหรือนักฟุตบอลจากคนเก่าที่ได้ลาออกไปและมีคนใหม่มารับหน้าที่แทนเหมือนการรับไม้ผลัดในกีฬาวิ่งแข่ง ซึ่งพบคำว่า “รับไม้ต่อ” มาใช้ในการเปลี่ยนถ่ายบุคลากรในการทำงานในทีมฟุตบอลเสมือนกับการแข่งวิ่งผลัดที่เมื่อนักวิ่งคนหนึ่งวิ่งไปจนถึงนักวิ่งอีกคนหนึ่งซึ่งต้องวิ่งต่อไปนั้น ต้องรับไม้ผลัดก่อนถึงจะวิ่งออกไปได้

นอกจากนี้ยังพบการใช้ถ้อยคำอุปสรรคณ์ “ชิงดำ” พบในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกเท่านั้น เป็นการกล่าวถึงลูกสีด้าในกีฬาสนุกเกอร์เนื่องด้วยการเล่นกีฬาสนุกเกอร์จะมีการแทงลูกสนุกเกอร์ตามสีต่างๆให้ลงหลุมและลูกสนุกเกอร์สีด้าจะเป็นลูกสุดท้ายของการแทงลูกให้ลงหลุม (ประสาน ศักดิ์สุภา. 2545: 3) และในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลพบว่าการแข่งขันนัดสุดท้ายในรายการการแข่งขันต่างๆ ก่อนที่จะสิ้นสุดการแข่งขันพบที่มีการเปรียบเทียบว่าเป็นการเล่นลูกสุดท้ายหรือลูกสีด้าของกีฬาสนุกเกอร์เช่นกัน เนื่องจากมีความคล้ายกันในเรื่องของการเป็นครั้งสุดท้ายของการแข่งขันเหมือนกัน

มโนอุปสรรคณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง] พบถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางมาใช้อธิบายถึงระยะเวลาตามตารางการแข่งขันของทีมฟุตบอลทั้งในการรายงานข่าวเกี่ยวกับฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทย ซึ่งในการรายงานข่าวเกี่ยวกับฟุตบอลโลกนั้นพบถ้อยคำอุปสรรคณ์การเดินทางจำนวนมากจำนวน 48 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 15.84 เป็นอันดับที่ 3 ซึ่งเหมือนกับในการรายงานข่าวเกี่ยวกับฟุตบอลไทยนั้นพบในอันดับ 3 เช่นกัน จำนวน 34 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 12.84 ซึ่งเป็นรอง

จากถ้อยคำอุปสรรคณ์อุปสรรคณ์กีฬาประเภทอื่นและการต่อสู้ตามลำดับ ถ้อยคำที่พบที่สะท้อนให้เห็นว่าฟุตบอลเป็นการเดินทาง เช่น “โค้งสุดท้าย” “จอดป้าย” “อุ่นเครื่อง” โดยมีนักฟุตบอลหรือทีมฟุตบอลเป็นผู้เดินทาง และการเข้ารอบหรือระยะเวลาการแข่งขันนั้นเปรียบเสมือนถนนที่ใช้ในการเดินทางโดยมีจุดหมายคือการคว้าแชมป์หรือได้รับชัยชนะตามเป้าหมายที่ตั้งเป้าไว้ลักษณะดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เลวานดอว์สกี (Lewandowski, 2010) ซึ่งเขาได้ศึกษาการใช้อุปสรรคณ์ในการรายงานข่าวกีฬาของคนอังกฤษและคนโปแลนด์ และหนึ่งในอุปสรรคณ์ที่พบคือ การแข่งขันฟุตบอลคือการเดินทาง [A SOCCER MATCH IS A JOURNEY/VOYAGE] ซึ่งเขาได้เปรียบเทียบการแข่งขันฟุตบอลเป็นเหมือนการเดินทางพบถ้อยคำอุปสรรคณ์ เช่น เส้นทาง (way) รถไฟ (train) ตกราง (derail) และ ขึ้นเครื่องบิน (on board) ซึ่งกล่าวถึงการเดินทางหรือการใช้ยานพาหนะในการเดินทาง ซึ่งถ้อยคำอุปสรรคณ์ที่พบสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบถ้อยคำอุปสรรคณ์ “เส้นทาง” “เดินเครื่อง” หรือ “แยกทาง” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่กล่าวถึงการเดินทางหรือการใช้พาหนะในการเดินทางถูกเปรียบเป็นระยะเวลาหรือรายการการแข่งขันฟุตบอลซึ่งการแข่งขันฟุตบอลในแต่ละรายการนั้นมีการแข่งขันที่ใช้ระยะเวลาในการแข่งขันยาวนาน เหมือนกับลักษณะของการเดินทางโดยแสดงภาพการเคลื่อนของรถยนต์หรือยานพาหนะสะท้อนความคิดเกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอลว่าเป็นการเดินทางของทีมฟุตบอลที่จะต้องนำชื่อเสียงที่พบในแต่ละนัดมาปรับปรุงแก้ไขซึ่งต้องใช้ระยะเวลาและต้องดำเนินการแก้ไขเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีเป้าหมายหรือจุดหมายของการบริหารทีมฟุตบอลซึ่งนั่นก็คือการได้เป็นแชมป์หรือได้รับผลการแข่งขันที่ได้ตั้งเป้าเอาไว้ นอกจากนั้นการใช้ถ้อยคำอุปสรรคณ์การเดินทางยังสามารถทำให้แฟนฟุตบอลนั้นมีความคิดว่าสามารถร่วมเดินทางไปกับทีมฟุตบอลที่ตนรักได้ โดยการติดตามเชียร์ทุกนัดที่ทีมรักของตนเองลงทำการแข่งขันเพื่อให้กำลังใจนักฟุตบอลและอาจทำให้ทีมฟุตบอลสร้างผลการแข่งขันที่ดีได้และไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ด้วยกัน

มโนอุปสรรคณ์ **[กีฬาฟุตบอลคือการแสดง]** พบในการรายงานข่าวทั้งกีฬาฟุตบอลโลกและกีฬาฟุตบอลไทย ซึ่งในกีฬาฟุตบอลโลกนั้นถ้อยคำอุปสรรคณ์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงมีความถี่ที่พบคิดเป็นร้อยละ 11.12 ซึ่งเป็นจำนวน 34 ถ้อยคำเช่นเดียวกับการรายงานข่าวในกีฬาฟุตบอลไทยที่มีความถี่คิดเป็นร้อยละ 7.39 เป็นจำนวน 19 ถ้อยคำ มโนอุปสรรคณ์ **[กีฬาฟุตบอลคือการแสดง]** จากการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลสะท้อนมุมมองว่าฟุตบอลเป็นเหมือนกับการแสดงละคร โดยมีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันตามตำแหน่งของนักฟุตบอลในทีมฟุตบอลด้วยพบถ้อยคำอุปสรรคณ์ เช่น “เปิดฉาก” “พระเอก” “พระรอง” ซึ่งบ่งบอกถึงนักฟุตบอลที่มีความสำคัญกับทีมมากๆจะเป็นเหมือนพระเอกของละครที่ได้รับความสนใจมากเป็นพิเศษ การแข่งขันฟุตบอลในแต่ละนัดเหมือนการแสดงละครในเวทีใหญ่ ซึ่งก็คือสนามฟุตบอลเป็นเสมือนเวทีที่ใช้ในการแสดงลักษณะดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเลวานดอว์สกี (Lewandowski, 2010) ซึ่งเขาได้ศึกษาการใช้อุปสรรคณ์ในการรายงานข่าว

กีฬาของคนอังกฤษและคนโปแลนด์ และหนึ่งในอุปถัมภ์ที่พบคือ การแข่งขันฟุตบอลคือการแสดงในโรงละคร (ASOCCER MATCH IS A THEATER PERFORMANCE) ซึ่งเขาได้เปรียบเทียบโรงละครหรือเวที (stage) ที่ใช้แสดงละครเป็นเหมือนสนามฟุตบอล (field) ซึ่งมีผู้ชมละคร (spectator) เป็นเหมือนผู้ชมเกมการแข่งขันในสนามฟุตบอลและมีนักแสดงที่เปรียบเป็นนักฟุตบอล ซึ่งเป็นงานวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้ที่พบถ้อยคำ ได้แก่ “พระเอก” “บทโหด” “ละครฉากใหญ่” เป็นต้น

ในงานวิจัยนี้ยังพบมโนอุปถัมภ์ **[กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า]** พบได้จากถ้อยคำที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่บนท้องฟ้ามาใช้อธิบายถึงระยะเวลาตามตารางการแข่งขันของทีมฟุตบอลพบทั้งในการรายงานข่าวเกี่ยวกับฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทย โดยพบความถี่การใช้ถ้อยคำเกี่ยวกับท้องฟ้าในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกจำนวน 29 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 9.57 และพบในฟุตบอลไทยจำนวน 12 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 4.67 ถ้อยคำอุปถัมภ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นความคิดว่าทีมฟุตบอลหรือนักฟุตบอลนั้นมีลักษณะเด่นเหมือนสิ่งต่างๆบนท้องฟ้า เช่น ดวงดาวหรือแสงของดวงดาวซึ่งสามารถมองเห็นได้ด้วยตา พบถ้อยคำดังกล่าวเหมือนกันทั้งการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทย เช่น พบถ้อยคำ “ดับ” หรือ “ริบหรี่” ในการกล่าวถึงนักฟุตบอลนั้นเป็นเหมือนแสง หากนักฟุตบอลคนใดสามารถสร้างมาตรฐานการเล่นของตนเองให้อยู่ในระดับสูงแล้วเป็นเหมือนการฉายแสงให้ทุกคนได้เห็น หรือเด่นขึ้นนอกจากนี้ยังพบการเปรียบนักฟุตบอลที่มีมาตรฐานการเล่นที่สูงมากๆ หรือเป็นนักฟุตบอลที่เก่งและมีชื่อเสียงไปทั่วโลกและเลียนแบบได้ยาก เช่น ดวงดาวบนท้องฟ้าที่เปล่งแสงระยิบระยับ สวยงาม

พบมโนอุปถัมภ์ **[กีฬาฟุตบอลคืออาหาร]** ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกโดยพบความถี่คิดเป็นร้อยละ 7.92 ซึ่งเป็นจำนวน 24 ถ้อยคำ ขณะที่การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลไทยนั้นพบจำนวน 18 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 7.00 มโนอุปถัมภ์นี้เป็นถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับอาหารมาใช้อธิบายถึงรูปแบบการแข่งขันที่มีความสนุก ตื่นเต้น ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้เป็นนามธรรมยากที่จะอธิบายให้เห็นภาพ จึงได้มีการนำรสชาติของอาหารมาเปรียบเทียบกับความรู้สึกดังกล่าว เช่น “จืดสนิท” “เผ็ดมัน” “ครบรส” สะท้อนให้เห็นความคิดว่ารูปแบบของการแข่งขันฟุตบอลนั้นเหมือนรสชาติของอาหารที่มีหลากหลายรสชาติในแต่ละเกมการแข่งขัน หากเกมการแข่งขันนั้นไม่มีความตื่นเต้นหรือน่าเบื่อ อาจจะเนื่องมาจากการที่ทั้งสองนั้นไม่ได้พยายามทำเกมบุกใส่กันมาก จึงทำให้รูปแบบในเกมในสนามนั้นไม่ประทับใจผู้ชมการแข่งขัน ถ้อยคำ “จืด” จึงถูกนำมาเปรียบเทียบกับรูปแบบการแข่งขันในแบบดังกล่าวในทางตรงข้ามหากคู่แข่งทั้งสองทีมนั้นมีการพยายามที่จะบุกเพื่อต้องการชัยชนะทั้งสองทีม เป็นผลทำให้รูปแบบการแข่งขันนั้นมีความตื่นเต้น สนุก เร้าใจ ก็ถูกเปรียบเป็นดังรสชาติอาหารที่มีรสจัด เผ็ดร้อน นอกจากนี้ยังพบการใช้ถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับอาหารในลักษณะดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเลวานดอฟสกี (Lewandowski, 2010) ซึ่งเขาได้ศึกษาการใช้อุปถัมภ์ในการรายงานข่าวกีฬาของ

คนอังกฤษและคนโปแลนด์ และหนึ่งในอุปถัมภ์ที่พบคือ การแข่งขันฟุตบอลคืออาหาร [A SOCCER MATCH IS FOOD] ซึ่งเขาได้เปรียบเทียบการแข่งขันฟุตบอลเป็นเหมือนอาหารซึ่งมีผู้ชมเกมในสนามฟุตบอลเป็นผู้กินอาหารพบถ้อยคำอุปถัมภ์ เช่น ของหวาน (dessert) และอาหารอร่อย (delicious meal) ซึ่งกล่าวถึงชัยชนะในเกมการแข่งขัน สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบถ้อยคำอุปถัมภ์ในลักษณะเดียวกัน คือ “ขนมหวาน” และ “กระดูก่อนหมูตุ๋น” หรือ “เหยื่ออันโอชะ” ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกัน กล่าวคือ การได้รับชัยชนะในการเกมการแข่งขันฟุตบอลหรือสามารถเอาชนะคู่แข่งได้ง่าย

ในการรายงานข่าวกีฬาซึ่งพบมโนอุปถัมภ์ **[กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา]** พบทั้งกีฬาฟุตบอลโลกและกีฬาฟุตบอลไทยเช่นกัน ซึ่งในกีฬาฟุตบอลโลกนั้นถ้อยคำอุปถัมภ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความถี่ที่พบจำนวน 15 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 4.95 ซึ่งน้อยกว่ากว่าการรายงานข่าวในกีฬาฟุตบอลไทยเล็กน้อยที่มีความถี่คิดเป็นร้อยละ 5.84 เป็นจำนวน 15 ถ้อยคำ การรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลพบถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสถานการศึกษามาอธิบายเปรียบเทียบเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล เช่น “สอบผ่าน” “น้องใหม่” “ปิดเทอม” ทั้งฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทยนั้นสะท้อนมุมมองว่า ฟุตบอลเป็นเหมือนกับการศึกษาที่จะต้องมีการเรียนรู้ ผีฝน และมีการแข่งขันประสบการณ์ที่ผ่านมานั้นเป็นเหมือนบทเรียน ที่สำคัญที่จะเรียนรู้ข้อบกพร่องหรือประสบการณ์ต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการสอบครั้งหน้าเช่นเดียวกับทีมฟุตบอลที่ต้องจะฝึกฝน เรียนรู้จากประสบการณ์มาปรับปรุงแก้ไขทีมในการแข่งขันในนัดต่อไปเพื่อทำให้ทีมฟุตบอลนั้นประสบความสำเร็จในอนาคต

มโนอุปถัมภ์ **[กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจหรือการเงิน]** พบทั้งกีฬาฟุตบอลโลกและกีฬาฟุตบอลไทยเช่นกัน ซึ่งในกีฬาฟุตบอลโลกนั้นถ้อยคำอุปถัมภ์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหรือการเงินมีความถี่การใช้ถ้อยคำอุปถัมภ์จำนวน 7 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.31 ซึ่งใกล้เคียงกับการรายงานข่าวในกีฬาฟุตบอลไทยที่มีจำนวน 8 ถ้อยคำ คิดเป็นความถี่ร้อยละ 3.11 ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลใช้ถ้อยคำเกี่ยวกับธุรกิจและการเงินมาอธิบายเปรียบเทียบเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล เช่น “เช็กบิล” “ปิดบัญชี” แสดงให้เห็นมุมมองที่ว่ากีฬาฟุตบอลทั้งฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทยนั้นเปรียบเสมือนเป็นการทำธุรกิจและเป็นเรื่องของผลตอบแทนที่ต้องใช้แนวทางการบริหารงานโดยมีเรื่องของเงินเข้ามาเกี่ยวข้องในรูปแบบของหนี้สิน ในการแข่งขันฟุตบอลนั้นทีมที่เป็นฝ่ายแพ้ก็เป็นเหมือนการติดหนี้ โดยมีทีมฟุตบอลที่เป็นผู้ชนะเป็นเจ้าของหนี้ และลูกหนี้ที่ต้องใช้หนี้ในรูปแบบของผลการแข่งขันซึ่งการเอาชนะทีมคู่แข่งได้ซึ่งเหมือนการเช็กบิลซึ่งถือเป็นการเสร็จสิ้นในการทำธุรกิจ และทีมที่เป็นผู้แพ้ก็จะติดค้างหนี้ไว้รอวันข้างหน้าจะมาใช้หนี้ด้วยการเอาชนะทีมที่ตนเคยแพ้ให้ได้

มโนอุปถัมภ์ **[กีฬาฟุตบอลคือความรัก]** พบในการรายงานข่าวกีฬาทั้งฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทย ซึ่งจากข้อมูลที่ได้ศึกษาพบว่า การใช้ถ้อยคำที่มีความเกี่ยวข้องกับความรักนั้นพบน้อยที่สุด

เหมือนกัน อีกด้วย อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเล่นของกีฬาชนิดนี้นั้นมีโอกาสที่ผู้เล่นทั้งสองฝ่ายจะกระทบกระทั่ง กันอยู่มาก ดังนั้นถ้อยคำที่เกี่ยวกับความรักจึงพบได้น้อยในกีฬาที่ค่อนข้างมีความรุนแรงอย่างกีฬาฟุตบอล โดยในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกนั้นพบความถี่ในการใช้ถ้อยคำอุปสรรคณ์จำนวน 4 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 1.32 และในฟุตบอลไทยพบจำนวน 7 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.72 ถ้อยคำดังกล่าวสะท้อนมุมมองว่ากีฬาฟุตบอลทั้งฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทยนั้นเป็นเรื่องของความรัก การแข่งขันกีฬาฟุตบอลนั้นทีมฟุตบอลหรือนักฟุตบอลก็ต่างต้องการผลการแข่งขันที่ดี อยากรับเป็นผู้ชนะจึงถูกคาดหวังว่าผลการแข่งขันจะออกมาในทางที่ดีแต่เมื่อผลการแข่งขันออกมาไม่ได้เป็นไปอย่างที่ตั้งใจไว้ย่อมเกิดความผิดหวัง เสียใจเสมือนเรื่องของความรักที่มีการคาดหวัง ผิดหวังและเสียใจ ในการรายงานข่าวทั้งกีฬาฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทยนั้นพบถ้อยคำ เช่น “อกหัก” ซึ่งเป็นรูปภาพที่อยู่ในวงความหมายของความรักถูกนำมาเปรียบเทียบกับผลการแข่งขันที่ไม่เป็นใจ หรือการตรรกอบรายการการแข่งขันของทีมฟุตบอล นอกจากนี้ยังพบการนำถ้อยคำเกี่ยวกับความรักเช่น “จีบ” มาใช้ในการแสดงความต้องการนักฟุตบอลบางคนเพื่อมาเล่นให้กับสโมสรฟุตบอลของตน

2. มโนอุปสรรคณ์สะท้อนมุมมองของผู้ใช้ภาษาไทยที่พบในข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย

จากการพิจารณาผลทางความคิดและความเชื่อของการใช้มโนอุปสรรคณ์ที่พบในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลตามแนวคิดอุปสรรคณ์เชิงวิพากษ์ พบว่าบางมโนอุปสรรคณ์สะท้อนทางความคิดและความเชื่อของผู้ใช้ภาษาไทย ดังนี้

2.1 กีฬาฟุตบอลเป็นสงครามยุคใหม่

มโนอุปสรรคณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้] โดยนำลักษณะของการต่อสู้ซึ่งถ้อยคำอุปสรรคณ์ที่พบส่วนใหญ่เป็นถ้อยคำที่เกี่ยวกับสงคราม ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในการทำสงคราม มีการรบราฆ่าฟันกันระหว่างทหารสองฝ่าย แม้ในปัจจุบันมนุษย์มีความเจริญมากขึ้นทั้งทางด้านพฤติกรรมและความคิด ภาพของการสู้รบในสงครามนั้นมิให้เห็นไม่มากนักในปัจจุบัน แต่ในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลนั้นมีการใช้ถ้อยคำเกี่ยวกับการสู้รบในสงครามหรือความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น ตีใหญ่ ทำศึก เลือดสาด เต็มอัตราศึก ทัพ ขุนพล อาวุธ ถล่ม ฆ่า กระชก ไล่ล่า ข้าดาบสอง และยกธงขาว สะท้อนให้เห็นว่า “ฟุตบอล” เป็นสงครามยุคใหม่เนื่องจากมีการใช้ถ้อยคำเกี่ยวกับสงครามมาเปรียบเทียบเป็นลักษณะต่างๆของการแข่งขันกีฬาฟุตบอลจำนวนมาก กีฬาฟุตบอลเหมือนเป็นสิ่งที่มาทดแทนการทำสงครามในสมัยโบราณ

2.2 กีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่น่าพิศมัย เย้ายวนใจ

การรายงานข่าวในกีฬาฟุตบอลมีการใช้มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น] [กีฬาฟุตบอลคือการแสดง] [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร] และ [กีฬาฟุตบอลคือความรัก] โดยนำลักษณะเด่นหรือเหตุการณ์สำคัญในการแข่งขันกีฬาประเภทอื่นๆ การแสดง ท้องฟ้า อาหาร และเรื่องของความรักมาเป็นมโนทัศน์สะท้อนให้เห็นบทบาทของทีมฟุตบอลและนักฟุตบอลว่าเป็นเหมือนการแข่งขันกีฬาประเภทอื่นที่มีความสนุกสนาน มีความเข้าใจในการเล่นของกีฬาประเภทนั้นๆ มีความอร่อย มีความเย้ายวนใจให้ลิ้มลองตั้งอาหารที่มีรสชาติที่เยียดเยียม ในขณะที่เดียวกันก็มีความสะเทือนใจ ตรามา เหมือนกับละคร และมีความโรแมนติก น่าติดตามเสมือนเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรัก มโนอุปลักษณ์เหล่านี้สะท้อนมุมมองว่า การรายงานข่าวกีฬาเป็นฟุตบอลนั้นทำให้เห็นมุมมองว่ากีฬาฟุตบอลคือสิ่งที่น่าพิศมัย เย้ายวนใจ ซึ่งกีฬาฟุตบอลมีความตื่นเต้น สนุกเร้าใจ ทำให้เกิดความเพลินเพลินตั้งการแข่งขันกีฬาประเภทอื่นๆ ฟุตบอลเป็นสิ่งที่มีความน่าสนใจ เกิดความหลงใหล เพลิดเพลิน ชวนให้ติดตามในตอนต่อไป เหมือนกับการชมการแสดง ละคร หรือภาพยนตร์ นอกจากนี้ฟุตบอลยังเป็นที่เย้ายวนใจ น่าลิ้มลองเช่นเดียวกับอาหารที่เกิดความสุขทุกครั้งเมื่อได้กินอาหารที่อร่อย และฟุตบอลเป็นสิ่งที่น่าหลงใหล ตื่นเต้น โรแมนติก ทำให้หัวใจของโต เหมือนกับความรัก

นอกจากนี้กีฬาฟุตบอลยังเป็นเรื่องของสิ่งที่ต้องติดตามอยู่เสมอ มีการใช้มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง] และ [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา] แสดงให้เห็นความคิดต่อกีฬาฟุตบอลว่าเป็นสิ่งที่ต้องติดตามเรื่องราวอยู่เสมอเหมือนกับการเดินทางที่ต้องคอยเฝ้าดูติดตามจนกว่าจะถึงปลายทาง เช่นเดียวกับการศึกษาที่ต้องติดตามผลการเรียน ผลคะแนนสอบว่าเป็นอย่างไร มีการพัฒนาปรับปรุงในทางที่ดีขึ้นหรือไม่

2.3 กีฬาฟุตบอลคือค่านิยมความมีชื่อเสียง

การรายงานข่าวในกีฬาฟุตบอลมีการใช้มโนอุปลักษณ์ [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า] เป็นการนำลักษณะเด่นของดวงดาวบนท้องฟ้ามาใช้ เช่นถ้อยคำ “ดาว” “ดาวรุ่ง” “ดาวจรัสแสง” “เป็นประกายระยิบระยับ” ซึ่งเป็นการสะท้อนความคิดว่านักฟุตบอลเป็นเหมือนดวงดาวบนท้องฟ้า เป็นสิ่งที่อยู่สูงอยากที่จะเอื้อมถึง มีความสวยงาม มีความเป็นดารา สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์นั้นแสดงถึงค่านิยมของการเล่นฟุตบอลในสมัยปัจจุบันนั้นเปลี่ยนไปจากที่เคยต้องการแค่สร้างรายได้เลี้ยงชีพเท่านั้น แต่ในปัจจุบันได้เกิดมุมมองหรือความคิดใหม่ๆเกี่ยวกับการเป็นนักฟุตบอล ซึ่งหากเป็นนักฟุตบอลที่มีความสามารถและประสบความสำเร็จนั้นนอกจากจะสร้างรายได้

อย่างงดงามแล้วยังสามารถทำให้กลายเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในสังคมได้จนนำไปสู่การเป็นดาราหรือสามารถเข้าวงการบันเทิงได้

3. อภิปรายผล

3.1 งานวิจัยนี้พบมโนอุปลักษณะเหมือนกันทั้งในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลโลกและฟุตบอลไทย ได้แก่ 1. [กีฬาฟุตบอลคือการต่อสู้] 2. [กีฬาฟุตบอลคือการเดินทาง] 3. [กีฬาฟุตบอลคือการแสดง] 4. [กีฬาฟุตบอลคือท้องฟ้า] 5. [กีฬาฟุตบอลคือการศึกษา] 6. [กีฬาฟุตบอลคือกีฬาประเภทอื่น] 7. [กีฬาฟุตบอลคืออาหาร] 8. [กีฬาฟุตบอลคือธุรกิจและการเงิน] และ 9. [กีฬาฟุตบอลคือความรัก] อาจเนื่องมาจากการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลทั้งสองประเภทนั้นเป็นการรายงานข่าวโดยคนไทยทั้งหมด จึงทำให้การใช้ถ้อยคำอุปลักษณะนั้นไม่แตกต่างกัน แม้จะมีอันดับความถี่ที่แตกต่างกันแต่ก็ไม่มากนัก อาจเป็นผลมาจากช่วงเวลาของการแข่งขันมีผลต่อการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะด้วย ยกตัวอย่างเช่น หากเป็นการเริ่มการแข่งขันฟุตบอล จะพบการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะเกี่ยวกับการแสดงเป็นจำนวนมาก เช่น ถ้อยคำ “เปิดฉาก” “ระเบิดฉาก” เป็นต้น และในทำนองเดียวกันหากการแข่งขันใกล้จะสิ้นสุดลง จะพบการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะเกี่ยวกับการเดินทางมาก เช่น ถ้อยคำ “ปลายทาง” หรือ “โค้งสุดท้าย” เป็นต้น

3.2 มโนอุปลักษณะสะท้อนทางความคิดและความเชื่อของผู้ใช้ภาษาไทยที่พบในข่าวกีฬาฟุตบอลในหนังสือพิมพ์ไทย พบ 3 มุมมอง ได้แก่ 1. กีฬาฟุตบอลเป็นสงครามยุคใหม่ 2. กีฬาฟุตบอลเป็นสิ่งที่น่าพิสมัย เข้าใจ และ 3. กีฬาฟุตบอลคือค่านิยมความมีชื่อเสียงจากมุมมองที่พบทั้ง 3 มุมมองนี้สะท้อนให้เห็นว่า กีฬาฟุตบอลเป็นเหมือนสงครามยุคใหม่เป็นสงครามรูปแบบใหม่ที่ไม่เสียเลือด เสียเนื้อ ซึ่งในการแข่งขันกีฬาฟุตบอลหากผู้ชนะนั้นทำประตูได้มากกว่าฝ่ายตรงข้ามเป็นจำนวนมาก จะทำให้ความรู้สึกของผู้ชนะนั้นรู้สึกมีความสุข มีความสุข และในทำนองเดียวกัน การพ่ายแพ้การแข่งขันด้วยผลต่างประตูที่มากเกินไปทำให้ความรู้สึกของฝ่ายแพ้รู้สึกเจ็บปวดและเสียใจมากกว่าการแพ้ด้วยผลต่างประตูที่น้อยกว่า สะท้อนให้เห็นว่ากีฬาฟุตบอลเป็นความรุนแรงที่มนุษย์รับได้ เป็นความรุนแรงภายใต้กติกาเดียวกัน ทำให้ผู้ชมนั้นมีความรู้สึกเหมือนเป็นการทำสงคราม สู้ไปด้วยกันกับสงครามครั้งนี้ จึงสร้างความอยากที่จะติดตาม อยากเชียร์ จึงทำให้กีฬาฟุตบอลมีความตื่นเต้น สนุกเร้าใจ ทำให้เกิดความเพลินเพลิน ตื่นเต้น เกิดความหลงใหล เพลิดเพลินชวนให้ติดตามในตอนต่อไปเหมือนกับการชมการแสดง ละคร หรือภาพยนตร์ นอกจากนี้ฟุตบอลยังเป็นสิ่งที่เข้าใจง่าย น่าลิ้มลองเช่นเดียวกับอาหารที่เกิดความสุขทุกครั้งเมื่อได้กินอาหารที่อร่อย และฟุตบอลเป็นสิ่งที่น่าหลงใหล ตื่นเต้น โรแมนติก ทำให้หัวใจพองโตเหมือนกับความรัก ทำให้นักฟุตบอลเป็นเหมือนดารา มีชื่อเสียง ผู้ชมฟุตบอลมีความรู้สึกเหมือนนักฟุตบอลเป็นดั่งดาราทำให้คนคลั่งไคล้

มากขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุผลทำให้กีฬาฟุตบอลในประเทศไทยนั้นเป็นที่ชื่นชอบของคนทุกเพศทุกวัย ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะการเขียนข่าวหรือการรายงานข่าวเป็นไปในลักษณะดังกล่าวมานี้ เช่น เป็นความรุนแรงอย่างการต่อสู้ แย่งวนแบบละคร ให้เกิดความสามัคคี มีการติดตามผลเหมือนการทำผลสอบในการศึกษา เป็นสิ่งที่น่าลิ้มลองเหมือนอาหารที่ถูกปาก นักฟุตบอลเปรียบเสมือนดาราส่งเหล่านี้ทำให้คนสนใจติดตาม สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้เกิดฐานแฟนบอลที่ใหญ่ขึ้น เป็นผลทำให้มีแฟนบอลเข้ามาชมเกมในสนามมากขึ้นมีรายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชมและสินค้า และของระลึกสร้างรายได้จำนวนมหาศาล และเมื่อทีมฟุตบอล มีแฟนบอลจำนวนมาก ผู้สนับสนุนหรือสินค้าก็ยอมต่างเข้ามาเพื่อโฆษณาสินค้าของตัวเองโดยโฆษณาผ่านทีมฟุตบอลมากขึ้น ทำให้ทีมฟุตบอลมีรายได้มากขึ้น การรายงานข่าวโดยใช้ถ้อยคำอุปลักษณลักษณะนี้อาจสะท้อนความคิดหรือมุมมอง “ทุนนิยม” ยกตัวอย่าง สโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด หลังจากที่บุรีรัมย์เริ่มเปลี่ยนตัวเองเป็นเมืองแห่งกีฬาในปี พ.ศ.2554 ก็เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เศรษฐกิจของเมืองคึกคักขึ้นอย่างมาก โดยจากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2558 ระบุว่า ในปี พ.ศ. 2553 บุรีรัมย์มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด มูลค่า 61,912 ล้านบาท และมีรายได้ต่อหัวประชากร 48,587 บาท ขณะที่ปี พ.ศ.2554 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 67,353 ล้านบาท และรายได้ต่อหัวประชากร 52,982 บาท โดยโครงการก่อสร้างสนามกีฬาเป็นจุดเริ่มต้นและที่มาของการลงทุนให้ธุรกิจอื่นๆ ตื่นตัวขึ้นมาโดยสนามไอ-โมบาย สเตเดียม หรือธันเดอร์ คาสเซิล สเตเดียม สนามเหย้าของทีมสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ที่ใช้งบก่อสร้างกว่า 500 ล้านบาท (ประชาชาติธุรกิจ. 2558: ออนไลน์) แสดงให้เห็นว่าทีมฟุตบอลนั้นสร้างรายได้มหาศาลให้กับสโมสรฟุตบอลได้และยังเกิดการสร้างงานให้กับคนในพื้นที่ และนอกพื้นที่ได้อีกด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่า สโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ได้เปิดสำนักงานสโมสรและร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกของสโมสร สาขาสยามสแควร์ เมื่อวันที่ 6 พ.ย. พ.ศ. 2558 (โพสต์ทูเดย์. 2558: ออนไลน์) จะเห็นได้ว่า สโมสรบุรีรัมย์นั้น เป็นสโมสรฟุตบอลจากภาคอีสาน แต่สามารถเปิดร้านจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึกใจกลางกรุงเทพมหานครได้แสดงให้เห็นถึงการต้องการสร้างฐานแฟนฟุตบอลให้มากขึ้นกว่าเดิมและจะขยายไปทั่วประเทศ

4. ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้ศึกษาอุปลักษณเชิงวิพากษ์การแข่งขันกีฬาฟุตบอลโลก 2014 และฟุตบอลไทย จึงมีควรมีการศึกษาอุปลักษณหรืออุปลักษณเชิงวิพากษ์ในกีฬาประเภทอื่นๆ เช่น กีฬาวอลเลย์บอล กีฬามวยไทย เพื่อให้เห็นถึงถ้อยคำอุปลักษณที่ใช้เป็นอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ และอุดมการณ์ หรือ มุมมองใหม่ในการเลือกใช้มโนอุปลักษณที่แตกต่างออกไป

2. งานวิจัยนี้ศึกษาอุปลักษณะในการรายงานข่าวกีฬาฟุตบอลทั้งหมดที่พบในหนังสือพิมพ์ไทย จึงน่าสนใจที่จะศึกษาอุปลักษณะที่พบจากผู้บรรยายกีฬาฟุตบอลเฉพาะบุคคล เช่น อติสรณ์ พึ่งยา วีรศักดิ์ นิลกัณฑ์ และสาธิต กรีกูล เพื่อแสดงให้เห็นถึงมโนทัศน์ของผู้บรรยายข่าวกีฬาฟุตบอลที่มีชื่อเสียงของประเทศไทยว่ามีมโนทัศน์ต่อฟุตบอลไทยอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณก รัมมะอัคร์. (2556). การเปรียบเทียบอุปลักษณความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กอสซิปสตาร์. (2558). สาวไทยฟิน! ซาริลชัปปุยส์ ประเดิมพีธีเซ็นเตอร์ "นี่เวีย". สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2559, จาก <http://gossipstar.mthai.com/gossip-content/50605>
- ไกลดอทคอม. (2558). มาแล้ว! ชมสารวัชไร้บทบาทพระเอก MV "เชือกวิเศษ" เต็มเพลง. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2559, จาก <http://www.goal.com/th/news/4280/%E0%B>
- จิตติมา จารยะพันธ์. (2539). อุปลักษณสงครวมในข่าวกีฬาในหนังสือพิมพ์ไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐสุพงษ์ สุขใสต. (2553). การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงและอํารงรักษาโครงสร้าง "ชนชั้น" ศึกษากรณีการบริโภควัฒนธรรมฟุตบอลในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ นศ.ด. (นิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิต้าโพล. (2558). ไทยลีกสุดบูม นิต้าสำรวจคนไทยดูมากกว่าบอลพรีเมียร์ลีก. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2558, จาก http://www.siamsport.co.th/Sport_Football/150807_261.html
- นันทนา วงษ์ไทย. (2552). อุปลักษณเชิงมนทัศน์ความตายในภาษาไทย. วารสารภาษาและวัฒนธรรม. 31(1): 45-64
- ประชาชาติธุรกิจ. (2558). "บุรีรัมย์" พลิกโฉมแดนเซราะกราว เศรษฐกิจติดจรวดโตสวนกระแส. สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2559, จาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1434957652
- ประสาน ศักดิ์สุภา. (2545). สนุกเกอร์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปิยภรณ์ อบแพทย์. (2552). อุปลักษณเกี่ยวกับชีวิตในหนังสือธรรมมะ. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- มิรินต้า บูรรุ่งโรจน์. (2548) อุปลักษณเชิงมนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในบทเพลงลูกทุ่งไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร). กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- ยมลภัทร ภัทรคุปต์. (2552). *อุปลักษณะความตายในหนังสือธรรมะ*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รัชนีญญา กลิ่นน้ำหอม. (2551). *อุปลักษณะที่นักการเมืองใช้ : ตามแนววรรณคดีโบราณและวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ อ.ด. (ภาษาไทย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- โพสต์ทูเดย์. (2558). "เซาะกราว"บุกสยามสแควร์เปิดซ็อบ&ออฟฟิศบุรีรัมย์. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2559, จาก <http://www.posttoday.com/sports/football/398298>
- วรรณณา เพ็ชรกิจ. (2551). *การศึกษาอุปลักษณะเกี่ยวกับโรคมะเร็งในภาษาไทยตามแนวปริชาณศาสตร์และวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ อ.ด. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วสันต์ ปัญญาแก้ว. (2557). *ฟุตบอลไทย ประวัติศาสตร์ อำนาจ การเมืองและความเป็นชาย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิกิพีเดีย. (2558). *ไทยพรีเมียร์ลีก 2558*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2558, จาก https://th.wikipedia.org/wiki/ไทยพรีเมียร์ลีก_2558#
- ศิริพร ภัคดีนาสุข. (2549). *เอกสารประกอบการบรรยายวิชาภาษากับวัฒนธรรม (2201607)*. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สินีนาง วังนสุข. (2549). *อุปลักษณะแสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากลสำหรับวัยรุ่นไทย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร). กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สิริวงษ์ หงส์สุวรรณค์. (2552). *เวียดนามหลากหลายมิติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุภา อังกระวรรณท์. (2527). *การศึกษาความหมายของคำว่าผู้หญิงจากความเปรียบในบทเพลงไทยสากล*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อุษา พงศ์ชัยวิบูลย์. (2544). *การศึกษาอุปลักษณะเรื่องการเมืองในภาษาไทยตามแนววรรณคดีโบราณ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร). กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ASTVผู้จัดการออนไลน์. (2557). *ผ่าหัวใจซีโก้ 'ฮีโร่ฟุตบอลไทย*. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9570000122587>

- Bishop, H.; & Jaworski, A. (2003). *We beat 'em': nationalism and the hegemony of homogeneity in the British press reportage of Germany versus England during Euro 2000*. Cardiff: Cardiff University Press.
- Charteris-Black, J. (2004). *Corpus Approaches to Critical Metaphor Analysis*. Palgrave Macmillan.
- Cohen, R. (1978). *Metaphor and Cultivation of intimacy*. Chicago: University of Chicago Press.
- Deluliis, D. (2011). *World cup or world war? War metaphor in newspaper coverage of the 2010 world cup*. Dissertation, Ph.D. Pennsylvania: The Pennsylvania State University.
- Gibbs, R. (1990). *The Poetics of Minds: Figurative Thought, Language, and Understanding*. New York: Cambridge University Press.
- Gunnar Bergh. (2011). *Football is war: A case study of minute-by-minute football commentary*. Mid-Sweden University
- Halliday, M. (1994). *An Introduction to Functional Grammar, second edition*. London: Edward Arnold.
- Kövecses, Z. (2002). *Metaphor and emotion: language, culture and body in human feeling*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lakoff, G.; & Johnson, M. (2003). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.
- Lakoff, G.; & Johnson, M. (1999). *Philosophy in the flesh: The embodies mind and its challenge to western thought*. New York: Basic Book.
- Marcin, L. (2010). *Football is not only war. Non-violence conceptual metaphors in English and Polish soccer language*. Retrieved January 20, 2016, from http://www.academic.edu/5843861/Football_is_not_only_war._Non-violence_conceptal_metaphor_in_english_and_Polish_soccer_language
- Kellett, P. (2002). *Football-as-War, Coach-as-General: Analogy, Metaphor and Management Implications*. Retrieved May 3, 2014, from <http://dro.deakin.edu.au/view/DU:30001634>

- Stephan, V. (2006). *METAPHOR AND LIVE RADIO FOOTBALL COMMENTARY*. Retrieved January 10, 2016, from [http://books.google.co.th/books?id=heFduFfVSSICPA121&lpg=metaphor+and+live+radio+football+commentary&source](http://books.google.co.th/books?id=heFduFfVSSICPA121&lpg=&pg=metaphor+and+live+radio+football+commentary&source)
- Van, D. (2006). Discourse and manipulation. *Discourse and Society* 17(2): 359-383

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นรินทร์ บัวนาค
วันเดือนปีเกิด	28 เมษายน 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	17 หมู่ 9 ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา 56120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2543	สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา จาก โรงเรียนอนุบาลสุวิทย์วิทยา จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2549	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จาก โรงเรียนพะเยาพิทยาคม จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2553	สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต ภาษาอังกฤษ จาก มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. 2559	สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ